

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN

44-45-46-47-48-49-50-51-52-53

VERGADERINGEN VAN JUNI 1994

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AMBTENARENSTATUUT

ANTWERPSE RING

BEGROTING

BELEIDSBRIEF LEEFBAAR WONEN

BENOEMING TWEEDE ONDERVOOZITI'ER

BIJZONDER DECREET HOUDENDE WIJZIGING ARGO-DECREET

DECREET FINANCIERING GEMEENTEN

DECREET MILIEUOVEREENKOMSTEN

DECREET PENSIOENEN BRTN

DECREET SUBSIDIEREGELING VERENIGINGEN AMATEURISTISCHE KUNST-
BEOEFENING

DECREET WIJZIGING DECREET BESTUURLIJK BELEID

DECRETEN RUIMTELIJKE ORDENING

HOBU-DECREET

INTERPELLATIES

MEERJARENPLAN BRTN

MESTACTIEPLAN

METAALBOUW VUYLSTEKE

RECLAMECAMPAGNE DEELTIJDSE ARBEID

REVISIONISME

WERKINGSBEGROTING VAN DE RAAD

Inhoud

Nr. 44 Woensdag 1 juni 1994

Berichten van verhindering, blz. 1769

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1769

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1769

Voorafbeelding door het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1769

Adviezen van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 1769

Verslagen

Indiening, blz. 1770

Motie

Indiening, blz. 1770

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1770

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1770

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1770

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1771

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats

blz. 1771

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1771

Samenstelling van werkgroepen

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1771

Ontwerp van decreet tot opheffing van sommige bepalingen van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid en van sommige bepalingen van het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten en tot opheffing van wettelijke bepalingen inzake prioritaire aanwerving bij de diensten van de Vlaamse regering

– 534 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1771

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1771

Beleidsbrief Leefbaar wonen in Vlaanderen, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 479(1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Debat, blz. 1773

Sprekers : de heer I. Verleyen, verslaggever, de heren J. Van Eetvelt, F. Van den Eynde, J. Devolder, J.

Caudron, R. Van Hooland, J. Timmermans, R. Landuyt, mevrouw M. Vogels, minister N. De Batselier
Motie van aanbeveling, blz. 1786

Ontwerp van decreet betreffende de milieubeleidsvereenkomsten

– 401 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1786

Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren H. Brouns, M. Capoen, L. Barbé, J. Timmermans, minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1791

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1794

Bijlagen

Vragen om uitleg, blz. 1795

Nr. 45 Donderdag 2 juni 1994

Berichten van verhindering, blz. 1799

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1709

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het plaatsen van verkiezingsborden langs gewestwegen en de invloed op de verkeersveiligheid, blz. 1800

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de rampzalige financiële toestand van Metaalbouw Vuylsteke

Actuele vraag van de heer D. Vanpoucke tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het dreigend verlies van werkgelegenheid bij de NV Metaalbouw Vuylsteke door delocalisatie naar Wallonië

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de onrustwekkende positie van de arbeiders en de bedienden in het bedrijf Vuylsteke te Meulebeke
Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse

minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het actueel en dreigend misbruik door het Waalse Gewest van de mechanismen voor regionale expansiesteun

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de agressieve wijze waarop het Waalse gewest Vlaamse ondernemingen naar Henegouwen lokt, blz. 1801

Actuele vraag van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse standpunten inzake de paritaire verdeling binnen de Belgische diplomatie, blz. 1804

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de reactie van de Vlaamse regering op het Urban-programma van de Europese Commissie

Actuele vraag van de heer H. Schiltz tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de toepasbaarheid van het Urban-programma op de stad Antwerpen, blz. 1805

Actuele vraag van de heer F. Wymeersch tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de voortdurende onzekerheid rond het lot van Antwerp Shiprepair na terugtrekking van de groep Damen

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de redenen van de mislukte overname van het failliete scheepsherstellersbedrijf Antwerp Shiprepair door de Nederlandse groep Damen, blz. 1806

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de onmogelijkheid tot samenstellen van een Belgische delegatie voor de vergadering van de Conferentie over regionale en lokale besturen binnen de Raad van Europa, blz. 1808

Actuele vraag van de heer H. Van Dien-

deren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een moratorium voor de TGV ten noorden van Brussel en een inhaaloperatie ten voordele van het binnenlands spoorverkeer, blz. 1809

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het overleg inzake het mestoverschottenbeleid
Actuele interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het Mestactieplan, blz. 1810

Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw V. Dua, de heren J. Timmermans, F. Wymeersch, M. Capoen, E. Van Rompuy, minister N. De Batselier

Met redenen omklede motie, blz. 1818

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1818

Spreker : de heer C. Moors, verslaggever

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1819

Voorstel van motie van de heren J. Taylor, C. Lisabeth en H. Schiltz houdende overeenstemming van het besluit van de Vlaamse regering tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
— 555(1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1819

Sprekers : de heer J. Taylor, verslaggever, de heer S. Platteau

Hoofdelijke stemming, blz. 1820

Sprekers : de heren J. Caubergs, V. Vautmans, L. Pierco

Ontwerp van decreet tot opheffing van sommige bepalingen van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid en van sommige bepalingen van het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten en tot opheffing van wettelijke bepalingen inzake prioritaire aanwerving bij de diensten van de Vlaamse regering
— 534 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1821

Ontwerp van decreet betreffende de milieubeleidsvereenkomsten

— 401 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming, blz. 1822

Sprekers : de heren L. Barbé, F. Vergote, J. Timmermans, E. Beysen

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 19 mei 1994 door de heren F. Van den Eynde, H. Olaerts en L. Hancké gehouden

interpellaties tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, respectievelijk over het contract tussen VTM en de Belgische voetbalbond en de rol van de BRTN-leiding hieromtrent, over de actuele toestand in het medialandschap na de ondertekening van het voetbalcontract afgesloten tussen VTM en de Belgische voetbalbond, over het zogenaamde voetbalcontract en de weerslag ervan op het medialandschap en tot besluit van de op 19 mei 1994 door de heren D. Van Mechelen en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, respectievelijk over de verklaringen van de minister naar aanleiding van het contract afgesloten tussen VTM en de Koninklijke voetbalbond en over de gevolgen van het voetbalcontract voor het Vlaamse medialandschap en inzonderheid voor de BRTN
— 552 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1825

Sprekers : de heren D. Van Mechelen, H. Van Dienderen, F. Van den Eynde, E. Van Rompuy, minister H. Weckx

Met redenen omklede motie van de heren G. Annemans, F. Van den Eynde en R. Van Wallegem tot besluit van de op 19 mei 1994 door de heren F. Van den Eynde, H. Olaerts en L. Hancké gehouden interpellaties tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, respectievelijk over het contract tussen VTM en de Belgische voetbalbond en de rol van de BRTN-leiding hieromtrent, over de actuele toestand in het medialandschap na de ondertekening van het voetbalcontract afgesloten tussen VTM en de Belgische voetbalbond, over het zogenaamde voetbalcontract en de weerslag ervan op het medialandschap en tot besluit van de op 19 mei 1994 door de heren D. Van Mechelen en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, respectievelijk over de verklaringen van de minister naar aanleiding van het contract afgesloten tussen VTM en de Koninklijke voetbalbond en over de gevolgen van het voetbalcontract voor het Vlaamse medialandschap en inzonderheid voor de BRTN
— 553 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1828

Sprekers : de heren A. Denys, J. Spinnewyn

Met redenen omklede motie van de heer A. Denys tot besluit van de op 19 mei 1994 door de heer D. Van Mechelen gehouden actuele interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verklaringen van de minister naar aanleiding van het contract afgesloten tussen VTM en de Koninklijke voetbalbond
— 554 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1829

Spreker : de heer J. Geysels

Motie van aanbeveling van de heren J. Timmermans, M. Olivier en J. Caudron en mevrouw M. Vogels tot besluit van het op 1 juni 1994 gehouden debat over de beleidsbrief Leefbaar wonen in Vlaanderen
— 479 (1993-1994) - Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1830

Sprekers : de heren J. Timmermans, J. Devolder

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1832

Nr. 46 **Dinsdag 14 juni 1994**

Berichten van verhinderings, blz. 1833

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1833

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1833

Intrekking, blz. 1833

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1834

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1834

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening en verwijzing, blz. 1834

Verslagen

Indiening, blz. 1834

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 1836

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 1836

Jaarverslag

Indiening, blz. 1836

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1836

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1836

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 1836

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1836

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 1837

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13 (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichting)
— 18 (1993-1994) — Nrs. 1 (+ Bijlage) tot 3
— 21 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13 (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichting)
— 19 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 6
— 20 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
— 21 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994

— 549 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking, blz. 1837

Sprekers : de heer J. Taylor, verslaggever, de heren S. Platteau, R. Van Hooland, W. Verreycken, mevrouw V. Dua, de heren L. Hancké, H. Schiltz, minister W. Demeester-De Meyer

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13 (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichting)
— 18 (1993-1994) — Nrs. 1 (+ Bijlage) tot 3
— 21 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1853

Sprekers : de heren J. De Mol, L. Hancké, minister W. Demeester-De Meyer, minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13 (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichting)
— 19 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 6
— 20 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
— 21 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1855

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994

— 549 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 12

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1867

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake de financiering van de gemeenten

— 535 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1871

Sprekers : de heren G. Vermassen, S. Platteau, M. Van der Poorten, R. Van Hooland, minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1877

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het bedrijf Metaalbouw Vuylsteke uit Meulebeke

Interpellatie van de heer D. Vanpoucke tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het faillissement van de NV Metaalbouw Vuylsteke, blz. 1879

Sprekers : de heren F. Van den Eynde, D. Vanpoucke, F. Vergote, M. Maertens, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 1884

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1884

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1885

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1907

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1909

Nr. 48 **Woensdag 15 juni 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1913

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer P. Deprez tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de quasi-afwezigheid van KMO's in de allocatie van de Vlaamse industriële onderzoekssteun via het IWT, blz. 1914

Motie van orde

Vraag naar coördinatie van de werkzaamheden, blz. 1915

Sprekers : de heren A. Denys, K. Pinxten, minister-president L. Van den Brande

Actuele vragen (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de stand van zaken omtrent het verpakingsdecreet, blz. 1916

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het systematisch ongunstig advies voor stedenbouwkundige aanvragen door een gemachtigde ambtenaar, blz. 1916

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de opvolging van mevrouw E. Witte als voorzitter van de raad van bestuur van de BRTN, blz. 1917

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de organisatie van de schoonmaakopdracht binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1918

Actuele vraag van de heer J. Vande Lanotte tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bijeenroeping van het overlegplatform Luchthaven Oostende, blz. 1920

Actuele vraag van de heer G. Anthuenis

Nr. 47 **Woensdag 15 juni 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1899

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de vernietiging door de Raad van State van het besluit dat de algemene principes van de ambtenarenstatuten vastlegt

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de vernietiging door de Raad van State van het koninklijk besluit van 22 november 1991 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de Executieven en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, blz. 1899

Sprekers : de heren J. Taylor, L. Bril, W. De Vlieghere, minister L. Van den Bossche,

tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de aanvraag tot vereffening van de beschutte werkplaats in Zele, blz. 1921

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het mogelijke bevoegdheidsconflict ingevolge de invoering van een federale zorgverzekering voor ouderen, blz. 1922

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de afbouw van bedden capaciteit in de Heilig-Hartkliniek te Ninove, blz. 1923

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het omvormen van de Antwerpse Ring tot een volwaardige snelweg

Actuele interpellatie van heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de Ring rond Antwerpen, blz. 1924

Sprekers : de heren E. Beysen, H. Van Dienderen, M. Bartholomeeusen, W. Verreycken, J. De Mol, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 1932

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13 (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichting)
– 18 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlage) tot **3**

21 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1933

Sprekers : de heren S. Platteau, H. De Croo, J. Devolder, J. Caubergs, J. Geysels

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13 (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichting)
– 19 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 6
– 20 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

21 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmingsen, blz. 1934

Hoofdelijke stemming, blz. 1934

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, H. De Croo

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1937

Nr. 49 **Dinsdag 28 juni 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1939

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1939

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1940

Verslagen

Indiening, blz. 1940

Jaarverslag

Indiening, blz. 1941

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 1941

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1941

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1941

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1942

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1942

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13 (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichting)

– 19 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 6

– 20 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

21 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1942

Sprekers : de heren J. Geysels, F. Dewinter, L. Standaert, G. Annemans, F. Van den Eynde, S. Platteau

Voorstel van motie van overeenstemming

Hoofdelijke stemming, blz. 1943

Sprekers : de heer A. Denys, G. Annemans

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994

– 549 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 12

Hoofdelijke stemming, blz. 1947

Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake de financiering van de gemeenten

– 535 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1948

Sprekers : de heren A. De Boeck, E. Van Vaerenbergh, S. Platteau

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh tot besluit van de op 31 mei 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het stremrecht van onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen

– 557 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1949

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Met redenen omklede motie van de heren L. Barbé en J. Geysels tot besluit van de op 1 juni 1994 door de heer L. Barbé in commissie gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Vlaams energiebeleid

– 559 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1950

Met redenen omklede motie van de heer D. Ramoudt c.s. tot besluit van de op 1 juni 1994 door de heren H. Van Dienderen en D. Ramoudt in commissie gehouden interpellaties tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, respectievelijk over het verslag van het Rekenhof betreffende de Vlaamse vervoermaatschappij en over de beheersovereenkomsten van de VVM met privé-exploitanten

– 562 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1951

Spreker : de heer V. Vautmans

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 1 juni 1994 door de heren H. Van Dienderen en D. Ramoudt in commissie gehouden interpellaties tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, respectievelijk over het verslag van het Rekenhof betreffende de Vlaamse vervoermaatschappij en over de beheersovereenkomsten van de VVM met privé-exploitanten

– 563 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1952

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Met redenen omklede motie van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 2 juni 1994 door de heer A. Denys en mevrouw V. Dua gehouden actuele interpellaties, respectievelijk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het overleg inzake het mestoverschotten-

beleid en tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het mestactieplan

— 566 (1993-1994) - Nrs. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1954
Spreker : de heer A. Denys

Motie van orde

Voorstel tot verwijzing naar de commissie, blz. 1955

Sprekers : de heren J. De Mol, A. Denys, mevrouw M. Vogels, de heren F. Van den Eynde, H. De Croo, J. Geysels, L. Standaert, minister T. Kelchtermans

Voorafbeelding door het Rekenhof van de uitslagen van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1993

— 22 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 3

Bespreking, blz. 1958

Sprekers : de heer W. De Vlieghere, minister W. Demeester-De Meyer

Ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 546 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 16

Voorstel van decreet van de heren J. Tavernier en L. Appeltans houdende regeling van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 522 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Voorstel van bijzonder decreet van mevrouw A. Leysen en de heren R. Swinnen, L. Appeltans en J. Tavernier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs — 541 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van bijzonder decreet van de heren J. Tavernier en L. Appeltans houdende inrichting van het bestuur van de Vlaamse autonome hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 519 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1961
Sprekers : de heer R. Swinnen, verslaggever, mevrouw A. Leysen, verslaggever, de heer J. Tavernier, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1969

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1973

Nr. 50 **Dinsdag 28 juni 1994**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1977

Ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 546 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 16

Voorstel van decreet van de heren J. Tavernier en L. Appeltans houdende regeling van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 522 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Voorstel van bijzonder decreet van mevrouw A. Leysen en de heren R. Swinnen, L. Appeltans en J. Tavernier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs — 541 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van bijzonder decreet van de heren J. Tavernier en L. Appeltans houdende inrichting van het bestuur van de Vlaamse autonome hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 519 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1977

Sprekers : minister L. Van den Bossche, de heren A. Denys, P. Hostekint, G. Annemans, J. Tavernier, L. Appeltans, L. Martens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2002
Sprekers : minister L. Van den Bossche, de heren J. De Seranno, A. Denys, L. Pierco

Voorstel van bijzonder decreet van de heren J. Tavernier en L. Appeltans houdende inrichting van het bestuur van de Vlaamse autonome hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 519 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2073
Spreker : de heer L. Appeltans

Ontwerp van decreet betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden — 507 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2079
Spreker : de heer G. Geens, verslaggever

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2081

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1995-1999 — 558 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 2100
Sprekers : de heren W. Seeuws, F. Van den Eynde, A. Denys, E. Van Rompuy, H. Van Dienderen, S. De Clerck, P. Chevalier, J. Geysels, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 juli 1991 houdende de subsidieregeling van verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk — 572 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2121

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2121

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2121

Nr. 51 **Woensdag 29 juni 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2123

Ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvndus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg — 569 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren A. Denys en P. Chevalier houdende privatisering van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen en demopolisering van overheidsopdrachten — 391 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren E. Schuermans en J. Vandeurzen houdende oprichting van een Limburgs Reconversiefonds — 442 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2123
Sprekers : de heer P. Deprez, verslaggever, de heren A. Denys, A. Arts, K. Pinxten, L. Barbé, J. Ulburghs, P. Dewael, C. Lisabeth, H. Olaerts, J. Geysels, E. Schuermans, J. Vandeurzen, F. Wymeersch, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2149

Nr. 52 **Woensdag 29 juni 1994**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2151

Ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg — 569 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren A. Denys en P. Chevalier houdende privatisering van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen en demopolisering van overheidsopdrachten — 391 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren E. Schuermans en J. Vandeurzen houdende oprichting van een Limburgs Reconversiefonds — 442 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2151

Sprekers : de heren J. Vandeurzen, J. Ulburghs, H. Olaerts, H. Candries, J. Laverge, L. Barbé, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2159

Sprekers : de heren H. Olaerts, J. Ulburghs, minister-president L. Van den Brande

Beleidsbrief Sociaal-cultureel werk voor volwassenen, ingediend door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

- **362** (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Debat, blz. 2165

Sprekers : de heer L. Martens, verslaggever, de heren P. Dewael, J. Geysels, M. Van Peel, W. Seeuws, H. Lauwers, P. Hostekint, minister H. Weckx

Moties van aanbeveling, blz. 2184

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2184

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **548** (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

Voorstel van decreet van de heer H. De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **437** (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans C.S. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **568** (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **547** (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 2184

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren J. Devolder, J. De Mol, mevrouw M. Vogels, de heren P. Breyne, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren P. Tant, F. Van den Eynde, J. Timmermans, J. Geysels, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2198

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **548** (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

Voorstel van decreet van de heer H. De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende

organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **437** (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans C.S. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **568** (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

- **547** (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2198

Sprekers : de heren J. De Mol, P. Tant, mevrouw M. Vogels, de heren J. Van Hauthem, J. Geysels, J. Timmermans, J. Devolder, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren F. Van den Eynde, P. Breyne, minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2217

Spreker : de heer J. Devolder

Voorstel van resolutie van de heren L. Barbé en M. Maertens C.S. betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen

- **460** (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Bespreking, blz. 2221

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heren L. Barbé, J. Valke­mers, P. Hostekint, J. Devolder, minister T. Kelchtermans

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over uitspraken van de minister in verband met de transfers in de sociale zekerheid, blz. 2227

Sprekers : de heren J. Valkeniers, J. Geysels, F. Van den Eynde, minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2238

Nr. 53 **Donderdag 30 juni 1994**

Berichten van verhindering, blz. 2239

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het creëren door het departement Openbare Werken van een klasse-I stort aan de brug van Moerbrugge in Oostkamp, blz. 2239

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de gevolgen voor de drinkwatermaatschappijen door het verstrijken op 30 juni 1994 van de ministeriële besluiten die afwijkingen toelieten op de normen inzake pesticiden, blz. 2241

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het dossier van de bouw van de Gentse Kluizendokken

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het dossier van het Kluizendok dat gelijktijdig met dit van het Verrebroekdok aan de Vlaamse regering zou worden voorgelegd

Actuele vraag van de heer T. Van Parys tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tijdstip waarop het dossier Kluizendok te Gent zal goedgekeurd worden

Actuele vraag van de heer W. Seeuws tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het Kluizendokproject in Gent, blz. 2241

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de van het gewestplan afwijkende BPA's, blz. 2243

Actuele vraag van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het niet indienen van Onderwijsdecreet VI in de Vlaamse Raad, blz. 2244

Actuele vraag van de heer G. Vermassen tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de moeilijkheden van verschillende sociale werkplaatsen om te overleven

Actuele vraag van de heer L. Goutry tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de stand van zaken inzake de financiering van de sociale werkplaatsen

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de sociale werkplaatsen, blz. 2246

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de houding van de

minister ten aanzien van een federaal begrotingspakt waarbij Vlaanderen zijn autonomie inzake begrotingsbeleid zou verliezen

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitspraken van minister Maystadt met betrekking tot de gewestelijke begrotingsdiscipline, blz. 2247

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het taalregime in het Europees Merkenbureau, blz. 2250

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over amnestie-maatregelen voor de getroffen van de repressie- en epuratiwetgeving, blz. 2251

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de groeiende verbreiding van revisionistische en negationistische lectuur in Vlaamse scholen, blz. 2252

Sprekers : de heren L. Hancké, J. Geysels, P. Van Grembergen, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht, de heer M. Van Peel, minister L. Van den Bossche

Met redenen omklede motie, blz. 2257

Actuele interpellatie van mevrouw J. Leduc tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de reclame-campagne om deeltijdse arbeid aan te moedigen

Actuele interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de reclame-campagne om deeltijdse arbeid aan te moedigen, blz. 2257

Sprekers : mevrouw J. Leduc, mevrouw V. Dua, mevrouw T. Merckx-Van Goey, minister-president L. Van den Brande

Benoeming van de tweede ondervoorzitter, blz. 2262

Voorstel van decreet van de heren F. Van den Eynde en L. Van Nieuwenhuysen houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een

Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap – 344 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Stemming over het verzoek om agendering, blz. 2262

Sprekers : de heer F. Van den Eynde

Motie van de heer J. Taylor C.S. tot voorlopige regeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 – 22 (1993-1994) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming, blz. 2262

Ontwerp van decreet betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrigenden van die personeelsleden – 507 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 2264

Ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap – 546 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 16
Aangehouden stemmings, blz. 2265
Hoofdelijke stemming, blz. 2268

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heren L. Appeltans, J. Tavernier, R. Swinnen, L. Standaert, A. Denys

Voorstel van bijzonder decreet van mevrouw A. Leysen en de heren R. Swinnen, L. Appeltans en J. Tavernier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs – 541 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 5
Hoofdelijke stemming, blz. 2272

Ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg – 569 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 5
Aangehouden stemmings, blz. 2273
Hoofdelijke stemming, blz. 2277

Sprekers : de heren L. Barbé, J. Ulburghs

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 juli 1991 houdende de subsidieregeling van verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk – 572 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 2278

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw – 548 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
Aangehouden stemmings, blz. 2280

Hoofdelijke stemming, blz. 2284

Sprekers : de heren P. Breyne, V. Vautmans, J. Timmermans, mevrouw M. Vogels, de heer F. Van den Eynde

Voorstel van decreet van de heer P. Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw – 547 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
Aangehouden stemmings, blz. 2288
Hoofdelijke stemming, blz. 2293

Voorstel van resolutie van de heren L. Barbé en M. Maertens C.S. betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen – 460 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 5
Hoofdelijke stemming, blz. 2294
Sprekers : de heren L. Barbé, P. Hostekint, J. Devolder

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1995-1999 – 558 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 2296

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh tot besluit van de op 31 mei 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het stemrecht van onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen – 557 (1993-1994) – Nrs. 1 en 3
Hoofdelijke stemming, blz. 2297

Sprekers : de heren L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenbergh, H. Suykerbuyk, L. Hancké, J. Geysels

Met redenen omklede motie van de heer F. Van den Eynde tot besluit van de op 14 juni 1994 door de heren F. Van den Eynde en D. Vanpoucke gehouden interpellaties tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, respectievelijk over het bedrijf Metaalbouw Vuylsteke uit Meulebeke en over het faillissement van de NV Metaalbouw Vuylsteke – 573 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2302

Sprekers : de heren F. Van den Eynde, F. Vergote, M. Maertens, D. Vanpoucke

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 15 juni 1994 door de heren E. Beysen en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over het omvormen van de Antwerpse Ring

tot een volwaardige snelweg en over de
Ring rond Antwerpen
- **575** (1993-1994) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 2304

Vakantiewensen, blz. 2306

Regeling van de werkzaamheden,
blz. 2306

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 2307

Bijlagen

Bijlage I, Ontwerp van decreet houdende
aanpassing van de middelenbegroting van
de Vlaamse Gemeenschap voor het be-
grotingsjaar 1994 (Tabel), blz. 2317

Bijlage II, Ontwerp van decreet houdende
aanpassing van de algemene uitgaven-
begroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1994 (Tabel),
blz. 2327

**VOORZITTER : de heer E. Balde-
wijns**

— *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om
14.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

**BERICHTEN VAN VERHINDE-
RING**

G. Bossuyt, G. Cardoen, W. Tael-
man, M. Van der Poorten, R. Van-
lerberghé : gezondheidsredenen ;

W. Claes, E. Derycke, F. Dielens,
F. Ghesquière, A. Kempinaire, W.
Martens, A.-M. Neyts-Uytbroeck,
L. Peeters, D. Ramoudt, G. Van-
leenhove, D. Van Mechelen : buitenslands ;

G. Annemans : ambtsverplichtin-
gen ;

F. De Man : familieverplichtingen.

**ONTWERP VAN DECREET be-
treffende de herstructurering van
GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen
en LIM en tot oprichting van het**

**Limburgfonds en van de permanente
werkgroep Limburg
— 569 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 5**

**VOORSTEL VAN DECREET van
de heren A. Denys en P. Chevalier
houdende privatisering van de Ge-
westelijke Investeringsmaatschappij
voor Vlaanderen en demonopolise-
ring van overheidsopdrachten
— 391 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2**

**VOORSTEL VAN DECREET van
de heren E. Schuermans en J. Van-
deurzen houdende oprichting van
een Limburgs Reconversiefonds
— 442 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking (Voortzet-
ting)

De voorzitter : Aan de orde is de
voortzetting van de algemene be-
spreking van het ontwerp van de-
creet betreffende de herstructure-
ring van GIMV, Gimvindus, VMH,
Mijnen en LIM en tot oprichting van
het Limburgfonds en van de perma-
nente werkgroep Limburg.

De heer Vandeurzen heeft het
woord.

**De heer J. Vandeurzen (op de tribu-
ne) :** Mijnheer de voorzitter, mijn-
heer de minister-president, colle-
ga's, nu er al zoveel gezegd is over
de Limburgse reconversie zal ik mij
beperken tot enkele opmerkingen
over het sociaal aspect van de recon-
versie, een thema waarop de spre-
kers nog niet genoeg zijn ingegaan.

Aan de hoofdbekommering van heel

wat initiatiefnemers in Limburg over
de continuïteit van een aantal pro-
jecten in de sociale sfeer wordt met
dit decreet behoorlijk tegemoetge-
treden. Ik dank de minister-presi-
dent voor de wijze waarop hij in de
moeilijke periode vóór het van
kracht worden van een decretale re-
geling toch zijn uiterste best heeft
gedaan om de continuïteit van een
aantal vitale projecten te garande-
ren. Het was soms kunst- en vlieg-
werk, maar zijn bereidwillige aan-
dacht voor deze problematiek is ons
in Limburg niet ontgaan.

Thans zijn voldoende instrumenten
voorhanden om het personeel van de
Sociale Investeringsmaatschappij op
budgettaire en administratief ortho-
doxe wijze een reëel perspectief in-
zake werkgelegenheid te bieden en
de verworven know-how te valorise-
ren.

Belangrijk is ook dat er naar aanlei-
ding van het debat over onderhavig
decreet klaarheid is gekomen in ver-
band met de manier waarop de vereffening van de VZW SIM moet ver-
lopen. Uiteraard dient de vereffen-
aar zich te richten naar de besluiten
van de algemene vergadering van de
VZW, maar dit ontwerpdecreet
maakt het mogelijk om de verbinten-
nissen en rechten van de maatschap-
pij naar het Limburgfonds over te
hevelen. Zo wordt ook de continui-
teit gegarandeerd. Bovendien heeft
de minister-president uitdrukkelijk
bevestigd dat de VZW SIM, nog
over een vordering ten opzichte van

Vandeurzen

de NV Mijnen beschikt ten belope van het saldo van de oorspronkelijk toegezegde 3 miljard frank.

Intussen is ook duidelijk geworden dat in het kader van de reconversie ook de problematiek van de mijnschade en van de waterhuishouding in het Limburgse mijnbekken moet worden geregeld. De verklaring van de minister-president dat de hoedanigheid van de concessionaris aan een rechtsopvolger van de NV Mijnen zal toekomen, die zal instaan voor het beheer van het vastgoed dat voorheen eigendom van de NV KS was, is in dit verband zeer belangrijk. Misschien belangrijker nog was de bijkomende informatie dat het de intentie is deze rechtsopvolger als concessionaris de nodige interne provisies te verschaffen en hem ook de vorderingen op het Waarborgfonds of de opvolger ervan te laten behouden voor de vergoeding van mijnschade. De vergoeding van de mijnschade in de volgende jaren is bijgevolg verzekerd. Overigens kijken wij met belangstelling uit naar de wijze waarop de exploitatie van de pompinstallaties door de regering zal worden georganiseerd.

In de KS-onderzoekscommissie maar ook tijdens de bespreking van het ontwerpdecreet hebben verschillende collega's en ikzelf voortdurend benadrukt dat de specifieke eigenheid van een succesvolle reconversie ligt in de geïntegreerde aanpak en de wijze waarop al de bevoegde bestuursniveaus in de besluitvorming worden betrokken. De wettekst biedt hiertoe voldoende waarborgen.

Het is evenwel niet meer dan een structureel kader. De Permanente Werkgroep Limburg moet de prioriteiten in de reconversiestrategie – het gaat om initiatieven op economische en sociaal vlak – bepalen. Hij moet ook de algemene strategie vastleggen waarop de verschillende actoren in de economische en sociale sector van de reconversie hun specifieke

actie moeten enten. Bovendien moeten middelen bestemd voor economische initiatieven via het Limburgfonds naar sociale initiatieven kunnen worden overgeheveld op basis van prioriteiten en opties genomen door de Permanente Werkgroep Limburg. Deze heroriëntatie van middelen is mogelijk en is wellicht ook noodzakelijk. Zij is echter maar verantwoord voor zover zij inderdaad berust op een weloverwogen visie op wat in het geheel van de reconversie essentieel is en voor zover natuurlijk respect wordt opgebracht voor de normale bedrijfseconomische en vennootschapsrechtelijke procedures.

Het is met deze reeds door velen uitgesproken wens dat ik mijn korte uiteenzetting besluit. Met de goedkeuring van dit decreet is een excuus weggenomen om op het terrein geen werk te maken van een nieuwe dynamiek in de Limburgse reconversie. De Limburgers moeten niet beschaamd zijn over wat gepresteerd werd. In Europa wordt immers de Limburgse aanpak van de jongste zes jaar als een model gepresenteerd. Het KS-schandaal en de economische crisis hebben het Limburgse optimisme flink getemperd. Nu een bescheiden economische heropbloei zich aandient en de nieuwe reconversiestructuren uit de startblokken zijn, verwachten wij dat alle betrokkenen bereid zijn te komen tot een grote nieuwe consensus, die niet wordt bereikt door verklaringen in de krant af te leggen, maar door op het terrein in open dialoog en vertrouwen samen te werken.

Wij hopen dat de grote krachtlijnen die het sociale en het economische aspect van de reconversie zullen schragen, ook na 1996, vlug duidelijk worden. Het lijkt mij inderdaad erg kortzichtig zich slechts te oriënteren op 1996. Er moet een strategie worden opgesteld die ook rekenig houdt met de prioriteiten van na 1996.

Wij wensen dat het unieke concept in verband met de voorkoming van

leerachterstand in lager en middelbaar onderwijs, dat goed uitgewerkte projecten inzake beroepsopleiding en dat huisvestingsprojecten en saneringswerken in mijn-cités snel heropgestart worden of voortgezet.

Mijnheer de minister-president, ik dank u voor de vastberadenheid waarmee u de conclusies van de KS-onderzoekscommissie decretaal hebt vertaald. Ik hoop oprecht dat wij ons, wanneer het eerste verslag in verband met de werking van het Limburgfonds bij de Vlaamse Raad wordt ingediend, ervan kunnen overtuigen dat de Limburgse reconversie op enthousiaste wijze en vanuit een positieve ingesteldheid met respect voor ieders taak en opdracht wordt aangepakt.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, na de pleidooien van de grote tenoren van vanochtend krijgen de kleinere nu de kans om wat aan het debat toe te voegen. Ik zal proberen te zeggen wat niet is gezegd.

Minister-president L. Van den Brande : Sommige vogels kunnen zo schitterend klinken. Ik zal met evenveel aandacht luisteren naar degene die het kleurenpalet volledig maakt.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik ben blij dat er eindelijk een decretale onderbouw voorhanden is voor de Limburgse sociale en economische reconversie. Eindelijk komt er hopelijk een ontknoping van het Limburgs drama, zowel op sociaal als op economisch vlak. Zeventig jaar mono-economische en sociale geschiedenis wordt afgesloten.

Dit stuk geschiedenis heeft men willen afsluiten met 100 miljard frank. Met deze belangrijke som hoopte men de sociale vrede in Limburg te kunnen bewaren en de economie te doen heropbloeien. Met dit geld

Ulburghs

zouden de mijnen op een sociaal aanvaardbare wijze worden gesloten. Met het overblijvende geld zouden de sociale en economische reconversie in Limburg aanzwengelen.

Noch de sociale noch de economische reconversie zijn, mijns inziens gelukt. Integendeel. Misschien mede door de crisis bleef Limburg hoger scoren dan het Vlaamse werkloosheidsgemiddelde.

Men gaat voor Limburg uit van twee foute premisses, namelijk investeer maar geld en de Limburgse werkloosheid wordt sowieso opgelost. Het mobiliseren van de bevolking wordt echter verwaarloosd. Nochtans kan een economie slechts groeien dankzij het ondernemerschap van de bevolking zelf, dankzij haar initiatieven.

Indien er tekenen zijn van economisch herstel, dan is dit niet te wijten aan het injecteren van overheids-geld, maar aan initiatieven van de bevolking, ik denk aan de KMO's. De heer Dewael heeft gezegd dat er alsmear meer KMO's worden gesloten. Welnu, ik constateer integendeel dat veel KMO's in Limburg een schitterende toekomst hebben en de meeste kansen op werkgelegenheid creëren.

De KMO's die geleidelijk groeien in hoogtechnologische meerwaarde moeten een verankering vinden in het economisch en maatschappelijk weefsel in Limburg. Het falen van de Limburgse reconversie via overheidsinspanningen is te wijten aan twee fundamentele fouten : enerzijds de bureaucratie en anderzijds de politisering.

Het toppunt van het falen was al duidelijk in de periode van de heer Gheyselinck. Hij was de voorloper van een reeks bureaucraten, van managers met een enorme zelfverzekerdheid die duur betaald werden en die allerlei ondoorzichtige structuren uitwerkten. Zij waren niet alleen onbekwaam maar waren bovendien —

en de onderzoekscommissie heeft dit duidelijk aan het licht gebracht — niet in staat in groep te werken, controle uit te oefenen of de betrokken bevolking in beweging te brengen.

Mijnheer de minister-president, wij hopen dat de nieuwe aanpak anders zal zijn. Via het Limburgfonds en andere structuren moeten vooral de kleinschalige en ecologisch verantwoorde Limburgse initiatieven worden aangemoedigd. Laat de Fenixdromen, die de dwaasheid van een stuk Limburgse geschiedenis duidelijk aantonen, alsjeblief definitief in de musea opbergen.

De tweede foutieve aanpak is de politisering. Politisering vervalst niet alleen het economisch spel maar brengt ook een politieke machtsstrijd op gang. Dit spel zal, vrees ik, worden voortgezet in de nieuwe constructies hoewel er wel goede aspecten aan verbonden zijn, zoals de controle en het aantrekken van bekwaame deskundigen.

De politisering is een virus die alle partijen besmet. Van zodra de partijen aan de macht zijn en zo de kans krijgen om in te grijpen in de geroemde liberale economie, doen zij dat ook. Denk maar aan Limburg waar ook de VLD bestuursverantwoordelijkheid draagt.

Deze twee foute manieren van aanpakken moet men evalueren en corrigeren.

Mijnheer de voorzitter, ik zal me beperken tot twee invalshoeken die belangrijke sociale en economische gevolgen hebben voor de reconversie. U hoort me al aankomen : het gaat inderdaad om de sociale invalshoeken. Het zal misschien de laatste keer zijn dat ik het probleem vanuit die hoek kan bespreken omdat morgen het doek waarschijnlijk definitief zal vallen over deze droevige sociale bladzijde uit de geschiedenis van Limburg.

De eerste sociale invalshoek betreft het oplossen van de zo lang aanslepende pensioenregeling van de mijn-

werkers van het Oosten. Duizenden mijnwerkers werden sociaal onrechtvaardig behandeld. U kent de problematiek en daarom ga ik er niet dieper op in. Aangezien ik die al meermaals heb besproken, zou ik alleen maar in herhaling vervallen. Ik deed dat nochtans met plezier omdat ik gemotiveerd was.

Wij stellen in ons amendement voor de nodige sommen voor de pensioenregeling van de mijnwerkers van het Oosten te halen uit het Limburgfonds. Wees ervan overtuigd dat die middelen goed besteed zullen zijn. Dat geld was trouwens voor een gedeelte uitgetrokken voor de mijnwerkers en de sociale gevolgen van de mijnsluiting.

Dit geld kan als co-financiering worden gebruikt voor de beloofde steun van de Europese Commissie. Zoals ik van de administratie heb vernomen, zou de Europese Commissie bereid zijn het netelige probleem van de financiering van de mijnwerkerspensioenen eindelijk op te lossen.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord voor een interruptie.

De heer H. Olaerts : Mijnheer Ulburghs, er is geen dossier ingediend. We moeten toch rekening houden met de realiteit.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft opnieuw het woord.

De heer J. Ulburghs : Er is een dossier ingediend maar het moet worden gesteund door de Vlaamse regering en door het ministerie van Pensioenen, dat nationaal gebleven is. Voor een co-financiering moet men overleg plegen en is een geïntegreerde aanpak noodzakelijk. Dat is weliswaar niet eenvoudig, maar er moet vooral de politieke wil zijn.

Door het oplossen van dit reeds jaren aanslepend probleem kan een klimaat van economische reconversie worden gecreëerd, en geen economisch wonder op een sociaal kerkhof.

Ulburghs

Er zal tevredenheid zijn bij heel wat mijnwerkersgezinnen die bereid zijn initiatieven te nemen. De sociale factor is namelijk echt heel belangrijk voor de reconversie.

Een tweede sociaal probleem wordt gevormd door de mijnschade. Heel centraal Limburg, van de Maas tot de Demer, is ondermijnd. De summiere en vaak ondeskundige herstelling van de mijnschade wekt veel ongenoegen op bij de bevolking.

Het nationaal Waarborgfonds heeft een reserve van 663 miljoen frank. De KS heeft een reserve opgebouwd van 1,450 miljard frank. Samen betekent dit dus ongeveer 2 miljard frank. Dit bedrag zal echt onvoldoende zijn voor het herstellen van de schade aan gebouwen, wegen en waterhuishouding. Door de mijnen werd een tweede sociale ramp veroorzaakt in Limburg.

Ik weet waarover ik spreek. Men beweert dat de politiek dicht bij de burger moet staan. Ik stond en sta nog altijd dicht bij de mensen die gebukt gaan onder de mijnschade.

Eergisteren nog was er een vergadering in het Cultureel Centrum in Zolder. Een 100-tal mensen van de Bieststraat, waar een epicentrum is voor de mijnverzakkingen, vinden hun toestand bedroevend. Zij zijn het slachtoffer want zij leven in gescheurde huizen in straten met wegverzakkingen. De waterhuishouding is er verstoord en de waterpompen werken er niet.

Voor het Maasland, waarvan sommige terreinen 5 tot 7 meter beneden het Maaspeil gezakt zijn, moet volgens schattingen 2 miljard frank worden ingebracht. Het herstel van de Mangelbeekvallei in Heusden-Zolder met als epicentrum de Bieststraat en de dorpskom zal volgens voorzichtige schattingen 1 miljard frank kosten. Dan spreek ik nog niet over de rest van centraal en West-Limburg.

Volgens voorzichtige ramingen zul-

len de totale kosten voor het herstel 6 tot 7 miljard frank bedragen, of driemaal meer dan de reserves. Wij stellen in ons amendement voor dat het verschil tussen de aangelegde reserve van 2 miljard frank en de werkelijke kosten worden verhaald op het Limburgfonds. Door deze sociaal verantwoorde input wordt heel centraal Limburg, van aan de Maas tot aan de Demer, op economisch vlak een reusachtige bouwwerf.

— De heer J. Timmermans, onder-voorzitter, treedt als voorzitter op

De voorzitter : De heer Vandeurzen heeft het woord voor een interruptie.

De heer J. Vandeurzen : Mijnheer de voorzitter, de heer Ulburghs weet ongetwijfeld dat het probleem van de mijnschade mij zeer nauw aan het hart ligt. Ik heb reeds gesuggereerd om te proberen voor dit probleem een juridisch correcte oplossing te vinden. Ik ben dan ook bereid om samen met hem de mogelijkheden te onderzoeken. De vraag rijst namelijk wie er verantwoordelijk is voor de mijnschade. Aangezien dit niet de overheid is, kan ook het Limburgfonds niet aansprakelijk worden gesteld.

Volgens de mijnwet is de concessionaris verantwoordelijk, wiens aandelen in handen van de overheid zijn. De NV-mijnen en daarvoor onder meer de stichtende vennootschappen uit het verleden werden echter verplicht om de nodige reservefondsen aan te leggen, zij zijn dus aansprakelijk, niet de overheid, het Vlaamse Gewest of de federale staat.

Ik ben graag bereid om na te gaan hoe wij kunnen garanderen dat alle mijnschade als mijnschade kan worden vergoed. Technisch kan het Limburgfonds hiervoor echter niet aansprakelijk worden gesteld. Men moet de concessionaris aanspreken en indien deze onvermogen is geworden, het Waarborgfonds.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer Vandeurzen, uw bezorgdheid en deskundigheid op dit vlak zijn mij bekend. Cijfers zijn echter cijfers en ik constateer dat de mijnwerkers opnieuw het slachtoffer zijn. Men kan een juridisch scherm optrekken, maar zij zijn niet de oorzaak, zij zijn het lijdend voorwerp, vandaar dat er een oplossing moet worden gevonden. De aandelen zijn in handen van de overheid, dus moet zij een oplossing zoeken, via het geld dat wordt samengebracht in het Limburgfonds.

Door deze sociaal verantwoorde input wordt centraal Limburg een reusachtige bouwwerf, waardoor de reconversie op een gezonde wijze kan worden aangezwengeld, in samenwerking met de bevolking zelf. De sociale en economische betrokkenheid van de Limburgse bevolking is de beste waarborg voor welzijn en welvaart. Er kan een dam worden opgeworpen tegen steriele bureaucratie en politieke machtsstrijd.

Mijnheer de minister-president, het is u bekend dat ik zeer veel sympathie heb voor uw aanpak, uw gedrevenheid en uw deskundigheid. Op heel wat terreinen zijn wij het gelukkig niet steeds eens, maar ik veronderstel dat wij het wel eens zullen zijn over de kronkels van de Limburgse VLD die haar handtekening zet onder reusachtige sommen die de reconversie in Limburg op een geïntegreerde wijze moeten aanzwengelen. Wanneer men echter de kans krijgt om op een soms dubbelzinnige wijze beheerder te worden van dat overheidsgeld, laat men deze niet voorbijgaan.

Mijnheer de minister-president, mag ik u vragen om eveneens oog te hebben voor de zware problemen in verband met de pensioenen van de mijnwerkers en de mijnschade. Ik ben ervan overtuigd dat u bereid bent om de initiatieven van de Limburgse bevolking op een sociaal ver-

Ulburghs

antwoorde wijze ook economisch aan te moedigen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het voorliggend ontwerp van decreet biedt de mogelijkheid een impasse uit de weg te ruimen die niet alleen geldverslindend is maar ook heel wat kansen links heeft laten liggen.

Ik wens twee bezorgdheden toe te lichten : de verankeringsproblematiek en de privatisering van de overheidsbedrijven.

Na de goedkeuring van het decreet door de Vlaamse Raad beschikt de overheid over een instrumentarium om ter zake initiatieven te nemen.

Het is nuttig dat de commissie voor Economie niet alleen zo snel mogelijk de verankering en de privatisering bespreekt maar ook de conclusies van het Vlaams Economisch Forum.

De conclusies van het Mc. Kinsey-rapport zijn verontrustend. Een groot aantal Vlaamse bedrijven zit duidelijk niet in de groei lift. Het Vlaams Gewest heeft behoefte aan een betere begeleiding, stimuli, voorlichting en wetenschappelijke ondersteuning van onze bedrijven. Economische groei is immers hoofdzakelijk te vinden bij die bedrijven die wetenschappelijk gesteund worden en nieuwe technologieën toepassen. Ik hoop dat u de conclusies van het Mc. Kinsey-rapport zult toelichten.

De commissie voor Economie moet onderzoeken op welke manier het voorliggend decreet tegemoet kan komen aan de in het rapport vermelde tekortkomingen van onze industrie.

Ik ben er mij van bewust dat het voorliggend decreet geen pasklare

oplossing biedt voor de huidige problemen. Men zal moeten samenwerken met de privé. Desalniettemin is het nuttig dat de commissie zich duidelijk uitspreekt over de beschikbare middelen om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van het Mc. Kinsey-rapport. Het voorliggend decreet is daartoe een goed hulpmiddel.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik sluit mij aan bij de bemerking van de heer Candries.

Het Mc. Kinsey-rapport en de studie van het VEV bevatten andere signalen dan het voorliggend decreet. Het is spijtig dat de GIMV en Gimvindus nieuwe opdrachten krijgen zonder rekening te houden met de reële situatie van de Vlaamse economie. Het overheidsinitiatief mag niet los staan van het economisch leven. Over de participatie van de overheid in het economisch leven lopen de meningen uiteen. Het Mc. Kinsey-rapport onderstreept de hiaten.

De goedkeuring van dit decreet legt de GIMV bepaalde opdrachten op, zonder rekening te houden met de conclusies van het rapport.

Tijdens de bespreking van dit ontwerp in de commissie heb ik gevraagd de structuren van de overheidsparticipaties los te koppelen van het Limburg-dossier. Ik kan best begrijpen dat men inzake de structuur van de Limburgse reconversie snel tewerk is moeten gaan. Ik spreek mij niet uit over de kwaliteit of de opportuniteit van de reconversiestructuur. Ik betreur dat de Limburgse reconversie niet losgekoppeld werd van de herstructurering van de overheidsparticipaties. Men had beter ingespeeld op de suggestie van de heer Candries zodat de GIMV-activiteiten herschikt worden in functie van een economische strategie in Vlaanderen.

Er was behoefte aan duidelijkheid inzake de Limburgse strategie, maar het is jammer dat men dit aan elkaar heeft gekoppeld. Uw voorstel komt een beetje te laat, anders hadden we de functies van de GIMV kunnen herschikken met het oog op een economische visie in Vlaanderen. Dat is dé gemiste kans. Mijnheer Candries, vandaag spreekt u zichzelf tegen door het te hebben over het geluk dat de structuren morgen worden goedgekeurd. Daar zit u fout, want we hebben de kans om de opdracht van de GIMV precies te omschrijven en de doelstellingen ervan af te bakenen, laten lopen. (*Applaus bij de heer A. Denys*)

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries : Ik zou het nog anders kunnen zeggen : we krijgen nu pas die kans. Nu wordt ons een instrumentarium ter beschikking gesteld om uit het diepe dal van besluiteloosheid te klimmen, dat is ontstaan sinds het probleem met de KS de kop opstak. De bestaande instrumenten raakten als gevolg daarvan in diskrediet en dat net op het moment dat we konden uitmaken in welke richting de inspanningen dienden te worden gericht en dat we eindelijk merkten dat het zwart/wit spel tussen de overheid en de privé-sector niet functioneerde. We waren ons bewust van de nood aan een overheidsinstrument om voet aan wal te hebben in de sectoren waar inspanningen nodig zijn. Het verheugt me dat we het morgen zullen creëren door het goedkeuren van dit decreet. Ik spreek mezelf dus niet tegen : deze zorgen zijn gemeenschappelijk en we moeten nu alleen nog bepalen hoe we dit instrument zullen aanwenden om de grote uitdagingen aan te pakken. Ik hoop dat de minister-president onze gedachtengang daaromtrent volgt en binnenkort daarover de dialoog aanvat binnen de commissie. Op dit ogenblik is nog niets verloren, wel integendeel, we moeten alleen de troeven in dit nieuwe kaartspel weten uit te spelen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, met het oog op de afronding van deze algemene bespreking, wil ik mijn betoog beperken tot de essentiële punten.

Bovendien dank ik de verslaggever, de heer Deprez, voor zijn uitermate interessant verslag. Hij beschreef perfect de kerngedachten van de besprekingen. Ook de voorzitter en de commissieleden die aan de debatten hebben deelgenomen, dank ik voor hun betrokkenheid.

Een eerste punt betreft de doelstellingen van het onderhavige ontwerp van decreet. Deze gaan uit van de nieuwe principiële - en dus niet louter technische - opdrachten van de investeringsmaatschappijen. Sommige collega's vinden dat er geen principiële keuzen werden gemaakt, maar dat is niet zo. Later kom ik terug op de suggestie van de heer Candries.

Een tweede doelstelling stelt voorop dat de structuren ook echt moeten werken. Het volstaat niet nieuwe opdrachten te formuleren zonder meer.

Ten derde moeten de structuren ook doorzichtig zijn. We geloven steevast dat we nu een veel helderder en coherenter geheel voor ons hebben liggen dan voorheen.

Ten vierde wil ik de engagementen voor Limburg honoreren. Dit gebeurt voor het eerst ook decretaal, voordien was dat niet het geval.

Ten vijfde moeten de doelstellingen worden verwezenlijkt binnen een budgettair neutraal kader. We kozen voor bepaalde opties en hebben in een decreet daarvoor een kader aangereikt.

Van groot belang zijn dus de beheersovereenkomsten en de protocollen. Er is het Limburgfonds. Voor deze pararegionale A hebben

we duidelijk rekening gehouden met de conclusies van de KS-commissie.

We hebben een nieuw gestructureerd geheel opgericht dat niet enkel dichterbij het Vlaamse parlement staat maar dat ook gemakkelijker controlerend kan worden.

Ten derde is er de taakomschrijving. Wij zijn gekomen tot een zindelijke, evenwichtige, afgewogen verhouding tussen overheid en privé. Na twee jaar misschien wat overtrokken ideologische discussie hebben we geprobeerd het goede van de privé te combineren met het goede van de overheid. Ik ben voor een systeem dat twee winnaars oplevert en geen twee verliezers. Het debat overheid versus privé is vaak kunstmatig. Zo werken de dingen niet. De sterkste staten of deelstaten in de wereld zijn degene die zijn geënt op een evenwichtige verhouding tussen privé en overheid.

Een vierde belangrijke aangelegenheid is de nieuwe taakverdeling. Het schema dat ik heb aangereikt, houdt uitdrukkelijk het geografische maar ook het sectoriële criterium in. Om uit het imbroglio te geraken moesten we tot verschillende investeringsmaatschappijen komen met gescheiden aandeelhoudersstructuren.

Een vijfde belangrijke optie die voorligt - niet technisch maar principieel - is het onderscheid tussen besturen en het dagelijks management, waarop ook de KS-commissie heeft aangedrongen.

Zesde prioriteit is het instellen van de juiste controle, niet zomaar op basis van een overeenkomst, maar op basis van een decreet en in een protocol opgesteld door de Vlaamse regering. De Vlaamse regering wil zeker geen afstandelijke houding aannemen. Wij engageren ons om op basis van dit decreet, helemaal conform aan wat het Rekenhof heeft gezegd, deze controle te organiseren.

Een zevende punt betreft de nieuwe Limburgse structuren. Wij hebben

gekozen voor integratie. Dit betekent dat de LRM — de Limburgse Reconversie maatschappij — de piloot wordt — zoals de heer Pinxten het zo mooi heeft uitgedrukt — en de PWL de co-piloot. Deze bipolaire structuur zal inderdaad de kern uitmaken van wat in Limburg te gebeuren staat. De Vlaamse minister van Economie, uw dienaar, heeft niet de minste behoefte om ter zake in te grijpen. Ik geloof nogal sterk in wat Limburgers kunnen, ook in wat Vlamingen en Walen kunnen. Ik geloof zeer sterk in de eigen dynamiek van een streek. Wat wij gewild hebben, is alleen een decretaal kader creëren waarin bepaalde engagementen worden vastgelegd die later gehonoreerd moeten worden.

Wij zijn dus voorstander van een geïntegreerde benadering, maar ook van continuïteit. Onze principiële optie voor een Limburgfonds zal deze continuïteit dienen.

Het was onze taak een kader op te zetten, maar vanzelfsprekend is ook de uitvoering belangrijk.

Sta me toe nu de verschillende uiteenzettingen te overlopen. Mijnheer Denys, wellicht zullen we er vandaag niet in slagen mekaar te overtuigen. Wat ik vooral hoop, is dat de feiten u zullen overtuigen. De intentieprocessen die vanuit de VLD-fractie worden gevoerd, laat ik voor rekening van de VLD. Ik kan u misschien wel aanraden wat voorzichtiger te zijn met pronostieken. Het enige wat ik gepoogd heb, is een nieuw kader aan te reiken en ik geloof dat het werkzaam zal zijn.

Mijnheer Pinxten, u hebt gezegd dat het geduld de deugd van de bedelaar is. Dit is vast en zeker een mooie uitspraak, maar elke deugd heeft haar limieten. Alleen als ze uitmond in heiligheid, is de deugd eindeloos. Maar aangezien we geen heiligen zijn, alleen maar mensen van vlees en bloed, is de deugd bij ons beperkt.

Wat het protocol tussen Gimvindus en het Vlaams Gewest betreft, en dit

Van den Brande

is dan meteen een antwoord aan verschillende sprekers - zal ik er alles voor doen opdat dit protocol tegen september wordt gesloten en meteen de band wordt doorgeknipt - een essentieel gegeven - tussen de Limburgse reconversie en Gimvindus.

Er zijn de beheersovereenkomsten tussen de Investeringsmaatschappijen en het Vlaams Gewest. Er is het protocol - dat we zelf zullen opstellen - ten gerieve van het Rekenhof en de Investeringsmaatschappijen en er zijn de modaliteiten van werking van het Limburgfonds. Ik ben het er volkomen mee eens dat het de Limburgers toekomt de uitvoering waar te maken. De Vlaamse overheid wil geen betuttelende houding aannemen, ze reikt enkel de instrumenten, de hefboomen aan en de Vlaamse Raad wordt de parlementaire controle toevertrouwd.

Mijnheer Barbé, u hebt enkele principiële bedenkingen gemaakt. U maakte de opmerking dat het wellicht verstandiger zou zijn het woord duurzaamheid niet te misbruiken, het in de eerste plaats in de structuren in te bouwen. Vandaar uw waardevol idee voor een Ecogimv, zoals u het noemt. De economische benadering houdt steeds meer rekening met het begrip duurzaamheid en ik neem aan dat het project voor Limburg daar ook voldoende aandacht voor zal hebben.

U zegt zelf dat de almacht van de verticale structuur met al zijn verweven takken minstens gedeeltelijk wordt teruggeschroefd. Dat was een van de bedoelingen van het ontwerp. U onderkent ook de betere controle. Verder stelde u net als de heer Lisabeth ook de vraag naar de juiste verhouding tussen de overheid en de privé-sector. Dit debat zal per definitie nooit gesloten worden. Het is al te gek te denken dat wij op 29 juni 1994 definitief zouden kunnen uitmaken welke verhouding tussen overheid en privé-sector de juiste is.

Op het ogenblik dat de verschillende raden van bestuur op ons verzoek suggesties doen kunnen wij in de commissie van gedachten wisselen over de mogelijke oriënteringen. Dit kan een zeer open debat worden waarin we niet met de strikte en voorbijgestreefde ideologische schema's hoeven te werken. De middeleeuwse dichters stelden dat er duizend manieren van minnen zijn maar ik geloof niet dat er duizend manieren zijn om welvaart tot stand te brengen en welzijn te versterken. Laten we zoeken naar de twee of drie manieren die we in goed evenwicht kunnen brengen.

Collega Olaerts, ik ken uw zorgen. Ik zal niet zeggen dat u al uw komer op de Heer moet werpen maar ik stel uw vertrouwen wel op prijs. Ik ben het met u eens dat de cijfers en de concrete uitvoering een aantal vragen doen rijzen. We moeten in elk geval vermijden dat we in een vicieuze cirkel terechtkomen. Hoewel sommigen misschien liever hadden gezien dat bepaalde punten van het decreet anders waren opgesteld, zal niemand mij er vandaag of morgen van kunnen overtuigen dat het niet goedkeuren van dit ontwerp van decreet ons een stap verder zou helpen naar de reconversie uit het toekomstcontract voor Limburg. We moeten de reconversiekar niet voor het paard spannen. Er zal in de commissie een bestendige samenspraak blijven bestaan over de evolutie van de verschillende onderdelen van dit dossier. Op het amendement dat u hebt ingediend, zal ik tijdens de artikelsgewijze bespreking dieper ingaan.

Collega Schuermans, u hebt uitdrukkelijk naar het belang van de horizontale structuur verwezen. Verder pleitte u voor het hergroeperen van de middelen. Wij voeren dit ook daadwerkelijk uit want de versnippering wordt tegengegaan door het Limburgfonds. Ook u stelde vragen over het risico, het rendement en de rol van de overheid en de privé-sector. Terecht legde u de nadruk op

het feit dat de mensen het zelf zullen moeten waarmaken en dat een structuur enkel een middel kan zijn om de doelstellingen te bereiken.

Collega Dewael, ik geloof dat ik reeds heb geantwoord op de essentie van uw bezorgdheid. Wat de doorzichtigheid betreft zullen we elkaar vandaag wellicht niet overtuigen, maar ik weet absoluut zeker dat er een dag komt dat u zult toegeven dat dit meer dan een nieuwe start is. De feiten zullen aantonen dat we in Limburg bepaalde doelstellingen verwezenlijkt hebben. We zullen vandaag en morgen zien van waar het inzicht komt om hier toch mee door te gaan. Staak dus uw defaitisme en sluit u aan bij deze nieuwe dynamiek. Doe zoals diegenen die het juiste inzicht reeds hebben verworven en die echt de noodzaak onderkennen om tot dit nieuwe decreet te komen.

Over de controle kan ik kort zijn. Over alle fracties heen wordt deze controle versterkt. De PWL - een belangrijk gegeven in het geheel - zal inderdaad de motor zijn en zal kunnen leiden tot een nieuwe start.

Collega Wymeersch heeft zich verontschuldigd omdat hij het debat vanmiddag om persoonlijke redenen niet kan bijwonen. Ik waardeer ten zeerste zijn uiteenzetting die in het verlengde lag van wat hij reeds in de commissie heeft gezegd. Ook heeft hij een aantal zorgen geuit die in de commissie verder zullen worden besproken.

Mijnheer Vandeurzen, u hebt de nadruk gelegd op het sociale luik. Ik bevestig dat wij voor het saldo van de sociale enveloppe de engagementen zullen nakomen. De voorbije periode hebben wij weliswaar met wat kunst- en vliegwerk, maar het kon moeilijk anders - minstens voor enige continuïteit gezorgd.

Ik kom bij het probleem van de mijnschade. Het ontwerp dat ter zake in de Senaat was ingediend, werd ingevolge onze tussenkomst op het

Van den Brande

Overlegcomité om tot een aanvaardbare regeling te komen, aangepast. De rechtsopvolging zal worden behandeld op de wijze die wij in de commissie hebben uitgelegd. Inhoudelijk is de PWL van groot belang. Er is een grote nood aan consensus.

Collega Ulburghs, wij weten van elkaar dat wij eerlijk moeten zijn en wij zijn dit ook. Inzake uw herhaalde vragen om een oplossing van het probleem omtrent de mijnwerkerspensioenen — ik begrijp zeer goed de sociale en menselijke context — herbevestig ik wat ik reeds tweemaal in een commissievergadering en in een plenaire vergadering heb gezegd, met name dat het dossier voor de Vlaamse regering is gesloten.

Als er een initiatief wordt genomen, dan behoort het tot de federale bevoegdheid.

Op die manier scheppen wij de meeste duidelijkheid. Ik zou oneerlijk zijn mocht ik iets anders zeggen.

U waarschuwt voor een aantal initiatieven die onvoldoende rekening zouden houden met het ecologisch element. Maar laten wij niet vooruitlopen. Ik ga ervan uit dat Limburg niet alleen een eigen dynamiek heeft maar dat men ook weet wat kan en wat niet kan.

Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van de suggestie van de heer Candries wil ik uitdrukkelijk toezeggen dat — en ik richt mij tot de voorzitter van de commissie — het mij bijzonder nuttig lijkt om in de commissie of in de plenaire vergadering een debat te organiseren om — en het is trouwens al even aan bod gekomen in de commissie — de oriëntaties en eventueel de conclusies van het Vlaams Economisch Forum, dat op 16 juni 1994 voor het eerst plaatsvond, met de parlementsleden te bespreken. Ik deel de mening van de heer Candries. Wij beschikken nu over een decretaal, een herijkt, bijgesteld instrument. Ik bevestig nogmaals dat de GIMV meer selectief

zal kunnen inspelen op datgene wat breed-economisch wordt aangevoeld, zowel hier als elders in Europa en in de wereld.

Het lijkt mij bijzonder zinvol de oriëntaties en conclusies van het eerste Vlaams Economisch Forum op te nemen en te toetsen aan dit nieuwe decreetale kader. Ik ben ten volle bereid daarop in te spelen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even ingaan op de bedenking die door de enen harder en door de anderen minder hard werd geformuleerd. Hoe komt het dat wij nu pas dit ontwerp van decreet kunnen behandelen? Mijnheer de voorzitter, ik zal niet te veel in detail treden, maar ik vind het belangrijk om toch even te herinneren aan de verschillende stappen die ons tot dit debat hebben geleid.

Op 23 september 1993 werden de besluiten van de KS-onderzoekscommissie gepubliceerd. Op 30 september 1993 heb ik op deze tribune, tot verrassing van een aantal collega's die meenden dat het debat was geëindigd, in de rust en luwte van de vooravond — in alle betekenissen van het woord — uiteengezet hoe we de besluiten van de KS-commissie tot de onze zouden nemen. We hebben dit ook gedaan.

Op 19 oktober 1993 nam de Vlaamse regering een standpunt in met betrekking tot de mission statement (zending) van de GIMV.

Op 28 oktober 1993 vond de installatie plaats van de nieuwe Permanente Werkgroep Limburg. Men moet dus niet laten uitschijnen dat er intussen niets is gebeurd.

Op 1 november 1993 hebben we de voorstellen van de voorzitters van de raden van bestuur over de nieuwe structuren opgevraagd en werd gestart met de werkgroep van de experts.

Op 23 december 1993 hebben we het verslag van de werkgroep ontvangen, onmiddellijk gevolgd door de

principiële goedkeuring van de Vlaamse regering.

Op 14 januari 1994 verschijnt het advies van de nieuw samengestelde, met de nieuwe bevoegdheden, Permanente Werkgroep Limburg,

Op 19 januari 1994 volgt de definitieve goedkeuring van de herstructurering en de opstelling van de fiduciaire overeenkomsten.

In april 1994 wordt het voorontwerp van decreet goedgekeurd.

Op 11 mei brengt de SERV advies uit, gevolgd door het advies van de PWL op 25 mei 1994 en van de Raad van State op 30 mei 1994.

Op 8 juni 1994 hecht de Vlaamse regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van decreet.

Op 14 en 15 juni 1994 wordt het ontwerp van decreet in de commissie besproken.

Ik ben zeer gelukkig dat we, na een maximale consensus, vandaag de gevechten kunnen staken. Vermits er vrede is in Limburg - gelukkig maar - stel ik voor dat iedereen uit zijn loopgraven komt. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, ik wens de minister-president nog een paar vragen te stellen in verband met de pensioenen van de mijnwerkers.

Mijnheer de minister-president, indien de Europese Commissie op dat vlak over de brug wil komen, bent u dan bereid te bemiddelen?

En, ten tweede, mocht blijken dat de mijnschade waarin in de reserves is voorzien, absoluut ontoereikend is, zal u dan overwegen een deel van het Limburgfonds hiervoor aan te wenden?

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de

Barbé

voorzitter, de minister-president kwam nogmaals terug op de band tussen Gimvindus en de Limburgse reconversie, die in september zal worden verbroken naar aanleiding van de herziening van het protocol. Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat u het protocol van januari 1993 bedoelt ? **(Bevestigend gebaar vanwege de minister-president).**

Welnu, in dat verband wens ik duidelijk te weten of u zich ertoe verbindt de band tussen Gimvindus en de Limburgse reconversie tegen het najaar te verbreken.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van de Brande : Mijnheer Ulburghs, ik bewonder uw vastberadenheid en uw hardnekkigheid.

U grijpt elk nieuw element aan in de hoop dat dit de mogelijkheid zal bie-

VB-Kamerlid Frans Wymeersch vertolkte het standpunt van zijn fractie bij de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van de GIMV

den uitkeringen te storten en dat waardeer ik.

Ik geef echter de toestand weer zoals hij in werkelijkheid is en ik hoop dat u dat begrijpt. Dit dossier is afgesloten voor de Vlaamse regering.

Mijnheer Barbé, zonder formeel dag en uur te bepalen is het onze bedoeling eind juli de essentiële principes met betrekking tot de verhouding Gimvindus en de Limburgse reconversie vast te leggen.

Tegen eind september zullen wij trachten een nieuw protocol tot stand te brengen en te laten goedkeuren, tussen Gimvindus en het Vlaamse Gewest.

Hiermee heb ik aldus bevestigd wat ik daarnet in meer algemene termen heb gezegd.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Ingevolge een materiële vergissing werd in de tekst aangenomen door commissie artikel 1 dat stelt dat het decreet een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet regelt niet opgenomen.

— **Aangenomen.**

TITEL 1

Deelnemingen

HOOFDSTUK 1

Reorganisatie van de bestaande structuren

Artikel 2

Het Vlaamse Gewest mag de aandelen verwerven die de GEWESTELIJKE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR VLAANDEREN (hierna „GIMV”) bezit in het kapitaal van de naamloze vennootschappen GIMVINDUS (hierna „GIMVINDUS”), VLAAMSE MILIEUHOLDING (hierna „VMH”) en LIMBURGSE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ (hierna „LIM”).

— **Aangenomen.**

Artikel 3

Het Vlaamse Gewest mag de aandelen verwerven die GIMVINDUS bezit in het kapitaal van de naamloze vennootschap MIJNEN (hierna „MIJNEN”) en de aandelen die GIMVINDUS aanhoudt voor rekening van het Vlaamse Gewest in de naamloze vennootschap LIMBURGSE RECONVERSIE-MAATSCHAPPIJ (hierna „LRM”).

— **Aangenomen.**

Artikel 4

§ 1. Voor zover GIMVINDUS haar financieringsverplichtingen nakomt ten opzichte van het Limburgfonds zoals bepaald in artikel 23, 1° van dit decreet en voor zover het Vlaamse Gewest de aandelen van GIMVINDUS in MIJNEN overneemt, mag het Vlaamse Gewest in de plaats treden van GIMVINDUS voor alle rechten en verplichtingen inzake nog te verstrekken financiering voor verliezen en investeringen van MIJNEN, welke voor GIMVINDUS voortvloeien uit het protocol tussen de Vlaamse Regering, de NV KS en de NV FNSV van 5 oktober 1987, zoals aangevuld en gewijzigd,

Voorzitter

en het protocol tussen GIMVINDUS en het Vlaamse Gewest van 14 januari 1993.

§ 2. De in § 1 bedoelde subrogatie kan enkel gebeuren op voorwaarde dat het protocol tussen het Vlaamse Gewest en GIMVINDUS wordt aangepast. Het gewijzigde protocol zal de financieringsverplichtingen en -modaliteiten van GIMVINDUS ten opzichte van het Limburgfonds omvatten. Deze financieringsverplichtingen zullen in eerste orde met activa worden nagekomen en in de mate dat deze onvoldoende zijn met vreemde middelen.

— Aangenomen.

Artikel 5

Het Vlaamse Gewest mag inschrijven op een verhoging van het kapitaal van MIJNEN door inbreng van zijn aandelen in LIM.

— Aangenomen.

Artikel 6

Het Vlaamse Gewest mag inschrijven op een verhoging van het kapitaal van LRM door inbreng van zijn aandelen in MIJNEN.

— Aangenomen.

Artikel 7

Het Vlaamse Gewest mag inschrijven op een of meer verhogingen van het kapitaal van VMH door inbreng van bestaande schuldvorderingen op de VMH en door inbreng van begrotingsmiddelen. De modaliteiten van deze kapitaalsverhogingen worden bepaald bij besluit van de Vlaamse regering.

— Aangenomen.

Artikel 8

De overeenkomsten en akten betref-

fende elk van de in de artikelen 2 tot en met 7 bedoelde verrichtingen zijn onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Vlaamse regering.

— Aangenomen.

Artikel 9

Het Vlaamse Gewest mag, in afwijking van artikel 104bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, alle aandelen bezitten in de GIMV, GIMVINDUS, LRM en VMH, zonder beperking van duur en zonder geacht te worden hoofdelijk borg te staan voor de verbintenissen van deze vennootschappen.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK II

De investeringsmaatschappijen

AFDELING 1

Statuut, taken en bevoegdheden

Artikel 10

§1. GIMV, GIMVINDUS, VMH en LRM zijn investeringsmaatschappijen met de rechtsvorm van naamloze vennootschap (hierna de „investeringsmaatschappijen”). Voor al wat niet anders wordt geregeld door of krachtens dit decreet, zijn de regels betreffende handelsvennootschappen van toepassing op de investeringsmaatschappijen. De handelingen van de investeringsmaatschappijen worden geacht daden van koophandel te zijn.

§ 2. GIMV zal zich toeleggen op het verstrekken van kapitaal en kapitaalsubstituten aan bestaande of nog op te richten ondernemingen, op investeringen in toekomstgerichte projecten met hogere risicograad, en op strategische participaties, inzonderheid in nutsbedrijven, en hoogtechnologische ondernemingen, dit zowel in binnen- als buitenland.

GIMVINDUS zal zich toeleggen op de financiering van ondernemingen in de sectoren van de scheepsbouw en -herstelling, de glasverpakking-snijverheid, de textielnijverheid en de staalnijverheid en inzonderheid op het beheer van de betreffende financiële activa, in het bijzonder met het oog op valorisatie ervan.

VMH zal zich toeleggen op investeringen in milieuprojecten en op participaties in nutsbedrijven in de milieusector met inbegrip van drinkwatervoorziening, dit zowel in binnen- als buitenland.

LRM zal zich toeleggen op projecten ter ondersteuning van de reconversie in de provincie Limburg.

§ 3. De opdrachten, financiering, financiële objectieven en rapporteringsverplichtingen van iedere investeringsmaatschappij worden nader geregeld in periodiek herzienbare beheerscontracten met het Vlaamse Gewest, volgens de regels vastgesteld in een besluit van de Vlaamse regering.

§ 4. De investeringsmaatschappijen zijn ertoe gehouden de bijzondere opdrachten uit te voeren die hun bij decreet of bij beslissing van de Vlaamse regering worden toevertrouwd. De uitvoeringsmodaliteiten, verantwoordelijkheden, kostendekking en eventuele vergoeding voor deze opdrachten worden nader geregeld in afzonderlijke overeenkomsten tussen het Vlaamse Gewest en de betrokken investeringsmaatschappij.

— Aangenomen.

Artikel 11

De investeringsmaatschappijen kunnen ter uitvoering van hun opdrachten deelnemen aan vennootschappen, verenigingen en samenwerkingsverbanden. Zij kunnen een deel van hun opdrachten toevertrouwen aan gespecialiseerde dochterondernemingen onder hun controle. De oprichting van gespecialiseerde

Voorzitter

dochterondernemingen is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse regering. De bepalingen van dit decreet betreffende de investeringsmaatschappijen zijn eveneens van toepassing op de gespecialiseerde dochterondernemingen. De Vlaamse regering kan in haar besluit tot goedkeuring bepaalde gespecialiseerde dochtermaatschappijen gedeeltelijk vrijstellen van de toepassing van de bepalingen van dit decreet betreffende de investeringsmaatschappijen, behalve wat betreft de bepaling inzake nazicht door het Rekenhof zoals bepaald in artikel 13 van dit decreet.

– Aangenomen.

AFDELING 2

Toezicht op de investeringsmaatschappijen

Artikel 12

§ 1. Iedere investeringsmaatschappij staat onder de controle van de Vlaamse regering, welke wordt uitgeoefend door toedoen van een regeringscommissaris die wordt benoemd en ontslagen door de Vlaamse regering. Het Vlaamse Gewest draagt de kosten verbonden aan de uitoefening van zijn ambt.

§ 2. De regeringscommissaris zetelt in de raad van bestuur met raadgevende stem. Hij ontvangt de volledige dagorde van de vergaderingen van de raad van bestuur alsmede alle documenten ter zake ten minste 5 werkdagen voor de datum van de vergaderingen. Hij kan te allen tijde ter plaatse inzage nemen van alle documenten en geschriften van de investeringsmaatschappij. Hij kan van de bestuurders en leden van het managementcomité van de investeringsmaatschappij alle inlichtingen en ophelderingen vorderen, en alle verificaties verrichten, die hij nodig acht voor de uitvoering van zijn mandaat. De regeringscommissaris

maakt deel uit van het auditcomité. De Vlaamse regering kan, indien zij het nuttig acht voor bepaalde tijdelijke controles, de regeringscommissaris doen bijstaan door deskundigen.

§ 3. De regeringscommissaris kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen tegen elke beslissing van de raad van bestuur of het managementcomité die hij strijdig acht met de wet, het decreet, de statuten, de in artikel 10, § 3 en § 4 bedoelde overeenkomsten of het algemeen belang. De termijn van vier dagen gaat in de dag van de vergadering waarop de betreffende beslissing is genomen, voor zover de regeringscommissaris daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij van de beslissing kennis heeft gekregen. De regeringscommissaris brengt zonder verwijl de voorzitter van de raad van bestuur op de hoogte van het beroep. Het beroep heeft schorsende werking. Heeft de Vlaamse regering binnen een termijn van tien werkdagen, ingaande op hetzelfde tijdstip, de beslissing niet vernietigd, dan wordt deze definitief. Deze bevoegdheid tot vernietiging kan door de Vlaamse regering worden overgedragen aan de bevoegde minister.

§ 4. Ieder jaar stelt de regeringscommissaris een verslag op ten behoeve van de Vlaamse regering over de activiteiten van de investeringsmaatschappij en de uitvoering van de in de artikel 10, § 3 en § 4 bedoelde overeenkomsten.

§ 5. De raad van bestuur van iedere investeringsmaatschappij brengt jaarlijks verslag uit over de uitvoering van het beheerscontract met de Vlaamse regering. Dit verslag wordt vóór 30 september aan de Vlaamse Raad meegedeeld.

§ 6. Jaarlijks stelt de Vlaamse regering vóór 30 september een evaluatieverslag op over het economisch overheidsinitiatief ten behoeve van de Vlaamse Raad.

– Aangenomen.

Artikel 13

Het Rekenhof is belast met het nazicht van de rekeningen van de investeringsmaatschappijen en hun gespecialiseerde dochterondernemingen. Het brengt hierover jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse Raad vóór 30 september. Het Rekenhof kan ter plaatse inzage nemen van alle documenten en geschriften die het nodig heeft voor de uitvoering van zijn opdracht. Het kan alle ophelderingen en inlichtingen vragen en alle verificaties verrichten die het nodig acht. De modaliteiten van dit nazicht zullen worden vastgelegd in een protocol, dat door de Vlaamse regering wordt opgesteld.

– Aangenomen.

AFDELING 3

Werking

Artikel 14

Bij besluit van de Vlaamse regering kan de gewestwaarborg worden verleend voor de door de investeringsmaatschappijen of haar gespecialiseerde dochters aangegane leningen of de door hen uitgegeven schuld-effecten.

– Aangenomen.

Artikel 15

De investeringsmaatschappijen kunnen alleen een naamloze vennootschap oprichten en inschrijven op alle aandelen van deze vennootschap. Eveneens kunnen zij, in afwijking van artikel 104bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, alle aandelen bezitten in een naamloze vennootschap, zonder beperking van duur en zonder geacht te worden hoofdelijk borg te staan voor de verbintenissen van deze vennootschap.

– Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 16

In geval van faillissement, gerechtelijk akkoord, of vereffening van de onderneming wiens aandelen, converteerbare obligaties, obligaties met warrant of leningen door de investeringsmaatschappijen werden verworven of toegestaan bij aanwending van de tegemoetkomingen van het Fonds voor Innovatie en Technologie of andere budgettaire middelen, verzaakt de Vlaamse Regering, op basis van een met redenen omkleed voorstel van de commissaris(sen)-revisor(en) van de betrokken investeringsmaatschappij, geheel of gedeeltelijk, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk aan zijn recht op het saldo van de aan het Vlaamse Gewest terug te betalen bedragen. Deze bevoegdheid tot kwijtschelding kan door de Vlaamse regering geheel of gedeeltelijk aan de bevoegde minister worden overgedragen.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

Onder de voorwaarden bepaald bij besluit van de Vlaamse regering kan GIMVINDUS zich borg stellen voor de financiering van projecten voor de bouw of verbouwing van schepen en bij de scheepsbouw gerelateerde investeringsprojecten bij in het Vlaamse Gewest gevestigde scheepswerven. Zij zal hiervoor een provisie vormen volgens de modaliteiten bepaald in hetzelfde besluit. Het Vlaamse Gewest stelt GIMVINDUS schadeloos tot een maximumbedrag van 8 miljard Belgische frank, onder de voorwaarden bepaald bij dit besluit, voor het bedrag waarmee vorderingen tot uitwinning van de betreffende borgen die provisie zouden overtreffen, mits terugstorting aan het Gewest van de door GIMVINDUS verhaalde sommen.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

Inzake het economisch overheidsinitiatief wordt het overleg met de sociale partners georganiseerd. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten ervan.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK III

Opheffingsbepalingen

Artikel 19

Artikel 175 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 487 van 31 december 1986 en het decreet van 21 december 1990, wordt opgeheven. De artikelen 176 en 178 van dezelfde wet worden eveneens opgeheven.

— **Aangenomen.**

TITEL II

Het Limburgfonds

HOOFDSTUK 1

Oprichting, taken en middelen

Artikel 20

Er wordt een Limburgfonds opgericht (hierna „het fonds” genoemd). Het fonds heeft de opdracht bij te dragen tot de integrale uitvoering van het Toekomstcontract Limburg door de financiering van initiatieven die concrete uitvoering geven aan de verbintenissen zoals opgenomen in het Toekomstcontract, van 29 april 1987, zoals later geactualiseerd.

— **Aangenomen.**

Artikel 21

Het fonds heeft rechtspersoonlijkheid.

De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle

van sommige instellingen van openbaar nut in verband met de begroting, de rekeningen, het comptabiliteitsstelsel, het gezag en de controle op de instellingen van categorie A zijn op het fonds van toepassing in de mate dat er in dit decreet niet wordt van afgeweken.

- **Aangenomen.**

Artikel 22

Het fonds wordt beheerd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering stelt de nodige diensten, uitrusting, installatie en personeelsleden ter beschikking van het fonds.

De Vlaamse regering stelt de verdere regels vast betreffende de werking en het beheer van het fonds, voor zover deze niet in dit decreet geregeld zijn.

— **Aangenomen.**

Artikel 23

§ 1. De middelen van het fonds zijn :

1° de krachtens het protocol tussen de Vlaamse Regering, de NV KS en de NV FNSV van 5 oktober 1987, zoals aangevuld en gewijzigd en het protocol tussen GIMVINDUS en het Vlaamse Gewest van 14 januari 1993 en de aanpassingen ingevolge artikel 4 van dit decreet, door GIMVINDUS nog ter beschikking te stellen middelen ;

2° de door de vereffenaar van de VZW SOCIALE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR LIMBURG overgemaakte middelen ;

3° de middelen zoals bedoeld in artikel 29 van dit decreet ;

4° de vordering van het Vlaamse Gewest, ten gevolge van de trekingsrechten toegestaan door het Vlaamse Gewest aan de LIM via de overeenkomst van 30 juni 1987 ;

Voorzitter

5° de terugvorderingen op deze middelen ;

6° de tussenkomsten van de Europese Unie ten voordele van projecten gerealiseerd in de provincie Limburg, via regionaal toewijsbare middelen, onder meer in het kader van doelstelling 2-Limburg, Interreg-Limburg en Rechar ;

7° de stortingen door het Vlaamse Gewest van het netto dividend en liquidatiesaldo betaald door GIMVINDUS of haar vereffenaar aan het Vlaamse Gewest ;

8° de stortingen door het Vlaamse Gewest van de verkoopprijs van aandelen GIMVINDUS ;

9° de stortingen door het Vlaamse Gewest van het netto dividend en liquidatiesaldo betaald door de LRM of haar vereffenaar aan het Vlaamse Gewest ;

10° de stortingen door het Vlaamse Gewest van de verkoopprijs van de aandelen LRM.

De middelen vermeld in 7° tot en met 10° worden slechts aan het fonds toegewezen tot belope van de krachtens het protocol tussen de Vlaamse Regering, de NV KS en de NV FNSV van 5 oktober 1987, zoals aangevuld en gewijzigd en het protocol tussen GIMVINDUS en het Vlaamse Gewest van 14 januari 1993 en de aanpassingen ingevolge van artikel 4 van dit decreet, door GIMVINDUS nog ter beschikking te stellen middelen.

§ 2. De verplichtingen van het fonds omvatten :

1° de terugbetaling van de in § 1, 1° vermelde middelen ;

2° de verplichte aanwending van de in § 1, 7° tot en met 10°, vermelde stortingen tot de in § 2, 1° vermelde terugbetaling ;

3° de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 29 van dit decreet ;

4° de financiering van de verplichtingen van de VZW SOCIALE IN-

VESTERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR LIMBURG(in vereffening), na inventarisatie door de vereffenaar van de VZW SOCIALE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ van de niet-gefinancierde verplichtingen en in zoverre deze verplichtingen zijn goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Bij artikel 23 is er een amendement van de heer Olaerts.

De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, mijn amendement strekt ertoe de woorden Interreg-Limburg te schrappen met de motivatie die ik al heb gegeven.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, uit de navraag die ik heb gedaan naar aanleiding van het indienen van het amendement blijkt dat in het verleden door de Europese Unie aan het Vlaamse Gewest de Interreg-middelen werden overgemaakt en vervolgens werden doorgestort naar de begunstigde. Deze middelen kwamen niet in de algemene ontvangsten van het Vlaamse Gewest terecht maar werden op een rekening voor derden geboekt in afwachting van het doorstorten naar de betrokkene.

Ik wil hier uitdrukkelijk verklaren dat het de bedoeling is om in het kader van het Limburgfonds, nu pararegionale A, dit systeem onverkort te handhaven.

Wij hebben er niet aan gedacht om in het oorspronkelijk voorontwerp dit element op te nemen. Het is mede op uitdrukkelijke vraag van de Permanente Werkgroep Limburg dat het in werd gebracht.

Ik kan de heer Olaerts absoluut geruststellen dat er een duidelijk beslot is met een derde rekeningstelsel en het doorstorten van de gelden.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, men signaleert dat wanneer de woorden expliciet in het decreet blijven staan, dat voor de uitvoering van het Interreg II programma 1994-1999 praktische problemen oplevert in verband met de deelname van Belgisch Limburg aan de grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden.

Ik weet niet of het juist is, maar men zou desbetreffend reeds vroeger op de vingers zijn getikt.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik kan de heer Olaerts geruststellen en zeggen dat dit geen probleem geeft.

Interreg II zal met vertraging tot stand komen omdat de evaluatie van Interreg I nog moet gebeuren. Het betreft een gereserveerd aandeel voor de betrokken programma's, komende uit Europese middelen.

De voorzitter : Mijnheer Olaerts, houdt u uw amendement staande ?

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ik trek mijn amendement in.

De voorzitter : Er is ook een amendement van de heer Barbé.

Het woord is aan de minister-president.

Minister-president L. den Brande : Mijnheer de voorzitter, om de redenen die bekend zijn, vraag ik het amendement niet te handhaven.

De voorzitter : De stemmingen over het amendement en over het artikel 23 worden aangehouden.

Artikel 24

Om het in artikel 20 gestelde doel te verwezenlijken, kan het fonds,

Voorzitter

binnen de regels te bepalen door de Vlaamse regering, onder meer :

1° samenwerkingsverbanden sluiten met privaat- en publiekrechtelijke, natuurlijke of rechtspersonen ;

2° trekkingsrechten toestaan aan LRM of middelen ter beschikking stellen om kapitaal in te brengen in LRM ;

3° co-financieren en prefinancieren in projecten en initiatieven die in het kader van de Europese Unie gefinancierd worden ;

4° tegemoetkomen in projecten in het kader van de uitvoering van het Toekomstcontract.

Bij artikel 24 zijn er twee amendementen van de heer Ulburghs.

De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, tijdens mijn toespraak heb ik mijn amendementen voldoende toegelicht. Ik sta er echter op dat ze ter goedkeuring aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd, zodat er inzake deze punten duidelijkheid komt.

De voorzitter : De stemmingen over deze amendementen en over artikel 24 worden aangehouden.

Artikel 25

De Vlaamse regering stelt jaarlijks het verslag betreffende de werking en het beheer van het fonds op. Het verslag wordt aan de Vlaamse Raad, de provincieraad van Limburg en de gemeenteraden van de mijn gemeenten medegedeeld vóór 30 juni van het daaropvolgende jaar.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK II

De Permanente Werkgroep
Limburg

Artikel 26

Er wordt een Permanente Werkgroep Limburg opgericht (hierna „PWL” genoemd) die de vorm kan aannemen van een VZW. In voorkomend geval wordt het Vlaams Gewest gemachtigd deel te nemen aan de oprichting van deze VZW, waarvan de statuten ter goedkeuring aan de Vlaamse regering dienen te worden voorgelegd. De opdrachten van de PWL zijn de volgende :

1° PWL geeft richting aan het Limburgse sociaal en economisch reconversiegebeuren via adviezen m.b.t. het aanwenden van middelen uit het Limburgfonds ;

2° PWL tekent initiatieven uit in het licht van de sociale en economische reconversie en de verdere ontwikkeling van Limburg ;

3° PWL verleent advies over de objectieven van :

— de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) ,

— de Limburgse Participatiemaatschappij (LPM), en

— de instellingen belast met sociale investeringen ;

4° PWL geeft als expert advies :

— aan de Vlaamse regering,

— in verband met de initiatieven ontwikkeld door de Vlaamse regering m.b. t . de Limburgse reconversie ;

5° PWL volgt de additionele aanwending van de middelen uit het fonds op ;

6° PWL garandeert de betrokkenheid van de provincie en de mijn regio bij de besluitvorming ;

7° PWL stimuleert de geïntegreerde aanpak van het reconversiebeleid zoals verwoord in het Toekomstcontract Limburg.

— **Aangenomen.**

Artikel 27

De Vlaamse regering regelt de samenstelling en verdere werking van de PWL conform de bepalingen van het Toekomstcontract en bepaalt de werkingsmiddelen van de PWL ten laste van het fonds.

— **Aangenomen.**

Artikel 28

De middelen uit het fonds kunnen slechts door de Vlaamse regering worden aangewend na advies van de PWL waarvan de modaliteiten bij protocol worden vastgelegd.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK III

Overgangsbepalingen

Artikel 29

Voor het begrotingsjaar 1994 worden de beschikbare middelen bestemd voor de tweede fase inclusief Rechar van de actualisering van het Toekomstcontract Limburg in het fonds ingebracht alsook de pensioenwachtvergoedingen en de betaling van de renteverminderingen aan de mijnwerkers.

Het fonds neemt de op datum van inwerkingtreding van dit decreet de verbintenissen lastens Programma 5 1.1 Algemeen Economisch Beleid, basisallocaties 01.02 en 34.03 en lastens Programma 62.4 Huisvesting, basisallocatie 34.05 van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap over.

De op dezelfde datum beschikbare en overgedragen ordonnanceringskredieten op Programma 51.10 basisallocaties 01.02 en 34.03 en Programma 62.4 basisallocatie 34.05 van de uitgavenbegroting worden overgedragen aan het fonds. De Vlaamse regering stelt het beschikbaar saldo vast.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

Artikel 30

Voor het begrotingsjaar 1994 worden de middelen voorzien door de Europese Unie en bestemd voor de realisering van projecten in de Provincie Limburg, via regionaal toevoerbare middelen onder meer in het kader van doelstelling 2-Limburg, Interreg-Limburg en Rechar, in het fonds ingebracht onder de ontvangsten voor orde.

— Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen donderdag 30 juni om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

BELEIDSBRIEF Sociaal-cultureel werk voor volwassenen, ingediend door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden - 362 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Debat

De voorzitter : Aan de orde is de beleidsbrief Sociaal-cultureel werk voor volwassenen, ingediend door de heer Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden.

Het debat is geopend.

De heer Luc Martens, verslaggever, heeft het woord.

De heer L. Martens, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in de commissie voor Cultuur hebben wij een vrij uitvoerige bespreking gewijd aan de beleidsbrief met betrekking tot het sociaal-cultureel werk voor volwassenen. Wij hebben een vijftal vergaderingen en ook een drietal hoorzittingen ge-

houden, tijdens dewelke wij eveneens de mening van de administratie hebben gehoord. Vervolgens hebben wij met de minister een vrij interessante gedachtenwisseling gehad over de inhoud van deze beleidsbrief.

In zijn inleiding vestigt de minister de aandacht op een vijftal elementen, namelijk ten eerste, de oprichting van een Centrum voor Cultuurbeleid en van een Raad voor Cultuur; ten tweede, een aantal beleidsinitiatieven met betrekking tot de koepels voor het volksontwikkelingswerk; ten derde, een pleidooi voor complementariteit in een gedecentraliseerd cultuurbeleid; ten vierde, de keuze om tijdens de komende maanden een aantal ontwerpen van decreet in te dienen die zich dan zouden beperken tot de drie grote werkvormen van het volksontwikkelingswerk; ten vijfde, een aantal initiatieven met betrekking tot het bibliotheekwezen. Bij dit laatste punt denk ik onder meer aan de cultuurbegeleidingsorganisaties.

Tijdens de hoorzittingen kwamen deze vijf thema's telkens opnieuw ter sprake. De commissarissen kregen de kans om een gesprek te voeren met zes diverse partners, namelijk een afvaardiging van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling, vertegenwoordigers van het Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling, een aantal leden van de commissie van de culturele centra, een vertegenwoordiger van de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken, enkele mensen uit de centra voor andragogisch onderzoek en tenslotte hebben wij geluisterd naar de beleidsinzichten van de administratie.

Sta mij toe in grote lijnen datgene wat in de gesprekken met deze diverse partners naar voren is gekomen, weer te geven.

De reacties van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling waren positief. Ik ben er mij echter wel van bewust dat er evenveel aandacht werd gevraagd voor de mitsen en de maren.

Het antwoord luidde immers vaak : Ja, maar of : Ja, mits.

De Hoge Raad voor Volksontwikkeling verheugt zich erover dat het sociaal cultureel werk in de beleidsbrief uitdrukkelijk wordt gewaardeerd. Hij deelt evenwel niet helemaal de analyse van de minister over de gevolgen van het beleid inzake volksontwikkeling in de voorbije jaren. Zo stelt hij vragen bij de, volgens de minister, versterkte professionalisering in de sector en meent hij dat de politisering niet het gevolg is van de decreten, maar wel van een partijpolitieke interpretatie van het Cultuurpact. Hij stoort zich ook aan de schaarser wordende middelen die de sector onder druk zetten, en die zouden kunnen leiden tot een afbouw ervan.

Voorts vraagt de Raad verduidelijking en concretisering van de door de minister gehanteerde uitgangspunten.

Hij is positief over de decentralisatie. Die moet echter planmatig worden aangepakt en ter zake moet overleg worden gepleegd. De democratische spelregels moeten dus ook op dat vlak spelen.

Bovendien ondersteunt hij het belang en de rol van het vrijwilligerswerk. Hij gaat ermee akkoord dat er een prioriteitenbeleid wordt gevoerd maar stelt hierbij enkele voorwaarden.

Hij is het echter niet eens met een werkwijze waarbij de diverse vormen van sociaal cultureel werk in één groot kaderdecreet worden geregeld en niet in diverse teksten. De Hoge Raad pleit ervoor dat men de specificiteit van de verschillende sectoren blijft onderscheiden.

Het overheidsbeleid moet volgens hem verder streven naar professionalisering. Hij staat ook positief ten opzichte van een geïntegreerde benadering van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en jongeren.

Positief staat hij ook tegenover de

Martens

oprichting van het Centrum voor Cultuurbeleid en de installatie van de Raad voor Cultuur, mits dit onder welbepaalde voorwaarden gebeurt.

De vertegenwoordigers van de Hoge Raad zijn tijdens de hoorzitting ook breedvoerig ingegaan op de problematiek van de bovenbouw van de gesubsidieerde sector, namelijk op de problematiek van het Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling en van de organisatie en subsidiëring van de koepels. De Hoge Raad vraagt dat het VCVO in het nieuwe Centrum voor Cultuurbeleid wordt geïntegreerd en dat zijn taken niet tot volksontwikkeling in een internationaal perspectief worden beperkt, maar dat hij zich daarentegen ook in andere dossiers kan bewijzen.

Wat de koepelvorming betreft, aanvaardt hij niet dat koepels enkel aan belangenbehartiging mogen doen. Zij hebben een bredere rol te vervullen : zij kunnen het beleid voorbereiden, adviezen verstrekken en de organisaties die bij hen zijn aangesloten, ondersteunen en diensten verlenen. Koepelvorming moet, nog steeds volgens de Hoge Raad, op een andere manier gebeuren. Hij reikt evenwel zelf geen heldere alternatieven aan.

Hij aanvaardt dat de overheid streeft naar schaalvergroting van de organisaties die zich bezighouden met volksontwikkelingswerk. Hij is het ermee eens dat de veelheid van kleine initiatieven wel waardevol is en blijft, maar dat de overheid deze niet allemaal kan subsidiëren. Dat de overheid een benedengrens uittekent en opteert voor schaalvergroting noemt hij een goede keuze, al vraagt hij wel dat de schaalvergroting niet gebeurt op lineaire wijze, maar ook aandacht heeft voor kwalitatieve kenmerken.

De Hoge Raad acht het niet noodzakelijk dat men het onderscheid tussen vormings- en ontwikkelingswerk handhaaft. Dat was voer voor een

meningsverschil tussen de commissarissen naderhand die zich de vraag stelden hoe men beide scherp van mekaar kon aflijnen. Inderdaad, de enen waren er voorstander van vormings- en ontwikkelingswerk als één geheel te benaderen, terwijl de anderen pleitten voor de uitwerking van afzonderlijke decretale regelingen.

De vertegenwoordigers van de Hoge Raad hebben geen opmerkingen die het beleid van de minister in verband met het Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk en de rol van de culturele centra in een andere richting zou sturen.

Tweede belangrijke gesprekspartner was het Vlaamse Centrum voor Volksontwikkeling. De vertegenwoordiger ervan vraagt aandacht, enerzijds voor het standpunt van het Centrum inzake de voorstellen van ondersteuning van de sociaal-culturele sector en anderzijds voor de tienpuntennota van het Centrum met betrekking tot een toekomstig beleid.

Men is niet gekant tegen een betere en ruimere coördinatie van het cultuurbeleid door het Centrum voor het Cultuurbeleid. Wel wenst men dat het VCVO voluit mag meespelen bij het beleid en dat zijn terrein niet wordt beperkt tot wat initieel in de beleidsbrief werd ingeschreven, met name de volksontwikkeling internationaal bekeken, eventueel in samenwerking met het JINT.

In zijn tienpuntenprogramma voor een toekomstig beleid verwijst het VCVO naar de resultaten van het project Nieuwe Uitdagingen voor het Sociaal-Cultureel Werk, dat werd opgebouwd rond drie punten : de maatschappelijke uitdagingen voor het volksontwikkelingswerk, een actualisering van zijn doelstellingen en opdracht en een aantal aandachtspunten voor een vernieuwd overheidsbeleid. Voor verder details ter zake en de punten die het VCVO daarvan belangrijk vindt, verwijs ik naar de bijlage bij het verslag.

De derde gesprekspartner was de commissie voor Culturele Centra van de Vlaamse Gemeenschap. De delegatie ervan hield een pleidooi voor ten eerste, één Vlaams Centrum voor Cultuurbeleid, voor één federatie voor de culturele centra en voor één Raad voor Cultuur.

Zij heeft geprobeerd een profiel uit te tekenen van dat Vlaams Centrum voor Cultuurbeleid, zijn opdrachten en modaliteiten, en heeft een aantal verwachtingen ten opzichte van het Centrum verwoord.

Wat de federatie voor de Culturele Centra betreft, was zij voor het behoud van de bestaande situatie. Met andere woorden, het Fevecc moet blijven optreden als de enige koepel.

In verband met de Raad voor Cultuur schrijven zij zich in in de geïntegreerde aanpak van de adviesstructuren, met andere woorden verscheidenheid in eenheid.

Ik kom nu tot de opmerkingen van de vierde gesprekspartner, de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken. Zijn voorzitter heeft zijn bekommernis uitgedrukt over het Vlaams Centrum voor de Openbare Bibliotheken (VCOB), de Provinciale Centra (PCO's), de commissie voor Openbaar Bibliotheekwerk en de op te richten beheersorganen.

Hij heeft verder suggesties geformuleerd met betrekking tot de reorganisatie van het openbare bibliotheekwerk. In dit verband pleit hij voor de vernietiging van het KB van 1974 met betrekking tot de leetuurbegeleidingsorganisaties en hoopt hij dat de minister ertoe komt deze op te nemen in het decreet op de diensten.

Andere voorstellen hadden betrekking op de subsidiëring van de provinciale COB's, de informatieve functie van de openbare bibliotheken en de opleiding en bijscholing van de personeelsleden die hij graag geregeld zag in het HOBU-decreet.

Dit brengt mij tot de vijfde en voor-

Martens

laatste gesprekspartner, de vertegenwoordigers van het Centrum voor Andragogisch Onderzoek, de heren Roels en Hinnekint. Zij hebben op de hoorzitting hun onderzoek, getiteld Sociaal-Cultureel Werk in de Vlaamse Gemeenschap, Functies en Toekomst van het Jeugdwerk, het Openbaar Bibliotheekwerk en het Volksontwikkelingswerk, voorgesteld.

In dit document worden vier krachten uitgewerkt : ten eerste, de wijzigingen in het wezen en de opdracht van het sociaal-cultureel werk ; ten tweede, het proces van vergemeentelijking ; ten derde, de voorwaarden voor decentralisatie en tenslotte een aantal suggesties en criteria inzake een kwaliteitsbevorderend beleid. Tijdens de hoorzitting hebben de vertegenwoordigers van het andragogisch onderzoek ook een aantal suggesties gedaan inzake het jeugdwerk, het openbaar bibliotheekwerk en de bovenbouw.

Tenslotte heeft de commissie de administratie gehoord over de inzichten betreffende de bovenbouw, het sociaal-cultureel werk, het bibliotheekwerk en de culturele centra. De inzichten sluiten nauw aan bij de beleidsbrief van de minister.

Tijdens de bespreking in de commissie hebben de leden een aantal thema's uitgediept. Ik noem er een aantal : de plaats, de betekenis, de draagwijdte en de organisatie van het Centrum voor Cultuurbeleid, de Raad voor Cultuur, de koepelbouw, de professionalisering en de schaalvergroting, de decentralisatie en het ontwikkelingswerk. Ook de problematiek van de politieke vorming werd besproken. De oppositie heeft meestal vragen ter verduidelijking gesteld ; de meerderheidspartijen, meer in het bijzonder de CVP, hebben steeds hun steun betuigd aan de beleidsinzichten van de minister.

De minister heeft een aantal elementen verduidelijkt. Hij beklemtoont dat zijn beleidsbrief geen andere be-

doeling heeft dan een visie ten gronde aan te reiken. Deze visie zal de komende maanden geconcretiseerd moeten worden. Hij heeft bevestigd dat het sociaal-cultureel werk nog al te dikwijls onderschat en ondergewaardeerd is en dat het tijd moet gekeerd worden. Het Centrum voor Cultuurbeleid blijft een waardevol element dat verfijnd moet worden. De culturele centra moeten strikt opgevolgd worden. Men stelt immers dikwijls vast dat zij meer en meer evolueren in de richting van een kunstencentrum, in plaats te evolueren naar een ruimte waar vormingsinstellingen en sociaal-culturele verenigingen onderdak vinden. De minister is van oordeel dat de Raad voor Cultuur geen loutere koepelstructuur mag zijn van de sectoriële deelraden. Inzake de koepels is hij voorstander van een beperkte vrije koepelvorming zodat de proliferatie voorkomt. Hij beklemtoont de schaalvergroting en de nood aan een vorm van decentralisatie die voorlopig enkel maar doorgevoerd kunnen worden in het openbaar bibliotheekwerk en de culturele centra.

Tenslotte heeft de commissie de motie van aanbeveling van collega Van Peel besproken. Deze motie is ondertussen geamendeerd.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil deze tussenkomst beginnen met de positieve vaststelling dat een diepgaand debat op gang is gekomen over de sector van het volksontwikkelingswerk en het sociaal-cultureel werk. Op het gebied van communicatie en overdracht naar het publiek toe heeft deze sector niet altijd uitgeblonken in duidelijkheid.

De sector is nochtans ontzettend belangrijk.

Ik wil de standpunten van de VLD ter zake verduidelijken.

Ten eerste, de mutaties van de jongste jaren op alle vlakken van het maatschappelijk leven zijn nooit zo diepgaand geweest als dat nu het geval is. Dit is niet enkel zo op het sociaal-economische en politiek vlak maar ook de levensomstandigheden en de gewoonten gaan niet langer vele generaties mee. De technologie en de wetenschappen bevinden zich in een stroomversnelling. In een snelveranderende maatschappij moet elk individu deze fundamentele mutaties op mensmaat kunnen verwerken. Het komt er op aan eenieder de kans te bieden zichzelf te blijven en zichzelf waar te kunnen maken. Dat is de eerste grote uitdaging van deze sector ! Elke overheid moet de voorwaarden creëren opdat deze doelstelling maximaal bereikt wordt. Eessentieel voor de VLD blijft de sterkte en de zelfrealisatie van elk individu. Hoewel onderwijs, opvoeding en sociaal-cultureel werk hierin een uiterst belangrijke rol spelen, blijft de VLD overtuigd dat de mens belangrijker is dan de structuren. Structuren mogen enkel hulpmiddelen zijn.

Het sociaal-cultureel werk is belangrijk omdat het een aantal functies vervult. Ik som ze even op : ten eerste, het is een instrument ter aanwakkering van de cultuurbeleving ; ten tweede, het ondersteunt de cultuurparticipatie in de breedste betekenis van het woord ; ten derde, het bevordert de maatschappelijke weerbaarheid ; ten vierde, het stimuleert een maatschappelijk debat en tenslotte wakkert het sociaal-cultureel werk de burgerzin en het engagement aan.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil wat dieper ingaan op het gevoerde beleid inzake het volksontwikkelingswerk. Op de vraag of het huidig beleid erin slaagt het hoger vermeld verwachtingspatroon te realiseren, kan men niet zonder meer ja antwoorden. De VLD is van mening dat het antwoord eerder terughoudend is. Het huidig volksontwikkelingsbeleid is niet gewapend om de brede doelstel-

Dewael

lingen waar te maken. Wat loopt er fout ? Ten eerste, de overheidsreglementering is te zwaar. Te strakke overheidsregels dwingen de sector in een keurslijf dat weinig ruimte laat voor dynamiek en flexibiliteit. Vlaanderen beschikt over prachtige organisaties die geen decreet of ondersteuning nodig gehad hebben om te floreren en zeer verdienstelijk te zijn. De grote fondsen zijn daarvan voorbeelden. Zij vervulden een belangrijke opdracht zonder dat er sprake was van enige vorm van overheidsbetoelaging.

Ik stel vast dat door een aantal overheidsregels, door goedbedoelde maar verkeerd toegepaste decretale bepalingen een heel stuk dynamiek uit de sector is verdwenen.

Onder de noemer van overdreven overheidsreglementering past ook wat de Nederlanders de verkokering noemen. In de praktijk vinden we die terug als een te sterke versnippering van reglementering in de verscheidene werktypes. Bovendien deed een overdreven institutionalisering ook meer kwaad dan goed. Dergelijke decreten of normen zorgden ervoor dat het praktische volkswontwikkelingswerk — zonder dit te veralgemenen — is vervreemd van de aanvankelijke doelstelling : cultuurparticipatie, dus erop toezien dat zoveel mogelijk mensen bij het beleven van cultuur worden betrokken. Dat gebeurt dan wel in de ruimste zin van het woord.

Een tweede hypothese die op het volkswontwikkelingsbeleid weegt, is de verzuiling. Ik stel de minister nogmaals de vraag of hij het principieel verantwoord vindt dat een overheid op basis van het subsidiariteitsprincipe bijdraagt tot het in stand houden van waardegebonden verenigingen. Is dat een overheids-taak of moeten waardegebonden verenigingen in eerste instantie kunnen overleven dankzij de kracht die ze putten uit de aangesloten leden ? De verzuiling en het principe van de subsidiariteit zoals het wordt toege-

past, heeft ertoe geleid dat een overvloed van organisaties hoe dan ook willen blijven bestaan. Daarmee zondigen we tegen één van de fundamentele principes, namelijk dat mensen belangrijker moeten zijn dan structuren.

In verband met de verzuiling merk ik wel dat de politisering van de culturele wereld gelukkig alsminder aan de basis aanwezig is. Aan de top daarentegen, is er een sterke politisering. In vele gemeenten zijn de ideologische en filosofische krijtlijnen veel minder hinderlijk in de praktijk dan de zwaar doorwegende breuklijnen die we soms aan de top waarnemen.

Een derde hypothese vormt de overvloed aan kwantitatieve normen die in de verscheidene decreten worden opgelegd. De macht van het aantal, iets wat lapidair soms het tellen van de neuzen wordt genoemd, overschaduwde de kwaliteit in die sector. Er werd een té sterk automatisch subsidiëeringsmechanisme ingevoerd dat louter op aantallen stoelt : het aantal activiteiten, het aantal aangesloten leden, enzovoort. Op die manier herleidde men de rol van de overheid tot die van kassier. Als men kwantitatief aan de normen voldeed, dan was het de plicht van de overheid de subsidiëring toe te kennen, zonder zich verder vragen te stellen omtrent kwaliteit.

Mijnheer de minister, collega's, ik ben nu dan bij uw beleidsbrief, waarmee u het debat op gang bracht, aandelend. Vindt u dat uw beleidsbrief ook perspectieven biedt inzake een beter volkswontwikkelingsbeleid ? Zullen wij dankzij de toepassing van de principes die erin voorkomen, van de aangehaalde hypothesen worden bevrijd ?

Laten we het eerst in een positief daglicht stellen. Er zijn een aantal raakpunten tussen uw opvattingen en bepaalde ideeën die onze fractie cultiveert. Een voorbeeld daarvan is het tot stand brengen van een beter evenwicht tussen opvoeding enerzijds en cultuur anderzijds. Cultuur

in de strikte zin van het woord kwam gewoon te weinig aan bod in het volkswontwikkelingswerk als dusdanig. Wij juichen uw streven in dit geval dus toe.

Vervolgens pleit u ervoor dat de verschillende domeinen binnen het hele culturele werkveld beter op elkaar worden afgestemd. Dat verheugt me. Een van de laatste zaken die ik op het departement probeerde te verwezenlijken, was precies de oprichting van die Raad voor Cultuur. Deze had geen enkele decretale grondslag, maar de verkokering werkte in die mate een verenging in de hand dat iemand uit de letterensfeer totaal geen belangstelling toonde voor wat in de muziekwereld omging, laat staan dat voor het volkswontwikkelingswerk enige interesse tentoon werd gespreid. De verschillende disciplines binnen het hele culturele werkveld moeten vanuit een ruimere benadering met elkaar worden geconfronteerd. De adviezen voor het algemeen beleid zouden op die manier beter kunnen worden afgewogen.

Er is nog een derde positieve vaststelling inzake de beleidsbrief. U poneert dat we andere, nieuwe wegen moeten bewandelen. Dat is al een merkwaardige houding op zichzelf, want er is een tijd geweest dat alleen het woord "evaluatie" in het kader van decreten van een regeerakkoord al een revolutionaire bijklank had. Hervormingen waren al helemaal uit den boze. U pakt het bescheiden aan, maar hebt dan toch maar een debat aangezwengeld.

Met andere punten kunnen we voornog niet instemmen : over de vereenvoudiging van het legistiek kader, een beleid gericht op activiteiten, decentralisatie, het belang en de rol van het vrijwilligerswerk en een prioriteitenbeleid moet duidelijk nog worden geparaat. Ik breng nog even enkele bemerkingsen, vragen en bezwaren naar voren die in onze fractie leven met betrekking tot de beleidsbrief.

Dewael

Uw uitgangspunten zijn lovenswaardig, maar u kunt ze niet waarmaken met wat u verder in uw beleidsbrief vooropstelt. Denkt u daarbij maar aan de vereenvoudiging van het legistische kader, terwijl u toch opteert voor drie werkvormen : aan de verenigingen en de instellingen worden nu nog de diensten toegevoegd. Het blijft maar de vraag of dit in de toekomst een vereenvoudiging zal opleveren in de praktijk. In feite creëert u een nieuwe werkvorm.

U hebt het ook over een beleid dat op activiteiten gericht is, maar de voorgestelde activiteiten, zoals het groepsgewijs deelnemen aan manifestaties, worden nu al ingericht en gesubsidieerd via de inrichtende verenigingen. Is het in dit geval misschien de bedoeling de plaatselijke afdelingen van verenigingen concurrentie te bieden ? Loopt u hier niet het risico dubbel te subsidiëren ?

Een volgend bezwaar betreft de decentralisatie. Als ik het goed heb begrepen, zullen de provinciale structuren op provinciaal niveau worden gesubsidieerd en zal de werking van lokale afdelingen van verenigingen moeten worden bewezen aan de hand van een attest. Decentralisatie dekt als vlag in dit geval niet de lading. Dit is geen decentralisatie, maar complementariteit en dat is iets heel anders.

Vervolgens is ook het belang en de rol van de vrijwilligers in deze sector niet te onderschatten. Dat is ook zo, maar wat denkt u effectief in dit verband te ondernemen ? Welke bijkomende instrumenten kunt u hen eventueel aanreiken opdat hun werk op een geschiktere manier naar waarde kan worden geschat ?

Ik betreur dat de verzuiling en de versnippering in het geheel van het werkveld niet wordt tegengegaan, integendeel. De verkokering wordt verder versterkt en ook de verzuiling als dusdanig en de politisering aan de top blijft in belangrijke mate mogelijk.

Mijnheer de minister, ik wil tot slot nog een aantal vragen stellen over de zogenaamde bovenbouw. Waarom is er sprake van de oprichting van het Centrum voor Cultuur in de beleidsbrief sociaal-cultureel werk en niet in de beleidsbrief Letteren, die ook al is ingediend ?

Heeft zo een centrum alleen maar een plaats in het sociaal-cultureel werk en niet daarbuiten ?

Uw visie tot op de dag van vandaag is mij niet zo duidelijk. In eerste instantie zou het Centrum de taken overnemen van het bestaande Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling. Dat VCVO zou op zijn beurt worden omgevormd tot het VIB, het Volksontwikkelingswerk Internationaal Bekeken. Zes maanden later opteert u in uw inleidende uiteenzetting voor de integratie van het VCVO in het Centrum voor Cultuur. Wat is nu eigenlijk uw visie ? Zou het niet opportuener zijn om de beheersstructuur van het bestaande VCVO aan te passen, met andere woorden dit centrum niet langer te laten beheren door de koepels maar door onafhankelijke deskundigen waardoor het bestaande VCVO ruimere taken kan worden toebedeeld ? Zou het dus met andere woorden — en ik sta achter de idee van zo een Vlaams Centrum voor Cultuurbeleid — niet logischer zijn te vertrekken vanuit de bestaande VCVO-structuur om die om te vormen tot een Centrum voor Cultuur eerder dan een nieuw centrum te creëren ?

Tweede opmerking betreft de oprichting van de Raad voor Cultuur. Het is goed dat mensen uit verschillende cultuurdisciplines op die manier het geheel van het cultuurbeleid bestrijken. Maar begrijp ik het goed dat die Raad voor Cultuur er komt, terwijl alle andere adviesraden met hun beperktheden — namelijk het feit dat ze hun taken en opdrachten individueel nogal eng bekijken — blijven bestaan, gepolitiseerd en verzuild ? Of komt het ene in de plaats van het andere ?

Een derde opmerking betreft een zeer gevoelig punt, namelijk de fameuze federatievorming. Ook hier is het mij niet zo duidelijk wat u precies wil. Een eerste mogelijkheid is een vrije federatievorming waarbij u extra subsidies à rato van 5 percent geeft aan organisaties die zich wensen te federeren. Een tweede mogelijkheid is de indeling in werksoortelijke koepels met dan nog eens een confessionele en niet-confessionele koepel. Geen van beide voorstellen lijkt mij een vereenvoudiging te zijn. De voorgestelde 5-percentregeling is bovendien een garantie van het voortbestaan van wat ik de zwaargewichten noem. Ik stel mij tevens de vraag of belangenverdediging een prioriteit is binnen de volksontwikkeling. Moet er 5 percent van de toch wel schaarse middelen worden besteed aan belangenverdediging. Voor ons moet er op de eerste plaats worden gestreefd naar een rationalisering van de huidige koepels waarbij vooral wordt gezocht naar een samenwerking op pluralistische basis.

Ik ga niet in op het openbaar bibliotheekwerk en het beleid inzake de culturele centra, want ik stel daar grote eensgezindheid vast over de politieke grenzen heen. De verdere uitvoering van het bibliotheekdecreet ligt ons zeer na aan het hart en ook de oprichting van het Vlaams Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk waarover we het allemaal eens zijn wat de taken betreft.

Mijnheer de minister, wij kunnen in de huidige stand van zaken de motie zoals ze werd ingediend in de commissie, niet goedkeuren. Wij zullen er niet tegen stemmen. Maar in het licht van de huidige stand van zaken zal mijn fractie zich onthouden. Te veel vragen blijven onbeantwoord. De hervorming van de sector gaat voor ons niet ver genoeg en er wordt geen komaf gemaakt met het probleem van de politisering en de verzuiling van de sector.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De **heer J. Geysels** : Mijnheer de voorzitter, sta me toe een klein misverstand recht te zetten. De heer Dewael heeft verwezen naar een motie in verband met deze beleidsbrief. Hij baseerde zich hiervoor op het verslag. Ik mag er op wijzen dat er voor een beleidsbrief pas een motie kan worden ingediend op het einde van het debat in plenaire vergadering. Over die motie kan pas 24 uur later worden gestemd. Op het ogenblik bestaat er dus nog geen motie, zoals verkeerdelijk uit het verslag kan worden afgeleid.

De voorzitter : Inderdaad, de motie kan pas bij het afsluiten van het debat worden ingediend. Ik vrees dus dat wij pas na het reces over deze motie zullen kunnen stemmen.

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de voorzitter, in het commissieverslag heeft men vooral de krachtlijnen willen aangeven van de motie die zou worden ingediend. De motie moet dus inderdaad nog worden ingediend. De vraag rijst hoe we die 24 uur, bepaald in het Reglement, interpreteren. Met al de stemmingen die nog moeten plaatsvinden en die heel wat tijd in beslag zullen nemen, is het niet uitgesloten dat de stemming over deze motie nog morgen kan plaatsvinden.

De voorzitter : De stemmingen zijn gepland vanaf 16 uur morgen. Ik vrees dus dat er tussen het moment van de indiening en dat van de stemming minder dan 24 uur zal zijn verlopen. Het lijkt mij niet opportuun nu een proceduredebat te voeren over deze eventualiteit.

De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik zal die motie — die ik gezien heb — uit mijn geest bannen. Over ons stemgedrag hoeven we het dus nu nog niet te hebben.

Ik wacht dus het antwoord van de minister op mijn vragen in verband met de beleidsbrief af. De VLD-fractie zal zich te gepasten tijde bera-

den over de eventueel in te dienen motie. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het verheugt ons dat deze beleidsbrief bestaat en dat wij er een debat aan kunnen wijden. Zoals onderstreept door de heer Dewael — tot mijn grote vreugde overigens — gaat het debat eerder over de vraag over de manier waarop de overheid het sociaal-cultureel werk moet ondersteunen, dan wel over het belang van de sector zelf. De jongste jaren is er inderdaad minder belangstelling vanuit de politiek en vanuit de media voor deze sector. Wij betreuren dat, maar eigenlijk is dat nogal symptomatisch voor deze tijd.

De overheid, maar ook de sector zelf, moeten alles op alles zetten om de activiteiten van de sector beter bekend te maken, ook naar het grote publiek.

Vlaanderen voert campagnes voor technologie, voor biotechnologie, voor economie, waarom ook niet iets gedaan om deze sector bekendheid te geven ? Ik zei het al, de sector staat nogal haaks op de tijdsgeest. De sector houdt zich vooral bezig met vragen als : waarom leven we, waarvoor leven we, hoe geven we zin aan het leven, wat is belangrijk in het leven, wat doen we samen, waar komen we voor op ? Alleen maar vragen die niet op het materialistische zijn gericht en daarom naar de achtergrond worden verdrongen, wat ik bijzonder spijtig vind.

Wij vinden het dan ook belangrijk dat de overheid deze sector niet alleen ondersteunt, maar hem ook meer in de kijker plaatst. Overigens moet de sector daar zelf ook iets voor doen.

De decreten betreffende de sector volksontwikkeling hebben bijgedragen tot de culturele ontplooiing en emancipatie van Vlaanderen. Mijn-

heer Dewael, een aantal verenigingen en organisaties van deze sector zijn inderdaad spontaan gegroeid en vaak op basis van vrijwilligerswerk groot geworden. Ik stel het bijzonder op prijs dat de overheid, die deze sector 20 jaar geleden heeft ontdekt, hem verder wil stimuleren, erkennen en subsidiëren.

Ongetwijfeld is het ogenblik gekomen — en dat blijkt ook uit de beleidsbrief — voor een evaluatie en een herstructurering van de sector. Mijnheer de minister, wij zijn het ermee eens dat, met uitzondering van de sector amateuristische kunstbeoefening, de volksontwikkeling georganiseerd moet worden in drie grote werkvormen. De vraag rijst of voor de verenigingen, instellingen en diensten één dan wel drie decreten nodig zijn. Zowel in de sector als in de commissie overheerst de idee dat het beter is drie decreten in te dienen omwille van de eigenheid van elk onderdeel. Bij de opstelling van die decreten moet wel rekening worden gehouden met de volgende krachtlijnen :

Ten eerste, moet worden gestreefd naar schaalvergroting. Dit wil niet zeggen dat kleinere organisaties moeten verdwijnen. Ze kunnen wel worden gestimuleerd om een samenwerkingsverband aan te gaan.

Ten tweede moeten de subsidiëring van het personeel en de activiteiten duidelijker dan nu het geval is op elkaar worden afgesteld. In dit verband stelde de heer Dierickx in de commissie een vraag aan de heer Van Houtven, leidend ambtenaar van de sector. Hij vroeg of de controle op de sector voldoende is uitgebouwd en of er nog problemen zijn met fictieve activiteiten. De heer Van Houtven, een bekwaam ambtenaar die zeer met de sector begaan is, antwoordde ondubbelzinnig en laconiek : Het probleem van de fictieve activiteiten mag niet worden onderschat. Volgens schattingen van de administratie kunnen er vragen worden gesteld over 30 tot 40 procent van de activiteiten. Einde ci-

Van Peel

taat. Wij hebben daar niet veel over gezegd. Als we horen dat er in alle sectoren budgettaire schaarste heerst, dan moeten we deze opmerking van de leidende ambtenaar ter harte nemen en nagaan of er niet ernstig moet worden ingegrepen. Volgens de nieuwe regeling moet het personeel beter worden afgestemd op de activiteiten. Dat roept dan sowieso de vraag om controle op. Volgens ons moeten er in de decreten objectieve minimumvoorwaarden worden ingevoerd. De drempels moeten worden versoepeld voor organisaties die zich uitsluitend richten op bijzondere doelgroepen. Wij pleiten er ook voor om de subsidiëring van de migrantenorganisaties in de sociaalculturele sector niet in een aparte regelgeving onder te brengen maar ze te integreren in de vooropgestelde nieuwe decreten. Wat de migrantenorganisaties betreft vind ik het belangrijk dat we het recht erkennen op zelforganisatie. We hebben ook bij de Vlaamse bevolking kunnen vaststellen hoe belangrijk de eigen organisatie is om te komen tot emancipatie en vooruitgang van een bevolkingsgroep. Anderzijds kan het echter niet de bedoeling zijn dat de betoelaging vanuit de Vlaamse overheid er toe zou leiden dat we permanent vormen van apartheid' zouden organiseren. Ik ben voorstander van positieve discriminatie voor alle mogelijke vormen van zelforganisatie van migranten die linken leggen met het bestaande Vlaamse verenigingsleven. Dit geldt dan zowel voor Vlaamse verenigingen die inspanningen doen voor migranten als voor migrantengroepen die inspanningen doen om aan te sluiten bij Vlaamse sociaal-culturele verenigingen. We kunnen vaststellen hoe waardevol deze sector van verenigingen is als we nagaan hoeveel geld het de overheid kost om in stedelijke wijken waar het spontaan ontstane sociale weefsel verdwenen is in vervanging te voorzien.

Over de koepels heeft men hier al veel gezegd. Volgens mij is de pro-

bleemstelling vrij eenvoudig. Er zijn te veel koepels en ze kosten te veel geld. De eigen representativiteit en geloofwaardigheid van koepels wordt ondergraven als er te veel zijn. Momenteel zijn er niet enkel te veel koepels, er dreigen er zelfs nog bij te komen. Er gaat ook verhoudingsgewijs te veel geld naar de bovenbouw en te weinig naar het veldwerk. Wij pleiten dan ook voor een duidelijke budgettaire enveloppe. Het is niet onze taak om daarvoor bedragen voorop te stellen, maar we denken bijvoorbeeld aan de helft van het huidige budget van ongeveer 100 miljoen frank voor heel de bovenbouw, VCVO inbegrepen. Gezien de sociale gevolgen is het duidelijk dat men zoiets niet in een jaar kan bereiken. Geleidelijk aan moet er echter worden gestreefd naar de afbouw van de budgettaire enveloppe voor de bovenbouw ten voordele van het veldwerk. Het is in het belang van de sector zelf om het aantal koepels te beperken. De federatievorming moet vanuit de basis vertrekken zoals dat ook in het welzijnswerk is gebeurd. Organisaties kunnen extra worden betoelaagd op het ogenblik dat ze zich willen federeren. Het organisatiecriterium dat men kiest, is volgens ons de vrijheid van de organisatie zelf. Wij vinden bijvoorbeeld het werksoortelijk criterium een zeer goed criterium maar er zijn andere denkbaar. Mij lijkt slechts een criterium irrelevant en dat is het strikt partijpolitieke. Voor de rest moeten de organisaties vrij zijn om zich volgens werksoort, doelgroep, leeftijd of filosofie te organiseren.

Wat de sector openbaar bibliotheekwerk en culturele centra betreft, sluiten wij ons aan bij de oriënteringen die naar voren werden gebracht. Wij dringen wel aan op de verdere realisatie van het bibliotheekdecreet. Verder zijn wij voorstander van een overkoepelende raad voor cultuurbeleid. Op dat vlak volgen wij de suggestie van de minister. Het moet hierbij uitdrukkelijk de bedoeling zijn dat er wel nog sectorale ad-

viescomités voor de verschillende deelgroepen kunnen bestaan. Voor ons hoeven ze enkel occasioneel bijeen te komen als er een specifiek punt aan de agenda staat dat enkel die deelgroep aanbelangt. De regel zou moeten zijn dat de raad globaal vergadert. Naast de bestaande adviesraden kan men geen nieuwe Hoge Raad voor Cultuurbeleid gaan oprichten. Dat kan absoluut de bedoeling niet zijn. Ik geloof dat het ook uitdrukkelijk de bedoeling van de minister is dat deze raad zou worden geïntegreerd. Wij zijn voorstander van een Centrum voor Cultuurbeleid waarin zowel de volksontwikkeling, het jeugdwerk, de culturele centra als de openbare bibliotheken aan de ene kant vertegenwoordigd zouden zijn en de kunstensector aan de andere kant. Wij vinden dat zo'n beleidsforum een goede zaak zou zijn om een stukje sclerose dat in dit werk dreigt binnen te sluipen af te bouwen. Wij zijn ons er van bewust dat een herstructurering van het sociaal-cultureel werk en van het volksontwikkelingswerk niet zal kunnen zonder dat er een weerslag is op het momenteel in die sector tewerkgestelde personeel. Wij vragen dan ook uitdrukkelijk aandacht voor de sociale gevolgen van een eventuele herstructurering. Anderzijds wijzen wij het idee af dat een noodzakelijke herstructurering waar de sector zelf op aandringt alleen zou kunnen gebeuren volgens de pistes van de personeelsproblematiek. Dat is niet de juiste wijze om dit probleem aan te pakken.

Mijnheer de minister, samen, met collega Hostekint heb ik een tekst samengesteld die wij op het einde van het debat graag als motie van aanbeveling willen indienen. Het belangrijkste element hiervan is dat wij er voor pleiten dat men nog in deze legislatuur, dus in het volgende parlementaire jaar, zowel de Raad voor Cultuur als het Centrum voor Cultuurbeleid en de decreten over verenigingen, instellingen en diensten door de Vlaamse Raad laat goedkeuren. Zo kan de sector met een

Van Peel

goede globale regelgeving zijn verdere toekomst tegemoet zien.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de sector van het sociaal-cultureel werk heeft te kampen met het probleem dat, binnen en buiten de Vlaamse Raad, het belang van het debat en de discussie daarover worden onderschat. Het belang van het sociaal-cultureel werk, ongeacht de belangrijke budgettaire consequenties — want er worden ettelijke miljoenen frank, volgens ons nog te weinig, voor deze sector uitgetrokken — wordt politiek en maatschappelijk onderschat en ondergewaardeerd. Daarmee bedoel ik dat het belang en de maatschappelijke functie van deze sector in de samenleving onvoldoende zichtbaar is. Het wordt dan ook negatief geëvalueerd. Mensen die in de sector hebben gewerkt — en spijtig genoeg zijn er blijkbaar te weinig om meer politieke belangstelling op te wekken — weten welke belangrijke rol de sector vervult via ontmoeting, vorming, meningsvorming en sociale actie in het civiele proces. Ook de heer Dewael heeft hierover reeds gesproken.

Samenlevingsopbouw in de meest algemene zin heeft te maken met sociaal-cultureel werk, wat men er ook moge van denken. Wie deze sector afschaft, schaft een deel van de samenleving af. Het is alsof de mensen gedegradeerd worden tot dusament van maatschappelijke uitdagingen die alleen maar te nemen zijn. De burger als producent van ideeën, gedachten en zingeving wordt onderschat. Ik ben nu 7 jaar lid van de Vlaamse Raad en ik stel vast dat het sociaal-cultureel werk steeds meer wordt onderschat en ondergewaardeerd. De sociaal-culturele sector wordt in deze harde tijden nog te veel beschouwd als een softe sector waar in karikaturen getekende sociaal-cultureel en welzijnswerkers zich amuseren.

Vandaar dat wij het vanuit onze fractie belangrijk vinden dat deze beleidsbrief er is. De minister weet zeer goed dat enkele jaren geleden in de commissie voor Cultuur, naar aanleiding van de bespreking van een aantal begrotingen, op deze beleidsbrief werd aangedrongen. De beleidsbrief werd beschouwd als een koepelgedachte waarvan de minister kon uitgaan om de aangekondigde evaluaties te concretiseren. In deze beleidsbrief zou het maatschappelijk belang en de functie van het sociaal-cultureel werk worden erkend. De erkenning van het belang ervan is ook een erkenning van de sector. Dit is een pluspunt dat wij niet genoeg kunnen onderstrepen.

Het probleem van de sociaal-culturele sector, ingevolge onderwaardering en onderschatting, draagt ertoe bij dat zij in een legitimiteitscrisis zit. Wij moeten ons legitimeren. Wij moeten bewijzen dat wij nog belangrijk zijn. Voor mij hoeft het niet maar blijkbaar is de maatschappelijke en soms ook politieke druk zo hoog dat men moet bewijzen dat men nuttig werk verricht. Er is dus een probleem om de nuttigheids-waarde te legitimeren. Ook in die zin brengt de beleidsbrief materiaal aan om de crisis als dusdanig in een ander daglicht te stellen. Ook denk ik dat de sector de jongste jaren de flexibiliteit heeft gehad — en hierbij refereer ik naar het project "De Nieuwe Uitdagingen" dat mede onder impuls van het VCVO tot stand is gekomen — om een aantal concrete en duidelijke voorstellen te doen inzake de positie, de functie en de rol van deze sector. Dit getuigt van een flexibiliteit die in sommige andere sectoren, die beter gewaardeerd en soms overschat worden, helemaal afwezig is.

Mijnheer de minister, de herstructurering van het werkveld van deze sector moet worden geplaatst tegen de achtergrond van deze gegevens. De Hoge Raad voor Volksontwikkeling heeft de functie van het sociaal-cultureel werk in vier elementen gedefinieerd. Het sociaal-cultureel

werk is belangrijk in het kader van de cultuurspreiding, heeft een ontmoetingsfunctie, is belangrijk voor het aspect van de vorming en op het niveau van de sociale actie. Wij zijn het daarmee eens, maar willen dit specificeren en actualiseren. Het sociaal-cultureel werk schept op dit moment de ruimte om vrij te denken, te handelen, te discussiëren en zich een opinie te vormen ten opzichte van de uitdagingen waarmee elke persoon in de samenleving wordt geconfronteerd. In die zin is, nog meer dan 10 jaar geleden, het sociaal-cultureel werk belangrijk in het opheffen van de toegenomen spanning tussen de drang naar persoonlijke autonomie of individualisering enerzijds en de publieke zaak anderzijds. Het sociaal-cultureel werk is in die zin het middenveld en onze fractie zal dit middenveld blijven verdedigen. Deze vrije ruimte, die niet door de pure economische wetmatigheden wordt gedictieerd, behouden, is uiterst belangrijk.

Een specialist ter zake, Oscar Negt stelt dat cultuur en sociaal-cultureel werk te maken hebben met de "Akkerbau der Sinnen".

Ik wens een aantal bemerkingen en vragen te formuleren over de inhoud van de beleidsbrief en een aantal voorstellen die de minister ter zake heeft geformuleerd. In verband met de bovenbouw, de Raad voor Cultuur, het Centrum voor Cultuurbeleid, de koepels enzovoort blijven wij ondanks de discussie in de commissie en de informatie die de minister heeft gegeven met een aantal vragen zitten.

Wij steunen de idee van een Centrum voor Cultuurbeleid.

De vraag wat men daaronder verstaat, blijft natuurlijk bestaan. Wij hebben daarover in de commissie gediscussieerd. Hoe zit het met de relatie tussen het Centrum voor Cultuurbeleid, zoals u het beschouwt, en aan de ene kant de kunstensector en aan de andere kant de sectoren die vallen onder de noemer van volwasseneneducatie en die in de rich-

Gevsels

ting van het departement Onderwijs gaan en in het onderwijs zeker aan bod zouden moeten komen ? Volgens bepaalde bronnen werden sommige sectoren niet geraadpleegd of er niet bij betrokken. Het is voor ons niet duidelijk wat men onder dat Centrum voor Cultuurbeleid verstaat. Als men inderdaad naar een vereenvoudiging streeft, dan zal men dat in ogenschouw moeten nemen, zo niet krijgt men achteraf — ondanks deze lovenswaardige optie en bedoeling — problemen.

Mijnheer de minister, wat gaat u doen met het VCVO dat aan dat Centrum is gekoppeld ? De heer Dewael heeft er ook op gewezen. Ik herinner mij zeer goed de redenering die werd gevolgd en de motivaties en de doelstellingen die naar aanleiding van de oprichting van het VCVO, een aantal jaren geleden, werden geformuleerd. Ik begrijp dan ook niet goed waarom, onder meer het VCVO, niet op een andere manier dan in de beleidsbrief wordt geformuleerd, in dit centrum zou kunnen worden geïntegreerd en nog een beperkte opdracht zou krijgen. Ook op dat punt blijven wij met een aantal vragen zitten.

Een volgende reeks vragen houdt verband met het andere aspect van de bovenbouw, met name de Raad voor Cultuur. Ook hier is het juist dat er een zekere verhoogde efficiëntie en effectiviteit kan zijn inzake de inspraak en de advisering van deze sector. Op welke manier is de Raad voor Cultuur samengesteld en op welke wijze zal hij operationeel worden gemaakt ? Daarover blijft de beleidsbrief nogal vaag. In de werkgroep Ontzuiling werd de optie genomen om gebruikers en deskundigen daarbij beter te betrekken. Ook daarover geeft de beleidsbrief geen uitsluitsel. Wij willen deze bekommernis hier naar voren brengen.

Als het de bedoeling is om efficiëntie en effectiviteit te laten prevaleren op de wildgroei, dan is het vanuit de principes van ontzuiling belangrijk

om het aspect gebruikers en deskundigen beter en concreter te formuleren, anders lost men misschien één probleem gedeeltelijk op maar blijft het andere, even belangrijke en politieke probleem onopgelost.

Het derde aspect inzake de bovenbouw van het sociaal-cultureel werk heeft betrekking op de koepels. Hier wordt het nog iets meer onduidelijk. In uw beleidsbrief hebt u een bepaalde visie ontwikkeld. Op 9 februari 1994, tijdens uw inleiding voor de commissie voor Cultuur, hebt u een enigszins andere visie gegeven inzake de uitwerking van de koepelvorming. Ik heb dus een aantal vragen.

Ten eerste, wij zijn het eens met collega Van Peel om te zeggen dat er te veel koepels zijn. Ik zeg niet dat het te veel van het goede is, maar er zijn er in elk geval te veel.

Ten tweede, er kunnen er nog bijkomen. De strikte interpretatie van het Cultuurpact leidt ons tot ettelijke koepels meer, met alle budgettaire en andere gevolgen vandien. De vraag is of de oplossing, door de minister in de beleidsbrief gesuggereerd en aangevuld met zijn inleiding op 9 februari, eigenlijk een fundamentele hervorming is in de zin van minder proliferatie en minder verzuiling.

Dat vormt voor ons een probleem. De door u voorgestelde oplossing laat inderdaad een soort van vrije federatievorming op werksoortelijk niveau toe, maar u laat ook de piste open waarbij u de termen filosofische koepels gebruikt. Ik ken op dit ogenblik één koepel die zich tot het levensbeschouwelijke type bekend en die zich nu als een filosofische koepel aandient. Ik bedoel Vakbel en verwijs naar wat ze daarover in hun eigen tijdschrift schreven. Als die gedragslijn zich voortzet, dan vraag ik mij af hoe u het probleem van een mogelijke proliferatie zult oplossen.

Als we naar minder koepels moeten gaan, dan lijkt het ons aangewezen om te evolueren in de richting van

de werksoortige koepels waarbij de werksoort als functioneel criterium dient. Bovendien kan het criterium werksoortelijk in een levensbeschouwelijke pluralistische geest worden geplaatst. Laat ons daartoe beperken. Hier kan dan ook geen sprake zijn van een dubbel lidmaatschap, van uitzonderingen enzovoort. Laten wij te werk gaan zoals in andere sectoren. Er is een instelling of een vereniging van een bepaald type en een bepaalde werksoort. Zij kunnen zich op vrije basis federeren en moeten mogelijke achterpoortjes sluiten.

De heer M. Van Peel : Dit debat werd al verscheidene malen gevoerd, maar in een relatief beperkte groep. Ik vind het belangrijk om het hier in de openbare vergadering even naar voren te brengen. Welke bezwaren zijn er tegen de vrijheid van federatievorming ?

De heer J. Geysels : Geen.

De heer M. Van Peel : Wij zeggen, zoals u en de heer Dewael als ik mij niet vergis, dat een partijpolitieke vorming — in de strikte zin van het woord — in deze sector niet thuis hoort.

En indien men eens vertrok van een budgettaire massa die men niet zou overschrijden ? Welke de wijze van federatie ook weze, waarom is de werksoort het zaligmakende criterium ? Ik kan mij best voorstellen dat de leeftijd, de beroepsgroep of het geslacht eveneens belangrijke criteria zijn.

Belangrijk in het debat is dat de filosofische groepsvorming in die zin mogelijk blijft. U zei zelf dat een van de belangrijke elementen van deze sector precies het feit is dat zij zich bezighouden met zingevingsvragen. Volgens mij heeft de bevolking het recht zich met zingevingsvragen bezig te houden in een pluralistisch verband. Bovendien heeft men het recht zich te federeren op filosofische basis, wat een relevant criterium is.

Het probleem waarmee wij, gezien het Cultuurpact, worstelen, is te we-

**VU-Kamerlid Herman Lauwers, voorzitter van de Werkgroep Ontzuiling, voor-
aan rechts, pleitte bij de bespreking van de Beleidsbrief Sociaal-cultureel werk
ervoor werk te maken van de ontzuiling**

ten waar de beperkingen zich moeten situeren. Volgens mij moet men hoe dan ook beginnen met een budgettaire beperking, om nadien, vanuit een aantal agogische inzichten de werksaort opnieuw als heiligmakend criterium te hanteren.

De heer J. Geysels : Ik kan u hierop hetzelfde antwoorden als in de commissie. Eerst en vooral gaat het over de functie van koepels in het kader van sociaal-cultureel werk. Ik heb helemaal niets tegen de vrijheid van verenigingen en evenmin tegen de vrije federatievorming op basis van geslacht, leeftijd en dergelijke.

Het gaat erom te weten welke rol en functies wij toekennen aan koepels of belangenverenigingen, in het kader van een sociaal-cultureel beleid van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik dacht dat wij het erover eens waren dat koepels voornamelijk werden opgericht voor de belangenbehartiging van de aangesloten vereni-

gingen, instellingen en dergelijke. De discussie gaat hier niet over vrije meningsuiting en evenmin over vrije verenigingsvorming, maar over de wijze waarop de overheid de belangenverdediging organiseert, stimuleert en honoreert. Dat is mijn uitgangspunt. En indien ik vergelijk met andere sectoren en met de ervaring in andere landen, dan stel ik vast dat de werksaort het best als basis- kan worden gebruikt. Dat is mijn optie.

De heer W. Seeuws : De belangrijke vraag is wat een zinvol criterium voor federatievorming in het kader van het sociaal-cultureel werk.

De heer J. Geysels : De werksaort.

De heer M. Van Peel : Dat is bijvoorbeeld een zinvol criterium. Een ander zinvol criterium is het geslacht. In dat verband denk ik aan de diverse grote en kleine vrouwenorganisatie en aan het documentatiecentrum Rosa. Zij kunnen het op

een gegeven ogenblik belangrijk vinden een federatie te stichten op basis van het sociaal-cultureel werk met vrouwen.

De heer J. Geysels : Ik zou het hiermee eens zijn mochten de decreten op dezelfde manier zijn gestructureerd. Maar nu zegt de minister zelf dat de decreten zich zullen richten tot drie werksaorten — al pleit ik voor vier werksaorten — namelijk de instellingen, de verenigingen en de diensten. Indien de minister, wat de instellingen betreft, op het terrein zelf een bepaald politiek ordeningscriterium volgt, dan is het evident dat men de werksaort als beste criterium voor koepelvorming beschouwt, te meer omdat het gaat over de belangenverdediging van de verschillende ordeningen.

De heer W. Seeuws : Volgens mij laat dit debat het niet toe een ander standpunt te laten horen, dat wij overigens al zo vaak trachten te verwoorden zonder dat het doorgang vindt.

De initiële vraag ter zake is of koepelvorming al of niet moet worden gesubsidieerd. Wij leven immers in een stelsel van gesubsidieerde vrijheid, dat wij uit het verleden hebben overgeërfd. Daaraan wil men thans paal en perk stellen ; de Vlaamse regering heeft hiervoor redenen van budgettaire aard en u heeft er wellicht andere redenen voor.

Wij hebben het recht niet af te schaffen wat uit het verleden is gegroeid uit belangrijke sociale bewegingen en filosofische strekkingen. Dat is trouwens ook niet mogelijk. Deze federaties zijn het gevolg van een gemeenschappelijke belevenis en van dezelfde kijk op de maatschappij en op het sociale en culturele weefsel. U zal deze federaties onmogelijk kunnen verbieden. Nooit ontstond er een sociale beweging — zowel in onze maatschappij als op internationaal vlak — of zij werd sterk cultureel gedragen door kunstenaars, zang, muziek en toneel ondermeer. Wij hebben het volk leren lezen vanuit een dergelijke filosofische beweging. Dit blijft nog steeds een belangrijk gegeven, ondanks alle evoluties.

Seeuws

Mijnheer Geysels, u wil dat uitsluiten omdat u federaties vanuit een filosofische strekking — ten onrechte — partijpolitiek noemt.

Wij dragen allen politieke verantwoordelijkheid en onze fout bestaat er wellicht in dat wij onze afgevaardigden in overlegorganen niet verstandig aanduiden en de bepalingen van de decreten niet volgen, bijvoorbeeld bij de aanstelling van deskundigen. Overigens mag u niet vergeten dat het de grote sociaal-culturele bewegingen waren die zich als eerste in het verleden hebben gefedereerd.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de voorzitter, ik wens even in te gaan op de verklaringen van de heer Seeuws, wat tegelijk een antwoord zal zijn op de vraag van de heer Van Peel.

Ik ben het niet eens met de heer Seeuws. Sommige filosofische inspiraties en maatschappelijke bewegingen zijn inderdaad relevant, maar hier gaat het erom te weten op welke manier de overheid het veld zal ordenen om de belangenverdediging en de dialoog die met haar zal worden aangegaan, te structureren. De criteria die hierbij moeten worden gehanteerd, moeten uiteraard functioneel zijn. Men gaat nu toch niet beweren dat een ordening op basis van maatschappelijke of filosofische overtuiging relevant zijn om een dialoog aan te gaan met de overheid ?

Daartegen zeg ik neen. Er zijn inderdaad andere soorten van organisaties. Ik kan me inbeelden dat men een federatie zou kunnen organiseren met verenigingen en diensten die zich specifiek bezighouden met cultuurspreiding. Die hebben dan een functioneel belang te verdedigen en met die gesprekspartner kan de overheid oordelen in dialoog te moeten treden. **(Onderbreking door de heer W. Seeuws)**

Mijnheer Seeuws, u maakt nu zelfs een partijpolitieke opdeling. Ik heb het ook over een opdeling volgens

levensbeschouwelijke of maatschappelijke oriëntaties. In de dialoog met de overheid is dat op zich geen relevant en te verdedigen criterium. **(Onderbreking door de heer M. Van Peel)**

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord gekregen. Ik verzoek de leden geen debat onderling te voeren dat in feite in de commissie moet worden gehouden. Ik geef toe dat het essentieel is, maar ik verzoek de leden toch hun interrupties te beperken. De heer Lauwers heeft het woord voor het vervolg van zijn interruptie.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de voorzitter, ik besluit. Dit sluit niet uit dat andere vormen van groeperingen toegelaten zijn. Als bijvoorbeeld de vrouwenorganisaties van oordeel zijn dat ze het best een dienstencentrum oprichten voor hun gezamenlijke acties of als de christelijk geïnspireerde organisaties en instellingen oordelen dat een bepaalde dienst zich moet bezighouden met de christelijke inspiratie in het sociaal-cultureel werk, dan mogen ze dat. Als ze in aanmerking komen, dan mogen ze daarvoor zelfs worden gesubsidieerd maar dat is niet de wijze waarop de overheid haar gesprekspartners moet ordenen. Als het over federaties en de oude koepels gaat, moet er een heel andere discussie worden gevoerd. Het debat moet dan gaan over functionele ordeningen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft opnieuw het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik wil het debat over de bovenbouw afronden maar wens eerst nog een opmerking te maken aan de heer Seeuws.

Mijnheer Seeuws, wij zullen van mening blijven verschillen in onze visie over koepelvorming. Koepelvorming is voor mij de vereniging van belangen en van daaronder ressorterende diensten, verenigingen, enzovoort.

U weet perfect dat ik te grote waardering heb voor de geschiedenis van

de beweging waartoe u behoort en die u zelf voor een groot gedeelte verpersoonlijkt om op enige manier afbreuk te willen doen aan terechte inspanningen die zowel in het verleden als nu nog in het heden werden en worden gedaan door verschillende georganiseerde zingevingsprocessen. Daarover gaat de discussie voor mij absoluut niet.

Laten we dus van mening verschillen maar concludeer hieruit niet dat onze voorstellen tot het honoreren en stimuleren van koepelvorming op basis van een functioneel criterium op enige manier afbreuk willen doen aan vrije meningsuiting en vrije vereniging als zodanig noch aan specifieke verdiensten van bepaalde bewegingen. Ik onderschat of onderwaardeer die helemaal niet.

Mijnheer de voorzitter, in de visie van de minister wordt de reorganisatie van de koepels voor een gedeelte verbonden aan de verruiming van het decreet op de politieke vormingsinstellingen. U weet dat dit een van de stokpaardjes is van zowel de heer Lauwers als mezelf.

Ik wil in plenaire vergadering toch in herinnering brengen dat niet zo lang geleden een vernieuwde wet op de financiering van de politieke partijen werd goedgekeurd. Als argumentatie werd — terecht — gebruikt dat politieke partijen en democratie recht hebben op openbare financiering omdat ze ook aan vorming doen, namelijk partijpolitieke vorming, vorming vanuit een politiek of ideologisch concept.

Omdat dit een van de argumenten was om de openbare financiering van de politieke partijen te rechtvaardigen, hebben we na lange discussies ter voorbereiding van dit wetgevend werk aanvaard dat, aangezien het om aanzienlijke middelen gaat — en het gaat uiteindelijk om meer dan 600 miljoen frank — een aantal achterpoortjes, moeten worden gesloten die in het leven zijn geroepen voor er sprake was van partijpolitieke financiering.

Geysels

Er werd een protocol ondertekend in het najaar 1992. Politieke partijen verbonden zich ertoe om op Vlaams niveau het decreet op de politieke vormingsinstellingen van juni 1985 af te schaffen.

De beleidsbrief betreft de herstructurering van het sociaal-cultureel werk niet het tegenovergestelde ; Wat moet worden afgeschaft, zou men nu verruimen.

Vandaar onze vraag. Ze is niet alleen gericht aan de minister maar ook aan de leden van de Vlaamse Raad om niet alleen woord te houden wat het ondertekende protocol betreft maar ook om rekening te houden met de argumentatie om de openbare financiering van de politieke partijen te rechtvaardigen.

Ik vraag u dus formeel om de verbintenis, die is gesloten, na te leven. Ik vraag u bovendien om de argumentatie van toen te blijven aanhouden en dus dit decreet af te schaffen. Mijnheer de voorzitter, ik wens bondig nog twaalf concrete aanbevelingen te geven in verband met de onderbouw en de herstructurering.

Ten eerste, in de beleidsbrief voert de minister het begrip forfait in met betrekking tot het personeel en de professionalisering. Mijnheer de minister, wees voorzichtig, want de kans bestaat dat u hiermee afbreuk doet aan uw terechte bekommerning inzake professionalisering. Dit sluit niet uit dat het vrijwilligerswerk niet meer moet worden gewaardeerd. Als men echter met zulke systemen begint, moet men rekening houden met de eventuele negatieve gevolgen inzake de professionalisering.

Ten tweede, schaalvergroting. Wij zijn vragende partij voor schaalvergroting van vormings- en ontwikkelingswerk. Voldoende studies tonen aan waarom dit noodzakelijk is. Als er dan toch nog kleinschalige initiatieven mogelijk zijn, dan zou dit te uitzonderlijken titel mogelijk moeten blijven.

Ten derde, het heel interessante maar heel moeilijk te operationaliseren begrip communicatieve, inhoudelijke planning. Wij vragen u systemen te zoeken om dit begrip concreet te realiseren.

Ten vierde, een beleid gesteund op activiteiten. Wij stemmen daarmee in, maar ik wens uw aandacht te vestigen op het feit dat dit repercussies heeft op de verenigingen.

Ten vijfde, de diensten. Onze fractie beveelt aan de diensten te beperken in aantal. Het liefst moet er zoveel mogelijk pluralistisch en landelijk worden gewerkt. Als gevolg daarvan kan ook het koninklijk besluit van 1967 worden afgeschaft.

Ten zesde, het territoriaal criterium voor instellingen. Is dit relevant ? Is een landelijke instelling wel gelijk aan de optelling van verschillende regionale en subregionale organisaties ? Wat is het verschil tussen regionale en landelijke instellingen ? Dit territoriaal criterium lijkt mij niet relevant.

Ten zevende, voor onze fractie is het verschil tussen vormings- en ontwikkelingswerk eveneens moeilijk uit te maken. Ook daarover is er veel discussie. U neigt ernaar die twee begrippen tot één te herleiden. Ik zie er een belangrijk verschil tussen. Het ene heeft te maken met vorming, het andere met spreiding van meningen. Er is niet alleen theoretisch een verschil in definitie. U weet dat de sector rijk is aan definities en theorievorming. Maar ook in de praktijk, ik spreek een beetje uit eigen ervaring ook al is dat enige tijd geleden, is er een verschil, zelfs een meetbaar verschil. Er is een verschil tussen een intensieve training op het niveau van de vredesvorming met eenzelfde groep van cursisten gedurende twee tot drie dagen en op verschillende plaatsen in het land losse activiteiten en discussies organiseren op het niveau van de vredesvorming, zoals gebeurde in de periode 1981-1987 met de rakettenkwestie. U veegt in uw voorstellen te vlug het onderscheid weg.

Ten achtste zijn er de doelgroepen en de bijzondere thematieken. Collega Van Peel heeft er op gewezen in verband met migranten. Ik blijf een pleidooi houden om prioriteiten geformuleerd in aandacht voor speciale doelgroepen en/of problematieken, te integreren in de decreten zelf en daarvoor niet te veel aparte categorieën te formuleren.

Ten negende, wat de financiële middelen betreft wil ik refereren naar het decreet op het jeugdwerk. Laten wij trachten, gegeven de beperkte middelen en wat er in het verleden is gebeurd, de uitvoering van de decreten in het decreet zelf in te schrijven en niet altijd het beroemde artikel 2 te formuleren in het raam van de beschikbare kredieten. Er worden soms gigantische decreten goedgekeurd die achteraf maar gedeeltelijk kunnen worden uitgevoerd.

Ten tiende, u heeft er de voorkeur aan gegeven eerst de onderbouw decretaal te regelen. Gezien de dialectiek vraag ik u de onderbouw en de bovenbouw gezamenlijk en binnen één kader aan te pakken, anders lopen wij het risico dat wij ofwel in een bouwvallig of in een half afgewerkt huis terecht komen.

Ten elfde, ik doe een oproep, ook in het kader van wat collega Dewael heeft gezegd, om ook op het niveau van het sociaal-cultureel werk de burgerschapsvorming waarover door een aantal koepels een voorstel werd gedaan, te concretiseren. De huidige tijden geven aanleiding om daaraan iets te doen. Ik verwijs naar wat collega Van Peel heeft gezegd wat betreft de migrantenorganisaties en naar het initiatief van de levensbeschouwelijke koepels in het najaar van 1993 toen zij in het kader van een non-discriminatiepact en van wat zij een intercultureel engagement noemen aan de Vlaamse Raad en de minister van Cultuur, zeer concrete voorstellen hebben gedaan wat betreft de ondersteuning van onder andere migrantenorganisaties. Ik dring aan op de spoedige uitvoering van dit decreet.

Geysels

Ten twaalfde, mijnheer de minister, heeft de beleidsbrief sociaal-cultureel werk ook te maken met parallelle subsidiëring. Ik denk aan het oude dossier van de nationale loterij, waarbij om het Rekenhof andermaal te citeren, wij blijven zitten met het feit dat er honderden miljoenen frank per jaar zonder decreet, zonder dat ze zijn terug te vinden in de begroting uitgedeeld worden in Vlaanderen. Vanuit de commissie voor Cultuur van de Vlaamse Raad werd al vaak aangedrongen om dit te regelen en deze gelden op de een of andere manier onder democratische controle te brengen.

Mijnheer de voorzitter, ik besluit. Het is goed dat er een beleidsbrief is. Er werd sedert lang op aangedrongen vanuit de commissie voor Cultuur en vanuit het werkveld. Hij bevat een aantal terechte bekommelingen en legitimeert terecht het belang van het sociaal-cultureel werk. Wij vinden echter dat de inhoud van de beleidsbrief nog te veel blijft steken tussen enerzijds de oude gewoonten en de oude stellingen en anderzijds de nieuwe uitdagingen. Enerzijds doet hij poging tot rationaliseren en anderzijds slaagt hij er niet in echt te vernieuwen. De discussie over de levensbeschouwelijke koepelels en de politieke vormingsinstellingen is daarvan een belangrijke illustratie.

Mijnheer de voorzitter, wij zullen daarom een eigen motie tot aanbeveling indienen, niet omdat we ons helemaal distancieren van de beleidsbrief, maar om een aantal zaken die wel met vernieuwing te maken hebben scherper te stellen. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de belangstelling is niet zo groot maar ik verheug mij hier in het gezelschap te kunnen zijn van een aantal specialisten inzake cultuur, waartoe ik zeker

niet behoort. Ik zal toch trachten tijdens mijn uiteenzetting het standpunt van de SP-fractie op de beleidsbrief weer te geven.

Door vorige sprekers werd reeds gezegd dat vergeleken met een aantal harde sectoren zoals belangrijke economische of financiële dossiers, en zelfs vergeleken met de sector kunsten, het sociaal-cultureel werk of het volkswontwikkelingswerk zowel in de ogen van de politici als van de media en de publieke opinie, een zaak van ondergeschikt belang is. Een dergelijke houding is niet alleen fout maar getuigt bovendien van een totaal verkeerde inschatting van het sociaal-culturele veld in Vlaanderen waar het sociaal-cultureel werk nog altijd grotendeels gedragen wordt door vrijwilligers, door duizenden idealisten die dag in dag uit druk in de weer zijn met de uitbouw van hun organisatie, vereniging of club. De werking van deze organisaties bestrijkt zowat het hele spectrum van de maatschappelijke activiteiten zoals de kunst, het vormingswerk, de informatie, het hulpbetoon, het vrijwilligerswerk in het algemeen. Deze organisaties hebben ook allen een gemeenschappelijk kenmerk namelijk dat zij elk op hun terrein op hun specifieke manier een bijdrage leveren tot wat men thans burgerschapsvorming noemt, dat zij elk op hun manier dagelijks een stukje democratie in de praktijk omzetten. Inpraak, participatie en openbare verantwoording zijn inderdaad de vitale componenten van een democratisch bestel. Voor dit sociaal-cultureel werk is en blijft een belangrijke taak weggelegd om deze begrippen telkens weer onder zeer uiteenlopende en vaak moeilijke omstandigheden te concretiseren.

Door de ervaring en de aard van de activiteiten is het sociaal-cultureel werk overigens in staat om op een zeer concrete manier vragen te formuleren over de zin of de onzin van de hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. Om die reden wil ik iedereen tot voorzichtigheid aansporen opdat we ons

sociale en culturele weefsel, dat wellicht uniek is in Europa en in de wereld, niet zou worden aangetast door overhaaste of ondoordachte beslissingen.

Aan de meeste voorstellen die in de loop van de bespreking van de beleidsbrief vooral door het werk van de commissarissen naar voren zijn gekomen, liggen waardevolle principes ten grondslag.

Het streven naar decentralisatie, schaalvergroting en ontzuiling en het oprichten van een Raad voor Cultuur zijn stuk voor stuk voorstellen die perspectieven bieden voor een vernieuwend en dynamisch cultuurbeleid. Elk van deze voorstellen doet echter vragen rijzen in verband met de concretisering ervan. In het voorliggende dossier blijft heel wat in het ongewisse. Het streven naar meer duidelijkheid is dan ook geen overbodige luxe, zeker niet bij een dergelijke omvangrijke operatie die het cultuurbeleid tijdens de komende jaren en wellicht tijdens de komende decennia zal bepalen.

In de eerste plaats is er de idee om een Raad voor Cultuur en daarmee samenhangend een Centrum voor Cultuurbeleid op te richten. Collega Seeuws maakte mij erop attent dat de CSC reeds in 1968 voorstelde om een dergelijk orgaan op te richten.

Een Centrum voor Cultuurbeleid die alle sectoren van het cultuurbeleid zou bestrijken, lijkt ons een waardevol principe. Dit centrum en deze raad kunnen dan ook ongetwijfeld bijdragen tot een betere coördinatie. Toch moeten wij ons ervan bewust zijn dat het hier om zeer uiteenlopende en verschillend gestructureerde sectoren gaat. Bovendien wordt de mening van de kunst- of van de mediasector inzake de wenselijkheid van deze idee niet gevraagd. Dit was echter wel het geval met de sociaal-culturele sector.

Het zal niet gemakkelijk zijn om te bepalen volgens welk stamien de samenstelling van deze raad gebeurt en welke mensen er deel van zullen uitmaken. In de commissie werd

Hostekint

reeds gewezen op de evenwichtsoefening die men zal moeten maken in verband met de overkoepelende raad en deze van de sectoriële adviesorganen. Wij zullen er dus over moeten waken dat in de nieuwe structuren de muren tussen de verschillende structuren of sectoren niet blijven bestaan, anders wordt de hervorming een maat voor niets. Veel zal afhangen van de mentaliteit en de ingesteldheid van degenen die in de nieuwe structuren verantwoordelijkheid zullen dragen.

Voor het Centrum voor Cultuurbeleid is het wenselijk om er niet alleen de volksontwikkeling, maar ook het jeugdwerk, de culturele centra en de bibliotheeksector bij te betrekken, teneinde het sociaal-culturele veld een gecoördineerde stimulans te geven. Voor de sector volksontwikkeling is het overigens noodzakelijk dat het huidige Vlaamse Centrum voor Volksontwikkeling wordt geïntegreerd teneinde de bestaande know-how niet te laten verloren gaan. Het centrum moet in deze sector een autonome werking kunnen ontplooiën.

In tegenstelling tot sommigen vinden wij het terecht dat 10 percent van de middelen naar de zogenaamde bovenbouw gaat. Deze structuren hebben immers een belangrijke taak en spelen ten aanzien van het beleid een intermediaire rol. Wij menen dan ook dat dit werk mag worden gehonoreerd.

Wij zijn het niet eens met de intentie om van de operatie die erin bestaat de huidige koepels om te buigen naar vrije federaties, tegelijkertijd een besparingsronde te maken. Aan de nieuwe federaties moet hetzelfde budget worden besteed als voorheen aan de koepels. Indien er in de aanbevelingen dus een percentage wordt ingeschreven, moet worden gestreefd naar een minimum van 8 percent.

Het voornemen om soortgelijke federaties in het leven te roepen, kan op onze steun rekenen, aangezien

een gedeelte van het werkveld te kennen heeft gegeven zich op een dergelijke wijze te willen organiseren. Wij vragen echter een zelfde openheid ten aanzien van groeperingen die zich wensen te federeren op basis van andere, bijvoorbeeld ideologische gronden. Op dit punt verschillen wij fundamenteel van mening met de heer Geysels.

Ik illustreer mijn stelling aan de hand van een voorbeeld. Momenteel beschouwt ongeveer 15 percent van het gesubsidieerde sociaal-cultureel werk de socialistische gedachtenstroming als de hare, hetgeen echter niet wil zeggen dat het begrip socialisme gereduceerd wordt tot het zich afhankelijk en slaafs opstellen tegenover een politieke partij, in casu de SP, de Socialistische Partij. De geschiedenis heeft aangetoond dat een veelheid van stromingen, structuren en organisaties zich heeft ontwikkeld die onmogelijk onder een zelfde politieke noemer kunnen worden gevat. Hetzelfde geldt trouwens in grote mate voor de christelijke levensbeschouwing en de koepels die zich daarop hebben gebaseerd.

Wat de koepel, de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid betreft, wijs ik erop dat deze allesbehalve een aanhangsel is van de Socialistische Partij. Integendeel. De CSC functioneert binnen een breed kader van organisaties van wie noch de structuur noch de opvattingen samenvallen met deze van de politieke partij die ik daarnet aanhaalde. Wél zijn wij met elkaar verbonden door het gemeenschappelijk ideaal van het socialisme. Hetzelfde geldt voor de talrijk en onderling zeer verschillende christelijke organisaties die zich allemaal verbonden weten door het gemeenschappelijk ideaal van de christelijke levensbeschouwing.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer Hostekint, ik heb een vraag ter informatie en ter verduidelijking.

Wat is het standpunt van de SP-frac-

tie in de discussie over de koepelvorming gesubsidieerd via het decreet van 1976 ? In welke zin ziet zij de herstructurering ? Vindt zij niet dat er te veel koepels zijn ? Vindt zij dat er niets moet worden gedaan aan de verzuiling ? Of vindt zij dat er wel te veel koepels zijn ? Wat is dan uw oplossing ?

Het antwoord daarop heb ik niet kunnen afleiden uit uw betoog.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint : Ik heb reeds gezegd dat wij niet gekant zijn tegen de werksoortelijke federaties. Trouwens, dat is een vraag die afkomstig is van de basis. De betrokkenen willen zelf zo'n groepering.

De werkgroep Ontzuiling heeft de discussie over dat thema gevoerd.

Toch moet het mij van het hart dat er zoniet hetze, dan toch wel lastercampagne wordt gevoerd tegen de koepels die zich op ideologische basis hebben gegroepeerd. Zij worden als het ware als een verlengstuk beschouwd van een bepaalde politieke partij.

De heer J. Geysels : Dat heb ik inderdaad begrepen.

U hebt echter niet geantwoord op mijn vraag. Het werkveld pleit voor werksoortelijke koepelvorming. Tegelijkertijd houdt u echter een pleidooi voor een herwaardering van de koepelvorming op basis van ideologische principes. Hoe gaat u die beide ideeën combineren bij de in de beleidsbrief voorgenomen herstructurering van de koepels ? Blijven de beide manieren van koepelvorming bestaan en gaat u een optelsom maken van werksoortelijke en levensbeschouwelijke koepelvorming ? Dat was mijn vraag.

De heer P. Hostekint : Dat kan. Ik kan u daarop geen pasklaar antwoord geven. Ik ben daar eerlijk in. Overigens, kunt u mij nu zeggen hoe u dat in de praktijk zou organiseren ?

Hostekint

In ieder geval kan daarover worden onderhandeld. Wij zijn zeker niet tegen de werksoortelijke federaties. Wij willen echter ook dat de koepels die op andere gronden zijn ontstaan, een kans krijgen gezien het waardevolle werk dat zij in het verleden hebben gepresteerd.

Een vierde punt is de organisatie van het werkveld. Wij gaan ermee akkoord dat naast de amateuristische kunstbeoefening en de politieke vormingsinstellingen, de volksontwikkeling wordt geregeld in drie grote decreten.

Positief is ook het streven naar schaalvergroting. Wanneer organisaties zich terugvinden in grotere verbanden via fusies of samenwerking moet dit beloofd worden in de vorm van bij komend gesubsidieerd personeel.

— **De heer E. Baldewijns, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.**

Dat mag evenwel niet ten koste gaan van kleinere instellingen. Zij moeten hun identiteit kunnen behouden en dus verder tegemoetkomingen genieten.

Ten slotte snijd ik nog even het probleem van de weddesubsidiëring in de sector van de volksontwikkelingswerk aan. Deze moet behouden blijven. Hieraan liggen enkele sociale beweegredenen aan de basis. Dat houdt, ten eerste, in dat wij de forfaitaire personeelssubsidiëring absoluut verwerpen. Dergelijk systeem verplicht de organisaties immers de loonkosten zo laag mogelijk te houden. Op termijn zal men bijna verplicht zijn om de goedkoopste persoon aan te werven in plaats van de meest bekwame met een langere anciënniteit in de sector. De verdere professionalisering van de sector wordt op deze manier afgeremd. Het systeem is trouwens antisociaal en dwingt hem tot een commerciële opstelling bij de aanwerving van personeel.

De SP-fractie dringt erop aan dat

personeelsleden, die door de herstructurering hun job verliezen garantie krijgen op een andere, evenwaardige baan. Tewerkstelling is een belangrijke materie voor de socialisten. Mijn fractie zal bijgevolg de eventuele personeelswijziging nauwlettend in het oog houden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de impact van deze hervorming op het beleid is zeer groot. Ik geef toe dat er nog heel wat onduidelijkheid bestaat over de consequenties en de impact op lange termijn. Zowel omwille van de sociale gevolgen als omwille van de doelmatigheid mag de herstructurering niet onverhoeds geïnstalleerd worden en moet men een overgangperiode inlassen.

Collega Geysels, ik verontschuldig mij dat ik, namens mijn fractie, geen pasklaar antwoord kon geven op uw vraag. Ik heb enkel geprobeerd, in het kader van de beleidsbrief, de prioriteiten van mijn fractie te accentueren. Ik hoop dat zij opgenomen worden in een motie van aanbeveling die morgen ter goedkeuring aan de Raad zal worden voorgelegd.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn tussenkomst zal niet lang zijn, niet zozeer opdat u naar het voetbal zou kunnen kijken maar naar uw kleinzoon. De vorige sprekers hebben het belang van deze sector en de verdediging ervan voldoende behandeld.

Zonder in herhaling te vallen, wil ik een vijftal elementen toelichten.

Ten eerste, de Raad voor Cultuur. Hij moet neutraal samengesteld zijn opdat het cultuurbeleid objectief begeleid kan worden, zonder evenwel in een té grote veralgemening te vervallen. De Raad van Advies die door uw voorganger opgericht werd, heeft wel een aantal interessante achtergrondteksten gepubliceerd maar is er niet in geslaagd concrete beleids-

voorstellen te geven. De Raad voor Cultuur moet, mijns inziens, federaatief gestructureerd zijn. Op die manier zijn de deelsectoren vertegenwoordigd in de Raad. Men moet zich ervoor hoeden een Raad te creëren die wel academische adviezen kan uitbrengen maar geen concrete beleidsvoorstellen doet.

Ten tweede, het Centrum voor Cultuurbeleid. Uw eerste beleidsbrief liet de mogelijkheid open de sport en de toeristische sector bij het beleid te betrekken. Dit is echter niet uitgevoerd. De kunstensector is wel vervat in het cultuurbeleid. In tegenstelling tot de sociaal-culturele sector die wel vragende partij is, blijft de kunstensector eerder afzijdig. De Vlaamse Raad moet erover waken dat het sociaal-culturele werk niet verzuipt en gemarginaliseerd wordt in het groter geheel van de kunstensector.

U maakt een onderscheid tussen enerzijds de beleidsvoorbereidingen vanuit de basis en, anderzijds, het ondersteunende werk vanuit de koepels. Dit is een zinvol onderscheid. Daarom werd het VCOB niet in het centrum geïntegreerd maar wordt het omgebouwd tot een soort federatie van bibliotheken. De administratie zal instaan voor de beleidsadviezen. Dit onderscheid moet ook toegepast worden op de Fevecc. Indien er een federatie voor de bibliotheken gecreëerd wordt, moet deze regeling, mutadis mutandis, ook toegepast worden op de Fevecc omdat ook hier de dienstverlening centraal staat.

Ten derde, de koepels. Na de herstructurering blijft het Centrum voor Cultuurbeleid bestaan dat, met uitzondering van de internationale uitwisselingen, het VCVO opsloopt. Men kan zich de vragen stellen over de noodzaak over twee aparte instellingen te beschikken die een gelijklopende taak uitvoeren. U verklaart dat de federaties verantwoordelijk zijn voor de belangenverdediging en de praktijkondersteuning. Van kapitaal belang is te weten op welke ma-

Lauwers

nier dit werkveld geordend wordt. Fefecc en een soort VBIB zijn voor de handliggende en werksoortelijke indelingen. De indeling van het sociaal-cultureel werkveld van verenigingen en diensten is niet zo eenvoudig. Ik ben geen voorstander van een opdeling in confessionele, niet-confessionele of filosofische koepels, laat staan een ideologische koepel. Het standpunt van de SP-fractie verbaast mij.

Het is een zeer rigide houding die de moeizame stappen van de werkgroep Ontzuiling van tafel veegt om het Cultuurpact op een andere manier te interpreteren. De SP doet een stap terug ! Meer nog, de SP steunt zelf niet langer de schuchtere standpunten van de minister ter zake.

Terwijl ik aan de ene mouw van de minister trek opdat hij verder zou gaan, zie ik de SP-fractie aan zijn andere mouw trekken opdat hij alles bij het oude zou laten.

Mijnheer de minister, als u werksoortelijke koepels wil oprichten naast de bestaande ideologische, dan zal het aantal koepels verdubbelen in plaats van verminderen. De discussie over de partijpolitieke ideologisering van dit werkveld zal dan ook blijven voortduren.

De houding die de SP aanneemt wanneer de zaken concreet worden, stelt me teleur.

Ik blijf er immers bij dat hier niet het belang van het waarden-georiënteerd sociaal-cultureel werk ter discussie staat. Het doet er ook niet toe of het nu om arbeidersbewegingen gaat, over Vlaamse bewegingen, vrouwen-, milieu- of migrantenbewegingen.

De vraag is welk relevant criterium de overheid kan hanteren in haar dialoog met de sector.

Volgens mij zijn filosofische of ideologische overtuigingen geen relevant criterium, want dit criterium is pre-

cies de sokkel van de verzuiling. Dit betekent voor mij niet dat organisaties met een gelijksoortige gezindheid niet mogen samenwerken. Zij kunnen zelfs worden gesubsidieerd op basis van het decreet op de diensten. Als sommige organisaties vinden dat een socialistisch geïnspireerde dienst in het sociaal-culturele veld zinvol en nodig is, dan zal het volstaan dat ze voldoen aan de reglementering van het decreet om subsidies te kunnen ontvangen. Voor christelijke en andere organisaties gelden dezelfde regels. Dat staat hier niet ter discussie. De vraag is hoe dialogueert de overheid met die sector.

Inzake de erkenning van een studiedienst rond cultuurbeleid per politieke partij, sluit ik mij aan bij het betoog van de heer Geysels. Het is een doekje voor het bloeden. In feite wil men de politieke vormingsorganisaties niet afschaffen. In het kader van de discussie over de partijfinanciering kwam hierover overigens een politiek akkoord tot stand. In plaats van de afspraken inzake partijfinanciering consequent toe te passen, wordt hier al weer gewerkt aan de omzeiling ervan. Als er in de politieke organisaties een aparte studiedienst voor cultuur nodig is, waarom dan ook niet voor onderwijs en welzijn ? Zo kunnen de partijen sector per sector financieringsmiddelen aantrekken. Ik ben van oordeel dat een dergelijk initiatief indruist tegen zowel de geest als tegen de letter van de akkoorden inzake partijfinanciering.

Mijnheer de minister, ik kan het met u eens zijn dat om historische redenen de complementariteit en decentralisatie in deze sector minder simpel zijn dan in andere sectoren. Wel wil ik verwijzen naar de regeling voor het regionale jeugdwerk. Hiermee belanden we dan onmiddellijk in de discussie over de schaal. Waarom zou een regionale aanpak in het vormingswerk met volwassenen niet mogelijk zijn ?

Mijnheer de minister, ik ben het eens met uw voorstel om een beleid

van prioriteiten te voeren en om de subsidies in hoofdzaak op basis van de activiteiten toe te kennen. U wil de structuur-subsidie tot een strikt minimum herleiden en de exclusieve structuursubsidie afschaffen. De kwaliteit van de activiteiten en de effectieve werking zijn de criteria voor betoelaging. Ik ben het ermee eens dat er een verband bestaat tussen kwaliteit en schaalgrootte. Toch vraag ik me af of de grootschaligheid noodzakelijkerwijze geografisch moet zijn. Sommige plaatselijke organisaties hebben een groot regionaal bereik, andere landelijke organisaties kunnen een relatief klein bereik hebben hoewel ze in elke provincie wel een paar antennes hebben.

Zo zal niemand betwisten dat Elcker-Ick Antwerpen een sociaal-culturele werking ontplooit, nochtans is hun bereik beperkt tot de regio Antwerpen.

Daarom pleit ik voor de erkenning van een soort regionaal sociaal-cultureel werk op basis van een voldoende groot pakket aan activiteiten met een wel bepaald bereik. Grootschaligheid moet niet noodzakelijk samenvallen met geografische grootschaligheid.

Mijnheer de minister, ik wil even stil staan bij het hybride onderscheid tussen vormings- en ontwikkelingswerk. Hoewel het verschil subtiel is en er moeilijk criteria aan kunnen worden vastgekoppeld, het verschil is reëel. Ik ben geen voorstander van afzonderlijke decreten, maar kwaliteit brengen in het sociaal-culturele werk betekent ook moeilijk opdrachten aanpakken. Moeilijker werk ligt in de langdurige cursussen met een beperkt aantal deelnemers en een in verhouding groter aantal begeleiders die veeleer vormingsprocessen dan informatieoverdracht beogen. Er moet meer intensief aan kadervorming worden gedaan. Het ligt voor de hand dat een cursus over Psyche-analyse in de kunst of over het thema Geloven zonder kerk. Een andere omkadering vergt dan

Lauwers

een cursus Windows of Kantklossen. Met deze karikatuur wil ik alleen duidelijk maken dat in de waaier van het sociaal-culturele werk zowel moeilijke als meer toegankelijke activiteiten worden georganiseerd. De tweede soort van activiteiten kan in grotere groepen en met minder begeleiders worden georganiseerd.

Mijnheer de minister, ik pleit voor het opstellen in overleg met de inspectiediensten van een dubbele norm van subsidiëring, één voor het moeilijkere en één voor het wat lichtere vormingswerk. Het onderscheid is die praktische oefening waard. Het is immers niet doenbaar dit onderscheid decretaal te definiëren, zelfs het Staatsblad zou er de moed bij verliezen.

Tot slot wil ik nog even stilstaan bij het bibliotheekwezen. De federatie in samenwerking met de Vvbad, die ook de minister en zijn administratie hadden voorgesteld, lijkt mij wel interessant. Toch blijf ik me afvragen of één PCOB per provincie wel voldoende effectief is.

Ik vraag me af of de afstand tussen Brugge en Kortrijk of tussen Westerlo en Antwerpen niet te groot is om er de praktijkondersteuning van de bibliotheken en hun bezoekers van één PCOB te laten afhangen. Met deze discussie zet ik natuurlijk de schaal van de provincies als dusdanig op de helling. Ik wil wel een pleidooi houden voor een bestuurlijk middenweefsel van 10 regio's in Vlaanderen. Voor deze meer efficiënte bestuurlijke schaal vind ik echter weinig medestanders in deze Raad. Toch blijf ik vragen stellen bij de efficiëntie van de huidige schaal.

Mijnheer de minister, inzake lectrurbegeleiding kies ik resoluut voor één centrum voor lectrurbegeleiding dat deel uitmaakt van die federatie, die één tijdschrift uitgeeft, wat gratis in alle bibliotheken kan worden verspreid. Ik bezoek geregeld een bibliotheek zonder lid te zijn van een lectrurbegeleidingsorganisatie. Als ik in de bibliotheek een folder over

literatuur kan vinden, dan neem ik die mee en dan zal ik die lezen. Ik ben ervan overtuigd dat een pluralistisch tijdschrift — in alle betekenissen van het woord, ook in de ideologische — zou kunnen worden uitgegeven.

De heer J. Geysels : Eén tijdschrift ?

De heer H. Lauwers : Inderdaad één enkel tijdschrift met één gezamenlijk pluralistisch samengestelde redactie waarin zowel de arbeidersbeweging, de ecologische beweging, de vrouwen-, de Vlaamse en de migrantenbeweging vanuit verschillende hoeken literatuur bespreken en aanvoeren. Dat hoeft niet noodzakelijk eenheidsworst te worden. Het bereik van dat tijdschrift zou alleszins heel wat groter zijn. Het zou alle bibliotheekbezoekers kunnen bereiken. Nu tracht ieder voor zich met veel energie en te weinig geld zijn bereik te vergroten, zonder dat echt te kunnen.

Mijnheer de minister, met deze beleidsbrief bent u een vrijmoedige denkrichting ingeslagen. Er staan in de brief een reeks positieve punten.

Van mijn kant wil ik meer aandacht vragen voor regionale kwaliteit van sommige diensten en instellingen, voor de erkenning van het moeilijkere werk.

Als een zo grote operatie wordt opgezet in de sociaal-culturele sector, dan moet de gelegenheid worden te baat genomen om werk te maken van de ontzuiling. Wij mogen dus geen afzonderlijke cultuurcellen per partij, geen afzonderlijke ideologische of filosofische lectrurbegeleidingsorganisaties, noch filosofische of ideologische koepels in het leven roepen.

Mijnheer Seeuws, u hebt de discussie spijtig genoeg gemist.

Als we er nu geen werk van maken, dat zitten we weer voor tien tot vijftien jaren in het oude stramien en komt er aan deze discussie geen einde, ondanks de oprichting van ontzuilingswerkgroepen in de Vlaamse

Raad. Als we het nu niet doen, missen we een onvoorstelbaar geschikte kans.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank iedereen die aan dit debat heeft deelgenomen. Het is goed dat we het sociaal-cultureel werk in ere willen herstellen en dit debat heeft aangetoond dat toch nog vele parlementsleden uit alle fracties van de Vlaamse Raad dit thema ter harte nemen. Het vormt dan ook een essentieel onderdeel van het cultureel werk in het algemeen.

De beleidsbrief dateert van 8 juni 1993 en de bespreking ervan werd omwille van andere prioriteiten — onder meer inzake het jeugdwerk en de begroting — alsmear uitgesteld.

In januari 1994 was het dan toch zover, maar het grote voordeel van het uitstel was dat ook mensen die op het terrein verantwoordelijkheid dragen of gewoon lid zijn van bepaalde sociaal-culturele verenigingen, de kans kregen de beleidsbrief door te nemen. Ik verzeker u ervan dat op het kabinet een massa documentatie en informatie is aangekomen waarin de beleidsbrief kritisch wordt geanalyseerd. Op bepaalde vlakken kwam deze daardoor in een positief daglicht te staan, maar er werd ook kritiek geleverd op een aantal wijzigingen die we wensten door te voeren. Het lijkt me niet onbelangrijk dat de manier waarop dit is geëvalueerd, ter sprake werd gebracht.

Ik heb daarom in januari 1994 al een ander betoog gehouden dan aan de hand van wat in de inleiding van de beleidsbrief staat. Dit kan alleen maar helpen om dit beleid te actualiseren. Wij hadden toen ook andere ideeën en dat blijkt uit dat bewuste betoog, waarvan de tekst integraal in het verslag is opgenomen. Dat is uiteindelijk ook de bedoeling : een beleidsbrief moet de aanleiding zijn voor een grondige discussie aan de

Weckx

hand van de richtbakens die erin zijn uitgezet, en dat op het ogenblik dat voorontwerpen of ontwerpen van decreet worden ingediend.

Vervolgens wil ik de gestelde vragen beantwoorden, maar op het maatschappelijk-filosofisch debat ga ik niet dieper in omdat ons dat te ver zou leiden. Ik heb dat trouwens al gedaan en u kunt er het goede verslag op nalezen. Dat was overigens een moeilijke taak, want ook de hoorzittingen en de discussie naar aanleiding daarvan zijn erin opgenomen.

In eerste instantie wil ik het hebben over het overkoepelend Centrum voor Cultuurbeleid en de Raad voor Cultuur. Toen ik de door mij gelanceerde idee van een Centrum voor Cultuurbeleid aan de praktijk wilde toetsen, stootte ik bij de twee cultuuradministraties op bepaalde bekommernissen die enerzijds met de afbakening en het onderscheid tussen taken en doelstellingen ervan te maken hadden, terwijl er anderzijds ook vragen rezen bij het voorgestelde centrum. Ook over het evenwaardig aan bod komen van de kunstensector en de sociaal-culturele sector maakte men zich zorgen. Met dit evenwicht zal bij het concreet uitbouwen van een dergelijk centrum rekening moeten worden gehouden.

Toen ik een jaar geleden de idee op papier zette, gebeurde dat in het kader van een beleidsbrief inzake sociaal-cultureel werk. Van meet af aan was het de bedoeling een overkoepelend centrum voor het cultuurbeleid op te richten, de uitzonderingen die door de heer Lauwers net nog werden aangehaald in aanmerking genomen. Media, sport en toerisme zullen daar niet in worden ondergebracht. Er moet een evenwichtig overkoepelend centrum ontstaan voor de kunstensector én het hele sociaal-culturele werk.

We streven ernaar een ondersteuningscentrum op te richten voor alle culturele materies die onder de be-

voegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ressorteren.

Mijnheer Geysels vroeg me in commissie nog of er misschien een meningsverschil bestond tussen de Administratie Sociaal-Cultureel Werk en de minister. Dat is niet het geval. Het centrum vervult de opdracht zoals bedoeld : het verschaft informatie en documentatie en verricht studie en onderzoek, in de eerste plaats voor de overheid. De resultaten van de werking van het centrum zullen ter beschikking van de Vlaamse regering staan, van de leden van de Vlaamse Raad, van de administratie en van de Raad voor Cultuur. De gebruikers van deze diensten zullen tevens worden geïnformeerd via allerlei publikaties en andere communicatievormen die binnen het sociaal-culturele net bestaan. Wat met het VCVO, heeft men mij gevraagd. Inderdaad, in de inleiding van de beleidsbrief stellen we voor het VCVO een nieuwe opdracht toe te bedelen in een Europese of internationale context. Daarbij vertrokken we van de bestaande situatie : bij het VCVO houdt momenteel anderhalf personeelslid zich bezig met het Bureau voor de Europese Volksontwikkeling, zoals dat daar wordt genoemd. De know-how van het VCVO is evenwel onontbeerlijk en er moet dus een gedeelte van het VCVO in het Overkoepelend Centrum voor Cultuurbeleid worden geïntegreerd. Het was de bedoeling het VCVO een opdracht te geven zoals JINT bij de jeugdwerking heeft.

Mijnheer Lauwers, op dit ogenblik raad ik u aan niet te sterk aan te dringen op de combinatie JINT-VCVO. We kunnen er wel naar streven na verloop van tijd een bureau of agentschap — zoals dat in Europese termen heet — op te richten dat de belangen van het sociaal-cultureel werk in de Europese en zelfs ruimere context behartigt. Dat zou dan wel anders gestructureerd zijn. De know-how van het VCVO mag hoe dan ook niet verloren gaan.

Wat de Raad voor Cultuurbeleid betreft, blijkt uit het verslag wel degelijk dat er van een misverstand tussen de administratie en de minister geen sprake is. Wij scharen ons gezamenlijk achter een dergelijke raad met een algemene adviesfunctie omdat het belangrijk is dat in het cultuurbeleid — waar nog altijd de oude spanningen tussen de kunstensector en het sociaal-cultureel werk heersen — een instelling wordt gevormd die in staat is algemene adviezen te geven inzake een geïntegreerd cultuurbeleid. De beide sectoren en de interactie ertussen moet in het kader van een globaal beleid worden behandeld.

Mijnheer Lauwers, als ik het goed begrijp, hebt u het alsmear over een federatieve raad voor cultuurbeleid die bijvoorbeeld zou kunnen zijn samengesteld uit de voorzitters en ondervoorzitters van alle mogelijke raden. Dat willen we niet. Het gaat hier duidelijk om een Raad voor Cultuurbeleid die het hele werkveld overspant, maar die een algemene adviesfunctie uitoefent.

Dat neemt niet weg dat een specifieke adviesfunctie kan blijven bestaan voor bepaalde sectoriële adviesorganen. Op het ogenblik zijn wij in de Vlaamse regering het geheel van de adviesorganen in ogenschouw aan het nemen om te zien, of er inderdaad geen kunnen worden afgeschaft en andere een nieuwe dimensie, een nieuwe vitaliteit of opdracht zouden kunnen bekomen. Men voorziet dus in een beperkte adviesbevoegdheid voor bepaalde raden die blijven bestaan, bijvoorbeeld over specifieke regelgeving. Algemeen advies in verband met het geïntegreerde cultuurbeleid zou naar de Raad voor Cultuur gaan. De Raad zal worden samengesteld uit representatieve personen uit de onderscheiden culturele sectoren die kennis hebben van de culturele sector of een bepaald gedeelte ervan, maar die vooral bereid zijn en in staat zijn om de culturele sector in zijn globaliteit te benaderen.

Weckx

Ik kom dan tot de koepels. Zowel de heer Dewael als de heren Van Peel, Geysels, Hostekint en Lauwers hebben uiteraard allemaal over dit delicate en moeilijke punt gesproken.

Ik blijf ervan overtuigd dat de opdeling van het volksontwikkelingswerk in zuiver politieke koepels geen goede zaak is voor de sector en dat dergelijke inkleuring zelfs een rem kan zijn voor de werking van aangesloten organisaties. Dat wil niet zeggen dat politieke fracties geen belangstelling moeten tonen voor het sociaal-cultureel werk en voor het cultuurbeleid in het algemeen, maar dit moet mijns inziens toch niet gekoppeld worden aan toetredende organisaties uit het sociaal-cultureel werk. Het is duidelijk dat het zich koepelen, ik verkies de term federeren, te maken heeft met de belangen van de betrokken culturele organisaties. Ik aarzel om dit sterk te stroomlijnen. Ik ben persoonlijk niet zinnens dat in de gegeven omstandigheden te doen.

Is het model van pluralistische werksortige federaties dan het enige model ?

Ik meen van niet.

Ik meen ook dat er sinds de oorspronkelijke beleidsbrief en de discussies daarna een stuk weg is afgelegd en evoluties waar te nemen zijn. Ik blijf bij mijn uitgangspunt van vrije federatievorming in combinatie met een te halen benedengrens en een globale budgettaire inperking in relatie tot het globale budget van de sector.

Naar mijn aanvoelen gaan er vandaag te veel middelen naar de zogenaamde bovenbouw van het sociaal-cultureel werk, namelijk ongeveer 8,5 procent. In 1994 gaat er 1 miljard 40 miljoen frank naar de decreten betreffende de verenigingen, instellingen, AKB en het vijfde decreet en 92,5 miljoen frank naar de koepels en het VCVO. Als ik ter verge-

lijking de culturele centra neem en Fevec is dat nog geen 4 procent, met cijfers van 206,5 miljoen frank tegenover 8,7 miljoen frank. Hier kan dus een federatie bestaan op 4 procent van het globale sectorbudget. Ik besef dat de vrije federatievorming bij toepassing van een lineaire subsidie-techniek in relatie tot de vertegenwoordigende achterban tot een grotere ongelijkheid kan leiden tussen de diverse federaties in verhouding tot die vertegenwoordigde achterban en ik ben bereid hier bepaalde correcties toe te passen.

De heer Dewael, de heer Van Peel en de heer Geysels hebben het gehad over het beleid gericht op activiteiten. Het is mijn bedoeling om in het nieuwe decreet op de verenigingen de band tussen de gesubsidieerde personeelsleden en de op het lokale vlak gerealiseerde afdelingsactiviteiten duidelijker controleerbaar te stellen. Een van de sprekers heeft verwezen naar het lakonieke antwoord van een bestuursdirecteur tijdens de hearings. Elk educatief personeelslid zal de begeleidings- en vormingsactiviteiten moeten rapporteren.

Het personeel zal niet alleen worden toegekend op basis van het aantal aangesloten actieve kernen of afdelingen, maar de begeleidings- en vormingsactiviteiten worden mede een criterium voor de subsidiëerbaarheid van het personeel. Ook vormingsactiviteiten voor het geheel van de verenigingen of voor een ruimer publiek zullen worden aanvaard als element van de verenigingswerking.

Het probleem van de schaalvergroting wil ik ook even aanhalen. Ik ben ervan overtuigd dat de veelheid aan erkende en gesubsidieerde organisaties van het volksontwikkelingswerk geen illustratie is van een natuurlijke evolutie, maar het gevolg is van het in het verleden en tot op vandaag gevoerde beleid. Door de groei van de organisaties af te remmen, door de personeelsstop, werd de opsplitsing van functies en opdrachten en de vermenigvuldiging van structuren

nog gestimuleerd. De veelheid en versnippering van organisaties is niet goed voor de kwaliteit en de profilering van de sector. Met de nieuwe decreten wil ik inderdaad naar schaalvergroting. Dit betekent dat nieuwe organisaties hogere werkvolumes moeten realiseren om erkend te worden. Dit betekent niet dat het reeds gesubsidieerd werk van de kaart wordt geveegd. Er zal een ingroeitijd worden geboden en ik overweeg een formule in te voeren van samenwerkingverbanden van autonome instellingen of diensten voor die organisaties die zich met gelijkwaardige doelstellingen naar eenzelfde doelgroep richten en die bereid zijn tot samenwerking. Deze samenwerkingsverbanden zouden dan als één erkennings- en subsidiëeringsdossier kunnen worden beschouwd.

Ten slotte nog een woord over het non-discriminatiepact, zoals de heer Geysels het noemt, in de culturele sector. In afwijking van het advies van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling dat een afzonderlijk voorstel van decreet voor de migrantenorganisaties uitwerkte, is het mijn bedoeling om dit beleidsaspect maximaal te integreren in de nieuwe decreten van het volksontwikkelingswerk. Enerzijds vanuit een benadering als bijzondere doelgroep, maar anderzijds als een stimuleringsbeleid voor de interculturele samenwerking. Uitzonderlijk zullen daarbij ook de lokale verenigingen van migranten, voor cultuurspreidende, educatieve, recreatieve of ontmoetingsactiviteiten een subsidie kunnen ontvangen, naast de subsidie voor de gestructureerde bovenlokale of regionale vereniging.

Mijnheer de voorzitter, totdaar mijn antwoord op de vele vragen. Bij de indiening van de ontwerpen zullen we samen nog de kans krijgen dieper in te gaan op het sociaal-cultureel werk.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Het debat is gesloten.

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Tot besluit van dit debat werden twee moties van aanbeveling ingediend, de ene ondertekend door de heren Van Peel en Hostekint en de andere door de heren Geysels en Dierickx. Ze zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Op onze agenda van vandaag staan nog vier voorstellen van decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, een voorstel van resolutie betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen en twee interpellaties.

In de vergadering van het bureau is afgesproken dat we tot omstreeks 22 uur zouden vergaderen. Over een uur tot anderhalf uur zullen we zien hoever we met de bespreking gevorderd zijn en uitmaken of we de agenda van vandaag helemaal afwerken, dan wel een deel verschuiven naar morgen.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, aangezien ik vanavond om 20 uur een afspraak heb, heb ik er geen bezwaar tegen dat mijn interpellatie naar een volgende vergadering wordt verschoven, eventueel tot na het reces.

De voorzitter : En bent u bereid morgenochtend eventueel te interpelleren ?

De heer E. Van Vaerenbergh : Dat kan, maar dat hoeft niet. Wellicht zal de Vlaamse regering in oktober

beter gewapend zijn om te antwoorden op mijn interpellatie.

De voorzitter : Ik neem aan dat de Raad geen bezwaar heeft tegen een verschuiving van de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh naar oktober ? **(Nee)**

Verschillende leden hebben mij gevraagd de bespreking van de verschillende voorstellen van decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening samen te voegen.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, ik verkies een gesplitste behandeling met een aparte verslaggeving en een apart antwoord van de minister voor enerzijds de voorstellen betreffende artikel 87 en anderzijds de voorstellen betreffende artikel 79 van de wet van 29 maart 1962. Dat zal de duidelijkheid ten goede komen.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, uiteraard moet de Raad op uw voorstel ingaan. Wij zullen dus een gesplitste bespreking houden van de twee reeksen voorstellen zoals vermeld op de agenda. Dit wordt misschien wel een probleem voor de sprekers die maar één uiteenzetting wilden houden over al deze voorstellen.

De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Inderdaad, mijnheer de voorzitter. Ik zie niet wat het bezwaar kan zijn tegen één uiteenzetting voor de twee reeksen voorstellen. Ik heb er geen probleem mee dat de heer De Mol een onderscheid maakt, maar voor mezelf wens ik maar één uiteenzetting te houden.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, misschien kan het compromis hierin bestaan dat elke spreker het voor zichzelf uitmaakt of hij een of twee uiteenzettingen wil houden. Ik dring er bij de minister wel op aan om in zijn antwoord een duidelijk onderscheid te maken tussen de twee reeksen voorstellen. Uiteraard zal de ar-

tikelsgewijze bespreking gescheiden zijn. Is de Raad het hiermee eens ? **(Instemming)**

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 548 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

VOORSTEL VAN DECREET van de heer H. De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 437 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Timmermans c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 568 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 547 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde zijn het voorstel van decreet van de heer Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, het voorstel van decreet van de heer De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw en het voorstel van decreet van de heer Timmermans c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimte-

Voorzitter

lijke ordening en van de stede­bouw, met dien verstande dat het voorstel van decreet van de heer Breyne C.S. als basis van de bespreking wordt genomen en het voorstel van decreet eveneens van de heer Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Eetvelt, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aangezien beide voorstellen volgens mij inhoudelijk zeer dicht bij elkaar staan, wil ik ze ook graag tegelijk kort bespreken.

Wat de wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stede­bouw betreft, lagen er drie decreten voor ter bespreking.

De heer De Croo, indiener van het eerste decreet, verantwoordde zijn voorstel door er op te wijzen dat uit ervaring blijkt dat de waarde van bepaalde kavels die in notariële akten rechtsgeldig als bouwgrond werden gekwalificeerd en die vergezeld waren van een stede­bouwkundig attest ingevolge het decreet van 23 juni 1993 fors is gedaald.

Bij de aanvraag van de bouwvergun­ning, aldus de heer De Croo, bleek dat de afgifte ervan onmogelijk werd voor deze percelen.

Hij betreurt dan ook dat in het decreet van 23 juni 1993 tot afschaffing van de opvulregel geen overgangsbe­palingen werden opgenomen.

De heer Breyne, indiener van het tweede voorstel, stelde dat zijn voor­stel iets ruimer is en een oplossing tracht aan te reiken voor verschillen­de aspecten van de problematiek die is ontstaan door de afschaffing van de opvulregel.

Hij verduidelijkt dat zijn voorstel er­toe strekt een uitzondering te maken op de afschaffing van deze regel voor diegenen die voor de inwerkingtre­ding van het decreet van 23 juni 1993 een perceel grond gekocht hadden waarvoor een bouwvergunning of een stede­bouwkundig attest was af­geleverd en dit perceel als bouw­grond betaalden en waarvoor ook de overeenkomstige navenante regi­stratierechten werden aangerekend.

De voor 24 augustus 1993 ingediende aanvragen voor een bouw- of ver­kavelingsvergunning of een stede­bouwkundig attest die geweigerd werden, zouden opnieuw kunnen worden ingediend voor 31 maart 1995, met dien verstande dat het bouwvolume diende beperkt te wor­den tot 700 kubieke meter.

Het derde voorstel, ingediend door collega Timmermans, ging in dezelf­de richting. Ook hij wenste via een overgangs- en uitzonderingsregeling de nefaste sociale gevolgen van de afschaffing van de opvulregel te mil­deren. Hij wees er daarbij op dat zij die niet tijdig konden bouwen door de afschaffing van de opvulregel de­finitief het recht verloren om te bou­wen op hun grond, met alle sociale en financiële gevolgen van dien.

De indiener van dit voorstel wenste de overgangsbepalingen te beperken in tijd met retroactiviteit van twee jaar. Aldus zouden bouwvergunnin­gen in toepassing van de opvulregel kunnen worden afgegeven binnen een termijn van twee jaar.

In reactie op deze voorstellen van decreet stelde de minister dat de problematiek van de afschaffing van de opvulregel reeds op verschillende fora werd aangekaart.

Hij wees er op dat in het aangekon­digde globale ontwerp van decreet op de ruimtelijke ordening eveneens een overgangsbepaling zal worden opgenomen om onrechtmatigheden en onbillijke toestanden te herstel­len.

Een lid betreunde de laattijdige be­handeling van dit globaal aangekon­digd ontwerp.

Een ander lid besprak het probleem van de planschadevergoeding en van deze financieel moeilijk te regelen aangelegenheid.

De minister stelde voor om voor de percelen waarvoor een bouwvergun­ning was afgeleverd in de periode begrepen tussen de datum van in­werkingtreding van het voor betrok­ken perceel laatst vastgestelde plan van aanleg en 24 augustus 1994 de bouwvergunningen slechts te laten vervallen op 31 december 1996 in­dien voor die datum de werken niet begonnen zijn of indien er voor 31 maart 1995 geen nieuwe bouwver­gunningsaanvraag werd ingediend. Indien op deze eventuele nieuwe bouwvergunningsaanvraag een wei­geringsbeslissing zou volgen, vervalt de oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege twee jaar na de da­tum van deze weigeringsbeslissing. Bedoelde vergunningen die eventu­eel van rechtswege al vervallen zijn, krijgen dan opnieuw rechtskracht.

Bepaalde percelen kunnen volgens de minister eveneens bij overgangs­maatregel in aanmerking komen voor het verlenen van een vergun­ning of voor een schadevergoeding of een vergunning, indien voor 31 maart 1995 een bouw­aanvraag voor een woning wordt ingediend. Het gaat om percelen waarop een stede­bouwkundig attest werd afgegeven in de periode begrepen tussen de da­tum van inwerkingtreding van het voor betrokken perceel laatst vastge­stelde plan van aanleg en 24 augus­tus 1993, percelen waarvoor een aanvraag voor een bouw- of ver­kavelingsvergunning of stede­bouwkundig attest werd ingediend voor 24 augustus 1993 en percelen waarvoor voor 24 augustus 1993 een bouwver­gunning werd afgeleverd en waar­voor een gewijzigde bouw­aanvraag wordt ingediend.

De minister suggereerde voor de be­handeling van de aanvragen een spe-

Van Eetvelt

cifieke procedure waarbij de aanvraag dient te worden ingediend bij het bevoegd college van burgemeester en schepenen dat over iedere aanvraag een advies uitbrengt binnen een termijn van dertig dagen na het afleveren van een ontvangstbewijs. Over iedere aanvraag wordt aan de Vlaamse regering benevens het advies van het college van burgemeester en schepenen ook advies uitgebracht door een college van deskundigen dat bestaat uit de gemachtigde ambtenaren van de onderscheiden provincies. Dit laatste is juist de innovatie. Van deze beslissing van de Vlaamse regering wordt aan de vergunningsaanvrager alsook aan het college van burgemeester en schepenen kennis gegeven binnen een termijn van zes maanden na datum van het ontvangstbewijs. Voor hogervermelde stedenbouwkundige attesten kan tot weigering van vergunning besloten worden om redenen van goede ruimtelijke ordening. In deze weigeringsbeslissing wordt in dat geval aangegeven dat de vergunningsaanvrager recht heeft op een schadevergoeding.

Voor de overige vergunningsaanvragen stelde de minister voor om slechts vergunning toe te kennen indien de grond op de dag van de inwerkingtreding van het gewestplan gelegen is binnen een huizengroep met residentiële bestemming en aan dezelfde kant van een openbare weg die geen aardeweg is en die voldoende is uitgerust. De afstand tussen de gevels van gebouwen met residentiële woonbestemming die het dichtst bij elkaar liggen, mag niet meer dan zeventig meter bedragen. De ontworpen woning, met inbegrip van de bijgebouwen, heeft een maximaal bouwvolume van 700 kubieke meter.

Een lid betreurde dat in het standpunt van de Vlaamse regering geen rekening wordt gehouden met de door hem aangereikte denkrichting van wederinkoop. Ook stelde hij dat er in te veel uitzonderingen werd

voorzien en was hij er voor bevreesd dat er opnieuw ruimte werd gemaakt voor een aantal nieuwe dossiers. De indiener van een van de voorliggende voorstellen van decreet verklaarde enige moeite te hebben met de vele soms niet relevante bepalingen die opgenomen zijn in het standpunt van de Vlaamse regering. Hij vroeg zich af waarom zoveel bijkomende beperkingen, die achteraf haaks staan op het bestaande patroon van de lintbebouwing, zouden moeten worden ingevoerd.

In de commissie ontspoon zich tevens een uitgebreid debat over de correcte invulling van het begrip huizengroep met residentiële bestemming. Een lid benadrukte het belang van een correcte invulling ervan, gelet op de mogelijke repercussies van de toepassing van de opvolregel in agrarische gebieden. Het kan immers niet de bedoeling zijn om opvullingen toe te laten tussen woningen enerzijds en boerderijen anderzijds.

Verskillende leden vroegen in deze context ook aandacht voor het probleem van de erfopvolging op landbouwexploitaties. Een lid stelde dat er geen toepassing mag worden gemaakt van de opvolregel tussen gebouwen waar landbouwactiviteiten worden uitgeoefend. Ook de minister stelde daarbij dat de opvulling tussen een residentiële woning en een landbouwbedrijf niet mogelijk is.

De heren Timmermans en Breyne, beide indiener van een voorstel van decreet, sloten zich aan bij het standpunt van de Vlaamse regering dat door hen ervaren werd als een positieve aanzet voor het herstel van de rechtszekerheid en van geschonden rechten.

Door de heren Olivier, Timmermans, Van Eetvelt en Verleyen werd het standpunt van de Vlaamse regering overgenomen en als amendement ingediend op het voorstel van decreet van de heer Breyne.

De heer Timmermans trok vervolgens zijn voorstel in. Bij de artikels-

gewijze bespreking was de indiener van het voorstel van decreet nr. 437 niet aanwezig. Vermits geen enkel ander lid zijn voorstel overnam, werd het met instemming van de hele commissie niet verder behandeld. Door de heren Vautmans en Devolder werd een amendement ingediend ertoe strekkend een nieuw artikel 2 in te voeren dat ertoe strekte het decreet van 23 juni 1993, dat de opvolregel afschafte, in te trekken.

Zij wezen er daarbij op dat zij er nooit van overtuigd zijn geweest dat de afschaffing van de opvolregel de goede ruimtelijke ordening baat heeft bijgebracht. Dit amendement werd door de commissie niet aangenomen. Door de heer Caudron werd een subamendement ingediend op de amendementen. Volgens de indiener zou het immers onaanvaardbaar zijn dat de periode juni 1993 en augustus 1993 zou worden gereguleerd. Volgens hem zou dit neerkomen op het belonen van politiek dienstbetoon. Dit subamendement werd door de commissie evenmin aangenomen. Ook een ander subamendement van hetzelfde lid, ertoe strekkend de laatste zin in de voorlaatste alinea aan te vullen met de bosgebieden, de bosgebieden met ecologische waarde, de parkgebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang werd niet aangenomen. Naar aanleiding van een amendement van de heren Vautmans en Devolder om de limiet van 700 m uit het voorstel weg te laten, ontspoon zich een boeiend debat over wat onder "het totale volume van het gebouw" dient begrepen te worden. Daarbij verduidelijkte de minister dat naar zijn oordeel de norm van 700 m geldt voor de constructies die zich boven het maaiveld situeren. Het desbetreffende amendement werd niet aangenomen.

Vervolgens werd het amendement van de heren Olivier, Timmermans, Van Eetvelt en Verleyen, dat de oorspronkelijke tekst van het voorstel van de heer Breyne vervangt, aangenomen.

Van Eetvelt

Amendementen van de heren Vautmans en Devolder, ertoe strekkende artikel 3 te wijzigen en een nieuw artikel in te voeren werden eveneens niet aangenomen.

Het totaal geamendeerde voorstel van decreet van de heer Breyne werd uiteindelijk door de commissie goedgekeurd met 7 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

Wat het mini-decreet betreft heeft de indiener zijn voorstel verantwoord door te verwijzen naar het decreet van 23 juni 1993, dat het mini-decreet heeft afgeschaft. Dit heeft volgens de indiener tot gevolg dat zonevreemde woningen niet meer kunnen worden verbouwd als die werken een oppervlakte- en volumevermeerdering inhouden.

Met dit voorstel wil de indiener dit enigszins **milderen** door te voorzien in de mogelijkheid waarbij verbouwwerkzaamheden, die een uitbreiding van bestaande zonevreemde woningen inhouden, kunnen toegelaten worden, weliswaar beperkt tot een maximum volume van 700 m. Indien de talrijke zonevreemde woningen niet meer zouden kunnen uitbreiden, zou dit volgens de indiener de verkrotting van bepaalde streken al te zeer in de hand werken. De indiener stelde tevens voor de stedenbouwkundige attesten, waardoor een zonevreemde woning kon worden uitgebreid of herbouwd, hun rechtskracht zouden behouden tot 31 december 1996. Tevens stelde dezelfde indiener voor dat aanvragen tot herbouwen van zonevreemde woningen, ingediend voor 22 augustus 1993, terug zouden kunnen worden ingediend. De indiener beklemtoonde hierbij dat hij zijn voorstel beperkte tot woningen.

Het standpunt van de Vlaamse regering werd door de minister als volgt verwoord. De Vlaamse regering stelde voor het decreet van 23 juni 1993 zodanig aan te passen dat het mogelijk wordt om, binnen strikte normen, verbouwwerkzaamheden die een

uitbreiding van bestaande zonevreemde woningen inhouden, toe te laten.

Teneinde te voorkomen dat zich, ten gevolge daarvan, een al te grote aantasting van de open ruimte zou voordoen, wordt deze uitbreiding wel beperkt. Ze kan, met inbegrip van de bijgebouwen, slechts leiden tot een maximale vermeerdering van het volume met 20 percent, zonder dat het totale volume na uitbreiding 700 m mag overschrijden.

De minister stelde voor om bij overgangsmaatregel bepaalde percelen in aanmerking te laten komen voor het verlenen van een vergunning, indien vóór 31 maart 1995 een bouw aanvraag wordt ingediend, percelen waarop een stedenbouwkundig attest werd afgeleverd waarop werd aangegeven dat een zonevreemde woning kan worden uitgebreid of herbouwd op voorwaarde evenwel dat na het afgeven van het attest voor het betrokken perceel geen nieuw plan van aanleg werd vastgesteld waardoor de bouwvergunning niet kan worden verleend en waarvoor een aanvraag voor het herbouwen werd ingediend vóór 22 augustus 1993.

Naar analogie met de bepalingen betreffende de opvolgeregeling werd voorgesteld deze aanvragen te beoordelen via de daartoe geëigende en in het leven geroepen speciale procedure.

Voor de vergunningsaanvragen voor het herbouwen kan slechts een vergunning worden toegekend indien de ontworpen woning met inbegrip van de bijgebouwen een maximaal bouwvolume heeft van 700 m³ en in zoverre bedoelde woning niet gelegen is in een groengebied waaronder kan worden onderscheiden : een natuurgebied en een natuurgebied met wetenschappelijke waarde of een natuurreserveaat, een overstromingsgebied en een bosgebied met ecologische waarde.

Een lid vestigde de aandacht van de commissieleden op de problemen van woningen die zich vóór de rooi-

lijn bevinden waarvoor volgens het lid herbebouwing van de bestaande woning zou moeten mogelijk zijn. Een ander lid kantte zich tegen de opname van dit aspect in een overgangsbepaling.

Wat het aspect van de bedrijven betreft verwees de minister naar de mogelijkheden van het decreet op de zonevreemde bedrijven en de versoepelde b. p. a. -procedure, waarbij het mogelijk is om binnen een verkorte termijn ook oplossingen voor de uitbreiding van bedrijven aan te reiken. Ook stelde de minister voor dat, in het kader van de verruimde gemeentelijke autonomie op vlak van planologische inrichting van hun grondgebied zoals voorgesteld bij de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de gemeenten een a.p.a. zouden opstellen waarin globale wijzigingen kunnen worden opgenomen. Een lid merkte evenwel op dat de door de minister voorgestelde regeling een tijdrovende procedure is. Bij de aanvang van de artikelsgewijze bespreking lagen reeds meerdere amendementen voor en staande de vergadering werden nog amendementen ingediend.

Een door de heren De Croo, Vautmans en Devolder ingediend amendement bij artikel 1 werd ingetrokken.

De heren Devolder en Vautmans dienden tevens een amendement in dat ertoe strekte het decreet van 23 juni 1993 tot heroriëntatie van het mini-decreet in te trekken.

Dit amendement werd door de commissie niet aanvaard.

Door dezelfde leden werd tevens voorgesteld een nieuw artikel 2bis in te voeren waarin werd voorgesteld dat de aanvragen voor her- of verbouwwerkzaamheden of voor uitbreidingswerken, die in toepassing van het decreet van 23 juni 1993 werden geweigerd, opnieuw kunnen worden ingediend. Ook dit amendement werd niet aanvaard. Dezelfde indieners stelden tevens voor de norm van 700 m³ weg te laten.

Van Eetvelt

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche diende eveneens een amendement in dat ertoe strekte de alinea waar de gebieden opgesomd worden, waarop het hier besproken voorstel van decreet niet van toepassing is, aan te vullen met de zinsnede: „behoudens die gevallen waarvoor de Dienst natuurbehoud en ontwikkeling van Aminoal een gunstig advies verstrekt”. Als verantwoordiging verwijst zij naar de vele kleine huizen die zich in die gebieden bevinden en waar anders niets meer zou kunnen aan gebeuren. Dit amendement zal later in de vorm van een subamendement door de commissie worden aanvaard.

Door de heer Tant werd vervolgens een amendement ingediend dat voorzag in de mogelijkheid tot herbouwen van een woning wanneer deze gevat is door een vastgestelde rooilijn of wanneer deze zich over de grenslijn bevindt tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen. De indiener beklemtoonde daarbij dat hij met dit amendement enkel feitelijk misgroeide toestanden wil rechtzetten waarbij hij zich tevens vragen stelde bij de haalbaarheid om deze problematiek via b.p.a.'s te regelen. De minister pleitte voor het niet opnemen van het amendement, waarna het door de indiener werd ingetrokken.

Vervolgens werd door de heren Devolder en Vautmans een amendement ingediend dat voorzag in de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijfsgebouwen. Dit amendement werd niet aangenomen.

Daarna dienden de heren Olivier, Timmermans, Van Eetvelt en Verleyen een amendement in waarbij de in het standpunt van de regering voorgestelde zienswijze grosso modo werd overgenomen.

Op dat amendement werd door de heer Van Looy en mevrouw Tyberghien-Vandenbussche een subamendement ingediend waarbij werd voorgesteld om de Administratie

Land- en Tuinbouw te betrekken bij de adviesaanvraag voor verbouwing in agrarische gebieden.

Na een uitvoerige discussie hieromtrent werd de commissie het erover eens om bij wijze van tekstcorrectie het subamendement te wijzigen door de Administratie Land- en Tuinbouw te vervangen door de bevoegde administratie. Het aldus gewijzigde subamendement werd door de commissie aangenomen. Door de heer Caudron werden verschillende subamendementen ingediend op het amendement van de heren Olivier, Timmermans, Van Eetvelt en Verleyen. Deze werden door de commissie evenwel niet aangenomen. Het amendement van de heren Olivier, Timmermans, Van Eetvelt en Verleyen, zoals gesubamendeerd door de heer Van Looy en mevrouw Tyberghien werd vervolgens door de commissie wel aangenomen.

Een amendement van de heren Vautmans en Devolder bij artikel 3 werd door de commissie niet aangenomen.

Het gehele voorstel van decreet, zoals geamendeerd door de commissie, werd met 7 stemmen voor bij 4 othoudingen aangenomen.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eerst en vooral wens ik de verslaggever te feliciteren voor zijn uitstekend verslag. Zoals reeds werd gezegd zal ik beide voorstellen van decreet samen behandelen.

Ik ga even terug in de geschiedenis van deze Vlaamse Raad. Mijnheer de minister, op 27 januari 1993 hebben wij hier een motie van aanbeveling goedgekeurd waarin de Vlaamse regering werd verzocht om onmiddellijk, stante pede, een ontwerp van decreet in te dienen om te komen tot een globale, nieuwe regelgeving inzake de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Wij

weten nu maar al te goed wat de Vlaamse regering met deze motie heeft gedaan.

Anderhalf jaar later is de aangekondigde, globale regelgeving nog steeds niet bij de Vlaamse Raad ingediend. Mijnheer de minister, collega's, wanneer dat zal gebeuren en wanneer wij in de bevoegde commissie een grondige discussie zullen kunnen voeren, blijft — niettegenstaande de toegevingen en de beloften van de minister — een zeer groot vraagteken. Dat is niet alleen de overtuiging van onze fractie, ook de andere fracties denken er zo over.

In afwachting van dit nieuw decreet op de stedenbouw werd in deze vergadering op 7 juni 1993 een openbaar debat gevoerd over de ontwerpen van decreet houdende wijzigingen op de artikelen 79, 87 — die thans aan de orde zijn — en ook op artikel 88 van de wet op de stedenbouw.

Deze decreten werden door de regering verantwoord als zijnde nooddecreten, decreten van de trendbreuk. Door de goedkeuring door de Vlaamse Raad van deze decreten werden onder meer de zogenaamde opvulregel en het minidecreet afgeschaft.

De algemene idee die aan de basis van deze nooddecreten lag, was dat het uitzonderingsprincipe inmiddels vaste regel zou zijn geworden bij beoordeling van bouwvergunningaanvragen. Zo werd onder meer de opvulregel beschouwd als een overgangmaatregel die werd ingevoerd omwille van het sociale aspect bij de inwerkingtreding van de ontwerpgevestplannen en de gewestplannen. De VLD heeft zich steeds verzet tegen de afschaffing van de opvulregel en het minidecreet. Wij vinden, en dat is volgens ons de logica zelf, dat misbruiken inderdaad moeten worden aangepakt, maar dat de gebuiken moeten kunnen voortbestaan. Wij worden vandaag geconfronteerd met verouderde gewestplannen. De opvulregel en het minidecreet vormen een correctieve regelgeving die

Devolder

voor al de burgers, die zich in dezelfde situatie bevinden, zou moeten kunnen gelden.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer Devolder, de heer Kelchtermans heeft op een bepaald ogenblik, in antwoord op een interpellatie van de heer Vautmans, verklaard dat hij in het bezit was van minstens 200 dossiers waarin de opvolregel door zijn voorganger op een totaal onwettelijke manier werd toegepast.

Wanneer u vaststelt dat er misbruiken zijn en de minister bevestigt dat er reeds 200 zijn, dan moet men zich daarover toch bijkomende vragen stellen ?

Bovendien bracht de PW deze dossiers destijds telkens ter sprake via fund rising.

Welnu, gezien al deze elementen vraag ik mij af hoe de PVV destijds, thans de VLD, denkt over Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik wil even verduidelijken wat ik precies heb geantwoord op bewuste interpellatie, want de heer De Mol heeft mijn woorden blijkbaar verkeerd geïnterpreteerd. Ik heb nooit gezegd dat mijn voorganger onwettelijke beslissingen zou hebben genomen. Ik heb alleen gezegd dat mijn voorganger besliste tot toepassing van de opvolregel in meer dan 200 dossiers in hoger beroep.

De heer De Mol voegt er echter telkens aan toe dat het om onwettelijke beslissingen gaat, maar dat wens ik formeel te ontkennen.

De heer J. De Mol : Waarom heb ik die dossiers, die ik reeds acht maand geleden heb opgevraagd, dan nog steeds niet ontvangen ?

De heer J. Devolder : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de heer De Mol, in militaire termen uitgedrukt, de strategie van de elastische terugtocht toepast.

Wat de fund rising betreft, mijnheer De Mol, kan ik slechts in eigen naam spreken en zeggen dat ik mij daarmee nooit bezighield.

Wij kunnen straks misschien verderpraten over de aansnijding van woonuitbreidingsgebieden. Indien een groot woonuitbreidingsgebied wordt aangesneden omdat op bepaalde plaatsen nood is aan bouwruimte, dan kan één woonuitbreidingsgebied misschien dezelfde oppervlakte in beslag nemen als voor die 200 dossiers waarvan sprake.

Mijnheer de minister, collega's, de regering en de meerderheid maken dat de toepassing van de uitzonderingsregels één van de grootste ondernemingen betekende van de ruimtelijke kwaliteit in het Vlaamse Gewest en dat deze opvolregel - en ik citeer uit de memorie van toelichting bij de nooddecreten van juni 1993 : een regelrechte aanslag vormt op de ons nog resterende open ruimte.

Blijkbaar is er meer interesse voor woningbouwmaatschappijen en woonuitbreidingsgebieden die wel nog volledige open ruimten aansnijden.

Vandaag worden wij opnieuw geconfronteerd met een wijziging van een reeds aangepaste regelgeving. De minister spreekt nu over de noodzaak aan een tussentijdse regeling in afwachting van een globaal ontwerp op de ruimtelijke ordening. Met andere woorden, vandaag wordt opnieuw geargumenteed in de zin van overgangs- en tijdelijke maatregelen, precies zoals een jaar geleden.

In de bevoegde commissie gingen heel wat stemmen op die benadrukten dat de bestaande tijdelijke maatregel, met name de afschaffing van de opvolregel, vooral de kleine spaarder en de jonge bouwlustigen

die investeerden in een bouwperceel, sociaal en financieel zouden duperen.

De tekst aangenomen in de commissie en die het standpunt van de regering vertolkt, is volgens ons onleesbaar, onduidelijk en erbarmelijk wat de legislatieve vormgeving betreft.

De inhoud ervan is voor de VLD onrechtvaardig. Wij hebben een aantal amendementen ingediend waarin wij in hoofdde pleiten voor het herstel van de opvolregel en in bij komende orde enkele fundamentele correcties willen aanbrengen, vooral aangaande de beperking van het globale bouwvolume en de problematiek van de zogenaamde residentiële woonbestemming. Dienaangaande verwijs ik naar de specifieke toelichtingen die aan onze amendementen werden toegevoegd. Rond het minidecreet ontspon zich een mythe die de indruk wou wekken dat het minidecreet werd opgesteld om de grote industriële vervuilers verder te laten doen op hun oorspronkelijke vestigingsplaats. In werkelijkheid had het minidecreet vooral betrekking op de kleine ondernemingen die, ingevolge de afschaffing ervan, worden geconfronteerd met een gebrek aan alternatieve vestigingsplaatsen. Er wordt dus soms terecht gesproken over delocalisatie.

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Devolder, u moet het mij niet kwalijk nemen, maar uw betoog klinkt erg hol. Weet u wel wat er momenteel leegstaat aan kantoor- winkel- en KMO-ruimte ? Toch blijft u spreken over nieuwe behoeften.

De heer J. Devolder : Mevrouw Vogels, in mijn arrondissement stel ik vast dat heel wat bedrijven uitwijken omdat er onvoldoende ruimte voorhanden is. Wij ontvingen in dat verband een nota van het VEV.

Mevrouw M. Vogels : Die nota ken ik, want wij hebben ze ook ontvangen.

De heer J. Devolder : Bovendien bestaan er dienaangaande gegevens van het NIS, die ik gisteren nog heb gebruikt om een debat te voeren over het beleid inzake ruimtelijke ordening. Indien u wist hoeveel bedrijven onze regio verlaten om zich in het noorden van Frankrijk te vestigen, dan zou u begrijpen dat ik nog steeds spreek over behoeften aan vestigingsplaatsen. Maar wellicht zullen wij hierover steeds van mening verschillen.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Devolder, de bedrijven wijken ook uit omdat het voor hen nog steeds goedkoper is een laagbouw op te trekken op een nieuwe KMO- of industriezone in plaats van bestaande verlaten bedrijfsgebouwen te herstellen en aan te passen. Zolang wij de bedrijven de mogelijkheid bieden alsmaar verder uit te breiden, zal het probleem niet worden opgelost. Dat heeft er alles mee te maken.

De heer J. Devolder : Om de Europese concurrentie te trotseren, moeten de bedrijven bepaalde installaties laten uitvoeren. Sommige ingrepen zijn nodig om te kunnen overleven. Indien deze ingrepen gerechtvaardigd zijn voor de overlevingskansen van een bedrijf in de harde economische concurrentiële strijd, dan hebben wij daarmee geen enkel probleem.

Ik ga nu verder met mijn betoog.

Ook in deze materie was de VLD steeds van mening dat eventuele misbruiken — die wij overigens niet ontkennen — moeten worden aangepakt. Men mag echter niet kiezen voor gemakkelijksoplossingen en het kind samen met het badwater weggieten.

De decreten die vandaag worden besproken, beschouw ik voor de regering en voor de meerderheidspartijen als een beleidsbochtje, omdat gedeeltelijk wordt teruggekomen op een eerder genomen beslissing en omdat de regering, niettegenstaande het besef dat de afschaffing van het minidecreet en de opvolgregel ver-

keerd was, niet consequent terugrijpt naar de vroegere regelgeving.

Mijnheer de minister, ik wil nu even verwijzen naar de houding van de Vlaamse Raad en naar uw engagement bij de bespreking in plenaire zitting van de nooddecreten. In dat verband zal ik enkele uitspraken citeren uit de Handelingen van 7 juni 1993 van de Vlaamse Raad, om u en de collega's van de meerderheidspartijen te confronteren met bepaalde engagementen die men vandaag blijkbaar naast zich wil neerleggen.

Sommigen vinden het misschien boeiend om in de Handelingen na te lezen wat zij zelf in de plenaire vergadering hebben gezegd — wie was ook weer die dichteres die zei : „'t Is goed in 't eigen hert te kijken ?” Voor mij zijn de Handelingen altijd bijzonder leerrijk omdat zij toelaten standpunten en argumenten van andere partijen nog eens goed na te lezen. De Handelingen zijn immers ook een illustratie van het principe *verba volant, scripta manent*.

Ik moet u bekennen, collega's van de meerderheid en mijnheer de minister, dat er bij de bespreking van de nooddecreten in de Vlaamse Raad op 7 juni 1993 inhoudelijk duidelijke verschillen waren in visie tussen u en ons, maar dat er over de partijgrenzen heen een consensus tot stand kwam, met de expliciete goedkeuring van de minister.

De nooddecreten zouden maar van toepassing zijn voor een periode van één jaar. Na dat jaar moest er een globaal decreet op de ruimtelijke ordening van kracht zijn, zoniet zou de vroegere regelgeving opnieuw van kracht worden.

Om uzelf te confronteren met uw eigen engagementen en ter voorbereiding van uw stemgedrag, zal ik enkele passages citeren uit het verslag van de plenaire vergadering van 7 juni 1993. Ik heb weliswaar weinig hoop dat u de argumenten van de VLD zult volgen, maar ik veronderstel dat u bij de stemming over de

ingediende amendementen trouw blijft aan uw eigen argumenten.

De minister verklaarde ik citeer : Als dit decreet niet wordt ingediend — het nieuwe decreet op de stedebouw — en er geen definitieve regeling wordt getroffen binnen een af te spreken termijn, dan heb ik er geen probleem mee dat de oorspronkelijke regeling opnieuw van toepassing wordt. . . Einde citaat. Voorts zei de minister dat hij even gemotiveerd was bij het uitwerken van een globale visie als bij het verdedigen van de drie ontwerpen. Dit ontwerp zal in het laatste trimester van dit jaar worden ingediend. . . . En verder nog : . . . De veronderstelling dat de drie decreten na een jaar ophouden te bestaan — waardoor men in de oude regelgeving vervalt — moet voor de Raad een garantie zijn dat een globale visie op de ruimtelijke ordening absoluut moet worden ingevuld, wil men waarborgen hebben dat dringende problemen op korte termijn worden opgelost. . . De heer Tant reliceerde : Mijnheer de minister, er is slechts één probleem. Als u hierin niet in één of andere bepaling van de drie decreten voorziet, dan zou er — indien u binnen het jaar niet met een nieuw ontwerp van decreet komt — in deze Vlaamse Raad een nieuwe beslissing moeten worden genomen om deze afgeschafte normen opnieuw in te voeren. Het antwoord van minister Kelchtermans luidde : Ja. Verder zei hij : Wij moeten onszelf hiertoe dwingen. Als wij er niet in slagen, krijgt u gelijk en vervallen wij opnieuw in de oude regeling.

Beste collega's, dit is toch duidelijk genoeg. Het jaar is reeds lang voorbij. Aangezien wij nog steeds geen nieuw globaal decreet hebben, moet de oude regeling, zoals uitdrukkelijk werd overeengekomen in de Vlaamse Raad tussen de minister en de leden van zijn fractie, opnieuw van kracht worden.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik herinner mij deze discussie nog zeer goed. Ik heb sommige leden van de Raad uitgedaagd en gezegd dat het definitieve decreet de zaken structureel moest regelen en dat de afschaffing van de veralgemeende toepassing van de opvolregel van het minidecreet een eerste maatregel was. Deze maatregel was echter niet definitief af, waardoor er inderdaad ook problemen werden gecreëerd.

Er heerste ongeloof met betrekking tot de tweede stap, met name het grote decreet.

Ik heb toen verklaard dat ik er geen enkel bezwaar tegen had om de oorspronkelijke regeling opnieuw toe te passen indien er geen definitieve regeling kon worden getroffen. De Raad heeft mij hierin toen niet gevolgd.

Ik geef u nu de juiste stand van zaken met betrekking tot het grote decreet. U weet dat dit definitief door de Vlaamse regering werd aanvaard en dat het momenteel bij de Raad van State vertoeft, die zijn opmerkingen zal formuleren.

Wij verwachten dat dit decreet onmiddellijk na het reces in de Vlaamse Raad kan worden besproken. De vertraging in dit dossier is te wijten aan externe factoren.

De heer J. Devolder : Mijnheer de minister, ik verwijt u niet dat u verantwoordelijk bent voor de externe factoren, maar wanneer ik zie hoe in bepaalde middens reeds tegen dit ontwerp van decreet wordt geageerd, dan twijfel ik eraan dat het decreet nog tijdens deze legislatuur zal worden goedgekeurd.

Over de interpretatie is trouwens geen discussie mogelijk, u hebt duidelijk gezegd dat er binnen het jaar een definitieve regeling moest worden getroffen.

Minister T. Kelchtermans : Ik had voorgesteld om deze bepaling mee in het decreet in te schrijven.

De heer J. Devolder : Mijnheer de minister, het was een duidelijk engagement van uwentwege om volledig over te schakelen op de nieuwe regelgeving.

Minister T. Kelchtermans : Dat engagement wordt waargemaakt door het feit dat ik bij de Vlaamse regering heb gepleit om zich niet te verzetten tegen deze voorstellen van decreet.

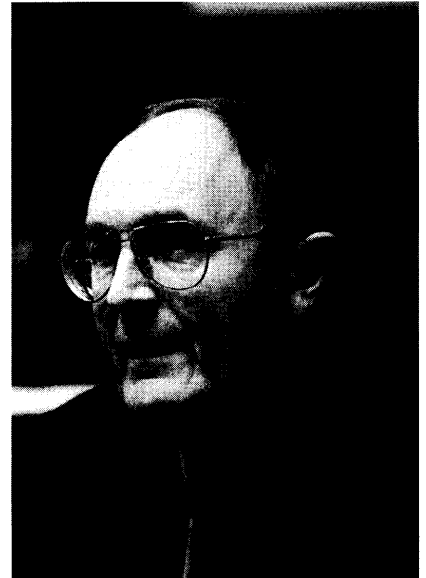
De heer J. Devolder : Mijnheer de minister, collega's, wij zullen u in ieder geval de kans geven om consequent te zijn met de visie die u destijds verdedigde. Dit zal blijken bij uw stemgedrag over de amendementen die de VLD heeft ingediend om de vroegere regelgeving opnieuw en integraal van kracht te doen worden. Dit is een consequente uitvoering van onze visie en een duidelijke vertaling van de standpunten en engagementen die een jaar geleden in de Vlaamse Raad werden genomen.

De voorzitter : De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in de eerste plaats feliciteer ik de verslaggever voor zijn uitstekend verslag, dat een zeer trouwe en volledige weergave is van de in de commissie gevoerde besprekingen.

Precies een jaar geleden werd in de Vlaamse Raad een ontwerp van decreet goedgekeurd dat de afschaffing van de veralgemeende toepassing van de opvolregel beoogde. Hierdoor kon worden tegemoetgekomen aan ons aller bekommernis om de nog resterende open ruimten in Vlaanderen maximaal te vrijwaren.

De ongebreidelde toepassing van die uitzonderingsmaatregel op het algemeen principe van goede ruimtelijke ordening was de jongste jaren immers uitgegroeid tot een van de belangrijkste oorzaken van de steeds verder gaande aantasting van de open ruimten.

CVP-Kamerlid Jozef Van Eetvelt was verslaggever bij de bespreking van de diverse decreten over de ruimtelijke ordening

Het decreet van 23 juni 1993 dat de opvolregel afschafte, was en is vanuit dat oogpunt volkomen te verdedigen. Daarover mag geen misverstand bestaan.

We kunnen echter niet ontkennen dat de afschaffing van de opvolregel zonder enige overgangsmaatregel een aantal mensen, die te goeder trouw een perceel grond hadden gekocht met de bedoeling er later een woning op te bouwen, in een moeilijke situatie heeft gebracht. Het bewuste stuk grond, waarvoor velen toch jaren hebben gespaard, waarvoor dikwijls een hypothecaire lening werd gesloten, was plotseling zo goed als waardeloos. Vooral voor jonge gezinnen, voor wie de aankoop van een perceel grond vaak een grote investering is, heeft dit problemen opgeleverd.

In zijn omzendbrief van 10 november 1993 betreffende de bijzondere plannen van aanleg die afwijkingen inhouden van de gewestplannen heeft de minister van Ruimtelijke Ordening een kader uitgewerkt

Breyne

waarbinnen een oplossing mogelijk is voor bepaalde problemen, die zijn gerezen als gevolg van de afschaffing van de opvulregel. Ik stel evenwel vast dat het voor de gemeentebesturen in de praktijk niet altijd mogelijk is om hiervan gebruik te maken.

Teneinde de mensen, die worden getroffen door het afschaffen van de opvulregel, toch een uitweg te bieden om hun droom, de bouw van een woning op een volkomen te goeder trouw aangekocht stuk grond, te verwezenlijken, vinden wij het opportuun om een voorstel van decreet in te dienen dat een oplossing kan bieden voor de gerezen problemen.

In ons voorstel van decreet wensten we een uitzondering te maken op de afschaffing van de opvulregel voor **degenen** die vóór de inwerkingtreding van het decreet van 23 juni 1993 een perceel grond hadden gekocht waarvoor een bouwvergunning of een stedenbouwkundig attest was afgeleverd, die het perceel als bouwgrond betaalden en aan wie de ermee gepaard gaande **registratierechten** werden aangerekend.

Om de open ruimte maximaal te vrijwaren, lijkt het ons aangewezen te zijn het toegestane bouwvolume van de woning te beperken tot 700 m³, dat naar ons gevoelen voldoende ruimte moet bieden voor wat wij een modaal gezin noemen.

Het is geenszins onze bedoeling om op de afschaffing van de opvulregel terug te komen. Het is wel onze bedoeling een overgangsmaatregel uit te werken voor de gevallen waarvoor er door een inmiddels afgeleverde bouwvergunning of door een stedenbouwkundig attest al een duidelijke indicatie is dat er op dat bepaald perceel een woning zou kunnen worden opgericht.

In ons voorstel blijft de afschaffing van de opvulregel in de toekomst gehandhaafd. Daarom stellen we voor de herstelde rechtskracht van de niet-uitgevoerde bouwvergunningen

en van de stedenbouwkundige attesten te beperken in de tijd, namelijk tot 31 december 1996.

Wij stelden ook voor om de mogelijkheid in te bouwen dat de vóór 24 augustus 1993 ingediende aanvragen voor een bouw- of een verkavelingsvergunning of voor een stedenbouwkundig attest, die op basis van het decreet tot afschaffing van de opvulregel negatief werden beoordeeld, opnieuw kunnen worden ingediend. Het is dus alleszins niet onze bedoeling om speculanten te belonen of een achterpoortje te bieden. Ik betreur het dan ook ten zeerste dat sommigen deze voorstellen willen herleiden tot het oplossen van dossiers van politiek dienstbetoon want dat heeft er immers niets mee te maken.

Het uitstellen van de overgangsmaatregel — bijvoorbeeld tot de behandeling van het nieuwe globale decreet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw — is niet verantwoord. Men mag immers niet vergeten dat heel wat mensen problemen hebben en niet meer weten wat ze moeten doen. Daarom is het niet te verdedigen dat een oplossing voor deze toch wel heel menselijke en sociale problemen naar later wordt verschoven.

Ik heb tijdens de bespreking in de commissie met genoegen vastgesteld dat er over de partijen heen een consensus is gegroeid om de nefaste en sociale gevolgen van de afschaffing van de opvulregel op te vangen door een overgangsmaatregel. Dat er ook voorstellen werden ingediend door de heren De Croo en Timmermans is daar een treffende illustratie van.

De toelichting van minister **Kelchtermans** toonde aan dat ook op regeringsniveau de tijd rijp werd geacht om een overgangsmaatregel uit te werken. Het standpunt van de Vlaamse regering sluit in ruime mate aan bij de principes die aan ons voorstel ten grondslag liggen. Onze fractie kan de op het standpunt van de Vlaamse regering geïnspireerde

amendementen dan ook goedkeuren.

De in het amendement vervatte specifieke procedure zal voor sommigen misschien vragen oproepen. Ik ontken niet dat ook ik de normale procedures had verkozen, maar het voorstel om de betrokken dossiers in eenmaal af te werken, is beslist het overwegen waard. Bovendien heb ik vertrouwen in het college van gemachtigde ambtenaren die door hun kennis en expertise op een serene, efficiënte en correcte manier een degelijk advies zullen uitbrengen over alle aanvragen.

Men mag ook niet vergeten dat de uiteindelijke beslissing wordt genomen door de Vlaamse regering. De minister van Ruimtelijke Ordening zal er beslist voor waken dat er zich geen ongeoorloofde opvulling zal voordoen.

Toch wil ik er ten zeerste op aandringen dat de regering alles in het werk stelt om de mogelijkheden van dit decreet voldoende bekend te maken aangezien het slechts om een tijdelijke overgangsmaatregel gaat.

Mijnheer de voorzitter, het decreet lost niet alle problemen op. Ongetwijfeld zullen er mensen zijn die een perceel grond hebben gekocht met de bedoeling er te bouwen maar die hebben nagelaten een bouwvergunning of een stedenbouwkundig attest aan te vragen. De volgende weken en maanden zullen er beslist nog dossiers opduiken waarvoor om sociale redenen een oplossing het overwegen waard is.

Als de Vlaamse Raad het globaal nieuw decreet op de ruimtelijke ordening zal bespreken, zullen we de mogelijkheid hebben om gezamenlijk te overleggen en te onderzoeken welke maatregelen nog moeten worden genomen. Mijnheer de voorzitter, het in de commissie geamendeerde voorstel van decreet is een evenwichtig geheel waarin de vrijwaring van de open ruimte wordt gecombineerd met aandacht voor de gevolgen voor vele kandidaat-bou-

Breyne

wers van de afschaffing van de opvulregel.

Samen met het voorstel van decreet tot mildering van de gevolgen van de afschaffing van de opvulregel dienden wij ook een voorstel in dat een wijziging inhoudt van de eveneens in juni van vorig jaar goedgekeurde heroriëntatie van het mini-decreet.

Dat mini-decreet heeft heel wat toepassing gekend zodat het uiteindelijk is uitgegroeid tot een betwistbaar instrument. Ook de heroriëntatie had in de eerste plaats tot doel om de open ruimte maximaal te vrijwaren.

Ze had echter ook tot gevolg dat zonevreemde woningen niet meer kunnen worden verbouwd als de verbouwing een oppervlakte- of een volumevermeerdering zou inhouden. Zoals u weet, kan volgens het decreet van 22 juni 1993 de uitbreiding van bestaande vergunde gebouwen uitsluitend betrekking hebben op de krachtens de milieuvergunningsreglementering vergunde en/of als voorwaarde geldende infrastructuur ter bevordering van de kwaliteit van het leefmilieu.

Net zoals het geval is bij de afschaffing van de opvulregel zijn ook hier problemen ontstaan waarvan we een jaar geleden de gevolgen niet konden overzien. Denken we bijvoorbeeld aan de talrijke zonevreemde landelijke woningen die niet meer aangepast zijn aan wat we de hedendaagse woonbehoeften kunnen noemen.

Om dergelijke woningen in de toekomst bewoonbaar te houden, is de mogelijkheid tot uitbreiding ervan een onontbeerlijke voorwaarde. Indien dergelijke woningen niet meer kunnen worden uitgebreid, zal dit op termijn zeker leiden tot verkrotting van het landelijke gebied. Met deze mogelijke evolutie voor ogen achtte wij het dan ook aangewezen om ook hier een aantal wijzigingen voor te

stellen aan het vorig jaar goedgekeurde decreet.

Het was daarbij onze bedoeling om verbouwingswerken die een uitbreiding van dergelijke zonevreemde woningen inhouden, toe te laten. Maar om te beletten dat daar een onnodige aantasting van de open ruimte uit volgt, stelden wij voor om de uitbreiding te beperken tot een maximaal bouwvolume van 700 m³.

Analoog met ons voorstel omtrent de opvulregel heb ik ook hier voorgesteld om de rechtskracht van de stedebouwkundige attesten te verlengen tot einde 1996. Tevens lag het in de bedoeling van het voorstel dat de aanvragen tot het herbouwen van zonevreemde woningen die waren ingediend vóór 22 augustus 1993, terug zouden kunnen worden ingediend. Het was niet meer dan normaal dat aanvragen die tijdig ingediend waren ook nog volgens de toenmalig geldende regels konden worden beoordeeld.

Het was zeker niet onze bedoeling om middels dit voorstel de overdreven bebouwing van het landelijke gebied te stimuleren. Het gaat ons vooral om in een mogelijkheid tot uitbreiding te voorzien voor die woningen die mits enige aanpassing, nog voor vele jaren dienstbaar zijn. Men mag immers niet vergeten dat bepaalde gebieden van Vlaanderen een zeer grote hoeveelheid van dergelijke woningen kennen. Het zou zeker niet verstandig zijn om gehele streken te laten verkommeren.

Mijnheer de minister, ik val hier misschien in herhaling met wat ik zopas betreffende de opvulregel zei, maar ik wil toch benadrukken dat het mij ten eerste verheugde dat de Vlaamse regering ons voorstel en de erin vermelde principes heeft bijgetreden, enkele lichte wijzigingen niet te na gesproken. Dat bewijst dat ook de Vlaamse regering er zich ten volle van bewust is dat een aanpassing van het vorig jaar goedgekeurde decreet wenselijk was. Het amendement dat door een aantal collega's werd inge-

diend op basis van het standpunt van de Vlaamse regering kan dan ook op onze instemming rekenen.

Mijnheer de voorzitter, wij hebben ons voorstel zo beperkt mogelijk gehouden.

Voor problemen die kunnen ontstaan bijvoorbeeld in verband met rooilijnen hebben wij niet direct een oplossing kunnen aanreiken.

Mijnheer de minister, wij zijn er wel gevoelig voor dat u een procedure hebt naar voren gebracht via gemeentelijke plannen van aanleg die wellicht een begin van oplossing kunnen geven. Wij kunnen niet verbergen dat wij veel sympathie hebben voor de amendementen van sommige leden om deze problematiek op te nemen in de overgangsgeregeling. Wij hopen dat de praktijk tot uiting zal brengen dat de redenering van de minister die verwees naar de mogelijkheden van de omzendbrief, een tastbaar resultaat kunnen geven voor deze situatie die naar ieders oordeel om een oplossing vraagt. Er was ook heel wat te doen omdat er in ons voorstel niet in uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven werd voorzien. Ook de heer Devolder heeft daarop gewezen. Het niet opnemen van deze mogelijkheid doet zeker niets af van de nood aan uitbreiding die vooral bij een reeks ambachtelijke bedrijven heerst. Het voorstel en de amendementen hebben slechts betrekking op woningen. Wij zullen de consensus op dat vlak blijven eerbiedigen.

Wij hopen dat er later bij de bespreking van het globale ontwerp inzake de ruimtelijke ordening, gelegenheid zal zijn om na te gaan in hoeverre uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven in sommige gebieden te verantwoorden zijn en op welke manier daaraan tegemoet zal worden gekomen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil nogmaals beklemtonen dat de hier voorgestelde wijziging van het mini-decreet zeker geen bijkomende aanslag op de open ruimte zal betekenen.

Breyne

Het gaat immers om woningen die zich reeds sedert vele jaren in de desbetreffende gebieden bevinden. Er wordt alleen getracht deze in de toekomst bewoonbaar te houden en op die manier het specifieke sociale weefsel van sommige streken in Vlaanderen, vooral in de landelijke gebieden die ik zeer goed ken, niet verloren te laten gaan. Ook wat dit voorstel betreft hoop ik op een maximale concensus te kunnen rekenen van de Vlaamse Raad zodat komaf kan worden gemaakt met een aantal onrechtvaardige situaties. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's opvullers en mijnheer de dwarsligger, ik begin met een citaat dat de voorzitter van de Raad bekend in de oren moet klinken. Landschapszorg is voor de meeste mensen nog altijd een onbestaand woord. Toen vijftien jaar geleden het gewestplan van start ging, werd het kopen van goedkope landbouwgronden en het inkleuren ervan als bouwgrond door onze lange arm, volkssport nummer één. Het gewestplan werd een utopie en lintbebouwing bleef troef. Vandaag is lelijk Vlaanderen volgeplant met smakeloze fermetjes en lintbebouwde verbindingswegen met schreeuwerige reclameborden. Enkele maanden geleden werd de zogenaamde opvulregel afgeschaft, waarschijnlijk omdat er niets meer op te vullen viel. De prijs die wij nu moeten betalen voor een leefbaar Vlaanderen is zeer hoog. Hopelijk wordt het ruimtelijk structuurplan iets doeltreffender en zal het de bestaande infrastructuur beter benutten zodat de schaarse natuur in Vlaanderen nooit meer hoeft te krimpen, ook niet voor de industrie. Einde citaat.

Mijnheer de voorzitter, ik weet niet of u de tekst hebt herkend. Het is een citaat uit de redevoering van de

vijfde economische moderne B van het Sint-Jozefscollege te Aarschot, de vijfde laureaat van de prijskamp van de Vlaamse Raad met de titel Als ik het eens mocht zeggen in de Vlaamse Raad. Ik heb het in hun plaats gezegd. Het is de visie van jongeren van 16 tot 17 jaar op onze open ruimten. Men durft dan nog beweren dat kinderen niet politiek bewust zijn of geen visie hebben. Zij zeggen eigenlijk in hun eigen woorden wat vorige week in meer wetenschappelijke taal te lezen was in het zoveelste milieurapport Hoe is Vlaanderen er aan toe ?, met als conclusie Vlaanderen is er slecht aan toe.

Een van de hoofdoorzaken van die penibele toestand van dit kleine landje aan de zee is de slechte ruimtelijke ordening en lintbebouwing. De verstoring van de natuur als gevolg van een totaal gebrek aan open ruimten wordt steeds erger. Het wordt voor de gemeenschap totaal onbetaalbaar om in rioleringen en waterzuivering te voorzien voor al de woningen die her en der ons landschap sieren. Ik zwijg hier dan over het openbaar vervoer dat wij in de plaats van de automobiliteit willen organiseren. Er zijn de verkavelingen en de lintbebouwing en de huisjes her en der voor de gezinnen met veel kinderen die worden gesierd met drie wagens. Een voor vader, want die moet per auto gaan werken. Een voor moeder, want die moet ook gaan werken en winkelen en nog een voor de dochter en de zoon vanaf het ogenblik dat die achttien jaar zijn. Vader en moeder zijn het immers dik beu om constant met de kinderen over en weer te rijden naar de sportclub, de fuif, de school of de winkel. Dus, geef hen vlug een auto. Het is bovendien stukken goedkoper dan hen op kot te laten gaan. Je kan ze ook beter in het oog houden wanneer ze alle dagen thuis komen.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Wij hebben geen andere keuze.

Mevrouw M. Vogels : Uiteraard hebt u geen andere keuze, u hebt de bebouwing zo breed laten uitdeinen, dat de lijnbussen geen functionele stopplaatsen meer hebben. Bij gebrek aan woonkernen, kunnen we de bus toch niet aan elk huis laten stoppen. De lintbebouwing maakt een efficiënte organisatie van het openbaar vervoer haast onmogelijk. Die voorzieningen kunnen wij als Gemeenschap niet betalen.

De heer P. Tant : Wij vragen dat ook niet.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Zoals voor het beheersen van alle nieuwe fenomenen is het noodzakelijk vorming te geven.

Mevrouw M. Vogels : Mevrouw Tyberghien, op een ogenblik dat heel wat van mijn generatiegenoten de stad ontvluchtten, ben ik bewust in de stad blijven wonen, terwijl families als de uwe voortdurend met vier wagens die stad binnendringen.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Mevrouw Vogels, wij zijn op de buiten geboren en getogen. Maar voor de stadsverlaters hebt u gelijk.

Mevrouw M. Vogels : Mevrouw Tyberghien, die wagens maken het leven in de stad onleefbaar.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Mevrouw Vogels, u overdrijft.

Mevrouw M. Vogels : Maar dat is de realiteit.

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord voor een onderbreking.

De heer P. Tant : Mevrouw Vogels, u hebt principieel gelijk. Maar die principes kan je maar toepassen als je tabula rasa maakt met een historisch gegroeide toestand. De ruimtelijke ordening in Vlaanderen is wat ze is. Een aantal mensen wonen op het platte land. Zij zijn daar vaak geboren en getogen en voelen zich ermee verbonden. Hoe juist uw redenering ook zou zijn, deze mensen kan je niet zo maar aan hun lot overlaten. Wanneer zij in de woning van

Tant

hun ouders zijn ingetrokken, dan lijkt het me normaal — ik refereer hiermee aan het mini-decreet — dat ze gebruik kunnen maken van het gewone huishoudelijk comfort, dat de kinderen een afzonderlijke slaapstede toegewezen krijgen, enzovoorts. Uw redenering vertrekt van een fictie.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, mag ik die redenering dan ook even afmaken ?

We zouden een diepzinnig filosofisch debat kunnen houden over de betekenis van politiek. Is politiek de registratie van een bestaande toestand en het betalen van alle sociale en ecologische gevolgen van die toestand ?

De heer P. Tant : Neen.

Mevrouw M. Vogels : Of geloven wij nog een stuk in de zogenaamde maakbaarheid van de samenleving en in de mogelijkheid voor de politiek om dirigerend op te treden en een halt toe te roepen aan een evolutie die onhoudbaar is geworden ? Dezelfde familie met haar vier auto's voeden hun kinderen ook op in de idee dat zij morgen zelf moeten kunnen bouwen. Dat is nu eenmaal zo in Vlaanderen. Wie in Vlaanderen trouwt, bouwt ook zijn eigen huis. De vraag is of we deze filosofie blijven aanleven of of we ervan afstapen omdat het niet langer kan ? Jongens, Vlaanderen is vol !

De heer F. Van den Eynde : Vlaanderen is inderdaad te vol. Agalev sluit zich aan bij een standpunt van het Vlaams Blok.

Mevrouw M. Vogels : Niet met mensen, mijnheer Van den Eynde. Vol gebouwd met huizen, mijnheer Van den Eynde. U zou toch beter moeten weten als stadsmens. De steden zijn verloederd en die verloedering heeft nare gevolgen. U weet dat beter dan wie ook. Op andere momenten treedt u mij bij. Plots staat u bij de opvullers. Om welke reden weet ik niet.

Zijn wij bereid om de nefaste evolutie te keren en een mentaliteitswijziging te bewerkstelligen ? Dat was toch de bedoeling van de minister ?

Ook elders wijzigt de mentaliteit zich. Wij moeten aan onze kinderen uitleggen dat we niet langer kunnen blijven verkavelen voor nieuwbouw.

Ik heb het nu niet eens over het probleem van de groene weduwe, niet in de families wier sociaal netwerk van oudsher op het platte land ligt, maar wel bij diegenen die uit de kerren vluchten, zowel uit de stads als uit de dorpskernen, om op het platte land te gaan wonen komen zij voor.

Zodra hun kinderen het huis uit zijn en één van beide partners, meestal de vrouw, alleen overblijft, zit zij als een groene weduwe moederziel alleen op een eilandje. Zal de Gemeenschap voor haar warme maaltijden aan huis en Wit-Gele-Kruisverzorging betalen ? Dit is onbetaalbaar. Dit soort samenleving is onbetaalbaar.

Willen jullie dat inzien of niet ?

Willen jullie de casuïstische benadering van het arme gezin met drie kinderen dat altijd op den buiten heeft gewoond, nu laten varen of niet ?

Dat zijn de vragen.

De heer P. Tant : De doeleinden die u nastreeft, wil ik ook tot de mijne maken. Wij zullen wellicht van mening verschillen over de wegen waarlangs we dat doel kunnen bereiken. Mijn grote vrees bestaat erin dat de trendbreuk die wordt teweeggebracht zo een nefaste sociale gevolgen heeft dat ze een anti-reflex zal uitlokken, zodat u het omgekeerde zal bereiken van wat u beoogt.

Mevrouw Vogels, ik ben ervan overtuigd dat een politiek van ruimtelijke ordening en milieuzorg niet tegen de mensen kan worden gevoerd. Wie dat wel doet, dreigt de klok terug te draaien.

Mevrouw M. Vogels : Maar als politiker durf ik aan de mensen nog

steeds een ideaal verkondigen, ook al gaat dat in tegen de gewoonten van die mensen.

De heer P. Tant : Ik ben het met u eens, maar u vergist zich als u het er voor over hebt een aantal mensen, en wellicht een vrij groot aantal mensen als slachtoffers achter u te laten.

Mevrouw M. Vogels : Maar u laat voortdurend mensen achterop liggen, mijnheer Tant.

De heer P. Tant : Dat mag u niet doen, want u bewijst hiermee de slechtst mogelijk dienst aan het beleid en aan zijn haalbaarheid.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Tant, mijn betoog antwoordt op al uw opwerpingen.

In 1962 bij de goedkeuring van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wist iedereen dat de wijze waarop Vlaanderen werd vol gebouwd, niet houdbaar was. Toen werden gewestplannen opgemaakt waarin ook de functie van de ruimte werd vastgelegd.

In 1962 was men reeds van zins om de zogenaamde trendbreuk te organiseren. Dat was eigenlijk al ruimschoots te laat, er waren toen al honderden zonevrije gebouwen. In de landbouwzones stonden toen reeds honderden woonhuizen, zij maakten er als het ware deel uit van de geschiedenis van het platte land.

In 1962 heeft niemand de moed gehad de eigenlijke doelstelling van de wet toe te lichten. De wet had tot doel de zonevrije gebouwen te laten uitdoven door aan de bewoners de mogelijkheid te geven om te verhuizen middels uitbetaling van een planschadevergoeding en op die manier een verdichting van de woonkernen te bewerkstelligen.

Geen enkele politicus heeft de moed kunnen opbrengen om deze werkwijze te verdedigen. De reden hiervoor ligt voor de hand.

Ook toen al werd ruimtelijke ordening dossier per dossier bekeken en

Vogels

nauw verweven met sociaal dienstbetoon.

Niemand kan dat ontkennen.

Aan de zonevreemde gebouwen heeft niemand ooit durven raken.

Hun behoud werd stilaan aanvaard en meteen gaven de politici als signaal dat er wel een wet was, maar dat ruimtelijke ordening niet zo belangrijk was, dat er geen mouw aan zou kunnen worden gepast.

Het mini-decreet voorziet in een aantal uitzonderingen en maakt van deze uitzonderingen de regel, met precies dezelfde argumenten als welke ik vandaag hoor. Men pleit medeleven met de jonge en kinderrijke gezinnen die deze gebouwen betrekken en aan wie een uitzondering vanuit sociaal oogpunt niet kan worden ontzegd.

In die geest heeft het mini-decreet van de uitzondering een regel gemaakt. Wij zijn niet in staat om het belang van de open ruimte aan de kiezer duidelijk te maken. De individuele politicus ontbreekt het aan moed om hard te maken dat wat in sommige gevallen kan in andere ontoelaatbaar is in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Wat de één mag doen, dat mag de ander ook. Zie daar het devies van het mini-decreet .

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche : Mevrouw Vogels, volgens u moet iedereen dus in de stad gaan wonen ?

Mevrouw Vogels : Dat zeg ik niet. Het gaat niet alleen over de stad. Het gaat over de verdichting van alle woonkernen. Ook heel wat dorpskernen liggen er immers belabberd bij. Er wordt niet geïnvesteerd in de dorpskernen en de woonzones deinen ook daar steeds verder uit.

Dat heeft niet te maken met een keuze tussen stad en platte land, maar met een keuze tussen ruimtelijke ordening of ruimtelijke wanorde.

In Nederland woont ook niet iedereen in de stad, maar daar is de organisatie van de ruimtelijke ordening zichtbaar, onder andere in de wijze waarop het openbaar vervoer is georganiseerd. De doelstelling van de wet op de ruimtelijke ordening van 1962 heeft men dus nooit durven hard maken.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Van den Eynde voor een korte onderbreking.

De heer F. Van den Eynde : Mevrouw Vogels, u verwijst naar Nederland, mag ik u er echter attent op maken dat de steden in Nederland veel onleefbaarder zijn dan in België.

Mevrouw M. Vogels : Dit is niet juist.

De heer F. Van den Eynde : Bent u reeds in Amsterdam geweest ? Lelystad is een moderne, nieuwe, maar dode stad, is het dat wat u verkiest ?

De voorzitter : Mag ik u verzoeken te luisteren naar de uiteenzetting van mevrouw Vogels. Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Van den Eynde, u mag geen appels met citroenen vergelijken.

In alle grootsteden van Europa zijn er problemen. Indien men echter het nieuwe Milieurapport Vlaanderen leest, is duidelijk dat Vlaanderen er op het vlak van het milieu veel slechter aan toe is dan Nederland. Een van de oorzaken hiervan is een slecht beleid op het vlak van de Ruimtelijke Ordening.

Tot nu toe heeft men steeds de indruk gegeven dat er op het vlak van de Ruimtelijke Ordening altijd wel iets te regelen viel.

De redenering in verband met de sociale gevallen die men bij het mini-decreet heeft gehanteerd, wordt vandaag herhaald. Iedereen kent in zijn omgeving wel een aantal schrijnende gevallen die het slachtoffer zijn geworden van maatregelen in

verband met de Ruimtelijke Ordening. Nochtans was iedereen het er in het begin van de legislatuur mee eens dat er nu eindelijk een trendbreuk moest komen en dat het zo niet verder kon.

In tegenstelling tot zijn voorgangers gaf minister Kelchtermans de indruk dat hij inderdaad werk wilde maken van een trendbreuk, onder meer door het opstarten van het Structuurplan, door werk te maken van een globaal nieuw decreet voor Ruimtelijke Ordening en het nemen van maatregelen tegen een aantal misbruiken van het mini-decreet, onder meer de opvulregel.

Er zijn mensen die nu moord en brand schreien, ik citeer in dit verband de wijze woorden van de heer Van Eetvelt uit het verslag van 7 juni : Het strekt minister Kelchtermans tot eer dat hij de moed opbracht om krachtadig voor een trendbreuk te zorgen ter zake. Te laks optreden in deze sector levert misschien wel kortstondige populariteit op, maar op termijn is het ontegensprekelijk nefast voor de ruimtelijke kwaliteit van onze samenleving. Einde citaat. (**Onverstaanbare onderbreking van de heer J. Van Eetvelt**) Mijnheer Van Eetvelt, ik vrees van wel.

De voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt : Het gaat hier om een reeks overgangsmaatregelen die een sociale dimensie mogen hebben. Wij proberen dan ook terecht bepaalde toestanden een oplossing te geven.

De grote trendbreuk inzake de Ruimtelijke Ordening is er eigenlijk gekomen in de naoorlogse periode bij het tot stand komen van de gewestplannen. Destijds heeft men in het beleid de grootste moed opgebracht. Op dat ogenblik was iedere vierkante meter grond in Vlaanderen een potentiële bouwgrond.

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Ik heb gezegd dat men in 1962 bij de wet op de Ruimtelijke Ordening reeds beseftte dat er een trendbreuk moest komen, maar dat men nooit de politieke moed heeft gehad om die wet tot op het bot uit te voeren. Daardoor heeft men heel wat kansen gemist.

Bij de bespreking van het nieuwe decreet op de Ruimtelijke Ordening van 7 juni 1993 heeft niemand de noodzaak van een aantal overgangsbepalingen ontkend, noch de leden van de Agalev-fractie, noch de minister.

Er was echter wel eensgezindheid over het feit dat deze overgangsbepalingen zouden kaderen in een globale regeling binnen het decreet. Op die manier zouden wij over meer sociale instrumenten beschikken om een aantal sociale onrechtvaardigheden recht te trekken. Ik denk hierbij onder meer aan het inkooprecht, de planshade, planwinst combinaties en voorstellen van ruil. Aldus konden wij in functie van een goede Ruimtelijke Ordening nagaan hoe sociale wantoestanden konden worden rechtgezet.

Nu gaat men echter botweg terug naar een bestaande situatie, bij wijze van spreken naar de bijna administratieve afhandeling van bepaalde dossiers, wat niet kan en wat ook niet logisch is.

In augustus bestaat dit decreet een jaar en de minister heeft beloofd dat wij in oktober het nieuwe decreet op de Ruimtelijke Ordening zullen bespreken. Ik begrijp niet waarom men niet het geduld heeft om nog vier maanden te wachten, tenzij men rekening houdt met de gemeenteraadsverkiezingen. De manier waarop op een aantal burgemeesters dit plots op veertien dagen heeft gerealiseerd, is voor mij alleen maar te verklaren omwille van het feit dat zij in dit verband nog een aantal dossiers van dienstbetoon zouden kunnen lichten voor de gemeenteraadsverkiezingen. (**Onverstaanbare onderbrekingen**)

De voorzitter : Mag ik u verzoeken om mevrouw Vogels haar betoog te laten voortzetten.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, ik erger mij aan de zeer merkwaardige politieke fronten tussen de heren De Croo, Breyne en Timmermans die allen als uit een mond de sociale kaart trekken.

De heer J. Timmermans : Mevrouw Vogels, er is wel degelijk een verschil tussen het voorstel van de heer De Croo en het onze.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Timmermans, er is ook een verschil tussen uw voorstel en tussen de huidige tekst.

De heer J. Timmermans : Ik zal dit straks aantonen.

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, wanneer iedere wet of decreet met sociaal onaanvaardbare gevolgen zou worden herzien, is er nog veel werk voor de boeg.

Mijnheer Breyne, u kent de negatieve gevolgen van de huurwet, herinnert u zich nog dat u in de grondwet het recht op wonen heeft goedgekeurd ?

Waarom ontstaat er tussen u en de heren De Croo en Timmermans dan niet hetzelfde front om deze huurwet nog voor het reces te wijzigen ?

In dit geval gaat het niet om arme mensen die niet kunnen bouwen, maar over arme mensen die dakloos zijn. Het zou goed zijn moest er voor dergelijke sociale gevolgen een front worden gevormd.

De heer P. Tant : Mevrouw Vogels, ik zal dit in overweging nemen.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Tant, hebt u hierbij de steun van uw gehele fractie ?

Ik hoop dat een herziening van de huurwetgeving dus in oktober als eerste punt op de agenda zal staan en dat u intussen alle leden van uw

fractie kunt overtuigen om een sociaal front te vormen om de huurwet op zeer snel te wijzigen. (**Onverstaanbare onderbreking van de heer P. Tant**) Dit heb ik nooit beweerd.

De voorzitter : Mag ik u verzoeken uw betoog voort te zetten ?

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Tant, dit is wel zeer relatief.

De heer Timmermans zei in de commissie : "Wij zijn niet alleen groen, maar ook sociaal", vandaar dit decreet.

Laat ons dan samen de onbedoelde gevolgen van het Globaal Plan bestuderen en het desnoods herzien.

De heer J. Timmermans : Wij zullen dit doen.

De voorzitter : Dames en heren, mag ik u verzoek om de onderbrekingen te beperken zodat wij na het betoog van mevrouw Vogels onze werkzaamheden kunnen onderbreken ?

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, de redenering van de SP is voor mij zeer ongeloofwaardig.

De heer P. Tant : Wij danken u voor uw samenwerking.

Mevrouw M. Vogels : Ik heb de indruk dat de opvullers die mee het mestactieplan op de lange baan hebben helpen schuiven, de leden die meer sympathie betonen met de boeren in de CVP, hebben aangehaand te zwijgen omdat ze gaan opvullen.

De SP verliest twee keer : het Mestactieplan komt er niet en er zal worden opgevuld. Het milieu verliest twee keer en met een sociaal beleid heeft dit geen moer te maken.

De heer P. Breyne : Dat is al te simplistisch.

Mevrouw M. Vogels : Het is misschien simplistisch, maar de waarheid kwetst altijd een beetje.

De voorzitter : Laten wij niet te zeer

Voorzitter

polemiseren. Mevrouw Vogels, u hebt het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de voorzitter, ik ga hier nogal hard van stapel omdat ik het echt erg vind dat op veertien dagen zo'n beslissing wordt genomen en het voorstel ter zake hier wordt doorgesjast.

Ik zie al de leden morgen na de goedkeuring van deze voorstellen naar hun steden terugkeren en wild gaan telefoneren naar al degenen waarover zij een dossier bijhouden zeggende dat het allemaal geregeld is, dat de zaak in de "sacoché" is en dat zij nog volgende maand, nog vóór de verkiezingen hun aanvragen tot bouwvergunning moeten indienen. En alle apparaten, alle administraties zullen wakker gemaakt worden om alles snel snel te regelen. **(Protest bij mevrouw M. Tyberghien-Vanden bussche)**

De heer J. Geysels : Ik kan u de kopies tonen van brieven in die zin van uw collega's !

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de minister — hiermee besluit ik —, uit heel dit voorval moeten wij ernstige conclusies trekken in verband met het algemeen decreet op de ruimtelijke ordening, inzonderheid de verantwoordelijkheid inzake ruimtelijke ordening die wij aan de lokale besturen zouden toekennen.

De heer Tant zit hier niet voor zijn individueel geluk en wordt misschien de meest geciteerde man in dit debat. Hij geeft eerlijk toe dat lokale politici niet de politieke moed kunnen opbrengen om tegen de individuele belangen in te gaan en dat zij de minister haast smeken om het voor hen te doen. Ik citeer : "Men moet niet veel verbeeldingskracht hebben om nu reeds te voorspellen dat het voor de gemeenten een bijzonder hachelijke onderneming wordt om objectieve criteria te vinden om op sommige gronden de opvolgeregels wel en op andere niet toe

te passen. Ik ga met u akkoord, mijnheer de minister, dat gemeenten hun verantwoordelijkheden moeten opnemen, maar men mag niet blind zijn voor het feit dat gemeentebesturen dichter bij de mensen staan. De goede of minder goede relatie met de plaatselijke bewindvoerders zal wellicht een rol blijven spelen. Niemand wenst dit neveneffect, maar het is een bijna onvermijdelijke uitloper".

Met andere woorden, dienstbetoon is niet te vermijden. Of nog, als wij in het najaar een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening opstellen, is het mijns inziens niet verstandig heel veel ruimte te laten aan de gemeentelijke overheden zolang een gemeentebeleid gevoerd wordt op basis van de dossiers van het dienstbetoon.

Ik besluit : door de goedkeuring van onderhavige voorstellen en de bespreking ter zake reduceren wij in feite de Vlaamse Raad tot een verdelde gemeenteraad. Ik vind het erg dat men zoals in de casuïstiek op basis van individuele gevallen algemene decreten wijzigt of herziekt. Ik vind dat jammer en de Vlaamse Raad onwaardig.

Wij zullen de teksten niet goedkeuren, maar dat zal ongetwijfeld de zaak niet tegenhouden. **(Applaus)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, ik stel voor de vergadering voor een half uur te schorsen zodat iedereen iets kan eten.

— **De vergadering wordt geschorst om 19.30 uur.**

— **Zij wordt hervat om 20.01 uur.**

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Breyne c.s. houdende

wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 548 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

VOORSTEL VAN DECREET van de heer H. De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 437 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Timmermans c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 568 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 547 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de bespreking van het voorstel van decreet van de heer Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, het voorstel van decreet van de heer De Croo houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw en het voorstel van decreet van de heer Timmermans c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, met dien verstande dat het voorstel van decreet van de heer Breyne c.s. als basis van de bespreking wordt genomen en het voorstel van decreet eveneens van de heer Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 hou-

Voorzitter

dende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het eerst hebben over het voorstel om de opvolregel opnieuw in te voeren en nadien over het minidecreet, vermits gevraagd werd om de beide samen te behandelen.

Onderhavige teksten passen in een offensieve stellingname van degenen die de open ruimte als een winge-west beschouwen. Wat gebeurt er immers? Zowel de opvolregel als de bepalingen van het minidecreet worden in een of andere vorm heringevoerd.

In een aantal gevallen wordt de uitzonderingsregel zelfs een recht omdat ofwel een bouwvergunning wordt verleend of een schadevergoeding toegekend.

Daarenboven wordt door een amendement van mevrouw Tyberghien het vierde uitvoeringsbesluit totaal onderuit gehaald. Het minidecreet is daardoor voor verbouwing toepasbaar in de meest kwetsbare gebieden. Er is hier sprake van een onvoorstelbare uitbreiding die vooral de meest waardevolle gebieden zal treffen.

Daarbij blijft het niet. Uit de krant vernemen wij dat de door ons aangekondigde trein van afwijkende BPA's — de procedure daartoe werd in een programmadecreet goedgekeurd — klaar staat. Sommige van deze afwijkende BPA's tasten de open ruimte dermate aan dat voor deze gebieden het Structuurplan Vlaanderen bijna overbodig wordt.

Overigens, mijnheer de minister, is het juist dat er bij de administratie een driehonderdtal afwijkende BPA's klaarliggen? Bij de meest gevoelige die worden aangehaald in verschillende kranteberichten, behoren het industrieterrein van Kruis-

houtem, 39 hectare, het APA van Lochristi en een heleboel andere BPA's in Oost- en West-Vlaanderen.

Indien deze afwijkende BPA's en APA's worden goedgekeurd, dan mag men de aangekondigde trendbreuk in de ruimtelijke ordening voorgoed opbergen. Dan verliest u, mijnheer de minister, elke geloofwaardigheid. Dan blijkt dat alle schone woorden enkel maar schijn zijn en niet gevolgd worden door daden om de open ruimte maximaal te beschermen. Dan mag u een aantal documenten die ik bij naam noem, opbergen. Dan mag u bijvoorbeeld Vlaanderen 2002 in de vuilnisbak gooien. Dan moet u een nieuwe regeringsverklaring hernegotiëren; dan mag u het principe duurzame ontwikkeling in de ruimtelijke ordening voorgoed opbergen en dan mag u de analyse en conclusies van "Leren om te keren", het milieu- en natuurrapport Vlaanderen gewoon verticaal klasseren. Mijnheer de minister, indien u deze afwijkende BPA's goedkeurt, verliest u alle krediet. Dat zal uw beleid — ik herhaal dit — gaan lijken op dat van uw voorgangers waarvan er één zelfs de eigenaardige titel van Natuurramp voor Vlaanderen kreeg. Wij waarschuwen voor een dergelijke politiek.

Met het voorstel om de opvolregel herin te voeren — ik herhaal niet alle bepalingen ter zake — blijft er van het oorspronkelijke voorstel van decreet geen jota meer over.

Immers, de volledige tekst werd vervangen door een amendement opgesteld door u, mijnheer de minister.

Indien men op een normale manier had gehandeld, dan had men hiervoor een advies voor de Raad van State moeten vragen. Door dit afschrijfwerk wordt dit noodzakelijke advies echter vermeden. Nochtans was het zowel voor de rechtszekerheid als voor de vrijwaring van de open ruimte niet slecht geweest hierover de Raad van State te raadplegen.

Ik herinner er nogmaals aan dat de indiening van een amendement zonder verantwoording problemen met zich brengt bij de latere toepassing van de wettekst. Ik heb dat in een ander verband in de praktijk meegeemaakt. Ik kom daar straks op terug. Deze tekst is een schoolvoorbeeld van juridisch geklungel. De snelheid waarmee deze tekst door de commissie gejaagd werd, getuigt niet van ernstig werk maar veeleer van een wil om zo snel mogelijk — liefst voor de gemeenteraadsverkiezingen — nog wat aan politiek dienstbetoon te doen. De handelwijze tijdens de bespreking in de commissie is de naam democratie onwaardig. De voorzitter van de commissie zou de eerste behoeder moeten geweest zijn van de in de commissie gemaakte afspraken. De vaststelling dat de afspraak de bespreking niet te beëindigen, genegeerd werd, doet vragen rijzen over het democratisch niveau van de commissie.

Ik herhaal dat dit decreet in grote mate ingegeven is door politiek dienstbetoon. Voor dit fenomeen moet alles wijken; zetten gelijkgezinden zich rond de tafel en wordt alles bespreekbaar omdat er wel iemand is die een bepaald dossier boven tafel kan halen. Zonder melodramatisch te doen, kan men zeggen dat de ruimtelijke ordening de grote verliezer is!

Het had anders gekund. Het SP-voorstel beschermt niet alleen maximaal de open ruimte maar heeft ook voldoende aandacht voor een sociale benadering van de gevolgen van de afschaffing. De SP oordeelt dat overgangsmaatregelen mogelijk moeten zijn om flagrante sociale onrechtvaardigheden te voorkomen.

Men kan de vraag stellen waarom alleen inzake ruimtelijke ordening gesproken wordt over "sociale gevallen". Bij de bespreking van andere sociale maatregelen was dit niet het geval. Het enige middel om in de ruimtelijke ordening op een sociaal aanvaardbare manier te werken, is

De Mol

een grondbeleid. Al de rest scheidt onrechtvaardigheden.

Mijn fractie heeft de overgangsmaatregelen aan strenge voorwaarden verbonden waarbij als absolute randvoorwaarde geldt dat de open ruimte niet geschaad mag worden. Ik som de voorwaarden op.

Ten eerste, de herinvoering is tijdelijk. Het dossier ter onderzoek moet voorgelegd zijn binnen het jaar na publikatie van de overgangsmaatregelen.

Ten tweede, de terugwerkende kracht van de overgangsbepalingen wordt beperkt tot twee jaar. De keuze van twee jaar is niet willekeurig. Een stedenbouwkundig attest en een bouwvergunning zijn immers één jaar geldig. Deze **technisch-juridische** elementen waren gemakkelijk te gebruiken. De aanvrager moet over een gunstig stedenbouwkundig attest nummer twee beschikken dat verleend werd in de genoemde periode van twee jaar.

Veel belangrijker — daarom vind ik het zo dramatisch dat dit element, op vraag van de SP en de CVP, uit het voorstel verdwenen is — is het principe van vervreemding die tijdens de geldigheidsduur van het stedenbouwkundig attest moest plaatsgevonden hebben. Dan kan men spreken over sociale gevallen. Het huidige voorstel gaat 18 jaar terug. Dit heeft niets te maken met sociale gevallen maar alles met speculatie.

Ten vierde, de aanvrager moet de nodige kadastrale bescheiden en een notariële akte voorleggen om aan te tonen dat hij slechts over één perceel bouwgrond beschikt. De aanvrager moet dus zelf het initiatief nemen. Het Bestuur van Stedenbouw moet binnen een beperkte termijn een bindend advies uitbrengen. Er kunnen geen nieuwe stedenbouwkundige attesten afgeleverd worden.

Ten vijfde, de aanvragen tot toepassing van de opvulregel kunnen enkel binnen strikte voorwaarden. Ik som

ze andermaal op. De afstand moet gemeten worden tussen de twee gevels zodat verder geknoei met projecties onmogelijk wordt. De opvulregel kan niet toegepast worden in groengebieden. Er worden geen verkavelingsvergunningen meer afgeleverd. Er kan alleen opgevuld worden langs dezelfde straatkant. De opvulling handelt over de opvulling tussen de gevels van woonhuizen ; garages, stallen, aanhorigheden en alle andere gebouwen behoren daar niet toe. Een vergunning kan steeds geweigerd worden als hierdoor de goede ruimtelijke ordening en de verkeersveiligheid geschaad wordt. Opvullen langs gewestwegen is daarbij uitgesloten.

Bovendien heeft de SP in een bijkomend alternatief voorzien : het recht op wederinkoop door de Vlaamse regering. Op die manier kon de minister bewijzen wat de vrijwaring van de open ruimte hen nog waard is.

In het amendement Timmermans, Olivier, Verleyen, Van Eetvelt is van deze voorstellen schier niets terug te vinden. Het enige positieve element is de schrapping van de toepassing van de wachtgevel. Zowel van vervreemding — een essentiële basis om te spreken van sociale in plaats van speculatieve correcties — als de beperkte periode van twee jaar — en niet 18 jaar — is er geen sprake. Als doekje voor het bloeden wordt in de mogelijkheid op schadevergoeding voorzien.

Schadevergoeding verschilt echter fundamenteel van wederinkoop. De keuze om de open ruimte te vrijwaren, wordt als het ware overgelaten aan het college van gemachtigde ambtenaren en aan de Vlaamse regering.

Bovendien wordt er door de invoering van een schadevergoeding gezondigd tegen alle stedenbouwkundige regels inzake stedenbouwkundige attesten en vervallen bouwvergunningen. Men is de mening toegedaan de regels inzake schadevergoeding, zoals bepaald in het burgerlijk wet-

boek, te kunnen toepassen. Het voorstel van decreet bepaalt dat de regering de modaliteiten zal vastleggen.

Dit is, mijns inziens, totaal uitgesloten. Schadevergoeding is een gekend begrip uit ons recht en wordt volledig gedefinieerd in het burgerlijk wetboek.

Het financieel gevolg van een dergelijke maatregel werd nergens berekend.

Het Reglement van de Vlaamse Raad schrijft nochtans voor dat een voorstel van decreet enkel ingediend kan worden op voorwaarde dat het vergezeld is van een financieel verslag met de uitgaven en de inkomsten. Ik heb de minister van Begroting om uitleg gevraagd. De regering beschikt niet over de nodige middelen om de schadevergoeding voor 1994 te honoreren.

Het afschaffen van de meest misbruikte uitzonderingsregel, de opvulregel, heeft generaties geduurd, bij wijze van spreken. Een regel die als een uitzonderlijke overgangsmaatregel moest gelden, hield immers meer dan twintig jaar stand, maar werd in die periode in die mate misbruikt, dat de open ruimte onherstelbaar werd beschadigd. Dat roept toch vragen op.

Hoe is men er in geslaagd op minder dan één jaar alles waarvoor men jaren heeft moeten vechten integraal ongedaan te maken ? Men zegt altijd maar dat het hier om een beperkte maatregel gaat. Als ik u daarbij een cijfer vraag, dan kunt u dat niet opheesten. Bovendien is het niet zo eenvoudig dossiers van achttien jaar geleden weer op te vissen. Ook dat zal qua rechtszekerheid achteraf veel problemen opleveren. Ik neem aan dat men daartegen nu al voorzorgen neemt, want de gemachtigde ambtenaren blijken nu al te zijn samengevoerd om vrijdag over dit decreet te vergaderen. Het moet in godsnaam nog worden goedgekeurd ! Verbaast het dan niemand dat dit alles zo snel kan gebeuren ? Als ik

De Mol

de snelheid waarmee dit tot stand is gekomen vergelijk met andere materies, bijvoorbeeld met betrekking tot de aanslepende publikatie van het vorige decreet van 1993 in het Staatsblad, dan vraag ik me af waarom het zo moet gaan.

Toen in het verleden de opvolregel werd afgeschaft, ging dat gepaard met een nooit geziene activiteit om nog zo veel mogelijk dossiers af te handelen vóór het decreet van kracht werd. Op elke concrete vraag die ik daarover heb gesteld, bleef men mij het antwoord schuldig.

Uit de cijfers van decreten van de voorbije drie maanden kan men afleiden dat in Oost-Vlaanderen alleen al tweehonderd tot driehonderd bijkomende vergunningen werden afgeleverd. Dit om u een beeld te geven van wat zich gedurende deze korte periode heeft afgespeeld.

Heel wat directies hadden niet eens de tijd om dossiers in te schrijven en deze zijn dan ook niet terug te vinden. Gewone klerken tikten de laatste dag nog snel een stedenbouwkundig advies en iemand van het schepencollege stond al klaar om te ondertekenen. Tijdens de namiddag werden dan extra vergaderingen van het schepencollege ingelast. Zolang dergelijke praktijken blijven bestaan, dan is er in de geest iets fout. Dit gebeurde trouwens op alle niveaus : van gemeenten over bestendige deputatie tot zelfs u, mijnheer de minister, tot het allerlaatste ogenblik.

Het is hartverscheurend te moeten toekijken hoe snel nu een consensus wordt bereikt om deze begraven regeling weer tot leven te wekken. Ik durf zelfs te stellen dat dit onder het mom van sociale overwegingen is gebeurd. Alle middelen waren goed en het pijnlijkste voorbeeld daarvan is wel het niet naleven van een gegeven woord of afspraken. Dergelijke toestanden richten evenwel enorme schade aan, vooral dan aan het democratische gehalte van deze Raad.

Ik hoop daarom dat dit zich nooit meer zal herhalen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer De Mol, u schermt voortdurend met het democratische gehalte van deze Raad. Hoe haalt u het in uw hoofd van de beleidsverantwoordelijkheid van lokale en andere besturen inzake de ruimtelijke ordening zo'n karikatuur te maken ? Waar haalt u de argumenten vandaan ? Hoe kunt u zowat iedereen in een negatief daglicht plaatsen en denken dat u de moraalridder bent die Jan en alleman ongestraft mag beschuldigen ? Het is overigens niet de eerste keer dat u dit doet.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, ik heb u net verteld dat dit zich op alle niveaus tot het laatste moment heeft voorgedaan.

Minister T. Kelchtermans : Dan moet u ook de bewijzen leveren.

De heer J. De Mol : Dat zal ik doen, mijnheer de minister, ik zal het bewijs meebrengen waaruit blijkt dat u in Kruishoutem op vrijdag nog een onwettelijke opvolregelkwestie hebt ondertekend.

Er is een enorme stapel van die onwettelijk verleende opvolregels voorhanden. Als het moet, breng ik de bewijzen mee. Ik kom overigens nooit met klakkeloze beweringen naar buiten.

Minister T. Kelchtermans : U kunt beter alles rechtstreeks aan de betrokkenen voorleggen.

Ik weet dat u een verlicht despoot bent binnen de sector van de ruimtelijke ordening en dat democratie u daarbij geen moer interesseert.

Ik protesteer daarom ook formeel tegen de manier waarop hier bestuurders van alle niveaus over dezelfde kam worden geschoren zonder dat er tastbare feiten voorliggen. Dat is onwaardig voor iemand die de hele tijd verwijst naar het democratisch gehalte van deze Raad.

De heer J. De Mol : Ik ben bereid over elke onwettelijke toepassingen een aparte interpellatie te houden en de respectieve dossiers dan mee te brengen.

Ik wil onze argumenten tegen een dergelijke regeling nogmaals beklemtonen. Voor alle percelen waarvoor een bouwvergunning of stedenbouwkundig attest werd afgeleverd en dat intussen is vervallen, kan nu een nieuwe vergunning worden verkregen of schadevergoeding worden geëist. Die percelen worden dus opnieuw bebouwbaar. Men gaat daarvoor zelfs tot achttien jaar terug in de tijd. Dat heeft met sociale overwegingen niets meer te maken, maar wel met dienstbetoon. Heel wat mensen die om speculatieve redenen stedenbouwkundige attesten hebben aangevraagd, behoren daar ook bij. U zult merken dat u met zware problemen te kampen krijgt. Ik geef even een voorbeeld. In 1980 werd in mijn gemeente een stedenbouwkundig attest afgeleverd voor vijf percelen, geen verkaveling dus. Dat was in 1993 al geruime tijd vervallen, toen de betrokkene in datzelfde jaar opnieuw een stedenbouwkundig attest aanvroeg. Dat kreeg hij ook, voor één perceel. Wat zal nu het vervolg zijn van dit verhaal : worden de vijf percelen gehonoreerd of moet hij zich tot dat ene beperken ? Zo zijn er tientallen gevallen op te sommen.

Sociale overwegingen en ruimtelijke ordening zijn slechts op één manier met elkaar te verzoenen, namelijk via een weloverwogen grondbeleid. Deze regeling is daarvan de absolute negatie. Niet alleen worden grondbezitters beloond, maar ze speelt ook de speculanten in de kaart. Men gaat ook voorbij aan de totaal veranderde ruimtelijke gegevens. Er zullen dan ook grote conflicten opslaan tussen hinderlijke bedrijven en nieuwe woningeigenaars. Daarenboven zullen vervallen vergunningen die op onwettelijke wijze werden uitgereikt, worden vernieuwd of zal er schadevergoeding worden uitbetaald. De vele dossiers waar een

De Mol

geurtje aan zat, worden nog beloond ook. Aanvragen voor bouw- of verkavelingsvergunningen en stedenbouwkundige attesten die werden ingediend vóór het decreet dat de opvulregel afschafte van kracht werd, worden opnieuw beoordeeld.

Geen enkele vereiste wordt gesteld naar de stand van de procedure. Het volstaat dat het schepencollege gevat is door een aanvraag, om een nieuwe beoordeling over deze aanvraag te doen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer De Mol, u zou toch moeten weten dat de beslissingen van het college van burgemeester en schepenen genotuleerd worden. U doet alsof men in het college doet of laat wat men wil.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, zegt u nu concreet dat enkel en alleen aanvragen genotuleerd in het schepencollege kunnen doorgaan ?

Minister T. Kelchtermans : Inderdaad, en dat heb ik in de commissie trouwens ook zo verklaard.

De heer J. De Mol : Dat stond dan wel niet in het verslag. Het is goed dat u dit in alle duidelijkheid zegt. Het litera c van de opvulregel voorziet in een regeling voor één geval. Dat hiervoor een algemeen geldende decreetswijziging wordt gemaakt, is van het goede te veel.

Aangezien ik de commissiewerkzaamheden niet heb kunnen bijwonen, ben ik zo vrij een reeks termen en zinsnedes aan te stippen die een willekeurige toepassing van het decreet mogelijk maken. Ik geef hiervan een korte bloemlezing.

Ten eerste, wat wordt bedoeld met "Laatst vastgestelde plan van aanleg" ? Die term bestaat niet in de

wet. Wordt hier het ontwerp of het gewestplan bedoeld ? Ik vermoed het gewestplan in zijn definitieve vastlegging. Een BPA wordt goedgekeurd en niet vastgelegd en in een BPA is trouwens geen opvulregel van toepassing. Wat als een BPA de bestemming heeft gewijzigd ? Wie betaalt dan de schadevergoeding ?

Ten tweede, de bepaling "Vervallen deze bouwvergunningen in afwijking van artikel 52" is juridische nonsens. Het is duidelijk dat vervallen vergunningen niet tot leven kunnen worden geroepen. Dat is een onmogelijke retroactiviteit. De enige mogelijke constructie is dat voor die gevallen een nieuwe aanvraag kan worden ingediend. Hier wordt een nieuwe discriminatie ingevoerd voor alle vergunningen die vervallen zijn. Geen enkel sociaal argument kan worden aangebracht om nog lopende vergunningen te honoreren. Indien men die piste toch wil bewandelen, moet men die periode strikt beperken tot 1 jaar.

Ten derde, hoe kan de "oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege vervallen" als ze al eens vervallen is ? Dat is juridische onzin !

Ten vierde, waar blijft het openruimtebeleid. Van een pure aanslag op een aantal principes van het Structuurplan Vlaanderen gesproken. Waarom wordt in het kader van het Structuurplan Vlaanderen geen onderzoek gedaan naar die zogenaamde sociale gevallen ? Dat zou een decretale basis hebben gegeven om deze gevallen bijvoorbeeld binnen 1 jaar kenbaar te maken.

Ten vijfde, er wordt eerst een algemene retroactieve regeling gemaakt van 1973 — naar mijn mening 1976 — tot 1993 om daarna nog een speciale regeling te maken. Ik verwijs naar de nieuwe discriminaties ten overstaan van alle stedenbouwkundige attesten die vervallen zijn en die geen recht geven op schadevergoeding. Schadevergoeding is bovendien een begrip van het burgerlijk wetboek. De stedenbouwwet spreekt alleen van planschade. Iedere burger

kan zich steeds als hij benadeeld wordt tot een burgerlijke rechtbank wenden voor schadevergoeding. Iemand die het attest laat vervallen, verliest vrijwillig zijn recht op een vergunning en op schadevergoeding. Waarom voorzien in een uitzonderingsbeoordeling voor enkele uitzonderingsgevallen ? De bedoeling zou zijn dat de regering de modaliteiten van deze schadevergoeding zou bepalen. Dat is totaal onmogelijk.

Ten zesde, men weet niet over hoeveel gevallen het gaat. Dit zou vooraf moeten worden onderzocht. Men weet niet wat het de overheid gaat kosten. Wij hebben geen financieel rapport gekregen van de gevolgen voor de begroting.

Ten zevende, de stedenbouwwet gaat ervan uit dat er erfdiensbaarheden van openbaar nut zijn als gevolg van de bestemmingen die het gebruik van de grond regelen. Er is in planschade voorzien voor bepaalde bestemmingswijzigingen door de plannen van aanleg.

Ten achtste, als men ziet wat er allemaal aan onregelmatige opvullingen tussen 70 en 120 m toegestaan is in de loop der jaren, dan zijn diegenen die een weigering opliepen op grond van 71 en 73 m de dupe van het systeem.

Ten negende, waarom worden de bosgebieden er niet bijgezet ?

Ten tiende, waarom wordt een onderscheid gemaakt tussen a, b en c naargelang van de soort opvulling wat de volumebeperking betreft ?

Ten elfde, een terminologie als "in afwijking van alle desbetreffende wettelijke bepalingen" geeft aan dat deze tekst tussen de soep en de pattaten is opgesteld. Vooreerst bedoelt men vermoedelijk decretale bepalingen. Wij zijn toch niet gemachtigd om heel de wetgeving te wijzigen. Wat wordt hier precies bedoeld ?

Ten twaalfde, het ontbreken van enige beroepsmogelijkheid maakt

De Mol

dat enkel een procedure bij de Raad van Staat mogelijk is. Ik verzeker dat men daarmee nog veel plezier zal beleven.

Ten dertiende, over al deze vergunningen moet de regering oordelen waardoor deze herleid wordt tot het niveau van een schepencollege. Zoals het hier vermeld staat, zou het de volledige regering zijn die hierover moet oordelen en een formele beslissing moet treffen. Nergens wordt aangegeven in welke mate deze regering met de adviezen rekening moet houden.

Ten veertiende, de executieve zal de "modaliteiten voor het bepalen van de schadevergoeding vastleggen bij beluit van de Vlaamse regering". Ik meen dat dit niet mogelijk is. Wij menen dat dit voorstel van decreet onder het mom van het regelen van sociale onrechtvaardigheden afbreuk doet aan de trendbreuk die in september 1992 werd aangekondigd.

Mijnheer de voorzitter, ongeveer een jaar geleden hebben wij de nefaste gevolgen van het mini-decreet afgeschaft. Reeds bij de bespreking van het mini-decreet in 1984 werd gezegd dat het grote gevaren inhield voor de open ruimte. Het stond zelfs te lezen in het commissieverslag en de Parlementaire Handelingen van toen. De feiten hebben ons gelijk gegeven.

De architecten van het rampzalige mini-decreet van toen liggen aan de basis van dit voorstel. In 1984 was ik een van de weinigen om tegen dat mini-decreet te vechten, een eenzame strijd net zoals vandaag.

De meeste leden van deze Raad vinden het tijd geworden om terug te keren tot het mini-decreet. De argumenten die vandaag gebruikt worden voor zover men van argumenten kan gewagen - zijn precies dezelfde als in 1984. Voor een deel zijn de acteurs zelfs dezelfde.

Mijnheer de minister, u was destijds ook lid van de commissie Ruimtelij-

ke Ordening, mevrouw Tyberghien ook overigens !

Minister T. Kelchtermans : Maar ik was niet eenzaam.

De heer J. De Mol : Dat weet ik wel en blijkbaar bent u het vandaag nog veel minder. Normaal zou men verwachten, dat men uit ervaring leert. Maar uit deze tekst blijkt dat niet. De parallellen tussen de tekst van 1984 en die van vandaag zijn opmerkelijk.

Met deze tekst en met de opvulregel wordt de restauratie ingezet. Het ruimtelijke beleid en het verguningsbeleid zullen verder worden afgekald tot tot een nooit gezien dieptepunt.

We kunnen de aangekondigde trendbreuk, die zich eigenlijk nooit heeft ingezet, voor goed vergeten.

Wie voor deze teksten sociale argumenten aanvoert, is misleid en draagt een grote verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid is dermate groot, dat ik de verdedigers vraag zich hierover nogmaals te bezinnen. Hier staat meer op het spel dan louter het regelen van sociale gevallen. De toekomst van de ruimtelijke ordening is in het geding.

Dit voorstel van decreet — we kunnen het beter een ontwerp noemen, want het is helemaal geïnspireerd door de minister — . . .

Minister T. Kelchtermans : Het is het standpunt van de Vlaamse regering.

De heer J. De Mol : . . . vertrekt van de vaststelling dat de uitdoving van bepaalde functies in niet-woonzones, niet verdedigbaar is. Het hoeft geen verwondering te wekken dat hier weer eens zogenaamde sociale motieven worden ingeroepen. Bij een evaluatie van de toepassing van het decreet van 1984 blijkt dat vooral kapitaalcrachtigen van de uitzonderingsregel misbruik hebben gemaakt. Het geknoei met volumes nam dergelijke vormen aan dat in 1993 iedereen vond dat dit niet lan-

ger meer toegelaten was en dat hieraan paal en perk moest worden gesteld. Al na één jaar worden de goede bedoelingen van de drie decreten die wilden remediëren aan tien jaar wanbeleid, ondergraven.

Via allerlei kunstgrepen werd de open ruimte gedurende vele jaren versnipperd. Dan wordt een trendbreukbeleid aangekondigd, dat door dit voorstel van decreet dode letter zal blijven. Zolang ruimtelijke ordening en vooral het vergunningsbeleid in de greep blijft van het politiek dienstbetoon, zal er geen plaats zijn voor een ruimtelijk beleid.

Dit politieke dienstbetoon uit zich meestal in de in veel gevallen onwettige beïnvloeding van een dossier. In tegenstelling tot wat de minister meent zijn de regels en normen van de ruimtelijke ordening wel objectief toepasbaar indien men dit wenst. In deze optiek is het dus wel een objectieve wetenschap. Dit veronderstelt dan wel dat het politiek dienstbetoon uit de ruimtelijke ordening wordt geweerd. Niet alleen het politiek dienstbetoon tiert nu welig op alle niveaus, ook in de administratie is er een tendens zichtbaar waarbij men denkt zelf bepaalde zaken te kunnen regelen. Men kan moeilijk beweren dat er geen ambtenaren zijn die allerlei wegen bedenken en gebruiken om bepaalde zaken die op zijn minst niet wettelijk zijn er door te krijgen. Dat kan gaan van het vergeten om beroep in te stellen tot het tijdig verwittigen van diegene die de vergunning heeft gekregen. Er zijn duizend en een mogelijkheden.

Mijn grootste bezwaar tegen deze voorstellen van decreet is dat ze de ideale middelen vormen om het politiek dienstbetoon een nieuwe impuls te geven. Dit is de grond van het decreet, de rest is window dressing.

De bespreking van dit voorstel van decreet heeft samen met de verdere bespreking van het decreet inzake de opvulregel en de stemmingen ongeveer twee uur in beslag genomen. Geef toe dat men hier toch wel erg

De Mol

snel heeft gehandeld, vooral als men weet dat men bepaalde afspraken uitdrukkelijk niet wilde nakomen. Men zal uiteraard beweren dat er een grondige discussie heeft plaatsgehad maar elke neutrale waarnemer zal wel tot een andere conclusie komen. Deze zaak is er werkelijk doorgejaagd zonder enige discussie. Volgens het verslag had de enige discussie die plaatsvond betrekking op amendementen om de toepassing nog verder uit te breiden. Hieruit blijkt dat de discussie vooral onder gelijkgezinden werd gevoerd.

Ik heb ook nog een aantal bemerkingen over de tekst zelf. Ten eerste moet vooraf worden opgemerkt dat niet artikel 45 §2 van deze wet wordt vervangen, het gaat om artikel 45 §2, zesde lid en volgende. De eerste vijf leden worden immers behouden, maar ja, wie valt er nu over zulke futiliteiten ?

Ten tweede wordt in de bestaande tekst uit 1993 aangegeven dat de verbouwing moet plaatsvinden op dezelfde plaats zonder oppervlakte- noch volume-uitbreiding. In de nieuwe tekst staat "binnen het bestaande bouwvolume en niet betrekking hebbend op het volledig herbouwen". Als men deze formuleringen naast elkaar legt, lijkt de tweede wel erg dubieus. Wat is het verbouwen van een bestaand gebouw binnen het bestaande volume ? Betekent dit, zoals in de bestaande tekst, dat het volume moet worden behouden zoals het bestaat ? Er is immers geen oppervlakte- of volume-uitbreiding toegelaten. Indien dit de bedoeling is, wat ik nog wil aannemen, dan had men minstens de bestaande tekst moeten overnemen. In deze zin wordt "binnen" ruimtelijk bekeken en heeft het de betekenis van "in" of "binnenin" of "binnen het gebouw". Indien men met "binnen het bestaande volume" bedoelt dat er gewoon mag worden verbouwd met volume- en oppervlakte-uitbreidingen, dan moet er duidelijk worden gezegd dat de verbouwing niet mag leiden tot een gro-

ter volume dan het bestaande vergende volume en dat er bij de verbouwing zonodig oppervlaktewijzigingen en volumeverschuivingen kunnen plaatsvinden. Wat is nu juist volledig herbouwen ? Deze vraag zal ongetwijfeld aanleiding geven tot overloze discussies. Moet er 95 procent worden herbouwd of moet er 50 procent worden herbouwd ? Hier dient duidelijk een clausule aangehecht te worden en een verklaring van de minister. Ik geef even een voorbeeld. Volstaat het bij een bestaande woning met een garage om de garage te laten staan en de woning te verbouwen ? Hier is immers geen enkele beperking ingebouwd. Men moet bepalen dat het op dezelfde plaats moet gebeuren en dat er geen andere inplantingen mogelijk zijn.

In alinea 2b staat "met uitzondering van woningbouw". Ik heb woningbouw opgezocht in het woordenboek en deze term slaat op het totaal aantal woningen dat wordt gebouwd. Ik kan aannemen dat Van Dale hier een andere betekenis aan geeft dan de juridische wereld maar het gaat hier duidelijk om slecht taalgebruik. Alinea 2c moet betrekking hebben op een "bestaande vergunde woning". Anders komen er nieuwe misbruiken omdat de tekst enkel "vergunde woning" luidt. De alinea na 2c moet opnieuw vermelden "met uitzondering van een gebouw bestemd voor wonen". Zoals ik reeds heb aangegeven, is woningbouw iets heel anders.

Verder in de tekst vinden we nog eens "de uitbreiding van een vergunde woning". Dit moet weer "de uitbreiding van een bestaande vergunde woning" worden. Gelet op de praktijk is dit zeker geen overbodige aanvulling. Nog verder vinden we "met inbegrip van de bijgebouwen". Wat zijn bijgebouwen ? Ook dit is dubieus. Ik meen dat in de commissie meer duidelijkheid werd verschaft met betrekking tot "volume". Als men het over 20 procent heeft, is het belangrijk te weten dat dit op alle gebouwen slaat en niet alleen op

het woongebouw. Uit het verslag meen ik te kunnen opmaken dat dit betrekking heeft op alle gebouwen.

Ik ga nog even in op de overgangsmaatregel. Ik citeer : "Komen . . . in aanmerking voor het verlenen van een "bouw"vergunning, indien . . . een bouwaanvraag wordt ingediend voor de percelen . . .". Dit is geen goede formulering. Een bouwaanvraag wordt ingediend om een toelating of een vergunning te krijgen om iets te doen en uiteraard niet voor percelen. Een betere tekst zou bijvoorbeeld zijn : "Een bouwaanvraag wordt ingediend conform een overeenkomstig artikel 63.1 afgeleverd stedenbouwkundig attest, dat in de aangegeven bestemming en/of voorwaarden voorhoudt dat een zonevreemde woning kan worden uitgebreid of herbouwd".

Hieraan moet zeker worden toegevoegd dat de attesten die voor 20 augustus 1993 met een bouwvergunning gehonoreerd werden hier niet bedoeld worden. Dit zou kunnen door toevoeging van de tekst : ". . . worden verleend op voorwaarde dat er nog geen bouwvergunning werd verleend conform die stedenbouwkundige attesten". Anders zal er zeker een dubbel gebruik komen en kunnen alle bouwvergunningen op basis van een attest hernomen worden. Ik geloof niet dat dit de bedoeling was. In de tekst moet dan "de" worden geschrapt uit de zinsnede "op de voorwaarde".

De vraag rijst welke zin punt a) van de overgangsmaatregel heeft nu er terug een verbouwingmogelijkheid wordt ingevoerd voor iedereen. De bezitters van dergelijke attesten worden beperkt tot 700 kubieke meter. Het is mij niet duidelijk waarom men een aparte regeling maakt die de ene 700 en de andere 800 kubieke meter toestaat. Het is niet zo positief om twee regelingen te gebruiken afhankelijk van het feit of het gaat om een overgangsregeling of niet. We vinden ook hier de formulering : "In afwijking van alle desbetreffende wettelijke bepalingen". Dit is ge-

De Mol

woon prof. Ik heb reeds aangegeven dat dit eigenlijk niet kan.

Mijnheer de minister, in het **minidecreet** was in een hele procedure voorzien. Een van de elementen daarvan was het openbaar onderzoek. De vraag is dan wie wie nog gaat adviseren en op welke basis dat zal gebeuren. Dit betekent dat het bestuur Ruimtelijke Ordening hier volledig buiten wordt gehouden en dat er geen advies zal worden gegeven. Ik dacht dat men het dossier minstens zou moeten vervolledigen met een openbaar onderzoek.

Daarbij moet ook de gemeenteraad worden betrokken, want hoe kan deze anders de vergunningen bijhouden wanneer zij niet op de hoogte is gebracht. Ik zou wensen dat daaraan wordt toegevoegd : "Indien er geen uitspraak komt binnen de termijn is de bouwvraag definitief geweigerd", ik denk dat dat meer dan noodzakelijk is. Ik denk echter dat al die opmerkingen overbodig zijn, want niemand zal er dieper op ingaan. Verder staat er ook : "de stede-bouwkundige attesten bedoeld . . . behouden hun rechtskracht". Dit moet zijn "hernemen hun rechtskracht". Gezien die attesten vervallen zijn, kan er niet van behouden worden gesproken. Er zou ook aan toegevoegd moeten worden : ". . . voor het verlenen van de vergunning conform de procedures, zoals voorzien in artikel 79 van het decreet van 28 juni 1984". Ik heb dit ook bedoeld met de term "openbaar onderzoek".

Mijnheer de minister, ik had de intentie een aantal amendementen in te dienen. Ik heb dit niet gedaan omdat ik begrepen heb dat dit niets te maken heeft met decretaal werk. Daarin participeren heeft dan ook weinig zin.

Wij stellen vast dat de bepaling van het mini-decreet met betrekking tot het verbouwen van een bestaand vergund gebouw opnieuw mogelijk

wordt in de meest gevoelige gebieden.

Men heeft via een amendement van mevrouw **Tyberghien-Vandenbusche** immers bepaald dat verbouwen in deze gevoelige gebieden wel mogelijk is wanneer de dienst Natuurbehoud en Ontwikkeling van **Aminal** gunstig advies verstrekt.

Dit is weer eens de kat bij de melk zetten.

Dit amendement wil de toestand terug in het leven roepen die gold vóór dat het vierde uitvoeringsbesluit - en dat heeft jaren geduurd - met betrekking tot de gebieden waar het **minidecreet** niet van toepassing is, van kracht was. Als doekje voor het bloeden wordt het gunstig advies van de dienst Natuurbehoud vermeld.

Mijnheer de minister, ik vraag mij af waarom men dit niet doet in veel dringender gevallen. Wij stellen vast dat ten aanzien van reliëf- en vegetatiewijziging de meest ergerlijke dingen gebeuren. Waarom gaat u daar dan niet over tot het vragen van de dienst Natuurbehoud ? De meest kwetsbare gebieden zouden dan toch beschermd zijn. Ik zou het op prijs stellen mocht de minister zich hierover uitspreken.

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 9 juni 1993 hechtte de Vlaamse Raad zijn goedkeuring aan twee ontwerpen van decreet die een einde stelden aan de veralgemeende toepassing van respectievelijk de opvolregel en het **minidecreet**.

Samen met een aantal CVP-collega's hebben wij ons tegenover deze nieuwe decreten vrij terughoudend opgesteld. Ook onze zorg ging en gaat nochtans uit naar een optimale bescherming van de open ruimte en naar een ordentelijke ruimtelijke ordening. Tegelijk evenwel waren wij bezorgd voor een aantal niet gewenste sociale en sociaal-economische

gevolgen, die zouden voortvloeien uit de blote afschaffing van bedoelde decreet-bepalingen. Wij waarschuwden hiervoor en drongen aan op overgangsmaatregelen.

Nu, ruim één jaar later, zijn de geesten blijkbaar gerijpt en is men dan toch bereid over overgangs- en versoepelingsmaatregelen te spreken. Weliswaar heeft de minister steeds vooropgesteld dat de niet-gewenste effecten van de afschaffing van **minidecreet** en opvolregel zouden worden ondervangen, onder meer door het in uitzicht gestelde grote decreet inzake ruimtelijke ordening. Wij twijfelen niet aan de goede bedoeling van de minister in deze, maar wij betreuren wel dat ondertussen bij zoveel mensen nodeloos onrust en twijfel werd gezaaid, met **betwistingen** tussen mensen en zelfs familieleden tot gevolg.

Mijnheer de minister, collega's, mijn mening is dat wij de mensen dit niet hadden moeten aandoen, ook omdat het vertrouwen in de politiek en in de politici niet heeft gediend.

De voorstellen van decreet die thans voorliggen, bieden aan heel wat mensen, die zich onheus behandeld voelen, enig soelaas.

Wat de opvolregel betreft wordt gedurende een vrij korte periode, namelijk tot 31 maart 1995, voorzien in de mogelijkheid om de destijds door de overheid toegekende titel — in de vorm van een stede-bouwkundig attest of een bouwvergunning — nog zijn normale gevolgen te laten hebben.

Blijkt dit niet meer mogelijk of wenselijk, dan kan eventueel aanspraak worden gemaakt op een schadeloosstelling. Onze ervaring met **planschade** zijnde wat ze is, hoop ik dat aldus geen doos van **pandora** wordt geopend.

De in dit voorstel voorzien procedure is uitzonderlijk en strikt. De beslissing valt in eerste en laatste aanleg. Mijn vrees — maar dat is slechts een randopmerking, misschien niet

Ondervoorzitter Jacques Timmermans (SP) verdedigde de ingediende voorstellen van decreet tot wijziging van de bestaande wetgeving op de ruimtelijke ordening

onbelangrijk — is dat dit wel een zou kunnen leiden tot een abnormaal grote toevloed van dossiers naar de Raad van State, omdat dat het laatste middel is, zelfs om vergissingen recht te zetten.

Wat het minidecreet aangaat, wordt voor zone-vreemde woningen in de mogelijkheid voorzien om deze aan de actuele comforteisen aan te passen. De beperking bij uitbreiding tot maximum 700 m³ komt ons gewenst voor. Evenwel komt de gelijktijdige beperking tot 20 percent van het bestaande volume ons minder begrijpelijk voor. Beoogt men hier inderdaad bewust een Mattheus-effect in te bouwen? Is het dus gewenst en gewild dat de groteren meer mogen dan de kleineren? Ik bedoel hiermee dat degenen die reeds over een redelijk volume beschikken, meer mogen uitbreiden dan de kleineren. Was het niet veel beter geweest in een variabele beperking te voorzien

op basis van de gezinsgrootte, zoals op een bepaald ogenblik werd gesuggereerd? Misschien kan hieraan nog worden tegemoet gekomen bij gelegenheid van de bespreking van het grote decreet ruimtelijke ordening.

In het derde lid van paragraaf 2 van artikel 79 van de basiswet wordt bepaald en ik citeer: De uitbreiding kan met bijgebouwen slechts leiden tot een maximale uitbreiding met 20 percent en tot een maximum totaal volume van 700 m³. Betekent zulks dat een piepkleine woning, met in verhouding belangrijke bijgebouwen, bijvoorbeeld stallingen, geen of zeer weinig uitbreidingsmogelijkheden heeft?

Of zijn de 700 m³ enkel als eindlimiet bedoeld voor de woning zelf? Ik zou hierover graag klaarheid krijgen.

Ik blijf betreuren dat de Vlaamse regering niet akkoord ging om, zoals door mij via een amendement in de

commissie gesuggereerd, meteen ook een oplossing te voorzien voor, minstens ten aanzien van de openbare weg ongelukkig ingeplante woningen, op of over de rooilijn of de scheidingslijn tussen de openbare weg en de aangelande eigendommen.

Deze woningen, waar ze zich bevinden, laten verbouwen en uitbreiden zonder ze tot herinplanting te noemen, betekent dat men nog eens voor decennialang een ongewenste toestand bevriest en zelfs versterkt, met ongewenste effecten voor de ruimtelijke ordening, de verkeersveiligheid en de voorzieningeninfrastructuur.

In de commissie verwees de minister voor de oplossing van dit probleem naar de mogelijkheden van algemene en bijzondere plannen van aangeleg. Ik betwijfel, en dit is in alle hoffelijkheid gezegd, mijnheer de minister, de zinvolheid van een dergelijke oplossing, deels omwille van de logheid en de kostprijs van de procedure; deels omwille van het feit dat men de deur aldus veel wijder dreigt open te zetten dan ik beoogde. Immers, als men toelaat om a.p.a.'s en b.p.a.'s te maken, kan men evengoed iets verder gaan dan het probleem van een woning op of over de grens. Men kan ook via een a.p.a. of een b.p.a. bepalen dat een woning die zich op een halve, één of twee meter van de rooi- of grenslijn bevindt, moet kunnen worden heringeplant. Ik laat in het midden of dit wenselijk is. Ik wijs er alleen op dat aldus de deur wordt opengezet voor praktijken die ik met dit amendement niet had beoogd.

Mijn bezwaar is gedeeltelijk ook gesteund op het feit dat ik mij afvraag of een a.p.a. of een b.p.a. eigenlijk een instrument moet zijn om individuele problemen op te lossen. Voor mij is een a.p.a. of een b.p.a. een algemeen beleidsinstrument waarin men opties neemt en doelstellingen voor de toekomst formuleert. Stel u eens voor, als men via een a.p.a. op het grondgebied van de gemeente al deze potentiële, individuele pro-

Tant

bleemgevallen moet inkleuren of aanduiden, tot welke onoverzichtelijke toestand zulks aanleiding dreigt te geven. Zal men dan van de kant van de toezichhoudende overheid, die minder met de plaatselijke toestand vertrouwd is, wel oordeelkundig over de opportuniteit van dergelijke a.p.a.'s en b.p.a.'s kunnen oordelen ?

Tenslotte kan ik niet anders dan erop wijzen dat de bijsturing van het mini-decreet geen enkel soelaas brengt voor zone-vreemde gebouwen, andere dan woningen. Allerlei zone-vreemde, ambachtelijke bedrijfjes, die vaak weinig of **niet-hinderlijk** zijn voor hun omgeving, zoals elektriciteitszaken, kleine garages of een hoefsmid, blijven tot hiertoe verstoken van elke mogelijkheid om zich te moderniseren in zover dit tot enige uitbreiding aanleiding zou geven. Dergelijke bedrijfjes bepalen nochtans mede de interne dynamiek van een dorp en van het landelijk gebied in het algemeen. Ook hier verwijst de minister naar een mogelijkheid van een algemeen of bijzonder plan van aanleg en ook hier vraag ik mij af of zulks realistisch is. In mijn gemeente werd, conform de idee die u vroeger reeds lanceerde, met de voorbereiding van dergelijke plannen van aanleg aangevangen. Ik kom tot de onthutsende vaststelling dat het daar gaat over ongeveer 120 tot 150 bedrijfjes en dit in een gemeente met 7.600 inwoners. Is het wel gewenst om dergelijke, geïsoleerde problemen planologisch te vertalen ? Overigens staat dit niet haaks op de spontane dynamiek van onze KMO's waarvan er zeer veel ontstaan zijn in de garage of in een ander bijgebouwtje bij een woning. Wenst men hieraan effectief een punt te zetten ?

Mijnheer de minister, het blijft mijn overtuiging dat, vroeg of laat, toch weer zal moeten worden uitgekeken naar een normatieve oplossing voor minstens een deel van deze problemen, ook omdat onze spontane

Vlaamse dynamiek ons hiertoe zal nopen ; tenminste wanneer hij nog de kans krijgt om te ontstaan en zich te ontwikkelen.

Overigens dreigt het oneigenlijke gebruik van a.p.a.'s en b.p.a.'s een omgekeerd effect te hebben dan datgene wat u goedmenend beoogt. Laat ons dan ook eerder vroeg dan laat teruggrijpen naar normatieve instrumenten in deze.

Ik kom tot mijn besluit. De overgangsmaatregelen betreffende de opvulregel ondervangen wellicht een goed deel van de asociale gevolgen van de blote afschaffing. De heropening van het minidecreet biedt uitzicht op een oplossing voor het in behoorlijke staat houden van onze landelijke woningen, zonder dat er nog kan worden overdreven inzake bouwvolumes enzovoort.

Jammer genoeg wordt geen oplossing geboden voor de ruimtelijke problemen van onze vaak terecht in het landelijke gebied gevestigde kleinere economische entiteiten die vaak op een lokaal cliënteel zijn aangewezen. Indien men deze niet toelaat zich aan te passen om mee te evolueren dan dreigt men de achterstand van de landelijke gebieden op het vlak van voorzieningen nog te versterken.

Ik vind het jammer dat de heer De Mol niet meer aanwezig is.. . **(Er wordt de heer Tant op gewezen dat de heer De Mol zich achter hem bevindt, naast de voorzitter)** Wel ja, het is toepasselijk dat de heer De Mol zich achter mij bevindt want zijn opmerking daarnet gebeurde ook achter mijn rug.

Ik wil dus nog even terugkomen op een insinuatie van de heer De Mol — indien mijn informatie juist is althans — waarbij hij stelde dat een dossier nog net binnen de wettelijke termijn werd afgewerkt. Mijnheer De Mol, wat is hieraan verkeerd of onwettelijk ? Is administratieve traagheid dan plots een deugd geworden ?

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Tant, bij financiële transacties is voorkennis of het misbruik ervan een zware fout. Soms is er veel gelijkenis tussen financiële operaties en operaties in ruimtelijke ordening.

De heer P. Tant : Mevrouw Vogels het ware interessant dit te illustreren aan de hand van een concreet voorbeeld, of blijft u ook liever bij algemene insinuaties ?

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Tant, hiermee bedoel ik alleen dat indien u jaren op voorhand aankondigt dat de opvulregel wellicht zal worden geschrapt en u bent als parlements lid betrokken.. .

De heer P. Tant : Niet ik, mevrouw Vogels. Ik heb trouwens de schrapping van de opvulregel niet goedgekeurd.

Mevrouw M. Vogels : Ik bedoel dat de situatie van een parlements lid dat is betrokken bij de uitvoering van het decreet en precies weet hoe lang de termijn nog zal lopen en misschien ook weet wanneer het decreet in het Staatsblad zal verschijnen, een beetje te vergelijken is met de voorkennis die bepaalde personen hebben aangaande rentestijgingen of rentedalingen op de financiële markt.

De heer P. Tant : Ik ken het verschil tussen het aanduiden van feiten en het lanceren van insinuaties. Het typische kenmerk van deze laatste uitspraken is dat zij steunen op een aantal hypothesen die niet worden bewezen, wat ik jammer vind. Inderdaad, het zou prettiger zijn met elkaar van gedachten te wisselen over precieze feiten.

Welnu, ik zal op mijn beurt uitgaan van een hypothese. Wat is er laakbaar aan wanneer iemand ter elfder ure verneemt dat het decretale kader aangaande het stuk grond dat hij tot dan bebouwbaar achtte, dreigt te veranderen, gebruik maakt van zijn recht dat op dat ogenblik nog bestaat — a fortiori wanneer hij beschikt over de nodige bouwvergunningen ?

Tant

Ik verheel u niet dat wanneer ik vroeger om raad werd gevraagd — en ik hoop dat heel wat collega's dat doen — ik die personen waarschuwde dat er wijzigingen op til waren, zij het aangaande de fiscale reglementering, de reglementering betreffende de dienstplicht, of andere.

Is het niet normaal dat een parlements lid aan de bevolking tracht duidelijk te maken wat het bestaande wettelijke kader is.

Mevrouw M. Vogels : De bedoeling van het parlements lid ter zake was het dienen van het algemeen belang.

In dit geval moest men trachten een trendbreuk te realiseren en de opvulling, de uitvoering van het *mini-decreet*, te verhinderen.

Welnu, dan wordt van u verwacht — a fortiori als lid van de meerderheid — dat u de geest van het beleid ondersteunt, maar niet dat u uw *burgemeesterspetje* opzet en, dank zij uw voorkennis, elke burger individueel ervan verwittigt dat hij een of ander snel moet afhandelen. Dat is immers tegen de geest van het beleid dat door uw minister wordt gevoerd.

De heer P. Tant : Mevrouw Vogels, u maakt een intentieproces. Ik ben van mening dat tot op de laatste dag gebruik kan worden gemaakt van de rechten die men heeft.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer Tant, u zei dat u de burger zou inlichten aangaande bepaalde decreetale of wettelijke bepalingen. Welnu, doe dat nadat zij werden goedgekeurd, maar niet wanneer zij als het ware afgelopen zijn.

De heer P. Tant : Dat is ook zo gebeurd. Maar als de mensen zich willen informeren, dan kan men hen toch niet aanraden bepaalde daden niet meer te stellen omdat de termijn bijna verstreken is ? Het meest logische in dat geval is toch hen te zeggen dat de termijn dreigt te verstrijken en dat zij aanstonds moeten han-

delen indien zij nog wensen gebruik te maken van hun rechten.

De heer J. De Mol : Mijnheer Tant, u beweert dat ik een en ander heb geïnsinueerd aangaande het afhandelen van een aantal zaken ter elfder ure. Maar dat waren geen insinuaties ; wel vaststellingen.

Heel wat schepencolleges zetelden de vrijdagmiddag en sommigen zelfs zaterdagvoormiddag. Op de laatste dag werden op de provinciale directies in de gangen allerlei stedenbouwkundige adviezen verstrekt aan klerken en opstellers.

In mijn gemeente zijn drie gevallen van onwettelijke toepassing. Waarschijnlijk is dat toevallig, maar ik zal ze even op een rijtje zetten : een opvulling met een landbouwbedrijf, een bouw in tweede zone en een opvulling in een groene zone waarbij 85 meter werd in beslag genomen.

Het grote probleem was dat bepaalde dossiers snel moesten worden afgesloten, zonder dat een degelijk onderzoek hieraan voorafging. Hierbij werden de meest flagrante fouten gemaakt en dan druk ik mij nog beleefd uit.

De voorzitter : Collega's, mag ik u vragen de heer Tant toe te laten zijn betoog te besluiten ?

De heer P. Tant : Elke onregelmatigheid moet worden gesanctioneerd en daarvoor moeten de nodige middelen worden aangewend. Daarmee heb ik geen enkel probleem.

Er kunnen uiteraard overal fouten worden opgespoord in de toepassing van om het even welke reglementering. De vraag is of dit alles op dit ogenblik moet worden ten tonele gevoerd, tenzij daarachter een *welbepaalde* bedoeling schuilt. In dat verband denk ik aan het oude Romeinse gezegde *post op, ergo propter hoc*, hetgeen betekent dat wanneer iets nadien wordt gezegd, het wellicht *causaal* in verband zal worden gebracht. Dit laat ik voor uw rekening, mijnheer De Mol.

Ik sluit af met een *gedachtenoefening*. Mijnheer De Mol, ik hoorde u daarnet zeggen dat u vaak een *eenzame* strijd voerde. Mevrouw Vogels onderbrak u om te zeggen : "je wilt het niet, maar ik stond aan jouw kant". *Post factum* is dat uiteraard een troost, maar op het ogenblik van hoogste nood en eenzaamheid helpt dat niet veel.

Mijnheer De Mol, wanneer u in een politieke democratie het gevoel heeft systematisch alleen te staan, dan moet u zich in de eerste plaats afvragen waarom dat zo is. Het zou wel eens kunnen dat u tot de slotsom moet komen dat u eigenlijk de enige idealist blijkt te zijn, de enige die het goed bedoeld.

Eigenlijk is dat alles behalve christelijk, al zal dat uw zorg niet zijn, maar het is zelfs een tikkeltje hoogmoedig. Dergelijke deugd kan nauwelijks tieren in een democratisch besteld.

De heer J. Geysels : Mijnheer Tant, een beetje bescheidenheid inzake idealisme zou u sieren !

De heer P. Tant : Wij moeten de moed hebben om naar elkaar te luisteren en om niet a priori aan te nemen dat wij over de enige waarheid beschikken.

Mijnheer De Mol, ik wou u troosten in uw eenzaamheid.

Mijn uiteenzetting is geëindigd in een preek, maar u mag gerust zijn, ik zal niet met de schaal rondgaan.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit respect voor de medewerkers zal ik geen ellenlange preek houden. Het is trouwens ook niet mijn gewoonte op de preekstoel te staan.

Namens de SP-fractie onderschrijf ik de sociale motivering die de heer Breyne in zijn toelichting heeft verwoord.

Timmermans

Met de bedenkingen van de heer Tant ben ik het echter niet volledig eens. Zij zullen het voorwerp uitmaken van een latere discussie, die door de minister werd aangekondigd in het kader van de globale herziening van het decreet op de ruimtelijke ordening. Het domein waarbinnen wij discussiëren, moet duidelijk worden afgebakend. Op deze tribune worden heel wat dingen gezegd die niet correct zijn of worden de zaken alleszins negatief voorgesteld.

In de eerste plaats doe ik opmerken dat de opvulregel niet opnieuw wordt ingevoerd, in tegenstelling tot wat door sommige collega's wordt beweerd. Het gaat om een aantal specifieke gevallen, beperkt tot de stringente toepassing van het principe van de opvulregel tot de 70-metergrens.

Er worden geen andere rekbare instrumenten aangehaald om dit principe zo ruim mogelijk te doen toepassen. In het voorstel dat thans ter goedkeuring voorligt, is zeer stringent aangegeven op welke wijze dit kan worden toegepast.

De dossiers moeten aanhangig zijn op basis van een goedgekeurd stedenbouwkundig attest of van een vergunning. Nieuwe dossiers worden dus uitgesloten. Deze vaststelling is van belang om zich een idee te vormen van de omvang van het probleem.

Indien het om een theoretisch mogelijke ingreep op de open ruimte zou gaan, voorziet het initiatief van de SP in de mogelijkheid dat het college van experts de Vlaamse regering kan adviseren een bouwvergunning te weigeren. Wanneer een aanvraag negatief wordt beoordeeld vanuit het oogpunt van de open ruimte, wordt er een schadevergoeding uitbetaald. Hierover is een discussie ontstaan. De minister heeft verwezen naar de modaliteiten die binnen de Vlaamse regering worden uitgewerkt om over te gaan tot het betalen van een schadevergoeding.

De SP-fractie vindt dat deze maatregel niet voldoende verreichend is. Mensen die een grond als bouwgrond hebben gekocht, willen niet opgescheept blijven met landbouwgrond. De schadevergoeding, die bestaat uit het prijsverschil tussen de beide bestemmingen, is slechts een doekje voor het bloeden.

De Vlaamse regering moet artikel 37 van de wet op de Stedebouw aanwenden, dat bepaalt dat men één perceel kan inkopen. Op die manier wordt het probleem voor het individu op een sociaal verantwoorde manier opgelost. Dit is het dubbele spoor dat in dit decreet wordt aangebracht en dat sociale motivering en bewogenheid combineert terwijl de open ruimte wordt gevrijwaard. Dit is de juiste context waarin deze materie moet worden behandeld.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Mijnheer Timmermans, ik heb in mijn uiteenzetting gezegd dat de opvulregel een collectieve regelgeving is, die moet kunnen gelden voor alle burgers die zich in dezelfde situatie bevinden.

U hebt het gehad over het al dan niet beschikken over een voorkeuren. Volgens uw stelling worden de mensen die geen voorkennis hadden van de nieuwe regelgeving, het slachtoffer. In dit geval kan niet worden gesproken van een identieke behandeling van de burgers die zich in dezelfde situatie bevinden.

De heer J. Timmermans : Mijnheer Devolder, indien men uw stelling zou volgen, dan wordt de opvulregel opnieuw toegepast.

Ik heb aan mevrouw Vogels gezegd dat ik niet op hetzelfde hoopje met de VLD wil worden geveegd. Er is immers een opmerkelijk verschil tussen het voorstel van de VLD en dat van de SP.

Mevrouw Vogels wil per se alle zonden op de rug van de SP schuiven. Zij weet in haar hart beter dan wie ook dat wij oog hebben voor de open

ruimte en dat de open ruimte met dit voorstel niet verder wordt aangetaast.

Mevrouw Vogels, u hebt in uw uiteenzetting geen enkel argument aangehaald dat dit zou ontcrachten. Ik sta volledig achter uw analyse en filosofie ten opzichte van de globale invulling van de ruimtelijke ordening. Ik schaam mij niet om dit omwonden toe te geven. Ik ben het echter niet eens met uw gratuite bewering dat dit voorstel strijdig is met deze filosofie. Er bestaat geen SP-vleugel De Mol. De heer De Mol heeft zijn persoonlijk standpunt uiteengezet, wat zijn recht is.

Mevrouw M. Vogels : De heren Landuyt en Vande Lanotte hebben zich bij de procedurestemming onthouden. Ik leid hieruit af dat de heer De Mol misschien toch niet zo alleen staat met zijn opvattingen.

De heer J. Timmermans : Ik wil het stemgedrag van mijn SP-collega's niet beoordelen. Hierop kan wellicht op een andere plaats worden ingegaan. Dit is echter niet van fundamenteel belang vermits zij hebben verklaard de goedkeuring van het decreet niet in de weg te zullen staan.

De filosofie en het nefaste van het vroeger beleid van ruimtelijke ordening dateert van een vorig bestuur.

Met dit voorstel wordt de trendbreuk verdergezet. Ik moet mij niet schamen om dit voorstel openlijk te verdedigen.

Ik wil niet verder discussiëren over het feit dat er altijd misbruiken zijn geweest. Dit doet niets ter zake in de discussie over de nieuwe regeling, die wij zo consciëntieus mogelijk vorm hebben willen geven.

Men kan altijd naar het verleden refereren om in de toekomst beslissingen af te wijzen, maar dat is niet meer relevant. Men kan toch niet blijven verstoppertje spelen.

Zoals we ook in de commissie hebben gezegd, gaat het ons niet om

Timmermans

vroegere misbruiken. Het komt er op aan om een sluitende regelgeving uit te werken en de dossiers zo objectief en open mogelijk te behandelen.

Kan de minister ons in deze vergadering de toezegging doen dat alle dossiers, die in het kader van de opvolgeregels in de commissie van experts worden behandeld, zullen worden genoteerd in een afzonderlijk register ?

Wij kunnen dan later via vragen om toelichting en interpellaties controleren wat het resultaat is geweest van deze overgangsmaatregel. Wij kunnen ons dan niet meer verschuilen achter het feit dat we niet weten om hoeveel dossiers het gaat en kunnen dan precies nagaan in hoeveel dossiers de commissie van experts en de Vlaamse regering een bouwtoelating hebben gegeven en in hoeveel schadevergoeding of inkooprecht werd toegestaan.

Dat is volgens mij de meest democratische en open controle van het beleid. Dan kunnen er ook geen insinuaties meer worden gedaan.

Ik betreurt het namelijk dat men op deze tribune en zonder bewijzen altijd spreekt over politiek dienstbetoon. Ieder van ons is het slachtoffer van zulke gratuite bewering die via de pers de bevolking ter ore komt.

Als er concrete bewijzen zijn, dan moet er klacht worden ingediend en moeten de schuldigen worden gestraft.

Mijnheer de voorzitter, ik besluit.

De zonevreemde gebouwen zijn gebonden aan een sociale dimensie. Men mag die woningen niet verder laten verkrotten. Men moet ze dus bewoonbaar houden.

Door het inschrijven van die sociale dimensie wordt speculatie uitgesloten. Men kan namelijk geen oude woningen meer opkopen om nieuwe kasten van villa's te bouwen in zone-

vreemde gebieden. Vandaar onze eis dat er enkel kan worden herbouwd en beperkt uitgebreid, en dat men er geen nieuwe woning kan bouwen.

Mijnheer de voorzitter, namens de SP-fractie kan ik u meedelen dat we deze twee voorstellen — misschien behoudens één uitzondering — unaniem zullen goedkeuren. **(Applaus)**

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de zorg voor de open ruimte, het recht op wonen en de leefbaarheid van het platteland zijn de hoofdthema's in de bespreking van de commissie en van vandaag.

Als men spreekt over de open ruimte en over het platteland, moet men weten waarover men het precies heeft. Dit lijkt vandaag in het debat niet zo duidelijk te zijn.

Ik wil allereerst onderstrepen dat het platteland niet bestaat. Er zijn verschillende types van plattelandsgebieden. Elk gebied heeft eigen, specifieke kenmerken en ontwikkelt zich verschillend naargelang de aanwezigheid van stedelijke kernen.

Het ruimtelijk beleid moet uitgaan van deze variatie van kenmerken en kwaliteiten en moet oog hebben voor de eigenheid.

Op deze basis wordt bepaald waar wel kan worden gebouwd en verbouwd en waar niet meer en waar landschap en natuur het meest waardevol zijn en waar minder.

Duurzame ontwikkeling is in dit verband een nieuw begrip maar de verwevenheid van de maatschappelijke functies mogen niet uit het oog worden verloren. Het zoeken naar een ruimtelijk beleid moet hierop en op het zoeken van leefbare evenwichten, die van gebied tot gebied verschillen, worden gestoeld.

De Westhoek is hiervan een schoolvoorbeeld. Hij is groot : bijna de helft van de provincie West-Vlaanderen.

De ruimtelijke ontwikkeling van het platteland doorbreekt vooral de jongste jaren administratieve en sectorale grenzen in versneld tempo. Wat men ook beweert, ze is meer dan de som van afzonderlijke beleidsopties en de vermenigvuldiging van de verlangens van elke sector.

Ruimtelijke ordening doorbreekt veel circuits van besluitvorming. Een geïntegreerd beleid is de hoofdzaak en is noodzakelijk om alle aspecten aan bod te laten komen.

De bespreking van deze decreten is een confrontatie van het centraal niveau en van de lokale ruimtegebruikers om via conflict naar samenwerking en afstemming van inspanningen te komen. Dit is alvast mijn conclusie.

Er is — soms met reden — angst voor theoretische prognoses van huisvestingsbehoeften. Ze doen inderdaad vrees ontstaan voor de open ruimte. De absolute klemtoon moet worden gelegd op inbreiding. Vernieuwing moet worden vertaald in een aangepast instrumentarium, ook en vooral voor de kleine dorpskernen in het platteland. Dat wordt soms wel eens vergeten. De bewoners en de gebruikers van het platteland moeten ook kunnen rekenen op verantwoordelijke politici voor de planning en de vormgeving van het beleid dat respect en waarborgen moet inbouwen om de leefbaarheid te garanderen in die gebieden. Niet alles kan nog overal. De basiskwaliteiten van het platteland — landschap en natuur, en dus de open ruimte — moeten worden gevrijwaard. Men weet dit ook op het platteland en iedereen is het hiermee eens, maar dat moet gebeuren afgestemd op leefbare evenwichten gezien de verwevenheid van de vele maatschappelijke functies in die gebieden die men soms Rest-Vlaanderen noemt.

Het wooncomfort, gebaseerd op de normen die door het NIS worden gehanteerd, moet realiseerbaar blijven. Anders wordt leegstand gesti-

Tyberghien-Vandenbussche

muleerd en neemt de verkrotting automatisch heel snel toe.

De leefbaarheid van het platteland wordt mede hierdoor bepaald. De historisch gegroeide zonevreemde woningen en activiteiten vormen inderdaad levende cellen in deze gebieden, zoals de heer Tant daarnet opmerkte. Winkels en ambachtelijke bedrijven moeten aandacht krijgen in de bespreking van het nieuwe decreet.

Wat baat het allerlei steunprogramma's op te zetten voor ontwikkelingsgebieden als men niet de mogelijkheid inbouwt om de woonkwaliteit te garanderen ?

Hieruit vloeien een reeks van gevolgen. De commerciële dienstverlening staat of valt met deze opstelling. De winkelvoorziening is toch een basisvoorziening in het bepalen van de leefbaarheid. In de dunbevolkte gebieden, zoals in Alveringem, wonen 75 mensen per km².

Ook de culturele uitrusting — en vermelden we alleen maar de scholen — hangt hiermee samen.

Als er geen verbouwing noch vernieuwing meer mogelijk is, dan tekent men het doodvonnis en het uitbloeden van onze leefkernen op het platteland. De kwaliteit van het leven in het plattelandsgebied is en blijft onze grote zorg, wat ik als bewoner en spreekbuis van zo'n streek heel luid wil herhalen en onderstrepen.

De achttien onafhankelijke gemeenten van de Westhoek zijn een fusie van kleinere woonkernen. Deze woonkernen of dorpen liggen inderdaad in de open ruimte, los van stedelijke kernen. Zij hebben een eigen naam en eigen kenmerken die ze tot dat bepaald dorp maken.

De zuivere Westhoek kan zo worden opgedeeld in 92 deelgemeenten. Daarin bestaan gesplitste, duidelijk aparte woonkernen met daarnaast een groot aantal verspreid wonende

mensen : op een groen eiland zoals Mieke Vogels daarnet zei.

Diksmuide bijvoorbeeld heeft 15 leefdorpen, is 15.000 hectaren groot en heeft 15 .000 inwoners, dus 1 per hectare. Een prachtige streek. Le plat pays van Jaques Brel. Een streek waarvan ik hou, waarop ik verzot ben.

Wij verheugen ons over de versoepeling gerealiseerd in de decreten, vooral waar het de verbouwingsmogelijkheden in de agrarische zone betreft. De grootste agrarische aaneengesloten zone van ons land ligt bij ons. Hiermee kunnen wij de vergrijzing ombuigen naar een jongere en actieve generatie. Hiermee verschaffen wij weer woonruimte aan jonge en groeiende gezinnen in bestaande woningen die weer functioneel kunnen worden. Toch moet ik ook mijn spijt uitdrukken dat wij de beperking van 20 procent uitbreiding in de commissie niet konden doorbreken.

Hierbij bouwen wij een onrechtvaardigheid in gezien de gezinsdimensie niet in rekening kan worden gebracht. Ook dat verdient onze speciale attentie en zal in het nieuwe decreet opnieuw aan bod moeten komen. De maximumgrens van 700 m³ is een voldoende waarborg tegen misbruiken als iedereen op zijn plaats zijn verantwoordelijkheid neemt.

De huisvestingspolitiek is de basis van onze streekontwikkeling. Velen weten dit wel maar velen wensen ook liever een open ruimte zonder mensen, zonder huizen. Zelfs het woord uitdoving is hier op de tribune gevallen. Het is gevaarlijk wanneer men in de politiek de realiteitszin verliest, als men geen oog openhoudt voor de autochtone bevolking en hun familie. De mensen uit de plattelandsgebieden voelen zich vaak verlaten en vergeten bij het tot stand komen van een nieuwe ruimtelijke ordening. Deze mensen houden van hun streek, zorgen er voor en willen er blijven wonen. Laten wij dit nooit vergeten in al onze ijver

voor hervorming en herziening en in de keuze van het beleid. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil mij eerst even richten tot de heer De Mol die naar verluidt heeft gezegd dat de commissie slechts twee uur zou hebben besteed aan de behandeling van het voorstel van decreet, inclusief de stemming.

Mijnheer De Mol, ik heb er eventjes het verslag op nageslagen en abstractie makend van de twee laatste bladzijden waar de tekst zoals hij is aangenomen door de commissie is afgedrukt, dan nog zijn er niet minder dan 24 bladzijden aan de besprekingen gewijd.

Wanneer de commissie dat op twee uur heeft kunnen bereiken, dan vraag ik dat de commissie voor de Ruimtelijke ordening van de Vlaamse Raad de toelating krijgt om zich in het Guinness book of records te laten opnemen, want sneller kan het niet.

Indien er maar twee uur over die zaak zou zijn gepraat dan is het verslag niet juist want dan zou u twee uur het woord hebben gehad.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, de heer Van den Eynde heeft slecht geluisterd.

Ik heb dat gezegd betreffende de bespreking van het minidecreet dat enkel op woensdagvoormiddag werd besproken, samen met de artikelsgewijze bespreking en het verderzetten van de algemene bespreking over de opvolgeregels.

De commissie is om 10 uur begonnen en ik veronderstel dat zij tot een uur heeft geduurd. Dat is drie uur. Dat betekent dat men minder dan twee uur heeft besteed aan het minidecreet.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd over de rechtzetting van de heer De Mol. Ikzelf heb niet gehoord wat hij heeft gezegd. Men heeft het mij meegedeeld. Ik was daarover een beetje verbaasd. Maar geef toe, mijnheer de Mol, dat u in de commissie ruimschoots over het voorstel van de heer Breyne hebt gepraat.

Ik wil ook eventjes mevrouw Vogels van antwoord dienen. Zij verwijst naar het feit dat in onze Grondwet sinds een klein jaar het recht op wonen staat vermeld.

Hoe mooi dit ook klinkt, dat brengt allemaal weinig aarde aan de dijk. In de Amerikaanse grondwet, een tekst die nog net voor de Franse Revolutie is opgesteld, staat dat elke Amerikaan beschikt over the right to pursue happiness. Ik meen niet dat er één Amerikaan gelukkiger is geweest omdat dat in de grondwet staat. Ik wil haar ook zeggen wat mevrouw Tyberghien haar heeft gezegd, namelijk dat men niet zo maar moet dromen van lege gebieden waar men de mensen heeft doen verhuizen. Ik ben ervan overtuigd dat zij geen kwaadaardige bedoelingen heeft, maar mevrouw Vogels heeft hier bijna luidop van volksverhuizing staan dromen. Daarbij krijg ik toch rillingen. Met volksverhuizingen heeft men de jongste jaren toch wel eigenaardige ervaringen. Ik zal niet verwijzen naar Cambodja, dat ligt te ver af. De laatste keer dat in Europa een volksverhuizing van het platteland naar de stad werd georganiseerd was dat in Roemenië, onder Ceausescu. De mensen zouden dan beschikken over allerlei faciliteiten. Dat is geen gelukkige zaak geweest.

Mevrouw Vogels, de manier waarop u de ruimtelijke ordening voorstelt als een redding voor alle problemen, ook voor de stad, is net ietsje overdreven. De ruimtelijke ordening waarvan u het Nederlandse model aanhaalde, heeft daar zeker niet al-

les opgelost. Wanneer ik Amsterdam aanhaalde, dan zei uw fractiegenoot, ja maar Amsterdam is Amsterdam.

Ik verwijs u naar Utrecht waar u Hoog Katrijne maar eens moet gaan bezoeken, dan zal u wel opkijken, of Lelystad, ook zo'n stad die totaal kunstmatig werd gecreëerd en die gebaseerd is op plannen. Daar ligt niet de oplossing voor onze steden. De oplossing ligt gedeeltelijk in ruimtelijke ordening maar ook in veiligheid en in het feit dat de mensen uit onze steden het recht hebben om er zich thuis te voelen. Daar spreekt u meestal niet over. Wij hebben in onze steden mensen nodig die er van oudsher wonen. U bent van Antwerpen. Wanneer wij alle Antwerpenaars zouden vervangen door Gentenaars dan zou Antwerpen, Antwerpen niet meer zijn. De mens heeft ook recht op zijn eigen biotoop.

Mevrouw M. Vogels : De helft van de Antwerpenaars is reeds de stad uitgevlucht naar nieuwe kunstmatige steden in de rand omdat de stad onleefbaar is geworden. Dat is niet omdat er migranten zijn, zoals u insinueert, want die waren er op dat moment nog niet, maar wel ingevolge een gebrek aan groen en het feit dat je in een stad minder rustig kunt leven. Dat zijn de oorzaken.

De heer F. Van den Eynde : Mevrouw Vogels, de mensen vluchten uit de steden door een hele reeks van oorzaken. Helaas, is tot hiertoe aan die vlucht nog geen einde gekomen. Dit probleem heeft te maken met de leefbaarheid, maar verdomd ook met de veiligheid en met het feit dat de mensen zich niet meer thuis voelen in hun wijk.

Mevrouw Vogels, geloof me vrij, ik woon in zo'n wijk. Dagelijks praat ik met mensen uit mijn buurt en dagelijks zie ik mensen wegtrekken. Zij die wegtrekken zijn niet noodzakelijk de rijkste buurtbewoners, want rijke mensen wonen nu eenmaal niet in die wijk.

Mijnheer de minister, u kan moeilijk ontkennen dat deze voorstellen van decreet een regressie betekenen ten overstaan van de decreten op de bescherming van de open ruimte van 1993. Het is een relatieve regressie.

Moeten we voor de relatieve regressie kiezen of voor het sociaal onrecht dat is ontstaan door het uitblijven vorig jaar van echte overgangsbepalingen ?

Ik kies voor het herstel van het sociaal onrecht.

Sommigen beweren dat ze de problemen die met dit decreet zouden moeten worden opgelost, hebben ontdekt tijdens sociaal dienstbetoon. Ik twijfel niet aan de waarachtigheid van hun beweringen. Mijn partij keurt dienstbetoon af, maar dat houdt niet in dat problemen die aan het licht komen tijdens dienstbetoon, geen problemen zouden zijn.

Wij kunnen de werkelijkheid van het probleem niet ontkennen.

Ook daarom antwoorden wij positief.

Het ogenblik waarop deze zaak wordt behandeld, heeft te maken met de naderende gemeenteraadsverkiezingen. Dat spreekt voor zich, maar is nog geen reden om te ontkennen dat de afschaffing van het opvuldecreet heel wat onrecht heeft doen ontstaan.

De leden van de Vlaamse Raad hebben als taak te trachten dat onrecht te erkennen en ongedaan te maken.

Ik kan er niet onderuit te verwijzen naar de hoorzitting over de Woonproblematiek die werd georganiseerd in de ondertussen berucht geworden commissie voor de Ruimtelijke Ordening van de Vlaamse Raad. Inwoners van Vlaams-Brabant vroegen toen zeer uitdrukkelijk onze aandacht voor het versneld wegtrekken van de oorspronkelijk bevolking als gevolg van de wijze waarop de opvulregel werd afgeschaft. Ouders die een stuk bouwgrond voor hun kinderen hadden ge-

Van den Eynde

reserveerd, moesten immers plots vaststellen dat die grond geen bouwgrond meer was.

De problematiek van **Vlaams-Brabant** is voor ons een ernstig probleem.

Mijn fractie zal bijgevolg beide voorstellen van decreet goedkeuren.

De voorzitter : Minister **Kelchtermans** heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, over de twee voorstellen van decreet van de Vlaamse Raad werd door beide indieners het standpunt van de Vlaamse regering gevraagd. De regering heeft haar standpunt aan beide indieners medegedeeld en zij hebben de voorstellen van decreet aangepast. Dit is de juiste context waarin ik mijn opmerkingen op deze besprekingen over de ruimtelijke ordening wil plaatsen.

Traditiegetrouw wil ik de verslaggever bedanken voor zijn verslag, waarin de commissiebesprekingen over beide voorstellen correct werden weergegeven.

De commissievergaderingen werden correct door de voorzitter geleid. Ik herhaal graag de lofbetuiging van de heer De Croo voor het eindeloos geduld waarmee de voorzitter van de commissie bepaalde leden van de commissie, waaronder de heer De Mol, heeft aanhoord. Tijdens de soms boeiende besprekingen blonk de heer De Mol uit door zijn voortdurend herhalen van gelijksoortige kritieken, niet met de bedoeling de democratische meerderheid te respecteren, maar wel om obstructie te voeren en de besprekingen door tijd-nood in het gedrang te brengen.

Mijnheer De Mol, aan iemand die voortdurend verwijst naar de democratische werking van de Raad, wil ik doen opmerken dat er naast hemzelf nog andere leden deel uitmaken van het quorum dat bepaalt wat democratisch is en wat het niet is.

Collega's, in dit debat over de ruimtelijke ordening is vaak opgemerkt dat de uiteindelijke versie van beide voorstellen van decreet afbreuk zou doen aan het regeringsakkoord. Ik wens te benadrukken dat er geen enkele ombuiging in het beleid inzake ruimtelijke ordening zal vast te stellen zijn na de goedkeuring van beide voorstellen van decreet.

Ik breng in herinnering dat de **opvulregel** werd afgeschaft en dat hij afgeschaft blijft.

De verklaring ter zake van de heer Timmermans is juist. Wie de indruk wil geven dat er op een vroegere beslissing wordt teruggekomen, slaat de bal mis. Wel wordt de publiekelijke toezegging dat de niet-gewenste gevolgen zouden worden gecorrigeerd in overgangsbepalingen voorzien in het kader van het grote **decreet**, ingelost.

Het is te danken aan externe factoren en aan een ontspoorde discussie over het Structuurplan Vlaanderen, de Groene Hoofdstructuur, e.d.m. dat wij nu pleiten voor een opname van de overgangsbepalingen in **voorzittend** voorstel van decreet.

Ik vermeld de opvulregel, het **mini-decreet**, het positief decreet van de zonevremde bedrijven, de richtlijnen met betrekking tot het **woonuitbreidingsgebied**, het afschaffen van de onbepaalde toepassing van artikel 20 "Openbaar Nut", het moratorium op de **BPA's**, dat selectief werd versoepeld met respect voor de algemene beleidslijnen uit het Structuurplan Vlaanderen.

De uitwerking van het Structuurplan Vlaanderen is ver gevorderd. De definitieve versie van een **ontwerpdecreet** Ruimtelijke Ordening werd door de Vlaamse regering overgezonden aan de Raad van State voor onderzoek.

Nu wachten wij dus af wat de opmerkingen zullen zijn. Momenteel is er inzake het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een uitgebreid sectorieel overleg aan de gang, dat wordt **ge-**

leid vanuit de plangroep. Wetenschappers gaan een discussie aan met de sectoren en het is de bedoeling om een zo ruim mogelijke consensus te bereiken.

Ik hoop dat dit plan tijdens de tweede helft van oktober aan de Vlaamse regering kan worden voorgelegd.

Intussen is, na een besluit van de Vlaamse regering, eveneens de procedure van het Bijzonder Plan van Aanleg versoepeld. De Vlaamse regering heeft ter zake een omzendbrief goedgekeurd, het is dus zeker geen eenmansinitiatief. Het Bijzonder Plan van Aanleg zal worden gehandhaafd, rekening houdend met het feit dat men soms de specificiteit van een regio moet respecteren. Dit staat overigens haaks op het algemeen normatief uitvaardigen van beleidslijnen die overal op dezelfde manier worden toegepast. De heer Tant heeft hiervoor gepleit, maar ik meen dat deze procedure aanleiding heeft gegeven tot heel wat verkeerde toepassingen en shockerende ervaringen in regio's waar het haaks staat op de bestaande **beleidscultuur**.

Mijnheer de voorzitter, vervolgens zal ik antwoorden op de verschillende vragen.

In de Vlaamse Raad werden dus twee voorstellen van decreet ingediend. Vermits rekening werd gehouden met de bedenkingen van de Vlaamse regering, kunnen wij deze voorstellen goedkeuren.

De heer Devolder sprak over de motie van aanbeveling op het decreet voor de Ruimtelijke Ordening. Naar aanleiding hiervan hebben wij destijds een verklaring afgelegd, waaraan wij ons overigens hebben gehouden. De engagementen met betrekking tot de nooddecreten zijn wij eveneens nagekomen. Ik geef toe dat het tijdstip waarop dit decreet in de Vlaamse Raad wordt besproken, werd uitgesteld, maar rekening houdend met de passionele discussies met betrekking tot de Ruimtelijke

Kelchtermans

Ordering, de Groene Hoofdstructuur en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen tijdens de voorbije maanden meen ik dat het goed was om de geesten even te laten bedaren. Op die manier kunnen wij dit zeer belangrijke debat op een ordenlijke manier een nieuwe en hopelijk definitieve start geven.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Mijnheer de minister, u hebt helaas de verkeerde procedure gebruikt. Het ware beter geweest indien u alvorens al deze plannen uit te werken, eerst een nieuw decreet op de Ruimtelijke Ordening had ingediend.

In West Vlaanderen is er nu een discussie over het voorontwerp van Structuurplan van de Kustzone. In mijn arrondissement is er geen enkele gemeente die een positief advies heeft gegeven. Op dit vlak wacht u of uw opvolger dus wellicht nog een lange lijdensweg.

Sta mij toe nog een citaat aan te halen : "De mogelijkheid dat de drie ontwerpen slechts voor een beperkte termijn van zes maanden tot een jaar van kracht zouden zijn, biedt de Raad wellicht de garantie dat het grote ontwerp over de globale aanpak onmiddellijk zal volgen". Einde citaat. Dit is echter niet het geval. Indien u correct had gehandeld, zou u onmiddellijk de oude reglementering opnieuw hebben ingevoerd.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, door de maatregelen die wij hebben genomen en die kunnen worden beschouwd als nooddecreten, wilden wij komaf maken met vastgeroeste gebouwen die een bedreiging vormden voor de ruimtelijke ordening. Om die reden zijn deze maatregelen dus eerst genomen.

Men zal overigens steeds menen dat

men op zijn wenken moet worden bediend ; in de ruimtelijke ordening zal men dan ook steeds met deze enorme belangenvermenging worden geconfronteerd, zodat neen zegen een uiterst delicate, zoniet soms een bijna onmogelijke opdracht zal zijn.

Het Structuurplan Vlaanderen en ook de andere ruimtelijke structuurplannen waarnaar u verwijst, moeten de wetenschappelijke onderbouwing geven voor de uitsluiting van bepaalde inplantingen en het mogelijk maken van andere.

Ik sluit mij vanzelfsprekend aan bij de bedenkingen van collega Breyne. De bescherming van de open ruimte blijft vooropstaan. Ik weet niet of wij hiermee de sociale gevallen oplossen waarvoor wij de wettekst bedoelen. Dat zal moeten blijken. Er komt ongetwijfeld een discussie ten gronde over deze eenmalige operatie naar aanleiding van de bespreking in de Raad van het maxidecreet inzake de ruimtelijke ordening.

Men meent dat er geen toepassing is voor bedrijven die zonevreemd zijn. Ook in dit verband kan, mijns inziens, het bijzonder plan van aanleg een belangrijke rol spelen. Wij moeten werkelijk de BPA's als een echt beleidsinstrument herwaarderen.

Ter zake ben ik het niet eens met de heer Tant. BPA's hoeven niet de stevig uitgewerkte plannen te zijn die zo veel geld en tijd kosten. De procedures zijn vereenvoudigd. Nu moeten wij de kostprijs van deze BPA's, zeker wanneer zij een hele reeks problemen in een gemeente regelen, verminderen. Dat kan op een relatief eenvoudige wijze. De prijsafspraken met de studie bureaus die zich daarmee bezighouden, zullen op een andere manier dan vandaag tot stand moeten komen. De onderhandelingen ter zake met de provinciebesturen die daarover mee moeten waken, moeten uiteindelijk resulteren in een nieuw handvest over de door de studie bureaus te

hanteren richtprijzen wanneer zij een dergelijk plan voor de gemeente opstellen.

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant : Mijnheer de minister, ik kan in uw redenering inkomen.

Mijn vrees is echter dat de bepaling uiteindelijk leidt tot een situatie die u precies wil voorkomen. Als u in plannen van aanleg de terreinen waarop kleinere bedrijfjes, eenmanszaken of zelfstandigen aanduidt, dan krijgen de gronden een ambachtelijke bestemming. Dat betekent dat deze, zolang zij over voldoende ruimte beschikken, ter plekke zullen blijven. In de huidige stand van zaken willen deze maar al te vaak groeien en moeten zij voor een herlokalisatie kiezen. Met de voorgestelde bepaling verankert u ze op de plaats waar zij nu gevestigd zijn. Ik vraag mij af of dat de goede politiek is. U dreigt immers een verankering tot stand te brengen van bedrijven die op de aangeduide plaatsen niet meer thuishoren. Dat zou ons na verloop van tijd zuur kunnen opbreken, wat ook uw bedoeling niet is, mijnheer de minister.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Tant, het decreet op de zonevreemde bedrijven maakt de verankering al mogelijk, althans als bij de uitbating van de bedrijven de voor het milieu aanvaardbare normen worden gerespecteerd. Er was wel niet voorzien in de mogelijkheid tot uitbreiding. Dat wordt hier ook niet geregeld.

In een BPA kan men bij een algemene inventarisatie de bedrijven nominatim noemen waarvan men vindt dat een beperkte uitbreiding in een bepaalde gemeente mogelijk is door een bijzonder voorschrift.

Me dunkt dat dat een veel betere regeling is dan de lineaire maatregel die erin bestond dat alle bedrijven waar ook in Vlaanderen recht hebben op uitbreiding, ongeacht de

Kelchtermans

plaatselijke inschatting. Dat heeft overigens aanleiding gegeven tot vele misbruiken die terecht werden gecontesteerd door bureaus van die bedrijven die van vandaag op morgen werden geconfronteerd met een volledige uitbreiding ervan, vaak tot in de eigen achtertuin.

Mevrouw Vogels heeft een aantal bedenkingen geformuleerd waarop het essentieel antwoord moet zijn dat zij voorbijgaat aan het feit dat de opvulregel wordt afgeschaft. Ik verwijs naar de uiteenzetting van de heer Timmermans.

In dit debat is vooral naar voren gekomen dat men de verkeerde indruk heeft dat de opvulregel opnieuw wordt ingevoerd. Er zijn twee data van enorm belang : de aanvraag voor de toepassing van de opvulregel moet vóór 31 maart 1995 zijn ingediend en de bouwwerken moeten vóór 31 december 1996 zijn aangevat. Eenmaal die data voorbij, is het bord ook afgeveegd en spreken wij niet meer over de opvulregel, tenzij een gemeente in een BPA opnieuw een opvulzone aanduidt.

De vele vragen en bedenkingen van collega De Mol werden reeds uitvoerig behandeld in de commissie. Hij heeft ondermeer een vraag gesteld over het aantal BPA's dat de administratie op dit ogenblik onderzoekt. Ik kan u geen precieze cijfers meedelen. Een eventuele beslissing moet echter uiterlijk morgen, donderdag 30 juni, genomen worden. Zo niet, is de beslissing negatief. Voor deze beslissingen moet de administratie het werk hervatten. Vermits u negatieve beslissingen op prijs stelt, kunt u gerust zijn !

U hebt eveneens verklaard dat er in geen middelen voorzien is voor de door de Vlaamse regering vast te leggen modaliteiten voor de schadevergoeding. Dit is niet correct. Er werden wel financiële middelen uitgetrokken. Indien het college van gemachtigde ambtenaren voor de

zwakke gebieden, vermeld in het vierde uitvoeringsbesluit, de schadevergoeding zou toepassen, kan men, na akkoord van de bevoegde minister, financiële middelen halen uit het MINA-fonds of uit het Planschadefonds.

Het mini-decreet vermeldt uitdrukkelijk dat het openbaar onderzoek gewaarborgd is. Een gunstig advies van de administratie Natuurbehoud moet eveneens ingediend zijn. Ik begrijp het scepticisme inzake de overheidsbesturen niet. Men verdenkt hen en de plaatselijke besturen in het bijzonder, geen correcte standpunten over ruimtelijke ordening te kunnen bepalen. Wanneer het decreet de administratie de mogelijkheid biedt een bindend advies uit te brengen doet men daar ook sceptisch over.

Collega Tant, het is niet correct dat de geesten gerijpt zijn. De Vlaamse regering is enkel een afspraak nagekomen. Zij heeft geen moeite met de aanvaarding van het decreetgevend initiatief van de Raad. De Vlaamse regering heeft steeds verklaard dat de ongewilde sociale effecten gecorrigeerd moesten worden.

U hebt gevraagd waarop de twintig procent voor bijgebouwen betrekking heeft. Dit percentage heeft betrekking op het globale volume. Het decreet bepaalt dat men een herbestemming kan aanvragen voor de bijgebouwen. De situatie is dus niet eenzijdig negatief.

Collega Timmermans vraagt uitdrukkelijk dat de regering in garanties inzake de controle en het toezicht voorziet. Vermits dit een eenmalige operatie is, heeft de Vlaamse regering er alle baat bij hierover geen enkele twijfel te laten bestaan. Ik zal het college van gemachtigde ambtenaren opdragen een register bij te houden over alle dossiers waarover zij beraadslagen en de notulering van het advies.

Dat zal dus ter inzage liggen. Bijgevolg kan daarover geen discussie be-

staan en zal dit worden behandeld door een college van vijf gemachtigde ambtenaren. In hun regio hebben zij misschien een specifieke manier van optreden aangewend, maar wat ze ook beslissen, het moet collegiaal gebeuren en zal worden genotuleerd in het register. Het advies zelf zal er tevens aan worden toegevoegd en is dus controleerbaar. In de Vlaamse Raad kunnen daarover openbaar vragen worden gesteld. Ik steun u volkomen wanneer u zegt dat we verder de weg moeten bewandelen die we aan het begin van deze zittingsperiode zijn ingeslagen inzake ruimtelijke ordening. Het decreet en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moeten deze termijn afronden.

Mevrouw Tyberghien toont terzelfder tijd aan dat de situatie van regio tot regio, van provincie tot provincie, van subregio tot subregio anders moet worden ingeschat. Als we de beide ontwerpen van decreet, met betrekking tot de opvulregel en het minidecreet, achteraf beschouwen en we evalueren de reacties en de tegenkantingen die in dat verband de kop opstaken, dan is het onvermijdelijk dat dit in sommige regio's en subregio's een heel ander beeld zal opleveren dan in andere waar een heel verschillend beleid werd gevoerd inzake ruimtelijke ordening. Dat moeten we gedeeltelijk respecteren, maar het impliceert tevens een veel grotere betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Ik begrijp niet waarom bepaalde mensen de verantwoordelijkheid van lokale besturen onophoudelijk in vraag stellen. De gemeenten dragen nauwelijks verantwoordelijkheid wat de ruimtelijke ordening betreft en de provincies al helemaal geen, tenzij in het vergunningenbeleid, maar dan niet op het niveau van het plan.

Als er dan zo veel klachten en bezwaren tegen de ruimtelijke ordening weerklinken, dan pleit dat er toch niet voor om de situatie te laten zoals ze nu is ? Vooral niet om de macht nog meer te concentreren bij

Kelchtermans

enkele personen die bovenaan de ladder de spelregels bepalen. Sommigen pleiten daarvoor en daar zal dan iemand hun mening wel delen.

Er moet een grotere verantwoordelijkheid en een grotere betrokkenheid van het lokale bestuursniveau worden nagestreefd. De provincie moet bovendien een belangrijker rol gaan spelen inzake de planning en op het vlak van het **vergunningen**beleid. De specifieke eigenschappen van sommige regio's en subregio's komen hierdoor meer aan bod. Dat gebeurt dan weliswaar binnen het globale kader van het decreet ruimtelijke ordening en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarin de spelregels moeten worden vastgelegd en het kader exact moet worden afgebakend.

Mijnheer de voorzitter, tot zover mijn bedenkingen bij de verscheidene sprekers.

Met het oog op het **concentratie**beleid deel ik gedeeltelijk de gemaakte analyse.

Ik ben zelf verontwaardigd over de manier waarop de discussie omtrent het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nu al is aangevat. Wanneer ik sommige persberichten daaromtrent - en vooral persverzinsels - lees, dan word ik kwaad. Het lijkt wel alsof we in Vlaanderen afstevnen op een toestand waarbij dorpen opnieuw verlaten sites moeten worden en waar de leegloop door de overheid wordt georganiseerd. Ik weet niet wat hierachter zit, maar die mensen hebben het duidelijk niet goed voor met de aanpak van een nieuwe ruimtelijke ordening. De geruchten die als een lopend vuurtje zelfs ook mijn eigen provincie, Zuid-Limburg, hebben bereikt, jagen tientallen kleine dorpjes de stuipen op het lijf. De mensen vrezen dat er in de toekomst geen woonmogelijkheden zullen resten en dat bestemmingswijzigingen - voor een café, een winkeltje, enzovoort - dus eveneens uit den boze

zullen zijn. Dit is zonder meer misbruik maken van de desinformatie van mensen en van intenties vanwege diegenen die de geruchten verspreiden, maar die nergens terug te vinden zijn in de teksten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik ben blij dat de discussie ook vanuit dat oogpunt is gevoerd, want Vlaanderen zal Vlaanderen blijven. De eigenheid van onze regio moet worden gerespecteerd, maar we kunnen niet eindeloos blijven inhaken op de open ruimte. We zullen met andere woorden moeten leren leven met een aantal regels die in het verleden al moeilijk werden aangevaard.

Ten slotte wil ik nog even samenvatten. Er is een trendbreuk, een andere ruimtelijke ordening is een feit en er zal een grotere lokale verantwoordelijkheid worden toegekend. Het kader, de ruimtelijke structuurplannen en het decreet mogen niet ontbreken. Deze twee voorstellen vormen slechts een tussenstap die om sociale redenen werd gezet.

Ik vind deze teksten een eerbare **tussenstap**, ingegeven door sociale redenen. Hij is daarenboven eenmalig. Bij de behandeling van het komende grote decreet moeten we evalueren of we met deze maatregelen precies hebben bereikt wat wij wensten.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat ik de democratische besluitvorming binnen de meerderheid onmogelijk heb willen maken door de bespreking te rekken. Dat is nogal onwaarschijnlijk als men weet hoeveel tijd maar aan de discussie van deze voorstellen werd besteed. De bespreking van de wijziging van het mini-decreet heeft maar twee uur in beslag genomen. Ik heb zelfs niet deelgenomen aan deze discussie en in de discussie over de overige voorstellen ben ik maar twee keer tussenbeide gekomen. **(Onderbreking door de heer J. Van Hauthem)**

Mijnheer Van Hauthem, was u naar de commissie gekomen dan had u daar het woord gekregen.

De heer F. Van den Eynde : Maar u ook. U geeft zelf toe dat u niet naar de vergadering bent gekomen.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Ik ben tweemaal tussenbeide gekomen in de commissie, voor sommigen blijktbaar al te veel. Overigens wil ik vermelden dat de commissievoorzitter de afspraak om de algemene bespreking op woensdagvoormiddag niet af te sluiten, niet is nagekomen.

De heer J. Van Hauthem : Nu is het wel genoeg.

De heer J. De Mol : Mijnheer Van Hauthem, was u aanwezig geweest in de commissie dan zou u weten waarover u spreekt.

De heer J. Van Hauthem : Mag ik u eraan herinneren dat zelfs de minister erkend heeft dat de voorzitter van de commissie engelengeduld heeft gehad.

De voorzitter : Mijnheer De Mol, gelieve uw repliek te beëindigen.

De heer J. De Mol : De commissiewerkzaamheden werden dan beëindigd zonder rekening te houden met de afspraak.

Wat de opvulregel betreft, heb ik nergens gehoord dat het de bedoeling is die in ere te herstellen. Ik heb wel horen zeggen dat 18 jaar in de tijd teruggaan, erop neerkomt dat men een heleboel dossiers naar bovenhaalt die men beter zou laten rusten.

Wat de 20-percentregeling betreft, was de visie altijd dat die enkel kon slaan op de woning zelf en niet op de bijgebouwen.

Mijnheer de minister, dan heb ik nog een laatste vraag. Hoeveel BPA's bent u van plan te laten goedkeuren voor de datum van 30 juni ?

De voorzitter : De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne : Mijnheer de voorzitter, ik moet de heer De Mol tegenspreken als hij zegt dat de commissiewerkzaamheden niet correct zijn verlopen. Hij staat met die mening absoluut alleen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 39 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

– Aangenomen.

Artikel 2

Artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, ingevoegd bij decreet van 23 juni 1993, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

„Artikel 87

In artikel 2, § 1 van deze wet, gewijzigd bij de wet van 22 december 1970, worden tussen het derde en het vierde lid de volgende leden ingevoegd :

„Bij het onderzoek van bouw- of verkavelingsaanvragen, andere dan

voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare diensten kan geen toepassing worden gemaakt van regelen in verband met de inrichting en de toepassing van ontwerp-gewestplannen en gewestplannen die de mogelijkheid scheppen om van deze plannen af te wijken of uitzonderingen toe te laten waardoor kan worden gebouwd of verkaveld. Het niet toepassen van de regelen kan geen aanleiding geven tot schadevergoeding als bedoeld in artikel 37.

Voor de percelen waarvoor de bouwvergunningen die verleend werden in de periode, begrepen tussen de datum van inwerkingtreding van het voor het betrokken perceel laatst vastgestelde plan van aanleg en de datum van 24 augustus 1993, en die hun rechtsgrond vinden in de toepassing van de bepalingen van artikel 23, 1° van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 13 december 1978, vervallen deze bouwvergunningen, in afwijking van artikel 52, indien voor 31 december 1996 de werken niet begonnen zijn of vóór 31 maart 1995 geen nieuwe bouwvergunningsaanvraag werd ingediend. In geval een nieuwe bouwaanvraag wordt ingediend, vervalt de oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege op de datum dat aan de vergunningsaanvrager de nieuwe bouwvergunning wordt betekend. Indien op de nieuwe bouwaanvraag een weigeringsbeslissing volgt, vervalt de oorspronkelijke bouwvergunning van rechtswege twee jaar na de datum van deze weigeringsbeslissing. Voor de toepassing van deze bepaling krijgen de bedoelde vergunningen, die eventueel van rechtswege al vervallen zijn, opnieuw rechtskracht op de datum van inwerkingtreding van het decreet van [. . .] houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Komen bij overgangsmaatregel in aanmerking voor het verlenen van een vergunning, of in het geval vermeld onder punt a) voor een schadevergoeding of een vergunning, indien vóór 31 maart 1995 een bouw-aanvraag voor woning wordt ingediend voor de percelen :

a) waarop een stedenbouwkundig attest werd afgegeven in de periode, begrepen tussen de datum van inwerkingtreding van het voor het betrokken perceel laatst vastgestelde plan van aanleg en de datum van 24 augustus 1993, dat in de aangegeven bestemmingen en/of voorwaarden voorhoudt dat kan worden gebouwd in toepassing van artikel 23, 1° van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 13 december 1978, en dat op de datum van inwerkingtreding van het decreet van [. . .] houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw vervallen is ;

b) waarvoor een aanvraag voor een bouw-, verkavelingsvergunning of een stedenbouwkundig attest werd ingediend vóór 24 augustus 1993, en waarvoor gelet op de bepalingen van het decreet van 23 juni 1993 geen vergunning of gunstig stedenbouwkundig attest is verleend of kan worden verleend ;

c) waarop in toepassing van artikel 23, 1° van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen vóór 24 augustus 1993 een bouwvergunning werd afgeleverd en waarvoor een gewijzigde bouwaanvraag wordt ingediend.

In afwijking van alle desbetreffende wettelijke bepalingen wordt de aanvraag ingediend bij het bevoegde college van burgemeester en schepenen, dat over iedere aanvraag een advies uitbrengt en dit advies binnen een termijn van dertig dagen na het

Voorzitter

afleveren van het ontvangstbewijs van de vergunningsaanvraag samen met de aanvraag zendt aan de Vlaamse regering. Over iedere aanvraag wordt aan de Vlaamse regering, benevens het advies van het college van burgemeester en schepenen, advies uitgebracht door een college van deskundigen dat bestaat uit de gemachtigde ambtenaren van de buitendiensten van het bestuur voor Ruimtelijke Ordening van de administratie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Van de beslissing van de Vlaamse regering wordt aan de vergunningsaanvrager en het college van burgemeester en schepenen kennis gegeven binnen een termijn van zes maanden na de datum van het ontvangstbewijs.

Voor de stedenbouwkundige attesten bedoeld in littera a) kan de Vlaamse regering tot weigering van vergunning besluiten om redenen van goede ruimtelijke ordening. In de weigeringsbeslissing wordt alsdan aangegeven dat de vergunningsaanvrager recht heeft op een schadevergoeding. Ingeval de goede ruimtelijke ordening niet geschaad wordt, verleent de Vlaamse regering een bouwvergunning. De modaliteiten voor het bepalen van deze schadevergoeding worden vastgelegd bij besluit van de Vlaamse regering.

Bij het advies en de beslissing over de schadevergoeding of de bouwvergunning gelden voor de aanvragen, vermeld onder littera a) de voorschriften van artikel 23, 1° van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

Voor de overige vergunningsaanvragen kan slechts vergunning worden toegekend indien de grond op de dag van de inwerkingtreding van het gewestplan gelegen is binnen een huizengroep met residentiële bestemming en aan dezelfde kant van een openbare weg die geen aardeweg is, en die gelet op de plaatselijke toestand, voldoende is uitgerust. De af-

stand gemeten op de as van de weg, tussen de gevels die het dichtst bij elkaar liggen van gebouwen met residentiële woonbestemming mag op de gevelpunten die zich het dichtst bij de voorliggende weg bevinden niet meer bedragen dan 70 m. Voor het meten van de afstand van 70 m kunnen geen huizen in aanmerking worden genomen waarvan de voorgevel niet geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen een zone van 50 m te bepalen vanaf de rand van de voorliggende weg. De ontworpen woning, met inbegrip van de bijgebouwen, heeft een maximaal bouwvolume van zevenhonderd kubieke meter.

Deze bepalingen zijn van toepassing in alle gebieden die geen woongebied zijn, met uitsluiting van de industriegebieden, de ontginningsgebieden, de groengebieden waaronder kunnen worden onderscheiden natuurgebieden en natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat; de bosgebieden met ecologische waarde en de parkgebieden.

Het indienen van de nieuwe aanvraag heeft tot gevolg dat de voor de betrokken percelen lopende vergunningsprocedures voor bouw- en verkavelingsaanvragen van rechtswege worden stopgezet.“.“.

Bij artikel 2 is er amendement in hoofdde van de heren Devolder en Vautmans en enkele subsidiaire amendementen.

Artikel 2

1. In hoofdde

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 2

Het decreet van 23 juni 1993 houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wordt opgeheven. ”.

2. In bijkomende orde

A. In de voorgestelde tekst van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in artikel 2, § 1, tiende lid de eerste zin vervangen door wat volgt :

„Voor de overige vergunningsaanvragen kan slechts vergunning worden toegekend indien de grond op de dag van de inwerkingtreding van het gewestplan gelegen is binnen een huizengroep. ”.

B. In de voorgestelde tekst van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in artikel 2, § 1, tiende lid op de achtste regel het woord „residentiële” weglaten.

C. In de voorgestelde tekst van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in artikel 2, § 1, tiende lid de laatste zin weglaten.

D. In de voorgestelde tekst van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw aan artikel 2, § 1 een nieuw lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Binnen één jaar na de bekendmaking van het decreet van [. ..] houdende wijziging van artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in het Belgisch Staatsblad kan door het college van burgemeester en schepenen een bouwvergunning worden verleend om de wachtgevel van een bestaand behoorlijk vergund gebouw met een woonfunctie af te werken met een nieuwe woning.“.

De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Mijnheer de voorzitter, ik heb onze amendementen voldoende toegelicht tijdens de

Voorzitter

algemene bespreking. Ik hoef daar niets meer aan toe te voegen.

De voorzitter : De stemming over deze amendementen en artikel 2 wordt aangehouden.

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Bij artikel 3 zijn er amendementen van de heren Devolder en Vautmans.

Artikel 3

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 3

Bouw- en verkavelingsaanvragen die in toepassing van het decreet van 23 juni 1993 houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw werden geweigerd, kunnen opnieuw worden ingediend en zullen worden behandeld volgens de bepalingen van artikel 23, 1° van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 december 1978.”

De stemming over deze amendementen en over artikel 3 wordt aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We houden morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet.

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het

voorstel van decreet van de heer Breyne C.S. houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 39 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

– Aangenomen.

Artikel 2

Artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw : ingevoegd bij decreet van 28 juni 1984 en vervangen bij decreet van 23 juni 1993, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

„Artikel 79

Artikel 45, § 2 van deze wet, vervangen bij de wet van 22 december 1970, wordt aangevuld door de volgende bepalingen :

„§ 2. Bij het verlenen van een gunstig advies mag de gemachtigde ambtenaar afwijken van de voorschriften van een ontwerp-gewestplan of gewestplan indien de aanvraag betrekking heeft op :

a) hetzij het verbouwen van een bestaand vergund gebouw binnen het bestaande bouwvolume en niet betrekking hebbend op het volledig herbouwen ;

b) hetzij het uitbreiden van een bestaand vergund gebouw met uitzondering van woningbouw met een gebouw of een vaste inrichting op voorwaarde dat de uitbreiding het noodzakelijk gevolg is van overeenkomstig het decreet van 28 juni 1985

betreffende de milieuvergunning voorgeschreven algemene, sectoriële of bijzondere voorwaarden, strekkende tot het bevorderen van de kwaliteit van het leefmilieu ;

c) hetzij het uitbreiden van een vergunde woning.

De uitbreiding van een bestaand vergund gebouw, met uitzondering van woningbouw, kan slechts de vermeerdering tot gevolg hebben die het noodzakelijk gevolg is van in het kader van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning voorgeschreven algemene, sectoriële of bijzondere voorwaarden, strekkende tot het bevorderen van de kwaliteit van het leefmilieu.

De uitbreiding van een vergunde woning kan met inbegrip van de bijgebouwen slechts leiden tot een maximale vermeerdering van het bouwvolume met 20 %. Het totale bouwvolume mag na uitbreiding maximum 700 m³ bedragen.

De afwijking kan slechts verleend worden op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. Dit betekent onder meer dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden en dat de voorziene verweving van functies de aanwezigheid of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving niet in het gedrang brengt of verstoort.

Het naleven van bovenvermelde voorwaarden moet blijken uit de motivering van de gemachtigde ambtenaar.

Voor verbouwingen en uitbreidingen van bestaande vergunde gebouwen in de agrarische gebieden dient het advies gevraagd aan de bevoegde administratie. Bij ontstentenis van dit advies binnen dertig dagen wordt het geacht gunstig te zijn.

De Vlaamse regering bepaalt binnen welke gebieden van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen

Voorzitter

deze afwijkingen niet of slechts gedeeltelijk kunnen worden toegepast.

De aanvraag wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek, waarvan de kosten ten laste van de aanvrager komen. De Vlaamse regering bepaalt de wijze waarop het onderzoek gebeurt.

De weigering van het verlenen van een afwijking tot het verbouwen of uitbreiden van een bestaand vergund gebouw kan geen aanleiding geven tot het verschuldigd zijn van een vergoeding als bedoeld in artikel 37.

Voor wijzigingen van gebruik zoals bepaald in artikel 44, § 1, punt 7 mag de gemachtigde ambtenaar bij het verlenen van een gunstig advies afwijken van de voorschriften van een ontwerp-gewestplan of gewestplan.

De wijziging van gebruik kan slechts worden verleend op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. Dit betekent onder meer dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden en dat de voorziene verweving van functies de aanwezige of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving niet in het gedrang brengt of verstoort. Het naleven van deze voorwaarden moet blijken uit het advies van de gemachtigde ambtenaar.

De aanvraag voor het wijzigen van het gebruik van een vergund gebouw wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek, waarvan de kosten ten laste van de aanvrager komen. De Vlaamse regering bepaalt de wijze waarop het onderzoek plaatsheeft.

Voor wijzigingen van het gebruik van vergunde gebouwen die gelegen zijn in de agrarische gebieden, dient het advies gevraagd aan de bevoegde administratie. Bij ontstentenis van dit advies binnen dertig dagen wordt dit geacht gunstig te zijn.

De Vlaamse regering bepaalt binnen

welke gebieden van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen het gebruik van vergunde gebouwen niet of slechts gedeeltelijk kan worden gewijzigd.

Komen bij overgangsmaatregel in aanmerking voor het verlenen van een vergunning, indien vóór 31 maart 1995 een bouwaanvraag wordt ingediend, voor de percelen :

a) waarop een stedenbouwkundig attest werd afgeleverd dat in de aangegeven bestemming en/of voorwaarden voorhoudt dat een zonevreemde woning kan worden uitgebreid of herbouwd in toepassing van artikel 79 van het decreet van 28 juni 1984, op de voorwaarde dat na het afgeven van het attest voor het betrokken perceel geen nieuw plan van aanleg werd vastgesteld waardoor de bouwvergunning niet kan worden verleend ;

b) waarvoor een aanvraag voor het herbouwen van een zonevreemde woning werd ingediend voor 22 augustus 1993 en waarvoor gelet op de bepalingen van het decreet van 23 juni 1993 houdende wijziging van artikel 79 geen vergunning is verleend of kan worden verleend.

In afwijking van alle desbetreffende wettelijke bepalingen wordt voor de toepassing van de overgangsmaatregel de aanvraag ingediend bij het college van burgemeester en schepenen dat over iedere aanvraag een advies uitbrengt en dit advies binnen een termijn van dertig dagen na het afleveren van het ontvangstbewijs van de vergunningsaanvraag, samen met deze aanvraag doorzendt aan de Vlaamse regering. Over iedere aanvraag wordt aan de Vlaamse regering, benevens het advies van het college van burgemeester en schepenen, advies uitgebracht door het college van deskundigen dat bestaat uit de gemachtigde ambtenaren van de buitendiensten van het bestuur voor Ruimtelijke Ordening van de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Van de beslissing wordt aan de vergunningsaanvrager

en het college van burgemeester en schepenen kennis gegeven binnen een termijn van zes maanden na de datum van afgifte van het ontvangstbewijs.

De stedenbouwkundige attesten bedoeld in littera a) behouden hun rechtskracht voor het verlenen van de vergunning.

Bij het advies en de beslissing over de vergunningsaanvraag gelden voor de aanvrager vermeld onder littera a) de bepalingen van artikel 79 van het decreet van 28 juni 1984.

Voor de vergunningsaanvragen vermeld onder littera b) kan slechts vergunning worden toegekend indien de ontworpen woning, met inbegrip van de bijgebouwen, een maximaal bouwvolume heeft van zevenhonderd kubieke meter en in zoverre bedoelde woning niet gelegen is in een groengebied, waaronder kunnen worden overscheiden : een natuurgebied en een natuurgebied met wetenschappelijke waarde of een natuurreservaat ; een overstromingsgebied en een bosgebied met ecologische waarde, behoudens die gevallen waarvoor de dienst natuurbehoud en ontwikkeling van Aminal een gunstig advies verstrekt.

De afstand tussen het nieuwe gebouw en het bestaande gebouw mag maximaal 30 m bedragen.

Het indienen van de nieuwe aanvraag heeft tot gevolg dat de voor het betrokken perceel lopende vergunningsprocedure voor de bouw-aanvraag van rechtswege wordt stopgezet.“.“.

Op artikel 2 zijn er amendementen van de heren Devolder en Vautmans.

Artikel 2

1. In hoofdde

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

Voorzitter

„Artikel 2

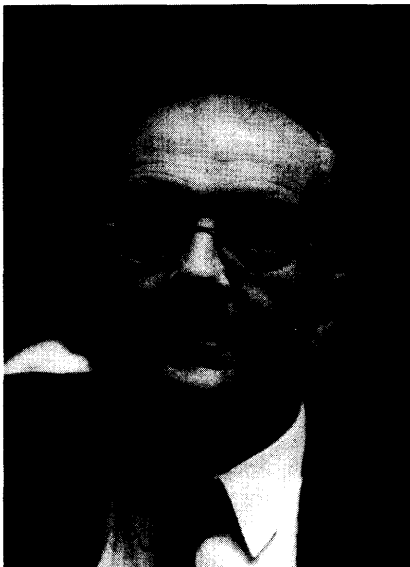
Het decreet van 23 juni 1993 houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wordt opgeheven.“.

2. In bijkomende orde

A. In de voorgestelde tekst van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in de tekst van artikel 45, § 2 het derde en vierde lid weglaten.

B. In de voorgestelde tekst van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in de tekst van artikel 45, § 2 het elfde lid weglaten.

C. In de voorgestelde tekst van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962

VLD-Raadslid Jacques Devolder diende een aantal amendementen in bij de voorstellen van decreet tot wijziging van de bestaande wetgeving op de ruimtelijke ordening

houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in de tekst van artikel 45, § 2 in het negentiende lid op de derde, vierde en vijfde regel de zinsnede „een maximaal bouwvolume heeft van zeventienhonderd kubieke meter en in zoverre bedoelde woning” weglaten.

D. In de voorgestelde tekst van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw in de tekst van artikel 45, § 2 aan het eerste lid een nieuw punt d toevoegen dat luidt als volgt :

„d) hetzij het uitbreiden van bedrijfsgebouwen.“.

De stemming over het artikel en de amendementen wordt aangehouden.

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking de dag van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Op artikel 3 is er een amendement van de heren Devolder en Vautmans.

Artikel 3

Dit artikel vervangen door volgende bepaling :

„Artikel 3

De aanvragen voor her- of verbouwingen of voor uitbreidingswerken welke in toepassing van dit decreet worden geweigerd, kunnen opnieuw worden ingediend volgens het oorspronkelijk artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.“.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 4

Er is een amendement ertoe strek-

kende een nieuw artikel 4 toe te voegen.

Artikel 4 (nieuw)

Een nieuw artikel 4 toevoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 4

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 23 juni 1993.“.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren L. Barbé en M. Maertens C.S. betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen – 460 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Barbé en Maertens C.S. betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen, waarvan het opschrift door de commissie gewijzigd werd als volgt : Voorstel van resolutie van de heren Barbé en Maertens C.S. betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in Vlaanderen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

De bespreking is geopend.

De heer De Mol, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. De Mol, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik

De Mol

zal kort verslag uitbrengen over de werkzaamheden in de commissie omdat ze een voorbeeld waren van hoe een tamelijk belangrijk probleem goed kan worden aangepakt.

In tegenstelling tot de decreten die we vandaag besproken hebben, heeft dit voorstel van resolutie een tamelijk lange bespreking gekend in de commissie. Er werd vergaderd op 19 april, 19 mei, 31 mei en 1 juni en het voorstel werd uiteindelijk op 14 juni goedgekeurd.

De indiener benadrukte het belang van de problematiek die in het voorstel van resolutie werd aangepakt omwille van de impact op zowel ruimtelijke ordening als volksgezondheid. In de commissie heeft zich dan ook een zeer levendige discussie ontwikkeld. Men stelde dat voor de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen een gedeeltelijk in herziening stellen van de betrokken gewestplannen noodzakelijk was. Oorspronkelijk behandelde het voorstel van resolutie expliciet de aanleg van hoogspanningslijnen te Izegem-Zedelgem en Zandvoorde-Brugge. De problematiek werd later echter uitgebreid tot heel Vlaanderen.

Wat het aspect volksgezondheid betreft, verwees de indiener naar de onderzoeksresultaten van het Karolinska-instituut. Dit onderzoek toonde een verband aan tussen elektromagnetische velden en het in verhoogd aantal voorkomen van leukemieën en hersentumoren, vooral bij kinderen.

Verder werd er gesteld dat de aanleg van hoogspanningslijnen kadert binnen een globaal uitrustingsplan en dat het aantal lijnen en centrales op basis hiervan wordt bekeken. De indiener verwees ook naar de voorgestelde groei van het elektriciteitsverbruik. Deze stelling druist eigenlijk in tegen de doelstelling om het CO₂-gehalte drastisch te verlagen.

Verschillende leden beklemtonen het belang van het voorliggende

voorstel en hebben de verschillende raakvlakken aangeduid.

Ook het technische aspect werd behandeld, waarbij vastgesteld werd dat in een aantal gevallen Electrabel vermeed om de technische toepassing van een ondergrondse aanleg naar voren te brengen, terwijl dit in Engeland jaren geleden reeds gebeurde.

Het opsporen van defecten bij ondergrondse hoogspanningslijnen is misschien belangrijker, maar de kans op problemen is veel kleiner.

De indiener heeft ook naar het rationaal energieverbruik, REG, verwezen. Hij vroeg onder meer of de vraag naar nieuwe hoogspanningslijnen niet te maken heeft met het steeds toenemende verbruik van elektriciteit, terwijl dit via REG drastisch zou kunnen worden beperkt.

Het plan voor de ontwikkeling van het hoogspanningsnet liep over vijf jaar, van 1988 tot 1993. Deze periode is thans verstreken en er werd nog steeds geen nieuw uitrustingsplan, volgens de wettelijke bepalingen, door de federale regering goedgekeurd. Daarom vroeg de indiener een moratorium op de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen.

Minister Kelchtermans stelt dat een aantal nevenaspecten van dit voorstel van resolutie de gewestelijke bevoegdheid overstijgen, maar op het ruimtelijke vlak komt men daaraan tegemoet door artikel 20 niet toe te passen zodat eens het gewestplan werd herzien, niet onmiddellijk een bouwvergunning werd afgeleverd. Op dit moment zijn er duidelijke afspraken. Het geheel van de hoogspanningslijnen is een globaal concept dat binnen de grote infrastructuur in Vlaanderen moet worden ingepast.

Minister Kelchtermans beklemtoonde het belang van het voorstel van resolutie zowel inzake de problematiek als inzake de consequenties op de diverse beleidsdomeinen. In de

Vlaamse regering is er overleg gepleegd en verschillende aanbevelingen zijn tot stand gekomen. Zij werden in een amendement van de heer Breyne verwerkt.

De Vlaamse regering verbindt er zich toe geen definitieve beslissing te nemen, zodat de afgifte van bouwvergunningen tussentijds niet mogelijk wordt, vooraleer het ontwerp is goedgekeurd.

De ontwerp-tracés kunnen aan een openbaar onderzoek worden onderworpen, maar hierbij kan geen verklaring van openbaar belang worden ingeroepen. Eventuele definitieve vaststellingen van de gewestplannen en de daaruit voortvloeiende vergunningen kunnen slechts gebeuren, ten eerste na goedkeuring van het Nieuw Nationaal Uitvoeringsplan van de ondergrondse energietransportlijnen en ten tweede indien uit het vermeld onderzoek blijkt dat er geen schadelijke gevolgen zijn voor de volksgezondheid. Indien er reeds tracés zijn vastgesteld, kunnen deze voor ondergrondse tracés worden aangewend.

Het is duidelijk dat daar voor de verschillende lijnen een beperking geldt. Voor de tracés van de andere lijnen, opgenomen in het nieuwe uitrustingsplan, zullen voor alle ontwerpen waarover nu reeds een beslissing is genomen, waarover nog zou kunnen worden beslist of waarvoor zeker nog geen definitieve beslissing is genomen, geen bouwvergunningen worden afgeleverd vooraleer het uitrustingsplan 1993-1998 en de resultaten van volksgezondheid die op 15 september 1994 zouden moeten bekend zijn, volledig duidelijk zijn. Door verschillende amendementen werd deze resolutie helemaal herwerkt. In deze amendementen werd zoveel mogelijk met de verschillende opmerkingen rekening gehouden.

Het geheel van het aldus sterk gemendeerde voorstel van resolutie werd met 8 stemmen eenparig aangenomen.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, vooraf wens ik niet alleen de verslaggever, maar ook al **degenen** die in de commissie aan dit voorstel van resolutie hebben meegewerkt, te danken. Ik meen dat er constructief en opbouwend werk werd geleverd.

De hoogspanningslijnen beroeren al geruime tijd heel wat mensen en dit om verschillende redenen : de zorg om onze landschappen ; vragen inzake volksgezondheid en problemen inzake energie.

Het oorspronkelijke voorstel van resolutie strekte ertoe, door het blokkeren van de procedure inzake de wijziging van de gewestplannen, de aanleg van twee, zeer belangrijke, hoogspanningslijnen in West-Vlaanderen te stoppen. Deze zouden worden gebouwd in Izegem-Zedelgem en Zandvoorde-Brugge. In de commissie kwam men echter zeer snel tot een consensus om dit voorstel uit te breiden tot heel Vlaanderen.

Alvorens in te gaan op wat uiteindelijk uit de bus is gekomen en de amendementen te bespreken, verwijs ik naar vier aspecten. Het eerste aspect is dat van de ruimtelijke ordening. Er wordt, ook vandaag nog, zeer veel over de open ruimte gesproken, over de kwaliteit van Vlaanderen op het vlak van de ruimtelijke ordening en over het eindeloos voort aansnijden van die open ruimte.

De aanleg van de nieuwe hoogspanningslijnen die Electrabel wil doorvoeren zou een zware hypotheek leggen op de open ruimten, ook al zouden zij worden aangelegd in de buurt van autosnelwegen en spoorwegen. Er zijn hoe dan ook een aantal tracés die de open ruimten doorkruisen.

Het tweede aspect is van esthetische aard, met name het natuurschoon. Wat schiet er immers nog over van

een landschap indien her en der afschuwelijke metalen **hoogspanningslijnen** op **pilonen** worden opgesteld ? Het esthetische aspect zou onbetwistbaar meer aan bod moeten komen in het beleid.

Ik kom nu tot het derde aspect, zijnde de volksgezondheid. Ik zal in dat verband beginnen met een citaat van de heer Brouckaert, kaderlid in de elektriciteitssector, die ter gelegenheid van een gerechtelijke procedure zei : Ik zou zelf nooit onder **hoogspanningslijnen** willen wonen. En uiteraard heeft hij gelijk.

Is leven onder hoogspanningslijnen ongezond ? Verhogen die elektromagnetische velden het risico om kanker te krijgen ? De wetenschappers houden zich al tientallen jaren bezig met deze vragen en dienaangaande werden al honderden studies verricht. In tegenstelling tot wat sommigen willen laten uitschijnen is dat geen thema dat pas gisteren werd ontdekt, maar waarmee men al jaren druk bezig is. In dat verband bestaan er zelfs gespecialiseerde tijdschriften. Nu pas duikt het thema ten volle in het publiek debat en de elektriciteitsproducenten doen alle moeite om dit element uit het politieke en publieke debat te houden. Toch het volgende lichtpuntje. Onlangs vernam ik in de commissie voor Economie dat Electrabel zich als het ware zelf uitnodigde om deel te nemen aan de vergadering van de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid van de Vlaamse Raad, ten einde er hun standpunt aangaande energie, elektriciteit en hoogspanningslijnen toe te lichten. Het is positief dat zij **eindelijk** wakker worden.

Welke zijn de risico's nu precies ? In heel wat studies wordt duidelijk een verband aangetoond tussen elektromagnetische velden en hersentumoren. De personen die beroepshalve zijn blootgesteld aan elektromagnetische velden, zoals radio-amateurs, **lassers**, tvherstellers lopen dus een risico. In Zweden werd het eerste geval van beroepsziekte door elek-

tromagnetische velden erkend. Daarover bestaat dus geen twijfel meer.

Verder wees de eerste Amerikaanse studie in 1979 uit dat er een verband bestaat tussen het krijgen van kanker en het wonen in de buurt van hoogspanningslijnen. Heel wat studies volgden elkaar sindsdien op en in negen zeer uitvoerige epidemiologische studies kwamen men tot het besluit dat er wel degelijk een statistisch verband bestaat tussen het leven in de nabijheid van hoogspanningslijnen en het voorkomen van kanker, meer bepaald leukemie.

De meest opvallende is de Zweedse studie van het Karolinska-instituut waarbij meer dan 500.000 personen - volwassenen en kinderen - werden onderzocht. Zweden is op dat vlak zo belangrijk omdat men daar inzake volksgezondheid, wetenschappelijk en epidemiologisch onderzoek zowat haantje de voorste is. Vaak leggen zij vandaag normen op tafel die wij pas morgen overnemen.

De Zweden erkennen deze problematiek en werken aan de ontwikkeling van afstandsnormen.

Er bestaan een aantal hypothesen over hoe het oorzakelijk verband precies in mekaar zit, dus over de reactie van cellen en weefsels. Dat is uiteraard stof voor wetenschappelijke onderzoekers.

De vraag die echter door de politici moet worden beantwoord is : moeten wij nog tien of twintig jaar wachten tot het oorzakelijk model is gekend, of...

De heer J. Valkeniers : Na verloop van tijd komt men dan wellicht tot de vaststelling dat er helemaal niets aan de hand is. Dat gebeurt ook geregeld met geneesmiddelen. Eerst probeert men de hele bevolking angst aan te jagen om na twee maanden vast te stellen dat de angst ongegrond is.

De heer L. Barbé : Ik verwijs naar de problematiek van tabak, waarbij

Barbé

al gauw een statistisch verband werd gevonden tussen roken en kanker, maar waar het bijzonder lang heeft geduurd vooraleer er een exact wetenschappelijk model kon worden opgesteld van een oorzakelijk verband.

Wetenschappers bepalen risico's, maar politici bepalen welke risico's aanvaardbaar zijn. Wanneer men al het studiemateriaal op een rijtje zet, kan men alleen maar besluiten dat het aanleggen van extra hoogspanningslijnen betekent dat er meer mensen worden blootgesteld aan risico's afkomstig van elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen. Dit risico is niet verantwoord.

Terloops doe ik opmerken dat door het ondergronds aanbrengen van deze lijnen niet alles wordt opgelost. Het elektrische veld wordt weliswaar afgeschermd, maar het magnetische veld wordt hierdoor niet volledig uitgeschakeld. Dit biedt enkel het voordeel dat de landschappen worden beschermd en dat het risico - zij het in zeer geringe mate - wordt verkleind.

Wat de energiepolitiek betreft, kan men zich afvragen of nieuwe hoogspanningslijnen nog wel noodzakelijk zijn. Zij kaderen in het uitrustingsplan 1988-1998 van de federale overheid, dat gebaseerd is op een groei van de elektriciteit van 2,5 procent. Dit is absurd. De elektriciteitsproductie en -consumptie mag niet meer stijgen. Zij moet dalen omwille van milieuredenen, maar ook om financiële redenen. Indien bedrijven en huishoudens minder elektriciteit verbruiken, doen zij besparingen. Enkel Electrabel zal hiervan de dupe zijn, maar dat is niet de eerste zorg van de politici.

Wanneer het elektriciteitsverbruik niet stijgt, is er ook geen behoefte aan nieuwe hoogspanningslijnen.

Het voorstel van resolutie werd in de commissie unaniem aanvaard, wat mij bijzonder verheugt.

De Vlaamse regering wordt gevraagd om te overleggen met de federale regering over het nationaal uitvoeringsplan en over de actualisering ervan. Er moet een globaal actieplan tot stand komen inzake rationeel energiegebruik en er moet onderzoek worden verricht op het vlak van de volksgezondheid. Ik denk in dat verband in de eerste plaats aan onderzoek inzake het oorzakelijk verband tussen hoogspanningslijnen en gezondheidsproblemen. Uiteraard moet er coördinatie tot stand komen, wat niet voor de hand ligt aangezien deze problematiek verschillende ministers aangaat.

Er werd een amendement goedgekeurd, waarmee ik het niet volledig eens ben, met betrekking tot de procedure inzake gewestplannen. In het oorspronkelijke voorstel werd ervan uitgegaan dat er geen ontwerp-gewestplannen zouden worden vastgelegd inzake aanleg van nieuwe lijnen. Thans wordt bepaald dat wij de procedure beginnen, maar dat er geen gewestplannen worden vastgelegd indien niet aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Dit is een belangrijke nuance.

De essentie van het voorstel van resolutie blijft echter behouden en op één punt zelfs versterkt, met name in de laatste zin, die bepaalt dat er maar een nieuw gewijzigd gewestplan voor de aanleg van een hoogspanningslijn kan worden vastgesteld op voorwaarde dat uit het onderzoek blijkt dat er geen schadelijke gevolgen zijn voor de volksgezondheid.

Dit is een illustratie van het voorzorgsprincipe. De tegenstanders van hoogspanningslijnen moeten niet bewijzen dat er problemen zijn, Electrabel moet bewijzen dat er geen problemen zijn. Deze omkering radicaliseert de zaak in de goede zin.

Onze fractie zal dit voorstel uiteraard goedkeuren. Wij kijken uit naar de verslagen die de Vlaamse regering in het najaar zal voorleggen. De discussie zal op dat ogenblik onge-

twijfeld worden heropend en de standpunten zullen eventueel moeten worden aangepast.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de aanleg van hoogspanningslijnen heeft de jongste jaren in Vlaanderen terecht nogal wat verontrusting veroorzaakt. Vooral de alarmerende berichten in de media, ook van het buitenland, over de mogelijke schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid van elektromagnetische velden, veroorzaakt door hoogspanningslijnen, heeft de bevolking als het ware doen opschrikken.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat protest is ontstaan en actiecomités in het leven werden geroepen waar plannen zijn om nieuwe hoogspanningslijnen aan te leggen. Het voorstel van resolutie dat medeondertekend is door de SP komt dus zeker niet te vroeg.

De bezwaren tegen de hoogspanningslijnen kunnen volgens ons op vier vlakken worden genoteerd.

De heer Barbé heeft ze trouwens al in herinnering gebracht.

Allereerst is er het esthetisch en het ruimtelijk aspect. Het aanleggen van hoogspanningslijnen heeft een enorme impact op de ruimtelijke ordening en vormt inderdaad een bedreiging voor de bescherming van de open ruimten die de jongste decennia al voldoende en vaak nodeloos werden aangetast. Voor het aanleggen van nieuwe lijnen is geen milieueffectenrapport vereist hoewel dat wel het geval is voor projecten met een veel geringere ruimtelijke impact.

Een tweede argument tegen de aanleg van hoogspanningslijnen is van individueel menselijke aard. Hiervoor kunnen we eveneens begrip opbrengen. Wie een hoogspanningslijn boven zijn eigendom krijgt, ziet de economische waarde ervan - de

Hostekint

marktwaarde dus — in belangrijke mate verminderen.

Vooraf aan het aspect volksgezondheid moet ruime aandacht worden besteed. Hoogspanningslijnen veroorzaken nu eenmaal elektromagnetische velden. Het gevolg daarvan voor de volksgezondheid heeft het voorwerp uitgemaakt van meerdere wetenschappelijke studies. Vele vragen rijzen, onder meer of personen die beroepshalve in contact komen met elektromagnetische velden een verhoogd kankerrisico hebben. Wat is het gevolg ervan voor mensen die leven in de nabijheid van deze hoogspanningslijnen? Reeds in 1979 werd in de Verenigde Staten ter zake wetenschappelijk onderzoek verricht. Hieruit bleek dat kinderen die in de buurt van hoogspanningslijnen leven tweemaal zo veel kans hebben op kanker dan normaal.

Er zijn reeds meer dan 200 studies uitgevoerd. Uit dit wetenschappelijk onderzoek blijkt overduidelijk een statistisch verband te bestaan tussen elektromagnetische velden en het verhoogd aantal gevallen van leukemie en hersentumor, vooral bij kinderen. De invloed op volwassenen is wetenschappelijk nog niet bepaald, met uitzondering evenwel van de onderzoeksresultaten van het Karolinska-Instituut dat ter zake baanbrekend werk heeft geleverd.

Bijgevolg moet het aspect volksgezondheid zeer ernstig worden genomen. Het verheugt de SP-fractie dat Electrabel dat begint te doen.

Een vierde argument tegen de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen houdt verband met het gevoerde energiebeleid in ons land. De noodzaak voor de bouw van nieuwe hoogspanningslijnen voor het uitbaten van bestaande lijnen op een hogere spanning is inderdaad het gevolg van een gestage groei van het elektriciteitsverbruik. Elektriciteitsbedrijven belijden naar buiten uit een rationeel energieverbruik dat erop gericht is de groei af te remmen. In werkelijk-

heid hebben de energiebedrijven in de eerste plaats Electrabel maar ook de intercommunale verenigingen voor de distributie van elektriciteit om winstmotieven, alle belang bij een zo sterk mogelijke groei van het verbruik. In de huishoudelijke sector is de elektrische verwarming van gebouwen in belangrijke mate verantwoordelijk voor de sterke groei. Het zou bijgevolg bijzonder leerzaam zijn om de invloed van deze vorm van woningverwarming op de uitbouw van het hoogspanningsnet eens nader te onderzoeken. De elektriciteitsbedrijven beweren dat zij de jongste jaren gestopt zouden zijn met hun agressieve reclamecampagnes voor elektrische verwarming. Nochtans werd nog niet zo lang geleden een nieuw elektriciteitsstarief ingevoerd op experimentele basis, het zogenaamde drie-uren tarief dat in de praktijk uitsluitend is gericht op de verbetering van de concurrentiepositie van de elektrische verwarming en is dus een regelrechte aanmoediging voor het gebruik ervan. De federale regeringsverklaring bevat een hoofdstuk waarin een duurzaam energiebeleid wordt aangekondigd gericht op rationeel energieverbruik dat zich ondermeer uit in de tariefpolitiek. Ook de Vlaamse regering is rechtstreeks bij dit debat betrokken aangezien het rationeel gebruik van energie een gewestmaterie is.

Tenslotte is er het nationaal uitvoeringsplan betreffende de energietransportlijnen. Artikel 173 paragraaf 1 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire bepalingen 1979-1980, bepaalt dat de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales en hoogspanningslijnen het voorwerp moet uitmaken van een zogenaamd uitrustingsprogramma voor de produktie en het groottransport van elektrische energie dat ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de minister van Economische Zaken. De hoogspanningslijnen met een spanning van 70 kilovolt zijn nog steeds een federale bevoegdheid maar de gewesten beslissen over de

stedebouwkundige- en milieuaspecten van de verstrekte bouwvergunningen. Het laatste uitrustingsplan dat door de sector werd ingediend, sloeg op de tienjarige periode 1988-1998. Het werd op 9 december 1988 door de regering goedgekeurd althans wat betreft het niet-nucleaire scenario.

Het bijhorend plan voor de ontwikkeling van het hoogspanningsnet had echter maar een looptijd van vijf jaar, te weten de periode 1988-1993. Dit plan is dan ook verstrekt. Wat betreft de aanleg van hoogspanningslijnen bevinden we ons vandaag dan ook in een onwettelijke situatie. Er bestaat geen enkele juridische grondslag meer voor de bouw van nieuwe hoogspanningslijnen na 1993.

Wat het voorstel van resolutie betreft zijn we de mening toegedaan en we leiden dat af uit de antwoorden van de minister in de commissie dat de Vlaamse regering in ruime mate is tegemoet gekomen niet alleen aan onze bekommernissen, maar aan de bekommernissen van vrijwel alle fracties in de Vlaamse Raad. Het resultaat mag dan ook worden gezien.

De Vlaamse minister bevoegd voor Economie zal overleg plegen met de federale regering over het Nationaal Uitvoeringsplan 1993-1998 betreffende de energietransportlijnen. De Vlaamse minister bevoegd voor Volksgezondheid zal het onderzoek over de invloed van hoogspanningslijnen op de Volksgezondheid activeren en stimuleren en de Vlaamse minister bevoegd voor Energie zal zo spoedig mogelijk een globaal actieplan inzake rationeel energieverbruik voorleggen aan de Vlaamse Raad. Ook zal de bevoegde minister een vergelijkend onderzoek voorleggen omtrent de globale maatschappelijke kost verbonden aan de aanleg van bovengrondse of ondergrondse hoogspanningslijnen.

Ten slotte moet een werkgroep ad hoc de resultaten van het onderzoek

Hostekint

naar alle aspecten verbonden met deze problematiek aan de Vlaamse regering voorleggen tegen 15 september 1994.

Eventuele definitieve vaststellingen van de gewestplannen en de daaruit voortvloeiende vergunningen kunnen slechts onder twee voorwaarden. Ten eerste, na goedkeuring van het nieuwe Nationaal Uitvoeringsplan 1993-1998 van de energietransportlijnen.

Ten tweede, indien uit bovengenoemd onderzoek blijkt dat er geen schadelijke gevolgen zijn voor de volksgezondheid.

Met andere woorden er wordt een moratorium ingesteld op de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in Vlaanderen, met inbegrip van de lijnen Izegem-Zedelgem, en Zandvoorde-Brugge. Deze lijnen waren nog opgenomen in het vorig uitrustingsplan. Dat verheugt de SP-fractie ten zeerste.

Ik ben geen lid van de commissie, maar was als Westvlaming bij de problematiek betrokken. Als medewerker wil ik in naam van de SP-fractie in de eerste plaats de minister bedanken voor zijn zeer positieve medewerking en alle fracties van de Vlaamse Raad voor de inspanningen die zij hebben geleverd voor het voleindigen van dit zeer belangrijke dossier.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens mijn partij verheug ik mij over de inspanningen die in verband met deze problematiek worden geleverd.

Het ging om een parlementair initiatief dat de grenzen tussen de meerderheid en de oppositie deed vervagen.

De problematiek van de hoogspanningslijnen houdt de VLD-fractie

overigens sedert geruime tijd bezig. Verschillende collega's, met name de heren Demeulenaere, Vergote en De Croo hebben ter zake aan de betrokken federale en Vlaamse ministers reeds vele vragen gesteld, waaruit wij kunnen afleiden dat de wetenschappelijke discussie over de schadelijkheid van elektromagnetische velden opgewekt door hoogspanningslijnen, tijdens het laatste decennium zeker niet aan actualiteit heeft ingeboet. Er worden trouwens nog steeds controversiële standpunten ingenomen. In een antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Vergote aan de federale minister voor Economische Zaken, de heer Wathélet, baseerde de minister zich op een aantal studies die zouden aantonen dat er geen gevaar bestaat. Hij stelde dan ook dat er geen maatregelen moesten worden genomen ter vrijwaring van de volksgezondheid. In dit verband verwees hij onder meer naar een Franse studie van het Institut National de Santé et de la Recherche Médical, waaruit blijkt dat er op het ogenblik weinig elementen bekend zijn die de blootstelling aan elektromagnetische velden in verband brengen met een verhoogd risico op kanker. Uit deze studie bleek evenwel ook dat bij een beroepsmatige blootstelling aan deze velden het ontstaan van leukemie bij kinderen en hersentumoren bij volwassenen niet volledig mag worden uitgesloten. In zijn antwoord verwees de betrokken minister eveneens naar een Deense studie waarin alleen melding wordt gemaakt van een verhoogd risico op lymfomen bij kinderen, en tevens naar Zweedse studies die elkaar tegenspreken.

Een van de meest recente studies ter zake is deze van het Nederlandse ministerie van leefmilieu, waaruit blijkt dat geen effecten zouden optreden, maar waarin veiligheidshalve een vijfjaarlijkse evaluatie wordt voorgesteld. Ik meen dat dit tegemoetkomt aan de opmerkingen van de heer Barbé in verband met de wetenschappelijke en statistische vaststellingen.

In België werd eveneens een studie gemaakt door de Interdisciplinaire Commissie van Experts, op initiatief van voormalig staatssecretaris Deworme. In haar advies van 18 april 1990 stelde deze commissie dat elektrische hoogspanningslijnen geen invloed hebben op de gezondheid. De voormalige minister van Volksgezondheid, mevrouw Onkelinckx verwees echter naar deze laatste studie, maar voegde eraan toe dat de beschikbare studies noopten tot voorzichtigheid. Tevens stelde zij dat een updating van het rapport Deworme inzake deze materie aan de orde was en dat op basis hiervan concrete nieuwe aanbevelingen zouden worden gedaan.

Wij wachten daar nog steeds op.

Ik moest zelf vaststellen dat een wetenschapper die behoort tot het andere kamp en tijdens het programma De Zevende Dag tegenover collega Barbé als gast zat, zich in een onbewaakt moment liet ontvallen dat hij, mocht hij onder een hoogspanningslijn wonen, deze en gene maatregel zou nemen. Kortom, hij zou van zijn woning een kooi van Faraday maken.

Gezien het late uur zal ik niet alle voorbeelden van studies opsommen. Eén wil ik u echter niet onthouden. Men heeft de magnetische veldsterkte op adressen gemeten. Waar deze groter was dan 300 nanotesla - eenheid om die veldsterkte te meten -, steeg de kans op kanker ten opzichte van een controlegroep met een factor tussen 1,2 en 5,9. Werd de onderzochte groep beperkt tot degene die sinds hun geboorte op hetzelfde adres en onder een hoogspanningslijn woonden, dan steeg de risicofactor tot een waarde tussen 1,8 en 17,9. Er is toch wel tussen de beide bovengrenzen van 5,9 en 17,9 een duidelijk verschil, collega Valkeniers.

In ieder geval kan worden geconcludeerd dat de studies nog altijd controversieel zijn en dat er potentiële gevaren zijn, wat in statistische gege-

Devolder

vens wordt bewezen. De wetenschappelijke discussie is bijgevolg nog niet afgerond. Wij menen echter dat bij twijfel een voorzichtigheids-politiek moet worden gevoerd. Een alternatief - dan zou heel deze discussie niet moeten worden aange-gaan - zou erin bestaan alle hoogspanningslijnen op een adequate technische manier ondergronds te brengen.

Collega's, de resolutie die door onze collega's van Agalev in de Vlaamse Raad werd ingediend, is gezien de lakse houding van de federale overheid in dit dossier noodzakelijk. In de oorspronkelijke tekst vroeg men in afwachting van bijkomende studies niet over te gaan tot het vaststellen van de ontwerp-gewestplannen aangezien daarin in de inplanting van hoogspanningslijnen tussen Izegem en Zedelgem, en Zandvoorde en Brugge was voorzien.

Voor de VLD-fractie leek deze stellingname te beperkt. Dit probleem is er geen dat uitsluitend West-Vlaanderen treft. Vandaar dat de tekst voor ons moest worden ver-ruimd.

Op het amendement van de VLD en Agalev om een moratorium op de bouw van bovengrondse lijnen in heel Vlaanderen af te kondigen reageerden mevrouw Tyberghien en de heer Breyne met een nieuwe tekst waarin zij voorstellen om in afwachting van de conclusies van een nog te voeren onderzoek de plannen tot wijziging van de gewestplannen voor te leggen aan de regering om de procedure van openbaar onderzoek te starten doch zonder verklaring van openbaar belang. De definitieve vergunningen konden slechts na goedkeuring van het uitvoeringsplan 1993-1998.

Men koppelde de aflevering van de vergunningen echter aan het verkeerde dossier. Vergunningen kunnen pas worden afgeleverd indien men zekerheid heeft over de effec-

ten op de volksgezondheid, wat geen wezenlijk deel uitmaakt van het uitrustingplan.

De VLD is van oordeel dat de aflevering van vergunning aan het resultaat van het onderzoek van Volksgezondheid en aan de updating van het rapport Deworme gekoppeld moet worden.

Mijn fractie heeft twee amendementen ingediend.

Het eerste wil de resolutie uitbreiden tot heel Vlaanderen.

Het tweede wil de definitieve vastlegging van de gewestplannen en de daaruit voortvloeiende vergunningen verbinden aan de goedkeuring van een nieuw federaal uitvoeringsplan 1993-1998 van ondergrondse energietransportlijnen en aan de resultaten van het onderzoek van Volksgezondheid waaruit moet blijken dat er geen gevaar is voor schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid. De commissie heeft de beide argumenten goedgekeurd.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de VLD stemt in met de voorliggende resolutie en dringt aan op een snelle uitvoering. Een verder uitstel kan enkel nadelige gevolgen hebben voor de economische haalbaarheid van de aanleg van nieuwe ondergrondse lijnen in Vlaanderen. Bovendien moet men dringend klaarheid scheppen in het welles-nietes-spelletje inzake de schadelijkheid van de bestaande lijnen. Men moet ook de nodige conclusies trekken en de uitbouw in de toekomst van een volledig ondergronds net onderzoeken.

Collega Vogels waarschuwt ervoor dat wij van deze Vlaamse Raad geen veredelde gemeente- of provincieraad mogen maken. Ik wil echter een specifieke toestand in West-Vlaanderen toelichten. In Brugge zullen de inplantingsplaats en de aard van de nieuwe energiecentrale medebepalend zijn voor de al dan niet verdere uitbouw van nieuwe hoogspanningstracés en van de

tracés die niet voorzien waren in het uitrustingsplan. De electriciens hebben tijdens een hoorzitting in Zeebrugge verklaard dat een minister akkoord gaat en met de inplanting en met de capaciteit van een dubbele centrale van 450 + 350 Megawatt. Dit betekent dat men eveneens hoogspanningslijnen van hetzelfde kilovoltage zal aanleggen.

Bent u hiervan op de hoogte? Is dit een uitspraak van een Vlaamse minister of van een federaal minister?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik heb de Vlaamse regering gevraagd haar standpunt te bepalen. Dit standpunt komt op evenwichtige wijze ter sprake in de resolutie en bepaalt enkel goede afspraken voor het beleid.

Ik ben op de hoogte dat men vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening vragen stelt over een mogelijke inplanting. Ik bevestig echter dat inzake de definitieve besluitvorming de voorliggende resolutie primeert.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord? (**Neen**)

De bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over dit voorstel van resolutie houden.

INTERPELLATIES (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over uitspraken van de minister in verband met de transfers in de sociale zekerheid

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Valkeniers tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Han-

Voorzitter

del en Staatshervorming, over uitspraken van de minister in verband met de transfers in de sociale zekerheid.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, op 6 juni jongstleden werden besluiten bekendgemaakt van een studie die in opdracht van de Vlaamse regering de Noord-Zuid-transfers in de sociale zekerheid heeft onderzocht.

Niemand zal me tegenspreken als ik beweere dat het de hoogste tijd is dat de betrokken partijen in deze zaak kleur bekennen. Het mag niet langer bij woorden alleen blijven.

De verklaringen van kopstukken van de PS tijdens de eerste maanden van het jaar logen er niet om : eerst was er de heer Busquin, voorzitter van de partij, die na de ontslagen van verscheidene PS-ministers verklaarde dat de PS aan de federale regeringscoalitie bleef deelnemen om de sociale zekerheid te beschermen. We weten allemaal zeer goed dat het hier niet enkel gaat om de verschillen tussen Noord en Zuid, maar evenzeer om de grote verschillen tussen de mutualiteiten onderling. De partij werd daarvan op de hoogte gebracht door de heer D'Hoe, voorzitter van de Algemene Raad van het Riziv, om op die manier het aanzienlijke verschil te kunnen verdoezelen.

Bovendien verklaarde mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken, op 10 februari jongstleden in haar antwoord op mijn interpellatie dat zij uitsluit dat men zou zwichten voor de druk van diegenen die onder het mom van een eenvormige toepassing van de wetgeving, de sociale zekerheid in feite willen regionaliseren of privatiseren.

In het Globaal Plan voor de werkgelegenheid, de concurrentie en de sociale zekerheid lezen we nochtans in hoofdstuk twee over de sociale ze-

kerheid, bladzijde 14, dat de Algemene Raad van het Riziv, op basis van het verslag van de commissie van experts, voorstellen zou formuleren en initiatieven zou nemen op de volgende domeinen. In eerste instantie zou dat gebeuren inzake de eenvoudige toepassing bij wetgeving in heel het land en het wegwerken van een onrechtvaardig onevenwicht. In tweede instantie zou een operationeel systeem van financiële verantwoordelijkheid van de verzekeringsinstellingen worden ingebouwd.

Minister-president Van den Brande verklaarde dat de maatregelen van de federale regering van 21 april 1994 de problemen kunnen helpen oplossen. Op 10 februari richtte ik in de Senaat een interpellatie tot de eerste minister, maar die werd beantwoord door mevrouw De Galan. Zij toonde duidelijk aan dat deze maatregel helemaal geen rechtzetting tussen noord en zuid beoogt en dat het bovendien een schande was de goegemeente op een dergelijke bedrieglijke manier voor te lichten.

De zogenaamde maatregelen die minister Anselme, de voorganger van mevrouw De Galan, bijvoorbeeld uitwerkte met betrekking tot de medische beeldvorming, waren louter lineair en haalden zelfs niets in zake het historisch forfait. Het zijn bovendien maatregelen die precies die diensten straffen die zich niet schuldig hebben gemaakt aan overconsumptie en die zich vooral in het noorden van het land bevinden.

Ook het systeem waarbij vanaf 1 januari 1994 het financieringssysteem voor ligdagen uit twee delen bestaat, houdt een bevoorrechtiging in van Waalse ziekenhuizen. Het eerste deel stoelt op de grootte van de ziekenhuizen en de reële verblijfsduur, het tweede houdt rekening met de minimale klinische en de minimale verpleegkundige gegevens. Iedereen weet dat deze Waalse ziekenhuizen proportioneel groter zijn en dat de Waalse geneesheren niet hebben na-

gelaten de pathologie wat aan te dikken. Niets zegt dat we niet tot een tegengesteld resultaat zullen komen en dat deze ziekenhuizen nog meer voordeel zullen halen. Dit is niet zomaar een denkbeeldige situatie. In het ziekenhuis waar ik tot morgen nog werk, maakten wij het zelfs mee dat de directie in allerijl de dokters heeft samengeroepen om ze terecht te wijzen inzake het invullen van de minimale klinische gegevens. We schreven veel te weinig op en werden opgedragen alle mogelijke zaken erbij te betrekken. Dat gebeurde toen nog aan de hand van code-nummers en zelfs gebrek aan eetlust, slapeloosheid, enzovoort mochten niet ontbreken. De directie zei ronduit dat de artsen te braaf waren geweest.

We kregen te horen dat onze kliniek op grond van onze cijfers schade zou lijden en dat de opbrengst van de verpleegdag niet hoog genoeg zou zijn omdat we de gegevens niet hebben aangedikt.

Wat nu de investering in het medisch en het niet-medisch materiaal betreft, blijven de historische forfaits behouden. Ook daar weer worden de Waalse ziekenhuizen bevoordeeld. De administratie geeft zelfs toe dat de hele herschikking van de ligdagprijs niet als besparingsmaatregel is bedoeld maar als enig doel heeft de correcte herschikking van de budgetten.

Wat de ambulante klinische biologie betreft, zagen we een duidelijke vermindering van de erelonen. Doch ook deze is lineair zodat er echt niets werd gedaan aan een rechtekking tussen Noord en Zuid. Wat de invoering betreft van een informatienetwerk inzake het voorschrijven van geneesmiddelen dat door de geneesheren terecht wordt gecontesteerd, vraag ik me af of dat wel iets zal uithalen wanneer men geen aandacht besteedt aan het verschillend voorschrijfgedrag tussen Noord en Zuid. Ook op dit vlak is Zuid kampioen.

Valkeniers

Met andere woorden, de **minister-president** van de Vlaamse regering zegt dat de maatregelen die door de regering zijn getroffen een aanzet zijn.

Wanneer men die maatregelen nauwkeurig bekijkt, dan blijkt duidelijk dat ze niets inhouden. We moeten echter voorzichtig zijn als we vragen om de lat tussen Noord en Zuid gelijk te leggen. Dat heeft immers al tot gevolg gehad dat men in het Noorden nog meer begon te **consumeren**, zodat de totale uitgaven uiteindelijk stegen. Ik heb altijd gepleit voor een gelijkleggen van de lat op het niveau van de Vlaamse uitgaven. Door het meerverbruik in Vlaanderen kwam de lat gelijk te liggen waardoor de Walen tevreden waren. Maar uiteindelijk is dat boerenbedrog. Het is in feite het melken van de kas van de sociale zekerheid, waarvan wij uiteindelijk allemaal het slachtoffer zijn.

Wat de beheersing van het aantal artsen, tandartsen en paramedici betreft, - waar minister De **Galan** in haar uiteenzetting naar heeft verwezen - blijft het alleen bij woorden. Men is blijkbaar bang van grotere inspanningen langs Waalse kant, zoals ook Vlaams minister Van den Bossche terecht heeft geëist.

Men is zich niet bewust van wat zich afspeelt in de sector. Door het feit dat men wil besparen en dat er artsen aan de lopende band worden geproduceerd, wordt de taart steeds maar kleiner. De toenemende concurrentie die hierdoor ontstaat, zal leiden tot slechte geneeskunde en para-geneeskunde. Een aantal geneesheren zijn commercieel aangelegd : ze houden de patiënt aan het lijntje, ze wachten te lang om hem door te sturen en tenslotte is de patiënt twee keer slachtoffer.

Het wordt echt tijd dat wij ons gaan bezinnen - ook in Kamer en Senaat - over deze situatie. Niemand heeft op het ogenblik de moed om het me-

disch en para-medisch aanbod in te dijken. Verder uitstel zal tot een catastrofe leiden.

In datzelfde verslag lezen we verder : Uit gegevens blijkt dat farmaceutische verstrekkingen, de speciale technische verstrekkingen, de **toezichthonoraria**, de chirurgie, de thuisverzorgingen, de rustoorden, de rust- en verzorgingstehuizen, de psychiatrische sector, de implantaten, de kinesitherapie en de revalidatie in herscholing prioritaire aandacht dienen te krijgen. Einde citaat. Met een belofte als "met speciale vlijt en waakzaamheid zullen worden onderzocht.." zijn we niets, vooral als we zien dat de minister-raad er zich vanaf maakt met te zeggen dat de Algemene Raad van het Riziv in 1994 zijn onderzoek zal voortzetten en een verslag zal uitbrengen.

Met andere woorden de beslissing wordt altijd uitgesteld. In 1993 waren er al resultaten bekend, maar voor een beslissing was het te vroeg. "De maatregelen moeten verder onderzocht worden", zo luidde het toen. Nu zijn we in 1994 en blijkbaar is het nog te vroeg voor maatregelen. Morgen gaan we met reces en in oktober krijgen we gemeenteraadsverkiezingen en daarna begint men al te denken aan de komende parlementsverkiezingen. Voor we het beseffen zullen we in 1996 zijn, zonder dat er iets beslist wordt.

In dezelfde sfeer situeert zich de wens van de regering dat de oorzaken van de vastgestelde **uitgavenverschillen** in diverse sectoren nader moeten worden geanalyseerd en dat concrete maatregelen moeten worden voorgesteld voor de sectoren waarin belangrijke en **niet-ge-rechtvaardigde** uitgavenverschillen worden vastgesteld.

Ook het voorontwerp van de sociale programmawet dat in het kader van het Globaal Plan door de Minister-raad van 28 januari 1994 werd goedgekeurd, bevatte geen ernstige maatregelen voor het terugdringen

van de niet-objectiveerbare **uitgavenverschillen** tussen Noord en Zuid. Sommige maatregelen getuigen zelfs van een grote naïviteit, zoals de maatregelen om **overdrijvingen** te corrigeren via terugbetalingen. Ik verwijs naar het voorbeeld van de klinische biologie waar er miljarden frank achterstallen bestaan en waar alle mogelijke truuks, fiscale en andere, en haast fraude worden toegepast.

We zien dan dat de regering zogezegd maatregelen neemt. Wie in het vak zit, merkt onmiddellijk op dat deze maatregelen niets inhouden. Onze Vlaamse premier, die jammer genoeg afwezig is, verschuilt zich echter ook achter deze maatregelen. Hij zegt dat dit een verbetering is, maar als men de maatregelen ontleedt, ziet men dat dit niet bewezen is en dat het zelfs een verslechtering kan zijn.

De CVP, die momenteel afwezig is, heeft de laatste maanden zeer sterke verklaringen afgelegd. De voorzitter van de CVP-fractie in de Senaat verklaarde op 20 december 1993 dat de CVP resoluut zou kiezen voor een regionalisering van de sociale zekerheid indien de regering er niet in slaagde ondubbelzinnige maatregelen te treffen. Er zijn geen maatregelen getroffen en toch zien we niets gebeuren.

Oud CVP-minister Jan Lenssens verklaarde dat de CVP geen nieuwe besparingsmaatregelen in de sector gezondheidszorg zou aanvaarden ten laste van de sociaal verzekerden zolang er geen sleuteloplossing is gevonden voor de niet-objectiveerbare medische overconsumptie in het zuiden van het land. De lasten voor de sociaal verzekerden zijn echter wel verhoogd. Het remgeld werd zowel voor huisartsen als voor specialisten verhoogd. Ook de bijdragen in de ziekenhuizen werden verhoogd. De patiënten moeten meer bijbetalen per ligdag. Zelfs de bijdrage van de patiënten voor geneesmiddelen werd verhoogd. Een deel van het honorarium dat de arts krijgt voor toe-

Valkeniers

zicht in het ziekenhuis moet nu rechtstreeks door de patiënt worden betaald. Men heeft dus de patiënten voor ettelijke miljarden franken nieuwe lasten opgelegd en er zijn geen echte maatregelen getroffen voor het wegwerken van de niet-objectiveerbare transfers.

Waar blijven de sluitende oplossingen? De oplossingen die men ons hier voorschotelt, zijn die naam niet waard. Ze zijn sterk betwistbaar en we moeten de uitslagen ervan nog zien.

Het was ook collega Lenssens die beweerde dat als de regering op korte termijn geen bevredigende oplossingen zou vinden het debat over de eis tot regionalisering van de gezondheidszorgen ook voor de CVP onvermijdelijk zou worden.

Jammer genoeg kunnen ze dit vandaag niet bevestigen omdat ze afwezig zijn.

Op 27 januari 1994 werd hij hierin zelfs bijgevallen in deze Raad door CVP-woordvoerder Vandendriessche. Deze poneerde eveneens dat de CVP het debat niet uit de weg zou gaan. Verder was hij van oordeel dat gezinsbijslagen en gezondheidszorgen persoonsgebonden materies waren waarvan de communautarisering kon bijdragen tot een coherenter beleid dat dichter aansluit bij de noden van de Gemeenschappen.

Ook de heer Loones, fractievoorzitter van de Volksunie senaatsfractie, verklaarde op 3 februari 1994 dat de regeringsmaatregelen van 21 januari volstrekt onvoldoende waren met het oog op de afbouw van de transfers.

Mijnheer de minister, u verklaarde op 27 januari 1994 zelf dat uw wetenschappelijke gegevens het debat uit de slogansfeer moeten halen en dat de beleidsrelevante gegevens Vlaanderen in staat moeten stellen om het debat degelijk te voeren. U maakte

zich zelfs sterk dat de Vlaamse regering de pleitbezorger zou zijn van het Vlaamse belang.

Ik had van u dan ook graag een antwoord gekregen op een aantal vragen.

Ten eerste, wanneer zult u de geïnteresseerden in het bezit stellen van deze studie?

Ten tweede, zijn de gegevens die in de pers verschenen zijn correct?

Ten derde, heeft de Vlaamse regering zelf deze cijfers reeds bestudeerd? Tot welke besluiten is zij gekomen?

Ten vierde, is de Vlaamse regering van plan om over deze cijfers een dialoog aan te gaan met de federale regering?

Ten vijfde, heeft de Vlaamse regering reeds voorstellen geformuleerd tegenover de federale regering?

Ten zesde, op welke manier denkt de Vlaamse regering te voldoen aan de met redenen omklede motie van 27 januari 1994, ingediend door de heren Vandendriessche, Hancké, Moens, Van Grembergen en Dierckx, waarin de Vlaamse Raad de Vlaamse regering verzoekt om als zou blijken dat de verschillende uitgavenpatronen niet objectief verklaarbaar zijn de nodige maatregelen van de federale overheid af te dwingen om deze verschillen uit te schakelen zonder nochtans afbreuk te doen aan de solidariteit die in elke federale staat van de deelstaten wordt gevraagd?

De voorzitter: De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aansluitend op de interpellatie van de heer Valkeniers die de discussie over de transfers in de sociale zekerheid opnieuw in de Vlaamse Raad introduceert, wil ik het volgende zeggen.

Mijnheer Valkeniers spreekt in zijn

inleiding over de sociale zekerheid. Ik denk dat wij het debat hygiënisch moeten voeren en niet alles wat betrekking heeft op de gezondheidszorg zomaar naar de hele sociale zekerheid kunnen extrapoleren.

De heer J. Valkeniers: Mijnheer Geysels, uit de conclusies van de studie van professor Pieters blijkt dat de meeste deelgebieden van de sociale zekerheid federaal moeten blijven en dat vooral de gezondheidszorg en de gezinsbijslagen zouden moeten worden gecommunautariseerd. Dat is de reden waarom ik mij tot dit aspect heb beperkt.

De heer J. Geysels: Ik verwijt u niet dat u zich beperkt tot een bepaalde thematiek en tot een bepaalde belangrijke sector binnen de sociale zekerheid, namelijk de sector van de gezondheidszorg. Het gaat hier over meer dan 300 miljard frank. U weet echter ook dat de hele sociale zekerheid meer dan 1.000 miljard frank omvat.

Hoe belangrijk de sector van de gezondheidszorg ook is, u kunt geen extrapolatie maken over de hele sociale zekerheid en voor zover ik de studie van de heer Pieters heb gelezen, zegt hij dit ook niet.

Het debat rond de sociale zekerheid en het debat rond de gezondheidszorg is een belangrijk debat maar wanneer het niet in de juiste proporties wordt gehouden worden vlug foutieve conclusies getrokken.

Ik verduidelijk dit met een voorbeeld. U hebt terecht gezegd dat wat de sector van de gezondheidszorgen betreft, iets meer dan 300 miljard frank, er discussie bestaat over "niet-objectieve transfers". Over de transfers bestaan er verschillende studies en cijfers. Er zijn de cijfers van de heer Deleeck, van mevrouw Cantillon. Nu zijn er de cijfers van de heer Pieters die over 116 miljard frank transferten spreekt.

Hij zegt echter zelf in een interview in een krant, dat het in verband met

Geysels

de niet-objectieve transfers, zeer moeilijk is daar exacte cijfers op te plakken.

Ik baseer mij op de cijfers van professor Deleeck, een specialist ter zake, die in de sector van de gezondheidszorgen over 3,5 tot 5 miljard frank spreekt.

Wij zijn ook vragende partij, u hebt er terecht naar verwezen, dat dit wordt recht getrokken. Dat recht-trekken op het niveau van de gezondheidszorgen, betekent ook het debat opentrekken. Dat gebeurt te weinig in deze Raad. Wij moeten het debat over de hele sociale zekerheid voeren, zowel op het niveau van de inkomsten, als van de uitgaven en van de structuren die daarmee verband houden. Wij moeten nagaan hoe op basis van de nieuwe maatschappelijke uitdagingen - de duale samenleving - de sociale zekerheid op de meest efficiënte en effectieve manier kan worden aangewend. Deze discussie moet hier vanuit onze bevoegdheden worden gevoerd.

Dat debat verenigen tot wat ik een slogan noem, met name de federalisering van de sociale zekerheid in zijn geheel - wat trouwens door zeer weinigen wordt gevraagd, tenzij er partijen van standpunt veranderd zijn - is een debat dat niet tot goede conclusies zal leiden en ten koste van de zwakkeren zal verlopen. Heel de sociale zekerheid federaliseren, betekent het opblazen van de economische monetaire unie. Zowel de inkomensvervangende, als de aanvullende sociale zekerheid federaliseren, is een ramp voor de economische monetaire unie en ook voor heel wat Vlamingen, Brusselaars en Walen.

Bovendien moeten wij, wanneer wij een debat voeren, het onderscheid maken tussen inkomensvervangende en aanvullende uitgaven. Ook professor Pieters doet dit in zijn interviews. Zo komen we al in een heel ander debat.

Ik vraag dan ook aan de minister,

ten eerste, om dit rapport te onzer beschikking te krijgen. Wij hebben daarover in de krant gelezen.

Ten tweede, deelt de Vlaamse regering het standpunt dat door minister Sauwens op 7 juni 1994 werd ingenomen toen hij verklaarde dat de federalisering in de sociale zekerheid onafwendbaar is. Bedoelt de minister daarmee de hele sociale zekerheid of slechts een gedeelte daarvan en eventueel welk gedeelte ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik dank de beide interpellanten voor hun uiteenzetting en voor de wijze waarop het debat wordt opengetrokken.

Ik meen inderdaad dat het goed is dat dit met de nodige nuancering gebeurt. Dat is trouwens ook de bedoeling geweest van de studie die wij anderhalf jaar geleden hebben bevoelen.

Het is duidelijk dat de gezondheidszorg niet de hele sociale zekerheid is, maar dat precies aan de uitgavenzijde de verschillen in besteding van de gezondheidszorg in Vlaanderen en Wallonië bijzonder opvallen en dus nogal eens mee model staan voor wat men de miljardentransfers noemt.

Als eerste algemene bedenking wens ik te zeggen dat een aantal thema's, die door de heer Valkeniers werden ontwikkeld, mee door de Vlaamse parlementsleden in Kamer en Senaat zullen moeten worden aangebracht.

Hierbij aansluitend wens ik te zeggen dat de Vlaamse regering dit dossier verder blijft opvolgen en ter zake onderhandelt met de federale regering en het Overlegcomité.

Ik richt mij in het bijzonder tot de voorzitter van de Vlaamse Raad om duidelijk te maken dat het globale debat bij gelegenheid kan worden gevoerd aan de hand van de hem deze week overgemaakte stukken.

De voorzitter : Wij hebben deze studie inderdaad ontvangen, samen met de samenvatting. Ik neem mij voor deze samenvatting aan alle leden over te maken en hen erop te wijzen dat de volledige studie ter beschikking staat.

Minister J. Sauwens : Dit zou de aanzet kunnen zijn tot het voeren van een breed debat, zowel in commissie als in plenaire vergadering na het zomerreces.

Gezien het gevorderde uur zal ik de gegevens even diagonaal overlopen en nadien kort stilstaan bij de conclusies van de voorzitter van de onderzoeksgroep om tenslotte te antwoorden op de concrete vragen van de heer Valkeniers betreffende het verder optreden van de Vlaamse regering.

Het onderzoek bevestigt de reeds gekende gegevens inzake de transfers. Na deze studie wordt het verschil tussen ontvangsten en uitgaven in beide gemeenschappen, niet langer meer betwist, ook niet aan Waalse zijde.

Bovendien bevestigt dit onderzoek dat de interregionale herverdeling via de sociale zekerheid meer dan het dubbele bedraagt van die van de personenbelastingen - 30 procent ten opzichte van 11,5 procent.

In dat verband vroegen wij dat drie scenario's zouden worden uitgewerkt. Er bestond inderdaad nogal wat discussie over deze materie. Sommigen vreesden dat het scenario in 2010 wel eens op zijn kop zou komen te staan ingevolge een aantal demografische en andere factoren zoals bijvoorbeeld pensioenen en werkloosheid.

In het eerste, neutrale scenario worden de aandelen van de gewesten in het Belgische produkt vanaf 1992 verondersteld constant te zijn. Het gevolg hiervan is dat de regionale aandelen in 2010 dezelfde zullen zijn als in 1992, namelijk 59,6 procent voor Vlaanderen, 26 procent voor

Sauwens

Wallonië en 14,31 procent voor Brussel.

In het tweede scenario gaat men ervan uit dat Vlaanderen en Wallonië economisch verder uit elkaar groeien en in het **convergentiescenario** haalt Wallonië zijn economische achterstand ten opzichte van Vlaanderen in.

De meest merkwaardige vaststelling die uit deze studie blijkt, is dat de Waalse uitgaven spectaculair toenemen in geval van convergentie en dat de gewestelijke dekkingsgraden in 2010 in eender welk scenario van dezelfde orde van grootte blijven als nu.

In het basisscenario bedraagt de Vlaamse dekkingsgraad in 2010 96,5 procent, de Waalse 69,46 procent en de Brusselse 78,57 procent. In het convergentiescenario, dus waar men ervan uitgaat dat Wallonië Vlaanderen economisch inhaalt, bedragen de dekkingsgraden 95,98 procent voor Vlaanderen, 72,80 procent voor Wallonië en 70,22 procent voor Brussel.

Vlaanderen is onder alle beschouwde hypothesen bijna zelfbedruipend, wat een bemoedigende vaststelling is. Wallonië en Brussel slagen hier nooit in, ook niet in de voor hen meest gunstige scenario's.

Ten opzichte van de toestand in 1990 kan er voor deze twee gewesten wel enige verbetering worden genoteerd, hoewel het slechts om een minimale verbetering gaat. Dit wordt duidelijk geïllustreerd door de bedragen. Het **sociale-zekerheids**tekort in Wallonië zal in 2010 in het basisscenario 115 miljard frank en in het convergentiescenario 119 miljard frank bedragen.

De beide interpellanten hebben er terecht op gewezen dat het onderzoek duidelijk aantoonde dat de hypothese omtrent de evolutie van het aantal geneesheren een vrij **belang-**

rijke rol speelt bij de vaststelling van de uitgaven inzake medische **consumptie**.

Het krimpscenario, waarbij men ervan uitgaat dat het aantal geneesheren per jaar met 1 procent zou dalen, verlaagt de uitgaven voor medische consumptie ten opzichte van het stagnatiescenario in 2010 met 5 procent voor Vlaanderen, 6 procent voor Brussel en 10 procent voor Wallonië. Voor de evolutie van de totale sociale-zekerheidsuitgaven is de gevoeligheid ten opzichte van het gebruikte scenario inzake de geneesheren veel kleiner, maar niet verwaarloosbaar. In 2010 bedraagt zij 2 procent voor Vlaanderen, 1,2 procent voor Brussel en iets meer dan 2 procent voor Wallonië.

Een andere vaststelling van het onderzoek is dat ten gevolge van de convergentie in de uitkeringen aan ouderen en de divergentie in de uitkeringen aan de actieve bevolking, het Waalse uitgavenoverschot van een, historische en demografische **intergenerationele** transfer evolueert naar een sociaal-economische transfer tussen actieve generaties, namelijk de actieve generatie in het economisch meer welvarende Vlaanderen en de actieve generatie in het economisch meer benadeelde **Wallonië**.

Gedurende het voorbije decennium is er een ongelijke welvaartsbasis ontstaan in Vlaanderen en Wallonië. De inkomenskloof groeide van 1 procent in 1985 tot meer dan 6 procent in 1992. Het Waalse **inkomens**deficit situeert zich in 1992 overwegend bij de actieve bevolking. Bij de niet meer actieve bevolking is er nog steeds een bescheiden surplus, al geven de cijfers aan dat de nivellering zich hier zeer snel voltrekt.

De onderzoekers benadrukken dat de communautaire breuklijn door de generationele structuur van de **bestaansonzekerheid** relevant is voor het inschatten van de toekomstige ontwikkeling van behoeften en **be-**

staansonzekerheid in de beide regio's.

Een ander besluit van het onderzoek is dat de vraag kan worden gesteld of de interregionale herverdelende stromen in de sociale zekerheid van aard zijn om de divergerende evolutie in de gewestelijke productie per hoofd om te buigen in de richting van een grotere convergentie.

Vermits deze stromen een louter **inkomensondersteunend** karakter vertonen, bevatten zij immers geen elementen die het **concurrentievermogen** van de zwakkere regio's op termijn verbeteren.

Persoonlijk vind ik dat een dergelijke inkomensondersteuning gewenning in de hand werkt en dat wij beter een solidariteitssysteem zouden toepassen dat gericht is op structurele verbeteringen. De ervaring met de structuurfondsen van de Europese Unie toont aan dat een dergelijke structurele hulp ook veel doorzichtiger is omdat zij volgens welbepaalde criteria wordt verleend.

In het volgende deel van mijn antwoord zal ik het hebben over de **beleidsconclusies** van de voorzitter van de onderzoeksgroep .

De heer Geysels heeft het gehad over het socialer maken van de sociale zekerheid en het beter in overeenstemming brengen van de behoeften en de schaarse middelen.

Van in het begin is uitgegaan van een conservatief gegeven. Bij het onderzoeken van transfers, determinanten en niet-objectief verklaarbare transfers kan het gehele systeem van de sociale zekerheid niet onderste boven worden gekeerd.

Wel probeert men een aantal onmiddellijk bruikbare beleidsconclusies te nemen.

Hoewel ik niet vooruit wens te lopen op de besprekingen in de regering, ben ik ervan overtuigd dat professor **Pieters** heel bruikbare ideeën heeft.

Hij adviseert onder andere om de

Sauwens

inkomensvervangende prestaties op federaal vlak en de **kostencompenserende** prestaties op het niveau van de gemeenschappen te normeren, uit te voeren en te financieren.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord voor een interruptie.

De heer J. Geysels : Mijnheer de minister, wij zullen van mening blijven verschillen inzake de sociale zekerheid.

Heb ik het juist geïnterpreteerd dat zelfs als professor **Pieters** pleit voor een gedeeltelijke splitsing van voornamelijk de kinderbijslagen en de gezondheidszorgen, hij niet uitgaat van de zogenaamde niet-objectief verklaarbare transfers maar vooral van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft opnieuw het woord.

Minister J. Sauwens : Het vormen van homogene **bevoegdheidspakketten**, het responsabiliseren en de internationale rechtsvergelijking hebben onder meer tot die conclusies geleid.

Ik zal het voorstel even toelichten dat hij heeft ontwikkeld.

De eenheid van bevoegdheid ten opzichte van kostencompenserende regelingen gaat volgens zijn voorstel naar de gemeenschappen. Daarbij horen de verzekering voor geneeskundige verzorging, de ziekte- en invaliditeitsverzekering, het kraamgeld, de gezinsbijslagen, de **integratietegemoetkoming** voor gehandicapten, de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en de prestaties inzake functionele revalidatie van gehandicapten.

De erkenning van de **gemeenschapsbevoegdheid** inzake deze regelingen ligt in de lijn van de constitutionele bevoegdheidsverdeling die nu in het algemeen de persoonsgebonden aan-

gelegenheden al aan de **gemeenschappen** toewijst.

Gelet op het aantal personen dat **beroepsactief** is in een ander gewest dan dit waarin ze wonen, wordt voorgesteld om bij een overdracht af te stappen van het op professionele basis inrichten van de ziektekostenverzekering en de gezinsbijslagen. Hierbij wordt het principe van de volksverzekering gehanteerd dat wordt gefinancierd door de sociale bijdragen van de verzekerden.

De aanknopingsfactor voor de **decreetgeving** inzake de **kostencompenserende** regeling zou de woonplaats van de betrokkene zijn.

Om aangesloten te zijn bij het ondeelbaar geheel van de sociale zekerheidsregeling van een bepaalde gemeenschap zouden de inwoners van het tweetalig gebied **Brussel-Hoofdstad** zich volgens hun keuze moeten aansluiten bij de Vlaamse of de Franstalige sociale **zekerheidsinstelling**.

Ik zal u de documenten ter beschikking stellen. In de door de voorzitter van de onderzoeksgroep voorgestelde bevoegdheidsverdeling blijft de federale overheid bevoegd voor **inkomensvervangende sociale zekerheidsregelingen**. Daar wordt benadrukt dat het karakter van deze regelingen moet worden tot uiting gebracht in een eenheid van normering, uitvoering en financiering. Deze moeten met andere woorden gelijk zijn voor de hele federatie. Een deelrapport gaat verder en zegt dat er een aantal vergoedingen, bijvoorbeeld voor de werkloosheidsverzekering, door de gewesten mede kunnen worden gefinancierd.

Er wordt voorgesteld om de eerste storende factor voor een uniforme toepassing van de wetgeving, namelijk een geografische spreiding van de beslissingsorganen die de wetgeving verschillend kunnen uitvoeren, grotendeels te ondervangen door de oprichting van een federaal inspectoraat.

Bij het onderzoek naar de verschillen stelt men inderdaad vast dat vaak één persoon of instelling een vrij arbitraire beslissing kan nemen die eens genomen, een vrij lange en belangrijke financiële reeks gevolgen heeft. Belangrijk is dat, indien dit federaal wordt gehouden, de uniforme toepassing door het federaal inspectoraat wordt gewaarborgd.

Een tweede storende factor is met name het bestaan van een aantal centrale beroepsorganen bestaande uit verschillende eentalige kamers.

Een van de meest schrijnende voorbeelden was de commissie voor vrijstelling van sociale bijdrage in de sector van de zelfstandigen. Daar was er een andere ontwikkeling in de verschillende kamers. In dezelfde gevallen pleit de voorzitter voor het wegwerken van de verschillende rechtspraak door het wegwerken van de taalgebonden kamers. Er werden op het federale vlak reeds een aantal initiatieven genomen, maar die hebben blijkbaar niet onmiddellijk het nodige effect.

Belangrijk is ook het **subsidiariteitsbeginsel**. Verder wordt in de beleidsconclusies ook gesteld dat enerzijds de impact van de sociale zekerheid op de Belgisch economische monetaire unie niet gering is. Anderzijds wordt gewezen op de soms in het maatschappelijk debat aanwezige inconsequentie waar het gaat om de weerslag van de eenheid of de diversiteit van het sociale **zekerheidsstelsel**. Niet zelden wordt juist in de Europese context gesteld dat voor de nauwe aansluiting van de sociale zekerheid de politieke, culturele, maatschappelijke en demografische eigenheid van elke staat mogelijk en zelfs wenselijk is en geenszins in tegenspraak is met de economische en monetaire unie, waartoe wij ons in de Europese context bekennen. Men zegt daarentegen dat dit de doodsteek zou zijn voor de Belgische economische en monetaire unie. Dit wordt vooral uit de rechtsvergelijking tegengesproken.

Sauwens

De onderzoekers hebben zich in het conservatieve scenario bewogen, dat het bestaan van de Belgische economische en monetaire unie als een vast gegeven aanvaardt.

In de beleidsconclusies wordt gesteld dat de sociale zekerheid niet kan en mag geïsoleerd worden van de andere aspecten van het sociale beleid en een coherente **bevoegdheidsverdeling** inzake sociaal beleid zou in tegenstelling met de huidige **bevoegdheidstoewijzing** geen rekening mogen houden met het theoretische onderscheid tussen de sociale zekerheid en de andere instrumenten van dat beleid. Ongewenste **oversijpe**lingseffecten kunnen zodoende vermeden worden en de efficiëntie van het beleid kan vergroten.

Ook geven de beleidsconclusies aan dat het **solidariteitsbeginsel** niet alleen staat, het vindt zijn grens en verdieping in het beginsel van de eigen verantwoordelijkheid en de **responsabilisering**.

De fundamentele vraag luidt dan ook hier : waar trekken we in de sociale zekerheid de grenzen van de solidariteit ? Thans geven de Belgische sociale verzekeringen gestalte aan de solidariteit op professionele basis. De solidariteitskring wordt gevormd door de werknemers, of door de ambtenaren of door de zelfstandigen, maar niet door alle inwoners van de federatie. Dat is historisch zo gegroeid.

Ofschoon nog steeds op professionele basis ingericht, dekken de ziekteverzekering en **kinderbijslagregelingen** der diverse stelsels intussen zo goed als de gehele bevolking, zij het inhoudelijk niet steeds op dezelfde wijze. Daarenboven valt er veel voor te zeggen dat de gezondheidszorg en de compensatie voor de bijkomende en bijzondere lasten voor het opvoeden van de kinderen aan eenieder toekomen, ongeacht de professionele status van de betrokkene.

Dat neemt niet weg dat ook hier de solidariteit territoriaal afgebakend dient te worden. Als intiem met de persoon verbonden regelingen lijken de kostencompenserende regelingen volgens de beleidsconclusies het best ingericht te worden op het niveau van de overige persoonsgebonden materies, te weten de Gemeenschappen. Dat zou moeten gebeuren — ik ga zeer snel heen over de techniciteit — in een systeem van fiscale neutraliteit waarbij verbod wordt opgelegd aan de federale overheid om sociale zekerheidsmaatregelen van de gemeenschappen fiscaal weg te vlakken om te vermijden dat er een **wegzuig**effect zou ontstaan.

De bevoegdheidsoverdrachten inzake de kostencompenserende sociale zekerheidsregelingen kunnen volgens professor **Pieters** op financieel vlak niet van de ene op de andere dag worden doorgevoerd. Volgens zijn conclusies moet een **financieringswet** sociale zekerheid ervoor zorgen dat de volledige financiële last van de nieuwe bevoegdheden geleidelijk intreedt door de federale subsidies aan deze regelingen tijdens een overgangsfase geleidelijk af te bouwen volgens een systeem dat analoog is aan de financieringswet van 1989.

Totdaar, een veel te snelle synthese van een synthese.

Toch dacht ik dat dit mocht bij deze eerste gelegenheid om deze studie in het parlement te bespreken.

De Vlaamse regering zal dit **onderzoeksdossier** in de loop van de komende weken bekijken, eerst in het bijzondere ministerieel comité voor institutionele hervormingen. Nadien zal de regering zelf het dossier ter hand nemen.

Gelet op het Vlaamse regeerakkoord en het project **Vlaanderen-Europa 2002** van de Vlaamse regering sta ik een tweesporenbeleid voor. Een dialoog met de federale regering en een voorbereiding van het dossier inzake de **bevoegdheids**overdracht bij een volgende staats-

hervorming, waarover een consensus tussen alle Vlaamse partijen zou moeten kunnen tot stand komen.

Ik verwijs in dit verband naar het project **Vlaanderen Europa 2002** waarin de staatsvorming een dynamisch proces wordt genoemd. De politieke discussie over de verdere regionalisering van onder andere de sociale zekerheid moet dan ook in alle vrijheid en op alle niveaus kunnen worden gevoerd. Tevens wordt in dit project vastgesteld dat sommige aspecten van het beleid in de welzijnssector niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid behoren. Met het oog op een coherent beleid inzake deze materies moet er dan ook een politieke discussie over een verdere regionalisering van het beleid kunnen worden gevoerd.

Het onderzoek bevat een aantal conclusies die geen enkele partij naast zich neer kan leggen :

Ten eerste, in de in deze studie uitgevoerde toekomstscenario's wordt tegengesproken dat de transfers in de sociale zekerheid quasi exclusief aan het verschil in economische groei zouden te wijten zijn en dat zij op middellange termijn omkeerbaar zouden zijn.

Zelfs bij een inhaalscenario waarbij de Waalse economie sneller zou groeien dan de Vlaamse, blijven de beide dekkingsgraden nagenoeg ongewijzigd en blijft de omvang van de interregionale transfers bijzonder hoog.

Ten tweede, uit het onderzoek blijkt dat het belang van de sociale zekerheid qua interregionale herverdeling meer dan dubbel zo groot is dan dat van de personenbelasting.

In federale staten is het normaal dat de interregionale stromen expliciet vastgelegd en doorzichtig zijn. Dit is in België wel het geval voor de gewestelijke solidariteitsbijdragen zoals voorzien in de financieringswet, maar niet voor de andere veel belangrijker interregionale stromen die

Sauwens

ontstaan als neveneffect van federale mechanismen.

Het is dus zeker niet onredelijk om met betrekking tot de financiële stromen in de sociale zekerheid en de mechanismen die hieraan ten grondslag liggen tot klare afspraken te willen komen.

Ten derde, dit dossier is een kwestie van beleidsefficiëntie. Het huidige gebrek aan coherente bevoegdheidspakketten heeft een negatieve weerslag op de uitoefening door de gemeenschappen van het sociale beleid waarvoor zij bevoegd zijn. In dit geval bedoelt men de verschillende aspecten van de sociale zekerheid in ruime zin, dit wil zeggen dat de preventie, het herstel en de vergoeding van de schade veroorzaakt door een sociaal risico bij voorkeur moeten zijn gesitueerd op hetzelfde beleidsniveau. Coherentie impliceert dat zowel de normerings- als de uitvoerings- als de financieringsbevoegdheid met betrekking tot een bepaalde sector van het sociaal beleid principieel aan dezelfde overheid toekomen. De praktijk heeft overigens bewezen dat het weinig zin heeft de bevoegdheden zodanig tussen de overheden te verdelen dat de financiering van een actief beleid ten laste valt van de ene overheid, terwijl de baten ten gunste komen van een andere. Ik denk in dit verband onder meer aan het preventief gezondheidsbeleid.

Inzake de determinanten welvaartspeil en bevolking, wordt in het onderzoek gewezen op de merkwaardige consequentie hiervan op het belang van de overige determinanten. Indien een hoger algemeen welvaartspeil immers hogere uitgaven op het vlak van de gezondheidsuitgaven impliceert, moeten de overige determinanten niet slechts verklaren waarom de gezondheidszorg in Wallonië en Brussel zoveel duurder is dan in Vlaanderen, maar tevens waarom de gezondheidszorg in het welvarender Vlaanderen niet meer

kost dan in de twee andere gewesten.

Ten vierde, in het rechtsvergelijkend onderzoek wordt tevens aangetoond dat de Belgische situatie, waar de sociale zekerheid tot op heden, op enkele aspecten van de bijstand na, volledig tot de federale bevoegdheid behoort, vrij uniek is.

Het beginsel van de exclusieve bevoegdheden van de deelstaten, dat de materiële bevoegdheidsverdeling van de Belgische staatsvorming principieel kenmerkt, pleit voor het toekennen van coherente bevoegdheidspakketten aan de diverse overheden.

Dit zal ongetwijfeld aan bod komen bij de tenuitvoerleggingsoperatie van artikel 35 van de Grondwet inzake de residuaire bevoegdheid die aan de deelstaten is toegekend.

Het juridisch onderzoek heeft uitgewezen dat een dergelijke bevoegdheidsoverdracht ook los van een grondwetsherziening kan gebeuren door middel van een wijziging van de bijzondere wet op de hervorming der instellingen.

Ik herhaal wat ik vroeger reeds heb gezegd - dat is meteen mijn persoonlijke conclusie als minister die het dossier in de regering behandelt -, namelijk dat de federalisering van de sociale zekerheid, gelet op de omvang van de huidige transfers in steeds dezelfde richting en gelet op het feit dat die in de komende decennia niet zullen verminderen, onafwendbaar is.

De conclusies van de studie-Pieters geven daartoe een eerste aanzet. Het lijkt mij vanzelfsprekend dat de Vlaamse Raad als behoeder van het algemeen Vlaams belang precies om de sociale zekerheid betaalbaar te houden, de pleitbezorger moet worden van die federalisering. Ik geef de heer Valkeniers volkomen gelijk wanneer hij erop aandringt dat wij het Vlaams dossier moeten bepleiten.

Wij mogen ons evenwel niet ontveinzen dat nog heel wat punten verfijning en verdieping vragen. Immers, de federale regering of parastatalen hebben geweigerd ons de gevraagde gegevens in een aantal sectoren ter beschikking te stellen. Bovendien moest het onderzoeksteam-Pieters zich aan een afgesproken rigide timing houden, wat tot gevolg heeft dat een aantal fenomenen verder moeten worden onderzocht. Het onderzoek naar de niet-objectief verklaarbare transfers is nog niet afgerond. Er is wel een belangrijke stap gezet.. .

De heer J. Valkeniers : Men zou maatregelen moeten nemen in verband met wat reeds geweten is. Ik heb daarstraks aangetoond dat men, waar men het weet, geen maatregelen neemt, maar zich verschuilt achter toekomstige studies !

Minister J. Sauwens : Wij verschuilen ons niet achter toekomstige studies. Dit dossier zal door de regering worden behandeld. Ik heb gewezen op het tweesporenbeleid.

Enerzijds zullen wij een dossier ter zake voor volgend jaar voorbereiden.

Anderzijds zetten wij nu reeds stappen bij de federale regering opdat deze de niet-objectief verklaarbare transfers zou wegwerken, zoals dat ook in het federaal regeerakkoord is beloofd.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Agalev neemt in deze problematiek nog steeds een andere houding aan dan de andere partijen van deze Raad.

Collega Geysels, toen men jaren geleden de problematiek van de niet-verklaarbare transfers ontdekt heeft, hebben de Waalse partijen en Agalev dit steeds ontkend. Zij worden gesteund door leden van het tijdschrift Kenmerk en door de groep

Valkeniers

van de unitaire socialisten. De problematiek heeft een evolutie doorgemaakt. Eerst beweerde men dat de stelling van de niet-verklaarbare transfers een leugen was ; later werd zij afgedaan als een inbreuk op de solidariteit tussen de gemeenschappen ; ten slotte noemde men de studie overdreven. Uiteindelijk zijn de Walen - na veel moeite - bereid de eerste aanzet tot een saneringsbeleid door te voeren. Indien de andere partijen en groepen - niet uw groep die steeds tegen de stroom opvaart - niet gereageerd hadden, zou geen enkele minister in staat geweest zijn een sanering door te voeren ! Onder druk van het dreigement van een mogelijke federalisering van de sociale zekerheid heeft Wallonië zich bereid verklaard kleine saneringen door te voeren.

Minister J. Sauwens : Mijnheer Valkeniers, spreekt u namens de VLD-fractie ?

De heer J. Valkeniers : Ja.

Mijnheer de minister, het blijft andermaal bij goede voornemens. De Vlaamse regering heeft ter zake nog geen enkele beslissing genomen. Ik heb duidelijk aangetoond dat de Vlaamse regering zich door de federale overheid op sleeptouw laat nemen. De zogenaamde aanzetten tot sanering door de federale regering heb ik stuk voor stuk weerlegd. Meer nog, zij hebben voor Vlaanderen nefaste gevolgen.

De Vlaamse minister-president en uzelf hebben verklaard dat de eerste aanzetten een feit zijn.

Men blijft studeren en preken, maar er gebeurt niets. Nu hoor ik dat u in feite hetzelfde doet. U zegt alsmear dat u met de federale regering gaat praten, maar de gegevens zijn er. Was die studie dan nog nodig ? Ik heb een gedeelte ervan gelezen en ik heb gemerkt dat heel wat gegevens van andere, bestaande rapporten zijn overgenomen. Toen ik nog staatssecretaris was, heb ik gezien

hoe dat in zijn werk gaat. Informatie pikken om toch de indruk te geven dat ze waar voor hun geld leveren.

Wat was er nieuw in die studie ?

Ze bevestigde dat het gaat om een bedrag van meer dan honderd miljard frank. De heer Pieters minimaliseert dit en laat maar gebeuren, want zo zegt hij - de inkomstenvervangende vergoeding blijft federaal. We kunnen hooguit over de kostenbesparende vergoeding praten en tijdens de debatten voor de volgende staatsvorming ervoor pleiten dat die aan deze aan de gemeenschappen en de gewesten toekomen.

Die minimale oplossing wordt zelfs door iemand als Guy Tegenbos, een autoriteit op dit gebied, bestempeld als een voorstel dat vanuit Vlaams oogpunt wel erg gematigd is.

Mevrouw De Galan gaat doorgaans niet door voor een rabiante wallingant en ze verwerpt het voorstel integraal. Een journalist beschreef haar als iemand die normaal koelbloedig

en gematigd is in communautaire conflicten. Met andere woorden, aan Franstalige zijde is er geen greintje wil aanwezig om zelfs maar de sociale zekerheid, de kinderbijslagen en andere tegemoetkomingen te federaliseren

Nadat ik al die straffe verklaringen had gelezen, zie ik dat in deze vergadering op 27 januari 1994 een met redenen omklede motie werd ingediend waarin staat dat, als zou blijken dat de verschillende uitgavenpatronen niet objectief verklaarbaar zijn, men dan de nodige maatregelen van de federale regering zal afdwingen om die verschillen uit te schakelen.

Uw antwoord is veel gematigder dan de met redenen omklede motie.

Wij zijn dan ook heel nieuwsgierig naar wat de Vlaamse regering met deze studie ter wereld zal brengen bij de opening van het parlementaire jaar in oktober, wanneer zij gevolg zal geven aan de met redenen om-

Minister Johan Sauwens (VU), in gesprek met zijn fractiegenoot Michel Capoen, werd geïnterpelleerd door VLD-Senator Jef Valkeniers in verband met de transfers in de sociale zekerheid

Valkeniers

klede motie goedgekeurd door de meerderheid van deze Raad.

Mijnheer de minister, sta me toe naar aanleiding van de vraag die u daar straks stelde, u een vergelijking voor te leggen van de VLD en Volksunie-standpunten.

Moeten voor beide partijen nationaal blijven : het gewaarborgd inkomen, een federaal gewaarborgd inkomen voor bejaarden en een gewaarborgd inkomen voor gehandicapten. Voor de Volksunie moet nationaal blijven : het federaal pensioenstelsel ; voor de VLD een basispensioen.

Het standpunt van de VLD is dat door privatisering een groot deel van de misbruiken zullen wegvallen. Gaat men langs Franstalige kant niet akkoord met de privatisering, dan is de VLD onomwonden voorstander van een federalisering die verder gaat dan het standpunt van de Volksunie.

De Volksunie wil volgende punten aan de Gemeenschappen toevertrouwen : geneeskundige verzorging, de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en de gezinsbijslag. De VLD wil daarnaast ook nog de arbeidsongevallen en de beroepsziekten toewijzen aan de Gemeenschappen. Het is wel zo dat de Volksunie een deel daarvan aan de Gewesten wil toewijzen. Beide partijen willen de werkloosheidsuitkeringen toewijzen aan de Gewesten. Op een paar nuances na staan VLD en Volksunie dus op hetzelfde standpunt, een standpunt dat in elk geval veel verder gaat dan het standpunt van de heer Pieters.

Mijnheer de minister, ik ben zeer nieuwsgierig hoe u als lid van de Volksunie na het reces het standpunt van de Volksunie zal waarmaken in de Vlaamse regering en hoe u op basis van een studie besteld door de Vlaamse regering met als conclusie een zeer gematigd standpunt, gedaan zal krijgen dat de Vlaamse re-

gering een standpunt inneemt dat verder reikt dan de conclusies van de heer Pieters.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet meedoen aan het debat over de vraag welke partij zich nu het meest radicaal opstelt inzake de federalisering, om het even of die totaal of voor drie vierden of twee derden moet gebeuren. Zoals ik zoëven al zei, is dit een belangrijk meningsverschil. De discussie rond de hele sociale zekerheid wordt echter te veel gereduceerd tot dit aspect.

Ik ben het totaal oneens met collega Valkeniers, behalve op een punt. Als ik de resultaten zie die de minister uit de conclusies van de heer Pieters trekt, dan zie ik geen enkel verschil met de conclusies op basis van andere onderzoeken.

De vraag was juist om te analyseren wat de zogenaamde niet-objectiveerbare transfers zijn. Wij krijgen daar andermaal geen antwoord op. Toch is heel het separatistische discours hierop gegrondvest. Ik ben even enthousiast als iedereen om het fundamentele debat over de sociale zekerheid te voeren, wat niet kan worden verengd tot de federalisering. Ik voel mij gesterkt door deze studie hoewel ik de conclusies ervan niet deel. Bovendien is de stelling van de heer Declerck nog steeds niet ontkracht.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat de heer Geysels om ideologische redenen hier doet wat in het Frans wordt genoemd *noyer le poisson*. Hij wil nu absoluut een algemeen en totaal debat omdat hij het debat over de transfers uit de weg wil gaan. Een dergelijk debat past niet in zijn ideologie en is in feite een taboe omwille van zijn Belgische, unitaristische opstelling.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Ik wens aan de heer Geysels nog te zeggen dat de 3,5 miljard frank waarover professor Deleecq spreekt, onjuist en onderschat zijn. Ik geef slechts één voorbeeld. Als u alleen de *ligdagprijzen* voor Vlaanderen en Wallonië vergelijkt, dan wordt Vlaanderen voor 6 miljard frank benadeeld. We spreken dan nog niet over andere medische uitgaven.

Iedere politicus zweert bij de studie die hem het meest gunstig lijkt. U zweert natuurlijk bij professor Deleecq omdat hij beter in uw stelling past.

Zelfs al gaat het slechts over drie miljard frank, als het niet nodig is om ze uit te geven, dan moeten ze worden geschrapt.

Door uw houding steunt u de Fransstaligen in hun weerstand om veranderingen aan te brengen.

Dat verklaart onder meer de houding van mevrouw De Galan. Als mevrouw De Galan, die minister van Sociale Zaken is, een minister voor het hele land wil zijn, dan is het haar plicht om de misbruiken, waar ze ook gebeuren en hoe klein ze ook zijn, te bestrijden.

Mensen zoals u, dienen haar zaak.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

De minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, deze studie heeft alleszins een aantal vragen voor de toekomst opgelost. Dat is nieuw en het is belangrijk dat dit is gebeurd om een aantal Vlamingen te overtuigen van het belang van dit debat.

De standpunten van mijn partij zijn goed bekend. De heer Valkeniers zal ze zeker kennen. Het is trouwens nog niet zo lang geleden dat hij er heel dicht bij betrokken was.

In de loop van de volgende maanden zal mijn partij een zeer concreet sce-

Sauwens

nario in verband met de sociale zekerheid naar voren brengen. Ik beperk mij tot wat in het Vlaamse regeerakkoord en in het project Vlaanderen-Europa 2002 wordt bepaald.

De hier vooropgestelde stappen zijn zeer belangrijk. Het echte moment van de waarheid zal bij de vorming van de volgende federale regering komen. Wat hier zeer belangrijk is, is de vraag of wij de sociale zekerheid, in de bredere betekenis, betaalbaar willen houden om de solidariteit in Vlaanderen goed te kunnen organiseren. Als dat zo is, dan zal er orde op zaken moeten worden gesteld. De verregaande **responsabilisering**, waarvoor wij pleiten, zal naar de verzekeringsinstellingen worden doorgevoerd. Uit deze studie blijkt dat niet altijd het aanbod van de geneesheren, maar vaak de universiteit, waar zij zijn afgestudeerd, bepalend is voor het uitgavenpatroon.

Vervolgens, mijnheer Valkeniers, wijs ik erop dat opvallende **meeruitgaven** niet alleen bij de socialistische ziekenfondsen voorkomen. De liberale ziekenfondsen onderscheiden zich als de duurste in Vlaanderen; per jaar en per lid wordt er immers meer dan 2.000 frank meer **uitgege-**

ven dan bij de christelijke en **neutrale** mutualiteiten.

Het debat over de sociale zekerheid vraagt klare taal en een duidelijke strategie naar de toekomst toe, waarbij de belangrijke sociale opdracht van de gemeenschap kan worden gevrijwaard. Het gaat hier niet enkel om privatisering. Trouwens, dat is een ander debat en op dat vlak zitten wij niet op dezelfde golfen.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, dit debat vraagt eveneens een duidelijk standpunt vanwege de partijen.

Toen de Volksunie destijds in de regering zat, stelden wij als uitdrukkelijke voorwaarde dat de sociale zekerheid zou worden gefederaliseerd.

Welnu, mijnheer de minister, wanneer zou blijken dat **u** er niet in slaagt uw collega's van de Vlaamse regering de stelling van de federalisering van de sociale zekerheid te doen aanvaarden, zal **u** dan ontslag nemen ? In bevestigend geval zou **u** consequent zijn met de houding van de Volksunie.

Indien ik echter zie hoe gematigd men is en hoe snel men tevreden is met een vogel in de lucht — zoals de eerste minister van de federale

regering inzake de matigingen op **federale** niveau — dan vrees ik dat het de excellenties in de Vlaamse regering er alleen om te doen is zo lang mogelijk hun ambt te behouden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Wij komen straks, om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 00.15 uur
